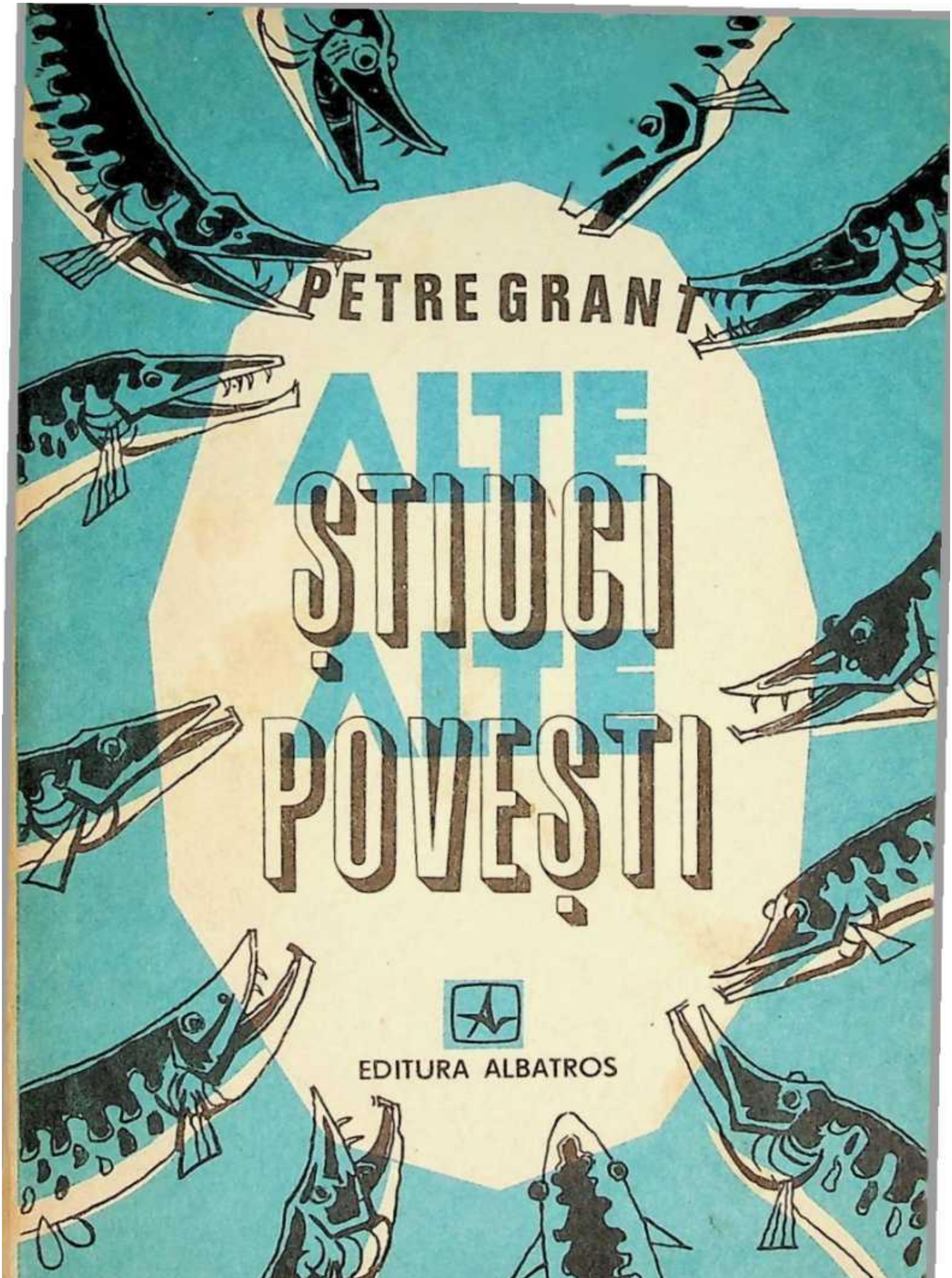

PETRE GRANT
ALTE ȘTIUCI
ALTE POVEȘTI
EDITURA ALBATROS

PETRE GRANT

ALTE ȘTIUCI,
ALTE POVESTI

EDITURA ALBATROS – BUCUREȘTI
1984

Irinei și Cristinei, fiicelor mele, cărora încă din fragedă pruncie le-am pus undiţa în mână, dar, o spun cu regret, fără vreun succes deosebit.

CUVÂNT ÎNAINTE (SUB FORMĂ DE DIALOG)

Prima știucă: Bineînţeles că mulţi cititori vor susţine: primele *„Povești cu Știuci”* erau mai acceptabile; următoarele, acestea de faţă, sunt mai anemice sau mai indigeste, ne vine greu să precizăm. Verva lor a mai pierit, antrenul, suflul nu mai este același. Au mai ostenit pe parcurs…

A doua știucă: Cititorii vor avea, desigur, dreptate! Ne aflăm în repriza secundă; știucile nu mai au aceeași „Condiţie fizică”. Sau nu o mai are scriitorul? Mai are el, poate, un *stil* de expunere propriu, dar… nu prea mai are el ce povesti. Ce să-i faci? O fi epuizat? Istovit, golit?

Prima știucă: (declamând): Cum-ul și Ce-ul: orice operă de artă (în special literară) are, evident, două aspecte: *ce* povestește naratorul și *cum* ne-o povestește. Care faţetă trebuie, sau ar trebui să aibă mai mare pondere sau prioritate? Fondul sau forma?

A doua știucă: S-a scris și s-a vorbit îndeajuns în această privinţă. Goethe zicea (în limba lui): *Es kommt nicht auf das WAS, sondem auf das WIE.* Mulţumindu-i lui nenea Johann Wolfgang pentru încurajarea stilului și absolvirea goliciunii conţinutului, nu ne putem totuși ralia total tezei pe care Domnia sa o susţine. Dimpotrivă! Sătui de multe elucubraţii născocite în numele „modernismului” (aparent), ni se pare infinit de reconfortantă o povestire simplă, umană (știucană?), emoţionantă sau tulburătoare, hazlie chiar, dezbărată de ce numeam noi, cândva, acele *detestabile maeștrii* care te îndeamnă să accepţi, să-ţi însușești niște uriașe fantome, sau ectoplasme imbecile, de o perfectă nulitate și inutilitate, numai de dragul formei în care sunt prezentate.

Prima știucă: A! Dacă s-ar putea împleti, armonios, fon dul și forma, *das WAS* cu *das WIE,* ar fi, desigur ideal; dar prea frumos ca să fie adevărat, sau măcar verosi mil! Să ne mulţumim aşadar cu o soluţie mediană: un pic din amândouă ne va satisface, *faute de mieux.*

A doua știucă: Și, la urma urmei, fiecare cititor îşi va alege propriile sale motive de satisfacţie în opera noastră, după gustul și personalitatea sa. El ne va arăta meritele și deficienţele ei, el ne va *explica* opera noastră. De multe ori, spre

stupefacţia noastră.

Prima știucă (îngândurată): Cititorul creează el oare *valoarea* operei noastre?

A doua știucă (tăcând ca un pește): Bl-bl-bș-bl-bl.

Evocarea unui
DOCUMENT INEDIT
legat de
PESCUITUL SPORTIV (acum un secol)
În împrejurimile Bucureştiului

Cu ocazia lucrărilor de restaurare și amenajare tehnică ce s-au desfășurat în incinta Fabricii de Tutun și Ţigarete ale C.A.M., între anii 1930 și 1940, ne-au fost semnalate de către inginerul Radu Th. Descoperirea, din păcate aproape simultană cu distrugerea lor, a unui mare număr de documente aflate în faimoasa „clădire cu turn”, de fapt conacul numit, poate exagerat, „Castelul” Belvedere, din așa-zisul cartier Grant.

Este știut, mai ales acum, după apariţia volumelor „Enigmele Bucureștilor” de Simion Săveanu, „Goleștii, locul și rolul lor în Istoria României” de Anastasie Iordache, apoi „Maria Rosetti” de Elisabeta Ioniţă ș.a., că acest conac zis „Belvedere” („vederea” fiind spre *maiestuoasa* Vale a Dâmboviţei!), fusese cândva, acum un secol și mai bine, situat pe moșia Racoviţă, dobândită de familia Zoei Racoviţă de pe urma marelui logofăt Dinicu Golescu.[1]

Din puţinul material pe care l-am putut parcurge și salva de incinerare, se află

---

[1] Conacul , ca și proprietatea Belvedere, situat la vremea de care vorbim, nu *în* ci la *porțile* orașului București, aparținuse marelui logofăt Dinicu Golescu (1777-1830). Zoe Racoviță (1827-1892), fiica lui Alexandru M. Șt Racoviță și a Anicăi Dinicu Golescu, a căpătat aceste proprietăți de la văduva marelui logofăt, Zinca Golescu și de la feciorii acesteia, frații Ștefan, Nicolae, Alexandru și Radu Golescu. Ea dobândise întâi uzufructul, apoi după moartea Zincăi, deplina proprietate asupra conacului, adică în 1879. Zoe Racoviță s-a măritat în 1850 cu Effingham Grant (1820-1892), secretar consular britanic în București. Acest cetățean englez, de origine scoțiană (ca tot „clan”-ul Grant) se născuse în Insula Guernesey (sau Guernsey) din Canalul Mânecii, situată însă mult mai aproape de coasta franceză decât de Insulele Britanice. Tatăl său fusese după unii — armator, iar după alții — ofițer de marină britanic. Maică-sa, Marie Levasseur, era franțuzoaică, iar din căsnicia lor s-au născut doar doi copii, Effingham și Mary. Această „Mary", venită la rândul ei în România, după ce luă în căsătorie pe Constantin A. Rosetti deveni nu numai o admirabilă tovarășă de viață, dar și, alături de soțul ei, o înflăcărată patriotă și luptătoare pentru independența și progresul patriei sale adoptive și consacrată în Istoria României sub numele de Maria C. Rosetti.

câteva pagini de corespondenţă, o ciornă de articol destinat ziarului elveţian *„Gazette de Lausanne”,* chiar și câteva schiţe și crochiuri, ce ni s-au părut a prezenta un oarecare interes, comparându-le, în special, cu restul scriptelor găsite și care, în marea lor majoritate, se refereau la socoteli, programe și obligaţiuni mondene, reţete culinare (strămoșul Grant Effingham pare a fi fost un destoinic gastronom), notiţe contabile, într-un cuvânt materiale cu desăvârșire neinteresante pentru cronicar, sub orice aspect le-ar privi acesta.

S-au aflat însă, pe diferite file, câteva notaţii de călătorie, un plic, sau mapă mai bine zis, cu scrisori, însemnări, articolul mai sus menţionat, care par a putea fi legate între ele, direct sau incidental și care ar prezenta pentru noi, amatorii sportului cu undiţa, un netăgăduit interes, deoarece toate aceste documente (chiar și unele schiţe) par a fi legate de o epopee pescărească ce s-ar fi petrecut, spre sfârșitul deceniului al 7-lea din veacul trecut, probabil între 1865 și 1868.

Unde să se fi desfășurat acţiunea acestor cumplite „Aventuri”, decât pe firul văii Colentinei, în aval de București și, mai precis, în imediata apropiere a Mănăstirii Cernica. În text, în special în cel franţuzesc, ortografia este mai fantezistă, mergând de la *„le monastere de Tehernique”* până la *„le Saint-Lieu qui heberge les moines Tehernicois”;* dar cred că nu poate fi pus la îndoială, mai ales după descrierile ce vor urma, că despre clădirile, bisericile, insulele și peninsulele, golfurile și ansamblul lacustru atât de variat și misterios al Mănăstirii Cernica va fi vorba aci. Dar care sunt, oare, eroii epopeii noastre?

Personajul central al naraţiunilor juxtapuse, nu va putea fi, (regret nespus s-o mărturisesc) bunicul meu, Effingham, și nici cei trei-patru comparși anecdotici ce apar și dispar de-a lungul povestirii noastre, ca niște corcodei (acele păsări de baltă, ce se joacă de-a „uite popa, nu e popa”). Aceștia sunt, în cel mai bun caz, așa cum îi și poreclește eroul nostru, Dl. Rondepoint *„ces messieurs moldo-valaques, d’honorable naissance et de meticuleux savoir-vivre* (şic.)”. Și dac-o spune chiar elveţianul…

Dar cine este acest *„citoyen helvetique”* (citez acum pe Eff. Grant), acest *Monsieur Rondepoint?*

Din context (cum i s-ar zice azi) reiese că el era un fost timonier, ceea ce poate că l-a apropiat de cei din Guernesey, dar această particularitate ni se pare remarcabilă pentru „helvetul” nostru. Flota maritimă elveţiană n-a fost niciodată o instituţie ilustră de-a lungul istoriei, ca Omega, Longines, Patek-Philippe sau industria hotelieră, ca să ne limităm doar la atât.[2]

Deci, meritoriul nostru fost timonier, după lungi și aventuroase călătorii, nu s-a

---

[2] Alpinist, hotelier, ceasornicar, schior sau ghid emerit sînt titluri ce eram cu toții dispuși să i le acordăm d-lui Rondepoint. Am fi însă ispitiți să i le refuzăm pe cele de timonier sau căpitan de cursă lungă uzînd de dreptul nostru de veto. Totuși, aceasta pare a fi fost situația reală.

mulţumit să fie consumat la frigare de către un trib de canibali, așa cum obișnuiesc, pare-se, s-o facă, majoritatea foștilor timonieri, ci s-a re profilat pe negoţ. Abandonând oceanele și capcanele lor, el s-a devotat, trup și suflet, achiziţionării de herghelii, de preferinţă *vestite* herghelii, pe care le achita sub forma unor vase fluviale, sau numai părţi componente ale acestora: mașini, biele, manivele, cazane sau cum s-or fi numind, în jargonul fluvial, aceste microorganisme. De unde știm, veţi sugera, insinuant și neîncrezători? Știm, deoarece o carte de vizită, mai precis o legitimaţie comercială atestă că Dl Ulrich Rondepoint reprezintă, ca procurist, firma X… din Winterthur. Na! Winterthur este în Elveţia, nu? Winterthur produce mașini, nu?

În ceea ce ne privește, îl considerăm pe Mr. Rondepoint eroul nostru principal, nu din pricină că reușea să preschimbe armăsari și iepe *„d'honorable familie"* pe biele, zbaturi și alte obiecte propulsoare de nave fluviale, ci pentru că el a devenit adversarul direct al monstrului ce va să vină. El și nimeni altul. Puţină răbdare și veţi vedea.

Apoi, fără îndoială, va trebui menţionat amfitrionul sau organizatorul întregii expediţii, adică Eff. Grant. Cu puţintel noroc… Dar, desigur că în viaţă și la pescuit, în special, trebuie puţin sau chiar mai mult noroc, sau atunci o respectabilă imaginaţie, dublată de un conforta bil dispreţ pentru meschinele și prozaicele realităţi.

Deci, cu puţin noroc, *nu* ar fi reușit acel monstru sub acvatic cu care s-a încontrat la un moment dat dl. Eff. să smulgă momeala de pe cârlige și s-o tulească, deși, după începutul încăierării, se pare că furioasele atacuri păreau a prevesti prezenţa unui redutabil adversar. Dar n-a fost să fie și Monsieur Rondepoint a rămas campionul indiscutabil al turneului. Ospitalitatea noastră proverbială și-a spus cuvântul, nu-i așa?

În orice caz, îi revine bunicului Effy meritul de-a fi organizat expediţia, uzând de relaţiile excelente ce le avea cu prea-sfinţiile lor stareţii, economii și alţi fruntași care diriguiau treburile și destinele mănăstirii; uzând totodată de caii, caleașca, vizitiii ce-i poseda (Ronde point, la un moment dat, zice, pompos *„notre berline"…)* și, într-un cuvânt, punând la punct toate amănuntele tehnice, de la luntre, barcagii și până la falnicele undiţe *„Made în England",* datând probabil de pe timpul clasicului maestru în d-ale pescuitului, Sir Izaac Walton, adică cu vreo 300 ani în urmă.

Mai exista un alt complice de aventuri, prieten de-al lui Rondepoint, elveţian ca și el, dar din Elveţia ger mană, un oarecare domn Pfeiffer sau Pfyffer (manuscrisul nu este prea clar în această privinţă, nu este, firește dactilografiat, ci realmente „manuscris") – Nu știm până la ce punct a participat activ la ședinţa de pescuit, dar la agapa din seara sosirii a fost, pare-se, foarte activ și chiar muzical, s-ar putea zice, căci, după libaţiunile de rigoare, a dat un recital de cântece alpestre și elveţiene, completate cu „Jodel"-ul și acele falsette și vocalize specifice păstorilor de vaci din regiunea Jungfrau.

Se pare că și compatriotul său, Rondepoint, făcea haz de el, din pricină că

franceza vorbită de Pfyffer avea *„Un puissant relent de Gruyere teutonesque”,* adică un puternic iz de șvaiţer teutonesc (nu teuton, nici teutonic).

Nuanţa, ușor peiorativă, nu ne poate scăpa. Aluzia era poate și mai justificată prin faptul că dl. Pf. Provenea din pitoreasca regiune Simmenthal, din Alpii Bernezi, lactiferă prin excelenţă.

De cunoscut, s-au cunoscut, când și cum nu se știe, dar cert este că vreun păhărel au ciocnit ei, din când în când, iar câte o ștrengărie-două or fi comis ei, fără doar și poate.

În sfârșit, se număra printre ei și ne place a crede că și în ziua cu pricina, un oarecare Auguste, *„crayonneur impenitent”* și *„versificateur occasionnel, au demeurant, aimable compagnon de fortunes et infortunes”*[3], cum ni-l zugrăvește dl. Rondepoint. Pe câteva schiţe, apar chiar iniţiale, uneori R., alteori Aug. R. Știm, totodată, că era francez și că era bun cunoscător al Ţării Românești, pe care o vizitase în mai multe rânduri. Ceea ce nu știm, dar ne-am permite să avansăm o ipoteză îndrăzneaţă și ca recum verosimilă: nu cumva era vorba de faimosul Raffet (care, deși îl chema Denis-Auguste-Marie, obișnuia să semneze Aug. Raffet) și care a călătorit, notat și ilustrat, în veacul trecut, în atâtea rânduri, Ţara Românească? Da, foarte seducătoare ipoteză; însă Raffet murise în 1860!

Sau, atunci a avut loc vestita expediţie mai devreme decât bănuim noi? Sau crochiurile găsite nu ilustrau aven tura noastră și erau doar păstrate în aceeași mapă? Cine știe, și, la urma urmei, ce importanţă mai are, schiţele nemaifiind de mult în posesiunea noastră, ci rămase la Snagov. (Ilfov).

Să lăsăm însă ipotezele și să dăm cuvântul eroilor noştri, adică, aproape permanent lui R. Așa cum l-a redactat acesta, în articolul destinat ziarului din Lausanne. Limbajul lui ni se pare atât de pitoresc, uneori candid, alte ori, în focul luptei, frizând bombasticul și grandilocvenţa, încât am solicita de la cititori dreptul de a-l reda întocmai, adică și în franceză și tradus în limba noastră. Un soi de ediţie bilingvă, dacă vreţi.

*

Din articolul domnului Rondepoint:

L’endroit ou nous devions nous rendre se trouve a une bonne demi-joumee en caleche de chez nous (şic!)… etc.

Les routes etaient tantot cahoteuses, marquees de profondes ornieres, tantot inexistantes, mais le plus souvent indiquees par des troupeaux de buffles ou moutons, hesitant entre la boue et la poussiere… Notre chemin suivait, de pres ou de loin, les meandres d’un ruisseau, ou plutot lente et sinueuse riviere, apparaissant puis disparaissant, au gre de ses rives en surplomb. D’ici de-la, quelques saules rabougris, des ronces, des touffes d’arbustes broutes et de

---

[3] Iute la schițe, uneori chiar versificator, de altfel foarte plăcut tovarăș la bine și mai puțin bine.

grandes etendues de paturages… etc.

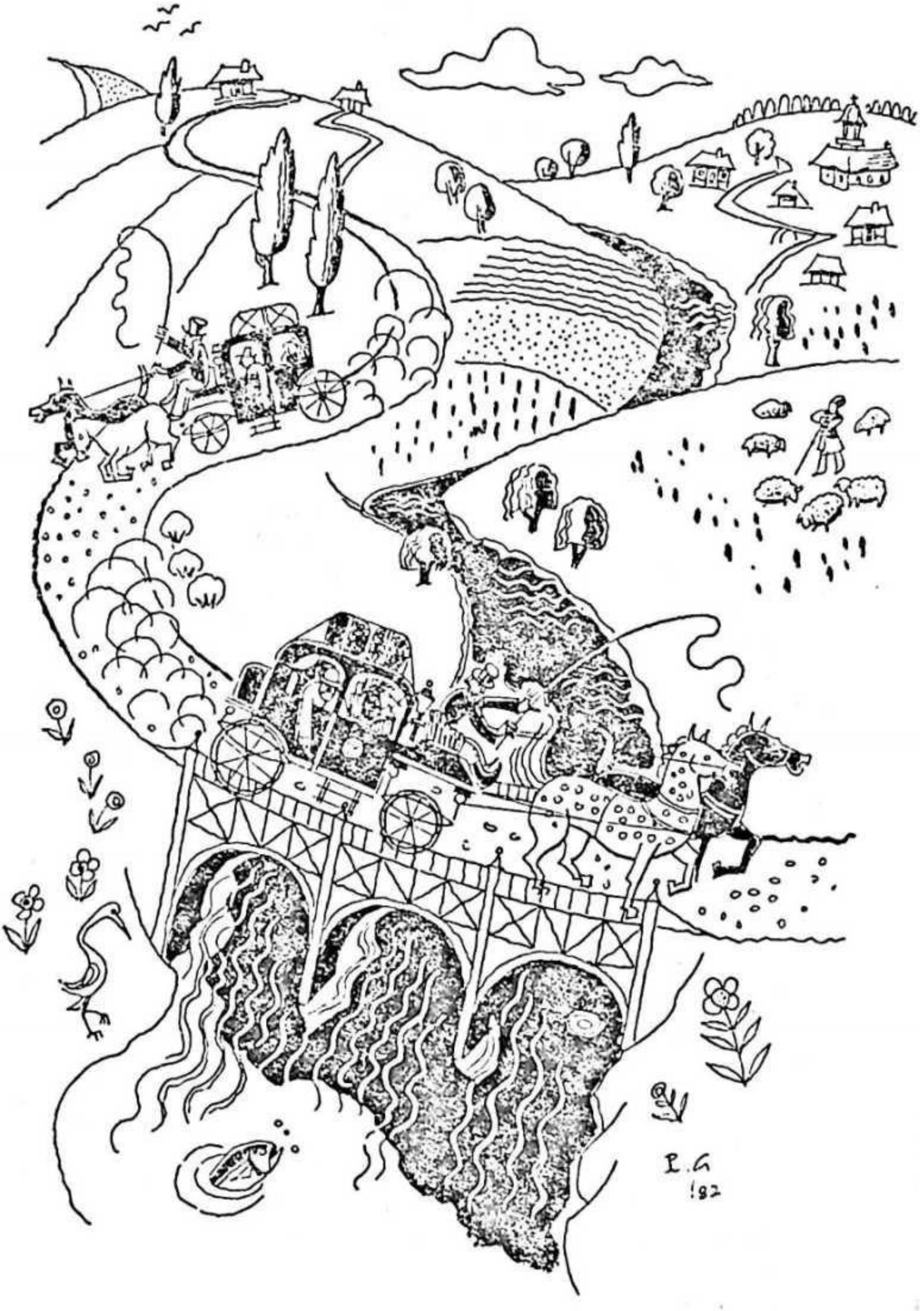
*Par-ci, par-la se devinaient les silhouettes de vetustes maisonnettes, formant hameaux eclaircis (?) mais toujours groupes aux alentours d'une eglise ou simple chapelle…*etc.

Les gens que nous croiions etaient vetus de costumes chitoyants, bien que poussiereux et se signaient a notre passage en nous faisant forces courbettes et marques d'amitie respectueuse. La riviere semblait ne pas couler du tout, etait de couleur jaunatre, a cause du sol sans doute, mais se trouvait interrompue, de-a dela, par des etangs et marecages. D'innombrdbles oiseaux en signalaient la presence, parmi lesquels je reconnus les canards, en pre mier lieu, puis les poules d'cau, les grues, herons, courlis, vanneaux et que sais-je encore.

Nous etions bien loin de mes Alpes bien-aimees, mais la beaute, un tantinet melancoliqu. E, non point depourvue de charme de ces vallons et plaines, commengait a me gagner, în impregnant d'une douce nostalgie… Etc. [4]

---

[4] Locul către care trebuia să ne îndreptăm se afla la o bună jumătate de zi cu caleașca de la noi („de la noi“, se referea desigur de la locul lor de pornire, adică de la conacul din Belvedere) etc... Drumurile erau ba desfundate, ba crestate cu făgașe adânci, fie chiar inexistente, dar mai totdeauna indicate de prezența unor turme de bivoli sau de oi, care-și alegeau calea între noroi și praf. Drumul nostru urma, mai mult sau mai puțin, meandrele unui râuleț, sau mai bine zis ale unei lenețe ape șerpuite, apărând, apoi dispărând după malurile-i abrupte. Ici-colea, câteva sălcii jigărite, mărăcinișuri și tufe de arbuști ciuntiți de păscutul vitelor și, apoi, mari întinderi de pășune ... etc. Din loc în loc se întrezăreau siluetele unor căsuțe și bordeie, formând cătune rărite, dar mereu grupate în jurul unei bisericuțe sau capele, măcar ... etc. Oamenii pe care-i întâlneam erau pestriț înveșmântați, dar și prăfuiți și se cruceau la trecerea noastră, adresându-ne totodată binețe, plecăciuni și semne de respectuoasă prietenie.Apa râului părea a nu curge de fel, avea o culoare gălbuie, datorită solului clisos, pesemne, (nu pietros, ca în Elveția n.n.) iar cotiturile ei erau întrerupte din loc în loc, de bălți și mlaștini. Nenumărate păsări brăzdau cerul, în dreptul acestor ochiuri de apă, printre care putui recunoaște, în primul rând, zborul rațelor, apoi lișițele, cocorii, stârcii, fluierarii, nagâții și câte și mai câte. Eram, firește, departe de Alpii mei, mult îndrăgiți, dar frumusețea puțintel melancolică, nelipsită însă de un vădit farmec al delușoarelor și plaiurilor acestea, mă pătrundea, pe nesimțite, umplându-mi sufletul de o dulce nostalgie... etc.

Fapt este, că faimosul *„ruisseau ou riviere”,* îi mai spune dumnealui, din când în când *„la Collante”,* uneori chiar *„la Colentille”:* nu poate, fără îndoială, îl vorba decât de râul Colentina, mai cu seamă cu cele câteva cătune notate, după ieșirea din București sunt numite *Fondenye* și *Pantaleon,* în ortografia „sui-generis” a elveţianului nostru.

Descrierea peisajului este întreruptă, pe măsură ce vajnicii noștri pescari se apropiau de ţelul lor, Sfânta Mănăstire și lacul învecinat. Poate că grupul îşi povestea păţănii de altă dată și din alte locuri, poate că-și spuneau anecdote picante (ca pescarii, de!), sau, pur și simplu îi cuprinsese doar o dulce toropeală: erau pe drumuri, să nu uităm, de vreo 4 – 5 ore bune! în sfârșit, se zărește lacul Cernica și „complexul lui” (cum am zice, astăzi) de clădiri, biserici, locuinţe ale călugărilor, ateliere de tot soiul, cimitirul, dar, mai presus de toate, frumuseţea naturală a așezării. Aceasta îi smulge gazetarului nostru elveţian strigăte de entuziasm. Să spicuim printre ele:

„J’ai vu et admire” zice helvetul nostru abundent călătorit, *„des lieux d’une sauvage et reelle beaute, d’une romantique grandeur. Les Alpes, mes Alpes, des paysages marins d’une angoissante splendeur, falaises, recifs et volcans. J’ai azissi raffole des paysages moins hautains, plus doux: la Touraine, la Beauce, le Jura et certaines iles polynesiennes de ma connaissance. Mais cel ensemble intime que je trouve ici a Tchernik* (nu scrie de două ori la fel numele proprii) *avec ses iles et presqu’iles se caressant, s entremelant, verdoyantes, pelouses au frais gazon, chenes et noyers seculaires, entoures d’un lac d’azur dans lequel se reflectent les collines boisees du rivage oppose…”* etc. etc…

Apoi despre clădiri:

„Nous n’avons point affaire ici aux fleches audacieuses du gothique flamboyant. Ni meme aux monuments profanes dont la majeşte nous ecrase. Ici, nous admirons, „en petit” ce que nous eussions peut-etre voulu eprouver devant le monumental d’autres edifices: la simplicite, corollaire du bon gout.

Les quelques moines qui ont choisi ce lieu ont eu le double talent de depister un lieu riche en ressources materielles, mais aussi d’une rare beaute. Ils ont su egalement ne le point gater et batir, avec une parfaite sobriete, les arcades liant les celules monacales, autour du centre – meme de leur foi, l’eglise majeure du couvent. Leur sobriete evoque les debuts de la Renalssance, Bologne, Sienne, Florence. Comment a-t-elle parcouru, sans anicroches, tout le chemin jusqu aux principautes moldovalaques? Sans y laisser quelques plumes, sinon celles du juste et reussi a maintenir „les bonnes manieres” d’un Occident lointain?”[5]

---

[5] Am văzut și admirat locuri de o sălbatică și reală frumusețe, de un maiestuos romantism. Alpii, Alpii mei, priveliști marine de o înspăimântătoare splendoare, faleze, prăpăstii, stânci sau chiar vulcani. M-au mai fermecat peisagii mai puțin semețe, mai blânde: la Touraine, la Beauce, munții Jura și anumite insule polineziene cunoscute de mine. Dar acest

Cu totul altele erau preocupările lui Eff. G., mai obişnuit cu pitorescul și aspectele rurale ale ţării noastre.

Să subliniem, totodată, că era și pătruns de responsabilităţile sale de organizator al expediţiei. Dorea, în măsura în care lucrurile depindeau de el, ca totul să se desfăşoare în conformitate cu concepţiile sale (care erau și ale *noastre)* despre ospitalitate și, dacă nu ne temem de cuvânt, de „eficienţă". El era deci, în prezent, dornic să întrezărească clopotniţele îndepărtatei mănăstiri de călugări, iar, la debarcare, să-și vadă musafirii primiţi și cartiruiţi după toate regulile ospitalităţii. Deocamdată, el îşi nota, între două fumuri de pipă, starea, repartizarea și confortul pasagerilor săi și în special al echipamentului sportiv destinat pescuitului.

Să-l cităm:… And *am wondering if my bundle of fishing*[6] *tackle, rods, landing nets and gaffs are safe up there, the stout brass-bound ones guiţe especially…*

Iar mai departe, în același jurnal sau carnet de notiţe, în care nu putem decât să ne mirăm că a reușit să mâzgălească rânduri citibile, în toate gropanele prin care naviga „berlina", mai departe îl regăsim în chip de versificator ocazional, dedându-se la tentative poetice, sub forma de *„limerick", ace*le scurte poezioare umoristice, atât de preţuite în epoca victoriană: revine mereu o strofă cu variante, bazate pe existenţa unui călugăr de pe lângă București:

---

ansamblu intim ce-l aflu aci la Cernica, cu insulele și peninsulele sale, ce se mingi ie în înlănțuirea lor, verdele ambiant pretutindeni, pajiști de iarbă proaspătă, arborii, stejari și nuci, toate înconjurate de un lac siniliu ca cerul, în care se oglindesc dealurile împădurite ale malului opus... etc... etc. Nu ne aflăm aici în fața îndrăznețelor săgeți (îndreptate spre cer) ale goticului flamboaiant. Nici în fața monumentelor laice, cu copleșitoarea lor maiestate. Aici, admirăm „în mic" ceea ce am fi dorit poate să resimțim în fața monumentalului altor edificii: simplitatea, corolar al bunului gust. Călugării care au ales aceste meleaguri au avut talentul de a afla un ioc bogat în resurse materiale, dar și de o rară frumusețe. Ei au știut, de asemeni, să nu-i strice frumusețea naturală și să clădească, cu o perfectă sobrietate, armonioasele arcade ale chiliilor, împrejmuind centrul credinței lor, biserica majoră a mănăstirii. Gustul, reținerea dovedite ne amintesc debuturile Renașterii; avem Bologna, Sienna, Florența în fața noastră. Cum au putut ele să parcurgă, fără pagube, tot drumul până în principatele moldo-valahe? Fără să-și piardă câteva pene, decât poate cele ale trufiei și să-și mențină „bunele maniere" ale unui îndepărtat Occident?

[6] ... și mă întreb dacă legătura mea, cuprinzând utilajul pescăresc (arhaismul este el voit?), undițele (vergile), mincioage și gafe (era utilat, nu glumă, strămoșul!) sunt în siguranță acolo sus, în special, puternicele vergi cu mufe de alamă.

„There was an old monk near Bucharest…”[7]

(*vezi* chiar și o schiţă ușor deteriorată, dar încă descifrabilă).

Acest „old monk” revine ca un leitmotiv wagnerian în operele poetice ale lui Eff. G.

În sfârșit, precedată de o învolburare de colb, caleașca sportivilor noștri pătrunde, prin poarta monumentală, în incinta fermecătorului *„Monastere”.*

Să mai lăsăm pe *„maitre Rondepoint”* să-și noteze primele impresii care, ca întotdeauna, sunt cele mai preţioase:

„Imaginez une Venise”, zice domnia-sa, *„mais une Venise en cerceaux, ou Von passe d'une peninsule a Vautre par d'etroits engorgements de terre, luxurieusement vegetative, entouree de tous câtes d'eaux limpides, de roseaux et saules et dans lesquelles se reflectent a l'infini les parterres de nenuphars et lotus* (? n.n.)…[8]

Cu siguranţă că tare i-a plăcut șviţeranului nostru peisagiul din Cernica, deoarece, sau mi se pare mie, sau se repetă – aproape – în terminologia sa laudativă.

Să fi fost notiţele scrise a doua sau a treia zi și ușor influenţate de euforia izbânzii cu *„le grand chtuka”?*

Nu dorim însă prin aceasta să minimalizăm frumuseţile sfântului lăcaș și ale împrejurimii sale, care s-au păstrat și până azi. Am avut ocazia, nu de mult, să mai admir acolo arbori (stejari, mi se pare) care erau însemnaţi „Monumente naturale” și care erau, desigur, adulţi-maturi pe timpul expediţiei aci descrisă.

Apoi facem cunoștinţa feţelor bisericești de primul rang, ce-și întâmpină oaspeţii. Aci, se vede că se cam în curcă calvinistul nostru de elveţian. Căpetenia gazdelor, stareţul desigur, este uneori poreclit *„le Grand-Maitre de l'Ordre”,* alteori *„le venerable mais autoritaire Pere Staresse (sic), dont le sourire glace semblait battre la mesure en dever sunt les bienfaits d'une parfaite hospitalite…”*[9]

(devine puţin cam alambicat stilul gazetarului nostru!).

Apoi, apare un furtiv soi de spiriduș de călugăr roșcovan (bănuim că-i vorba de părintele-econom, căci, zice Rondepoint: *„Ce petit Barberousse, tout sourires et espiegleries, menait grand tapage avec son trousseau de clefs, les plus*

---

[7] A fost o dată un bătrân călugăr, pe lângă București...

[8] Imaginați o Veneție, dar o Veneție în inele, prin care treci de la o peninsulă la alta prin strimte strangulări de teren, de o vegetație luxuriantă, înconjurată din toate părțile de ape străvezii, de stufuri și sălcii și în care se oglindesc la infinit partere de nuferi și de lotuși (oare?).

[9] Marele Măiestru al Ordinului, venerabilul, dar autoritarul Părinte Stareț, al cărui zâmbet glacial regiza totul cu precizie, copleșindu-ne cu binefacerile unei perfecte ospitalități.

gigantesques qu'il m'ait ete de voir, hors celles de Chillon (vestit castel din Elveţia, clădit chiar *pe* apele Lacului Leman…) etc.

Cunoştinţa este de îndată consacrată de acordarea unui ospăţ, care va fi fost şi abundent şi suculent, şi se ştie că monahii, oriunde şi-ar avea ei reşedinţa, Snagov.

Căldăruşani, Comana şi fireşte şi Cernica aveau şi nişte terenuri, „la deal", adică înspre Valea Călugărească şi Dealul Mare. Este menţionată doar prezenţa pe masă a unor peşti şi vânat, ca potârnichi şi iepuri.

Toată lumea devine discretă în privinţa evoluţiei festivităţilor gastronomice, dar aluzia la cântecele tiroleze ale lui Pfyffer (mai sus menţionate) ne face să credem că totul a decurs într-un larg spirit de înţelegere reciprocă ş.a.m.d.

Inimoasă trebuie să fi fost desigur ospitalitatea vrednicilor monahi şi mai mult decât îndestulătoare, căci la ore rezonabile toată lumea şi în special călătorii noştri, îşi ocupaseră locul de cartiruire şi odihnă, binemeritată, desigur. Nu însă fără ca Eff. G. Să fi aruncat oul timă şi părintească privire peştişorilor-momeală pentru a doua zi. „… not *without giving the minnows my most cursory glance… And we did and they did sleep it off to be fit for the morrow".*

Dar de unde proveneau aceşti peştişori, ne-am putea întreba noi, că doar nu vor fi venit ei tot drumul cu caleaşca (fie ea şi berlină) de la Bucureşti (Belvedere) şi până la Cernica?

Răspunsul ni-l da tot nepreţuitul de Rondepoint. Într-adevăr, în timpul cât se întocmea programul de a doua zi (ora de plecare, repartizarea în luntrii, stabilirea mânuitorilor acestora etc.) zice el că a făcut cunoştinţă cu viitorul său companion de aventuri, sub forma unei namile de monah *„puissant come une tour, noir et barbu comme l'enfer (?) et braquant des regards ruses de bouc lubrique"*[10] (cum o fi aia? n.n.)

Ni se pare că Mr. R. A cam avut, la început, de furcă cu viitorul său ghid şi barcagiu, dar acesta se dovedi foarte curând a fi şi isteţ în d-ale pescuitului şi dibaci în mânuirea luntrei, încât îl vedem, pe parcurs, transformându-se din *„bouc lubrique"* în *„le moine Sophrony",* apoi *„Ce brave Sophrony, l'ami Sophro, cet excellent guide,*[11] ş.a.m.d.

El a fost, între altele, cel ce a procurat peştişorii-momeală, a căror penibilă soartă urma să fie atragerea răpitorilor de a doua zi, înfulecarea lor de către aceştia, cu scopul netăgăduit de a fi înghiţit şi cârligul ucigător, însăilat în ţesuturile celor mici şi ispititori. O succesiune de fapte frumoase, după cum puteţi singuri constata: răpitorul răpit, captivul devenit complicele super-răpitorului, bref, un scurt rezumat de istorie naturală, cu cel mic mâncat de cel mare, şi temeliile unei morale

---

[10] Puternic ca un turn, negru şi bărbos precum iadul (?) şi aruncând priviri şirete de ţap libidinos.

[11] „Ţap libidinos", apoi „călugărul Sofronie", „bunul Sofronie", „prietenul S., această minunată călăuză" ş.a.m.d.

universale, pe care omul o condamnă și se străduiește s-o tot aplice, după chipul și asemănarea creatorului său, care nu poate, cu toată obiectivitatea, îl altul decât diavolul în persoană.

Satana, Lucifer, sau cum i-o mai fi zicând; în timp ce presupusului Bun Dumnezeu nu-i poate reveni decât nota de protest ce a șoptit-o (discret, o! ce discret) la urechea noastră de oameni, făcându-ne pe noi și numai pe noi să ne revoltăm împotriva crimelor de tot soiul, pe care este bazată viaţa universală. Sau credem noi că și știuca, lupul, păstrăvul, tigrul ș.a. Au scrupule, resimt mustrări de con știinţă în aplicarea legilor lui Darwin *„the fittest to survive”*[12] sau mai pe românește: Peștele cel mare înghite pe cel mic.

Nu ne-am rătăcit noi oare în zadarnice filosofări, în timp ce oameni și obleţi îşi gustau o bine-meritată odihnă, în preajma istovitoarelor aventuri ce aveau să urmeze, a doua zi?

Cum face ochi dl. Rondepoint, dis-de-dimineaţă, în urma unor energice bătăi în ușa lui, să-i dăm cuvântul:

L'archipope, altă poreclă pentru stareţ, *avait eu soin de mettre a notre dispoƨition, outre les deux embarcaţions et d'abundantes victuailles, deux vigoureux moines-calogheres (ce qui signifie, en fait: beaux vieillards), aux bras noueux et barbus a souhait. Ces sainfes personnes connaissaient, comme pas un, les moindres recoins et meandres de ces etangs giboyeux, poissonneux et le maniement irreprochable des – dites embarcations. J'ai l'absolue conviction que dans leur venerable confrerie et entre deux Pater-Noster et chants gregoriens, leurs sainfetes s-occupaient exclusivement de Vapprovisionnement du couvent en produits lacustres, carpes, brochets, bremes et sans doute aussi, cerevisses. Ils avaient tout un outillage de nasses, filets, seines et hamegons que je n-ai fait qu'entrevoir; mais je ne doute pas qu'ils fussent experts dans le maniement de ceux-ci.*

Les barques etaient pratiques, bien qu'un peu instables a cattse de leur extreme exiguite ou plutot etroitesse.

Elles se maniaient à la rame, quand l'espace le permettait, mais dans les etroits canaux sinueux, veritables sentiers des caux, c'etait d'une longue perche, enfoncee dans la vase que se servaient, avec grand succes, je l'avoue, nos comperes broussailleux.

Nos lignes se composaient de vigoureuses cannes a double-detente nu înţelegem), *armees de fil torsionne crin sur crin, capables de resister a d'enormes tractions, d'avangons en cordes a piano et de puissants hameqons, doubles ou triples. Trop puissants me sembla-t-il, au debut. Les eveniments devaient me donner tort. Nous avions, en outre „d'optimistes” epuisettes et de vigoureu ses*

---

[12] Cei mai apți să supraviețuiască.

gaffes. Bien nous en prit.[13]

Trecem peste descrierea meleagurilor și a primelor mușcături de răpitori, ele neprezentând niciun interes deosebit. Ajungem aşadar la faza pugilatului titanic, culminând prin înfrângerea și capturarea „monstrului acuatic”. Menţionăm, și se va vedea în curând, că, până în ultima clipă, nimic nu părea mai aleatoriu decât victoria uneia sau celeilalte părţi din oștile ce se înverșunau. Puţin a lipsit, dar… cunoaşteţi dv. vreo victorie, consemnată în filele istoriei, la care „să nu fi lipsit puţin…” decât că, uneori, acel puţin a lipsit până la sfârșit, pe când în celelalte cazuri, puţinul a fost la timp suplinit.

Așadar, se apropie momentul; ce zic eu, se apropie momentul!

O ultimă clipă, vă rog; o remarcă, o observaţie personală: nu doresc să jignesc pe nimeni, dar mi se pare mie, oare, că stilul respectabilului elveţian, dublat de un onorabil reporter al preacinstitei *Gazette de Lausanne,* are o ușoară tendinţă spre melodramatic, cu accente uneori pompoase, grandilocvente, aproape bombastice? Mă în șel? Ce bine, eram îngrijorat! Deci:

„*… Dans une eclairele d’entre les roseaux et les nenuphars d’une blancheur*

---

[13] Stareţul avusese grijă să ne pună la dispoziţie, în afară de două ambarcaţiuni și abundente merinde, și doi zdraveni călugări, cu braţe vânjoase și bărboși cu prisos. Aceste sfinte persoane cunoșteau, ca nimeni altul, toate colţișoarele și cotloanele acestor bălţi, bogate în vânat și pește, precum și impecabila mânuire a sus-ziselor bărci. Am absoluta convingere că, în venerabila lor confrerie și între două Tatăl-Nostru și cânturi gregoriene, prea-sfinţiile lor se îndeletniceau exclusiv cu aprovizionarea mănăstire! cu produse lacustre, crapi, știuci, plătici și desigur și raci.

Ei posedau un întreg utilaj de plase, setei, vârșe, cârlige și pripoane, pe care le-am întrezărit doar; dar nu mă îndoiesc că acești călugări-pescari erau experţi în mânuirea acestor scule.

Luntrele erau practice, deși puţin instabile, din cauza formei lor — mici și înguste. Ele se mânuiau cu vâslele, când spaţiul permitea, dar în îngustele canale și gârlice întortocheate, adevărate poteci printre mlaștini, călugării foloseau o lungă prăjină (ghionder n.n.) pe care o înfigeau în mâlul fundului și se descurcau vrednicii noștri bărboși cu mare succes.

Undiţele noastre se compuneau din viguroase vergi cu „dublă-destindere” (?), prevăzute cu fir gros, răsucit, capabil să reziste unor enorme tracţiuni, strune metalice cât coarda de pian (!) și puternice cârlige, duble și triple. Prea puternice, mi s-au părut la început. Evenimentele urmau să mă dezmintă. Mai aveam noi mincioage „optimiste” și puternice gafe de înţepat peştele. Bine că le-am avut!

alpestre (elveţianul, de!). *L'eau me parait specialement limpide et profonde. Je fus saisi, pourquoi le nierai-je, d'un étrange pressentiment. „Şi c'etait ici?" me disais-je iritassablement. Et ce le fut, ah! certes, ce le fut! Cela debuta par im soubresazit demon flotteur. Jusqu alors, celui-ci ne faisait qu'enregistrer les timides tractions et vibraţions qui indiquaient la vitalite de mon petit vif. Mais, nevoilă-t-il pas qu-au beau mi lieu de mon petit etang, mon flotteur semble s enfuir, s envoler: un plongeon, une remontee, suivis d'un grand plongeon oblique, mon flotteur disparditenţi & rement, malgre la limpidite des ondes, et disparait, naturellement, dans la direction des roseaux, des herbes, des racines et autres potamogetons. „Ceci" me dis-je, „ne presage rien de bon, ou plutot de trop bon", allais dire, „d'excessif". Mes reflexions furent interrompues par un charivari d'explozions lacustres: notre barque-meme en etait secouee. L'eau jaillissait, en trombes marines, nous eclaboussait, se melant à la sucur glaciale qui nous avait saisis, tous deux.*

Au choc affreux succeda un instant de calme plat. Au tapage, au tumulte, une angoissante stupeur, un mutisme eloquent. Je pensais avoir ferre suffisamment, mais ce netait encore que le preambule du drame qui se preparait. Un seisme sembla s ensuivre, comme au centre calme d'un typhon reparait la rage foile des elements dechaines. Notre firele esquif tangua et s ebroua, comme aux temps de mes lointaines randonnees. Je faillis etre precipite pardessus bord, mais un sursaut d'energie me remit d'aplomb. Je venais, en effet, d'apercevoir la beante gueule du „chtuka" de Tshernika.

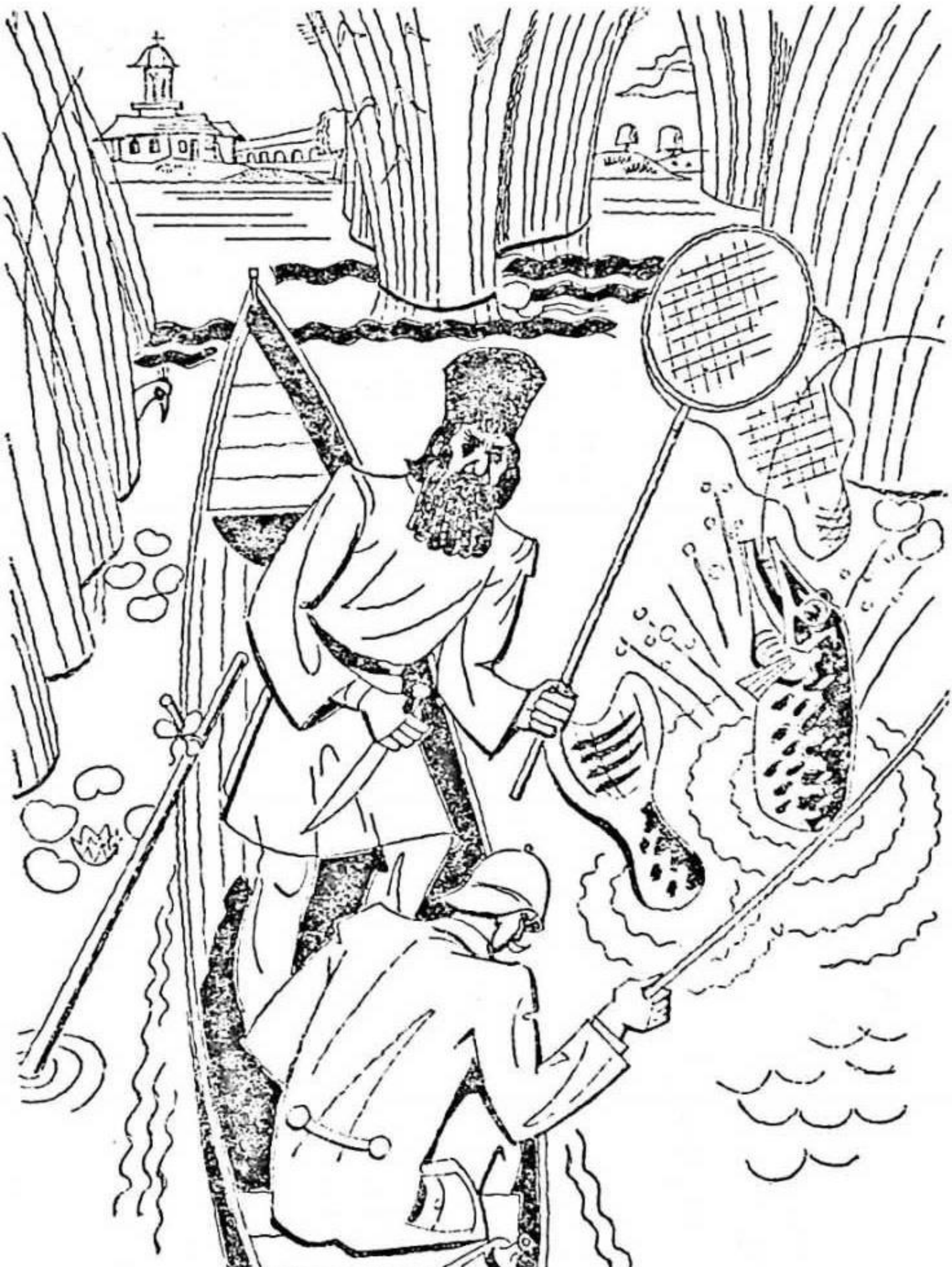
Ceci decupla mes forces et je referrai desesperement…

Le monstre, au regard glauque et fuyant, me sembla ricaner, un hideux sourire se peignant sur ses bajoues voraces. Să gueule beante semblait me mesurer, sarcastiquement, avec ses miile crochets prets a me happer, a happer n'importe quoi.

Ceci eul le don d'exasperer mon fidele compagnon, le moine Sophrony. Je l'entendis proferer mots et borborygmes sans suite fpour moi, du moins, incomprehensibles) ou revenaient, me semble-t-il, (mais ma memoire dans ces instantslă n est pas des plus fideles) les noms de divinites lacustres ou paludeennes, telles que „pige d'Amochi" ou „Amachi".

„Enfer et damnaţion" rugis-je a mon tour – „j aurai la peau, demon sous-marin".

Un flot de mots orduriers et autres bruits vineux s'echapperent d'entre ses dents et levres violacees. Ses babines tumefiees s'entrechoquaient frenetiquement. Les ebrouements soulevaient l'onde amere de ces parages, naguere idylliques et presentement ravages par le drame horrible qui s y perpetrait („joaca tare" elveţianul nostru).

Le susurrement de la cordelette meurtriere, entra înant le tambourin d'acier (Probabil un strămoș al mulinetei de azi. Dar de ce tambourin și nu tambour?) *se melait au crissement des algues decapitees par cette lutte foile et apparemment inegale: d'un cote le monstre aux regards glauques, vrombissant dans son propre element; de l'autre, moi, faible humain, menace, a chaque instant, de le rejoindre et de tomber, telle l'ablette, la proie de ses crocs puissants et impitoyables. Et l'cau (dont ai toujours eu horreur) s infiltrant perfidement dans toute ma personne, a cause des eclaboussures qui me penetraient jusque dans des endroits dont îl me serait penible de preciser l'emplacement exact et l'effroi d'un refroidissement subit.*

Le combat faisait rage!

Voici Vessentiel, dont îl nous serait impossible de ne pas tenir compte: îl faisait rage.

Une nouvelle sucur glacee reperla a mon front, pourtant recouvert d'une abundante, „Katchioula" moldo-valaque (ou plutot valaquo-moldave, a cause du lieu oii nous nous trouvions). Cette re-sueur s-ajoutait, comme par plaisir, aux ruisselets insidieux plus-haut menţionnes el, comme eux, indiscrets a l'extreme. Malgre l'inconfort de ma situaţion, auquel s-ajoutait l'cau pernicieuse qui me penetrait jusqu-au plus intime de mes entre-membres, je me bandais sous l'effort incroyable de me maintenir dans notre firele esquif. Celui-ci, entraine, deambulait parmi les canaux et les etangs, indiferents au combat dont ils etaient les temoins el, dirai-je, les hotes involontaires.

Dieu soit loue, nos instruments de peche, pour învrăisemblable que celă paraisse, resisterent aux secousses et tractions incroyables auxquels ils furent soumis. Ils devaient etre d'excellent materiei, commandes chez Hardy a Londres, sans doute. Peut-etre, le facteur moral joua-t-il aussi son role, car j'entendais, sans les entendre et surtout sans les comprendre, les vociferaţions, sans aucun doute, encourageantes, du bon Sophrony, tandis que să sainfete monacale se crispait sur ses avirons, essayant, mais a quoi bon, de resister à la traction d'enfer qu'exercait sur notre nacelle le hideux chtuka. Mais îl devait aussi, a mon avis, nous considerer un peu deranges d'esprit, care une autre remarque qu'il semblait nous adresser à la ronde etait que nous etions fous tous; îl la repetait a tous propos: tous fous, tous fous, ce qui en roumain s enonce: fous tous, fous tous. (Nos langues se ressemblent, evidemment).

Lupta titanică se apropie de deznodământ:

Îl soufflait a present (le brochet, sans doute) en distillant des vapeurs putrides (măi, măi!). *„J'aurai la peau, sacripant d'étranger, semblaient dire les eclairs de ses prunelles vitreuses".*

„Peau toi-même, reptile assassin" lui repondis-je „et pot de peau ou peau de pot" în ecriai-je en dialecte bas-normand, qui m'est le plus familier dans mes moments d'angoisse. Le fait est que je n en menais plus large, mes forces etaient „exhaustees" comme dirait

Effy. Mais la brute epaisse donnait, a son tour, des preuves d'epuisement. Leɤ mâchoires feroces ecumaient encore, mais semblaient a present s empreindre d'un

je ne sais quoi d'ineffable, melancolique ou tout simplement resigne, comme şi Vau-delă leur apparaissait ineluctable.

Qui resisterait en fin de compte, qui marquerait la der aiere manche? J'avoue que je n en savais rien; a moi aussi, Vau-delă în apparaissant tel un reconfortant dénouement de cette melee tragique. (cam emfatic, poate, zic eu, maestrul gazetar, nu?). c'est *alors qu'apparut le soleil d'Austerlitz sous la for me d'un trăit de genie de mon a-mi le moine-guide, divinement inspire: cambrant son torse et sans desserrer să prise sur les avirons, s-arc-boutant d'une maniere incroyable, îl s empara, quadrumane humain, des avirons, avec ses jambes velues, libera pour un instant ses mains, se saisit d'un tonnelet ou gourde, d'cau-de-feu carpatheenne nommee „rakiou". D'une main d'acier îl entr-ouvrit mes mâchoires crispees par l'effort et de l'autre îl fit basculer le feu lichide dans mes entrailles. La dejlagration fut subite, l'espoir changea de câmp, le combat changea d ame (encore cel Hugo, je crains) mes forces chancelantes reprirent le dessus. Ah! Brave a-mi, ce Sophrony! Je reussis a faire executer une volte au monstre decha îne et a le revoir, hideux et malefique. Îl faiblissait, c'etait indubitable et în eul cede surle-champ şi ce n avait ete qu'il frola alors une touffe d'herbes, specialement denses el, sans doute, vivifiantes. Îl plongea, comme un seul homme, droit au coeur de ces immondices verdâtres et emberlificotes. Îl s y empetra şi bien, que ni lui, ni moi, ne l'en pouvions degager, pour reprendre le tournoi en terrain decouvert. Sportivement.*

Nous y serious sans doute encore, şi Vămi Sophro n avait attaque a son tour, aviron en mains, cherchant a deloger de să jungle le rapace animal. Celui-ci, sentant la presence de l'aviron, pressentant le danger qui le menașait, executa un soubresaut et brutalement, sans seulement prevenir, se saisit, en le mordant rageusement, de l'inoffensif, outil de bois. Îl y enfonșa ses crocs furibonds, marquant profondement, de ses entailles, le bois leger dont se font les avirons. J'ai sollicite et obtenu la permission d'emporter l'objet, comme souvenir. Îl est, helas, reste a Bucarest et porte encore l'empreinte de l'enorme et crocodilienne mâchoire qui la desfigure.

Cet effort supreme sembla avoir demoralise et epuise definitivement la rapace creaturi. Îl n'y avait plus qu'a l'enlever dans l'epuisette que nous avions dans notre barque. Celle-ci nous avait deja servi, a trois reprises et nous en connaissions le parfait maniement. Helas!

Nous fumes ă-meme de nous rendre compte qu'il etait bien au-dessous des dimensions requises pour y engouffrer notre „chtuka". Moins de la moitie du fabuleux animal n'y serait entree et nous n aurions jamais pu la basculer dans l'epuisette et encore moins, vu son poids, l'extraire de l'onde.

c'est encore ce brave Sophro-le-temeraire qui en vânt a bout. Sautant hors de la barque sur un terrain plus ou moins ferme, tenant dans une main le fii, au bout duquel se trainait, resistant encore, mollement, l horrible creaturi, de l'autre se maintenant en precaire equilibre, grăce aux jones et aux roseaux, îl exerga une lente mais iȑȑesistible traction, a laquelle le monstre, s-avouant vaincu, ne put que

se soumettre. Mais… Quand îl eul toziche terre et senti la vigoureuse poigne s emparer de lui, par l'arrière des ozcies, un ultime, un supreme soubresaut le cabra. Je vis alors, je vis, vous dis-je, mon bon moine risquer tout, comme qui dirait, sur zzne seule carte, licher le fii, l'epuisette, tout enfin, sauf la strangulation qu'il imprimait d'une main au cozi de la brute el, me croiriez-vous, le vis, se precipiter dessus, l'empoigner, de l'autre bras par le milieu el, ce faisant, rouler a terre tozis les deux. Un corps a corps de gladiateurs, vozis dis-je, dont, Diezi soit loue, Sophro, l'invincible, sortit vainqueur. De son coutelas, apparu je ne saurais dire quand, îl plongea la meurtriere lame dans le crane de să victime qui, dans un ultime spasme, rendit a Satan son ∂mediabolique.

„Bravo", în ecriai-je „et re-bravo". J'esp & re qu'il comprit en valaque, le sens de mon hommage enthousiaste et polyglotte. Pour în en assurer, je lui offris aussitot ma seule bouteille d'cau-de-vie de cerises, que nous nommons „Kirsch-Blanc" en Suisse. Îl părut en etre fort satisfait, car, d'une premiere rasade, îl en epuisa pas loin de la moitie. (La premiere moitie!) Îl est juste de menţionner que să barbe s-abreuva, elle aussi, copieusement.

Nous passâmes ensuite aux mensurations. Le↝ poids et mesures n'ont pas ete d'egale precision, mais qu'importel

Le monstre mesurait, en longueur et de ceci je puis me porter garant, preș de 5 pieds, plus exactement 4 pieds 10 pouces (în măsurile noastre, 147,32 cm). *Quant au poids je dus în en remettre à la balance, dite „romaine1, dont se servaient, au couvent, les moines. On me dit, au milieu de la gaiţe generale qui suivit notre retour, qu'il y à deux types de balances, celle de l'acquereur et celle du vendeur. Celle par laquelle on pesa notre proie (je dis bien „notre11 et non pas „ma" proie) indiqua˙it tout preș de 25 livres* (cea 12 kilograme), *mais etait-elle de vente ou d'achat? My stare!*

Je n'ai pas menţionne, car cela me sembleraiţ friser l'ingratitude, que ai coupgonne Sophrony d'avoir aussi ses propres ustensiles de peche, car, parmi les meandres marecageux, je le vis, de temps a autre, verifier entre deux touffes quelques filets mignons, maintenus par des perches bien fichees dans la vase. A mes interrogations muettes, mais eloquentes „Rien, rien!" me repondait-il, egalement par gestes. Mais passons! Bien que les perches etaient agitees a souhait!

Ce que je ne saurais passer sous silence, c'est le fait que etais le grand vainqueur du totimoi: A ma priserecord, je suiş force d'ajouter que ai eu une autre puissānté, meme tres puissante attaque, dont le poisson şut se degager a temps. Je reussis, par contre a prendre deux modestes brochets de 2 – 3 livres chacun. Notre amphytrion Mr. Eff. G., ramena a son tour deux pièces passables, brochets s entend, qui devaient friser les 5 livres chacun. Par contre, îl eul une tres amusante aventure avec une grosse perche, qui après avoir englouti son „Vif" et le degustait avec satisfacţion, se vif, a son tour (la perche), attaquee et engloutie par un badaud de silure (que les roumains nomment communement „sommeila, sans doute parce qu'il chasse de nuit). Celui-ci ne fit qu'une bouchee de notre brave perchette, qui

finit dans les entrailles du poisson chat, tel qu'on le nomme en Angleterre. Le silure pesait, a son tour, pas loin de 15 livres et n etait certes pas tres beau a voir.

Îl riy a pas grand chose a ajouter a notre recit, sinon que nous quittâmes Leurs Saintetes Monacales dans les termes les plus affectueux. On nous lorga de promettre de revenir, bientôt ou… plus tard, mais, en tous caz, de revenir. Nous ne pum˙es echapper au coup de l'etrier et ce ne fut que vers 4 – 5 heures de l'apres-midi que nous reussimes l'exploit d'appareiller: „Ce sera pour une autre fois, n est-ce pas, oui, oui, da, da, la revedere, a bientôt", cette chanson nous poursuivit jusqu au-delă de l'enceinte du monastere.

Le retour fut fort gai.

Étrangement, nous n etions point fatigues, ou pas trop.

Au retozir, quand nous nous revimes au Belvedere, nous etions tous d'une loquacite incroyable.

Le plaisir, la joie eclatait sur le visage de chacun.

Dame Zoica paraissait la plus heureuse de tout le groupe[14]

---

[14] Într-un luminiș, răritură dintre trestii și nuferi, de o albeață alpestră (elvețianul, de!), apa mi se păru deosebit de limpede și adâncă. Fusei cuprins, de ce s-o tăgăduiesc, de o ciudată presimțire. „Dac-ar fi aici?“ îmi tot spuneam eu.

Și aci fusese, o da, aci se întâmplă! La început n-a fost decât o zvâcneală a plutei mele. Până atunci, pluta arăta doar timidele vibrații și tracțiuni ale peștișorului-momeală, dovedindu-i încă vitalitatea. Dar iată că, în mijlocul ochiului de apă, pluta mea o ia la sănătoasa, gonește, zboară: apoi un plonjon, o reapariție bruscă, o mare pornire oblică în jos, dispariția totală a plutei, în toată limpezimea apei și aceasta, bineînțeles, drept în direcția stufurilor, brădișului, rădăcinilor și rizomilor. „Aceasta“, îmi zisei eu „nu prevestește nimic bun, sau poate prea bun, din cale-afară ...«

Gândurile mele fură întrerupte de un dezmăț de explozii lacustre: barca noastră însăși era scuturată de ele. Apa țâșnea, adevărate trombe marine, împroșcându-ne și amestecându-se cu sudoarea glacială ce ne cuprinsese pe amândoi.

Șocul groaznic fu urmat de o clipă de calm plat. După gălăgie și tumult, o stupoare de spaimă, o tăcere elocventă. Bănuiam c-am înțepat cu destulă putere pe răpitor; dar nu era încă decât prologul dramei ce se pregătea! Urmă un seism, cum apare după calmul plat al centrului unui ciclon, turbarea cumplită a elementelor dezlănțuite. Gingașa noastră luntrișoară fu cutremurată și se smuci pe apele clocotite, ca pe timpul îndepărtatelor mele expediții. Eram gata-gata să fiu aruncat peste bord, dar un ultim apel la energie, mă repuse în echilibru, în clipa supremă.. . într-adevăr zărisem căscătura uriașă a fălcilor știucii din Cernica.

Forțele mele fură înzecite și înțepai din nou, cu toată vigoarea...
Monstrul, cu privirea-i verzulie, pe cât de fioroasă, păru să rânjească, un zâmbet hidos schiţându-se pe fălcile-i vorace. Cu uriașa căscătură a botului său părea să mă măsoare, sarcastic și dispreţuitor, cu miile sale de colţi gata să mă înșface, să înșface orice.

Exasperarea cuprinse atunci pe credinciosul meu tovarăș, călugărul Sofronie. Îl auzii bolborosind vorbe și icneli de neînţeles pentru mine, dar în care reveneau (memoria mea nu este prea bună, în astfel de momente) nu mele unor zeităţi, probabil, lacustre sau chiar mlăștinoase, care aduceau a Pij d-Amoși sau Amași, sau cam pe-acolo.

„Iadul și diavolii”, strigai și eu atunci, „să te înghită, căci te voi răpune, monstrule submarin!”

Un val, un torent de vorbe de ocară și alte erupţii cu iz vinos se scurseră atunci printre dinţii și buzele sale vineţii. (Nu înţelegem bine dacă se referă la „monstrul submarin” sau la dinţii și buzele monahului). Buzele-i umflate, desfigurate, clămpăneau frenetic. Zvâcnirile sale împroșcau undele amărui (?) ale acestor ape atât de idilice până acum și deodată răvășite de drama oribilă ce se desfăşura sub ochii noștri înspăimântaţi! Șuieratul firului ucigașei undiţe, antrenând rotaţiile tamburului nostru de oţel (?), se împletea cu foșnetul decapitării brădișului, în această luptă necugetată și aparent inegală: de o parte, monstrul, cu privirile sale crâncene, se juca, învolburându-se, în propriul său element; eu, pe de altă parte, biată fiinţă umană, ameninţat în fiece clipă să mă răstorn și să cad, ca un sărman oblete, pradă colţilor puternici și necruţători ai fiarei. Și apa (de care mi-a fost întotdeauna silă) înfiltrându-se perfid prin tot trupul meu, din cauza împroșcăturilor necontenite ce-mi invadau până și părţile mai puţin menţionabile și fără să mai vorbim de spaima unei răceli subite.

Lupta era în toi („faisait rage”), textual „făcea turbare”. joc de cuvinte intraductibil din franceză în orice.

Iată adevărul de netăgăduit: o luptă turbată era în toi. Sau, dacă vreţi: în toi era o turbată de luptă.

O nouă sudoare de gheaţă îmi broboni fruntea, deși acoperită de o impunătoare „kaciula” moldo-valahă (sau, mai degrabă, vlaho-moldavă, din pricina localizării dramei). Această nouă sudoare, se adaugă, ca din șagă, pârâiașelor mai-sus menţionate și indiscrete la culme.

În ciuda situaţiei extrem de anevoioase în care mă aflam, la care se mai și adăuga apa perfidă ce mă inunda în părţile mele cele mai intime, reușeam să-mi încordez puterile

virile, în efortul inimaginabil de a mă menţine în frageda noastră bărcuţă. Aceasta, antrenată de puterea monstrului deambula printre canale, ochiuri și cârlige, în diferenţe în faţa bătăliei ai cărei martori se aflau și, aș zice, pe care o prezidau, ca amfitrioni.

Să mulţumim Domnului că sculele noastre pescărești, oricât ar părea de neverosimil, rezistaseră până în prezent șocurilor și tracţiunilor de neînchipuit la care fuseseră supuse. Trebuie să fi fost confecţionate din cele mai bune materiale și proveneau desigur de la Hardy (Londra).

Poate că și factorul psihologic și-a spus cuvântul, căci auzeam, fără a înţelege desigur, vociferările de încurajare ale bunului Sofronie, care se străduia totodată, cu toată sfinţenia sa monahală, să reziste, dar pare-mi-se zadar nic, tracţiunii infernale imprimate luntrișoarei noastre gingașe de hidoasa știu că (ortografiată „chtuka”). Sfinţia sa trebuie să ne fi considerat puţin deranjaţi mintal pe toţi, căci revenea în vorbirea sa mereu, adresată tuturor, expresia „toţi nebuni” sau „nebuni cu toţii”, dar pe franţuzește, în mod ciudat, adică „fous tous”, „Tous fous” sau atunci aceasta se exprimă la fel și în limba română (asemănări lingvistice, desigur).

Gâfâia, în prezent (știuca, desigur) distilând aburi de putregai (măi, măi! n.n.). „Îţi voi mânca pielea, venetic afurisit, păreau a zice fulgerele din ochii săi sticloși”.

„Piele ești tu și cine zice, ə-ɫa e, reptilă asasină”, replicai eu în dialectul meu normand, ce mă cuprinde în cupele de mare îngrijorare. Fapt este că puterile-mi erau „Exhaustate”, cum ar zice Effy. Dar și bruta necioplită dădea, la rândul ei, semne de istovire. Ferocele-i maxi tare mai spumegau încă, dar păreau, în prezent, a reflecta o ușoară resemnare, un nu știu ce, inefabil și melancolic, ca și cum viitorul, viaţa de dincolo îi apărea ca o destin dere, o inevitabilă ușurare a nemiloasei soarte prezente.

Cine va rezista în cele din urmă, cine-și va adjudeca ultima repriză? Mărturisesc că nu aveam habar. Și mie-mi apărea viaţa de apoi, ca un reconfortant deznodământ tragicei încăierări.

Atunci, apăru Soarele din Austerlitz sub forma unei geniale idei a bunului meu prieten și călăuză. Divină în spiraţie! Arcuindu-și torsul și fără să-și slăbească strânsoarea vâslelor, opintindu-se în mod incredibil el reuși, ca un patruped uman ce era, să vâslească cu picioarele, liberindu-și o clipă mâinile, iar în acea clipă, apucă un butoiaș sau clondir conţinând „apă-de-foc” carpatină zisă și rachiu. Cu o mână de oţel reuși să-mi caște gura, învingând strânsoarea fălcilor mele crispate de eforturile de puse, iar cu cealaltă îmi răsturnă un gât copios de foc lichid până în măruntaie. Deflagraţia fu subită, speranţa în

izbândă trecu de partea mea (aluzie la ceva ce ne scapă, de Victor Hugo), forţele mele ce se clătinau îşi reluară supremaţia. Ah! Bunul meu prieten, Sofronie!

Reușii să-i imprim o rotaţie, o voltă cum îi zicem în marină, monstrului dezlănţuit, revăzându-i chipul hidos și malefic. El, de slăbit, slăbea, indiscutabil și mi-ar fi cedat pe loc, de n-ar fi atins, chiar atunci, o tufă de brădiș, deosebit de îndesat și, fără îndoială, însufleţitor. Ţâșni și se năpusti în mijlocul ierburilor respingătoare și încâlcite. Se înfundă atât de cumplit în ele, încât nici el, Sofro ale, nici eu nu-l mai puteam descotorosi, spre a relua turnirul în teren descoperit. Cu sportivitate!

Ne-am mai afla și acum acolo (după un secol! n.n.) dacă amicul Sofro n-ar fi atacat la rândul său, cu vâsla în mână, cătând a alunga fiara din jungla ei. Aceasta, simţind prezenţa vâslei, simţind că în ea zace dușmanul și ameninţarea, execută o tumbă subită și mușcă cu toată brutalitatea și fără s-o prevină măcar, pe sărmana de vâslă. Rămaseră însemnate în lemnul ei moale de brad, profundele crestături ale colţilor ce nu iartă. Am cerut ulterior, și obţinut autorizaţia de a păstra acea vâslă, ca amintire, cu colţii marcaţi, ca de un crocodil. A rămas din păcate la București, unde rana-i mai poate fi admirată.

Acest suprem efort pare a fi demoralizat și istovit definitiv fioroasa creatură. Nu mai trebuia decât scoasă din apă, cu ajutorul minciogului ce-l aveam în barcă. Îl mai folosisem de trei ori și-i cunoșteam perfect mânuirea. Dar, vai! Furăm siliţi să recunoaştem că era mult prea mititel pentru a putea cuprinde făptura semeţei noastre știuci.

Nici jumătate din ea n-ar fi încăput în minciog, iar greutatea știucii ar fi depășit cu mult posibilităţile plasei noastre.

Tot bravul Sofronie-cel-viteaz îi veni de hac și iată cum.

Apropiindu-se de un mal sau plaur, el sări din barcă, ajungând pe un teren mai mult sau mai puţin milos, ţinând într-o mână firul care trăgea după sine știuca, ce mai opunea o slabă rezistenţă și cu cealaltă își menţinu un șubred echilibru, apucând câte o trestie sau tufiș, pe pipăite. Totodată, printr-o lentă, dar irezistibilă tracţiune.
Sofronie își apropia monstrul ce-și simţea înfrângerea și capitularea iminente. Dar… când luă primul contact cu solul și simţi totodată mâna de fier ce-l apuca prin dosul urechilor (sau operculi, cum îi zicem noi ihtiologii) el fu cuprins de o supremă revoltă și zvâcnire și era gata-gata să lunece printre degetele noduroase.

Văzui, atunci, văzui, vă spun eu acum, cum viteazul meu monah, riscând totul și mizând pe ultima sa carte, dădu drumul firului, minciogului, suporturilor sale vegetale, abandonă totul, afară de ceafa știucii pe care o strângea cu înverșunare și, năpustindu-se

ca un dement, înșfăcă știuca (!) într-o luptă corp la corp, reuși s-o cuprindă de mijloc și ambii adversari se rostogoliră, pe sol, din fericire, nu în apă. O adevărată încleștare de gladia tori, ce mai, din care, să mulţumim Domnului, Sofronie ieși biruitor. Când și de unde-i apăru în mână un pumnal, nu știu, dar îl înfipse, cu lunga-i lamă toată în creștetul victimei sale, care într-un ultim spasm restitui Satanei sufletul său diabolic.

„Bravo" și iar „Bravo!", strigai eu și, ca să mă fac mai lesne înţeles de erou, tradusei în limba valahă, zicând „Bravo! „Sunt convins c-a priceput sensul omagial și poligot al entuziastului meu strigăt. Ca să fiu și mai sigur îi oferii de-ndată unica mea sticlă de rachiu de ei reșe, numit, în Elveţia Kirsch-Alb. Călugărul meu păru a nu se împotrivi de fel și, dintr-o primă sorbitură, înghiţi nu departe de jumătate (prima jumătate!) a sticlei.
Trebuie, pe dreptate, menţionat că și barba monahală fu adăpată, din belșug.

Trecurăm apoi la măsurători: lungimea și greutatea n-au avut aceeași precizie, regret s-o spun, dar ce-are a face?

Dihania măsura, de la cap la coadă, acest lucru îl pot certifica, aproape 5 picioare, mai exact 4 picioare și 10 de gete (în măsurile noastre, 147,32 cm). În privinţa greutăţii, a trebuit să mă mulţumesc cu cântarul zis „roman", pe care-l foloseau călugării din mănăstire. Mi s-a spus, în mijlocul hazului general ce a urmat înapoierii noastre, că există două feluri de balanţe de cântărit: cele de cum părător și cele de vânzător. Cea cu care fusese cântărită prada noastră (am precizat „a noastră", iar nu „a mea"), arăta foarte aproape de 25 livre (funţi) (adică cea 12 kg). Dar fusese oare cântarul de tip „cumpărător" sau „vânză tor", nu știu. Mister!

N-am menţionat, căci ar aduce a ingratitudine, că l-am bănuit pe Sofronie de a avea propriile sale scule de pes cuit răspândite prin cuprinsul mlaștinilor. Într-adevăr, îl zăream, din când în când, aruncând priviri discrete prin desișuri și se mai puteau distinge plase, setei, proptite în prăjini bine înfipte în sol. Privirilor mele, mute, dar deloc vente, răspundea și el, tot prin gesturi: „Nu, nu, nimic!" Dar se cam clătinau prăjinile, cu plase cu tot. Dar, ce-are a face?

Ceea ce trebuie să menţionez acum este că çu ieșisem marele învingător al competiţiei. În afară de captura mea record, voi adăuga că am mai avut o foarte puternică mușcătură: peștele a reușit însă, în cele din urmă, să scape din cârlig. Am prins în schimb și alte două modeste știuci de vreo 3 livre fiecare. Amfitrionul nostru, dl. Eff.
G, a prins, la rândul său, două știuci onorabile, de vreo 5 livre fiecare. A avut în schimb o foarte amuzantă aventură cu un biban respectabil; acesta, după ce a înfulecat peștișorul

viu și-l savura cu satisfacţie, a fost la rândul său, adică el, bibanul, atacat și înfulecat de o haimana de somn (românii îi spun „somn” probabil pentru că vî nează noaptea, cu precădere.) Pentru somnul lui Effy bietul biban nu fu decât o înghiţitură, ce se pierdu printre măruntaiele peștelui-pisică (cum îi spun englezii). Acesta cântărea la rândul său puţin sub 15 livre și era, să recunoaştem, cam hâd la vedere.

Mult nu ar mai fi de povestit, decât că ne-am despărţit de sfinţii monahi în termenii cei mai afectuoși. A trebuit să făgăduim, și nu ne-a venit prea greu, că ne vom întoarce în curând, sau… Poate ceva mai încolo, dar, în orice caz, că vom reveni. Nu am scăpat, firește, de păhărelul de la „botul calului” și abia pe la 4 – 5 după amiază am reușit s-o pornim. „Ne vom mai întâlni, nu-i așa, oui-oui, da-da, „la revedere!”, pe curând, toate aceste urări strigate ne-au urmărit până dincolo de incinta mănăstirii.

Drumul de întoarcere a fost foarte vesel.

În mod ciudat, nu eram câtuși de puţin obosiţi.

Când ne văzurăm iar acasă, la Belvedere, eram cu toţii de o exuberanţă extremă și tare guralivi.

Bucuria, veselia erau întipărite pe feţele tuturor a.

Coana Zoica părea a fi cea mai veselă din toată adunarea.

O VÂNĂTOARE DE ȘTIUCI
(Acţiunea se desfășoară prin anii 1875 – 77)

Majoritatea oamenilor pe care-i cunosc au o mamă și un tată. Unii îşi cunosc acești părinţi, personal; alţii nu mai clin auzite, prin zvonuri și trăncăneli.

În cazul meu, spre pildă, am cunoscut-o foarte bine pe maică-mea, dar foarte superficial pe tatăl meu. Trebuie să explic că, deși căsătoriţi (mai am încă actul lor, din 1899), căsnicia lor a fost desfăcută, prin divorţ, când eu aveam cam 3 ani; dar nu-mi aduc bine aminte și cred că nici n-am prea fost consultat în această treabă. Mama și cu cei doi fii ai ei a călătorit destul de mult și în cele din urmă s-a stabilit în Elveţia, unde fratelui meu și mie ni s-au inoculat (obligatoriu) bunele maniere, diverse limbi străine, o cultură generală, o aptitudine (facultativă) pentru chiulitul de la școală și o temeinică cunoştinţă în capturarea bibanului ce mișuna, respingător, în apele lacului de Geneva.

Pe tatăl meu, care rămăsese în România, cu fiul său mai mare, dintr-o primă căsătorie, l-am mai revăzut doar de câteva ori. Cu aceste ocazii am putut constata – lucru care mi-a fost ulterior confirmat de oameni care l-au cunoscut mult mai bine decât mine – că era blajin, spiritual, că desena foarte frumos și aprecia bunătăţile vieţii, începând cu mese rafinate, savant umectate cu sticluţe generoase și terminând chiar cu o notorie admiraţie pentru sexul frumos (vreau să spun: feminin). Știam, în plus, că era un talentat vânător și mi-a arătat o armă de vânătoare belgiană, al cărei nume îmi flutură pe buze, fără a-l putea însă preciza, armă pe care a câştigat-o, ca premiu, la un concurs de talere. Cam asta știam eu despre taică-meu, când a venit el odată în treacăt pe la Lausanne, unde noi, băieţii, ne răfuiam bărbătește cu algebra, gramatica, chimia, bibanii și alte materii utile în viaţă, mă car pentru a produce o impresie bună asupra contemporanilor noștri.

El ne-a întrebat, cu acel prilej, cum stăm cu matematica și noi i-am răspuns că bine, săru-mâna, dar că, fără doar și poate, preferam bibanii.

Tata a zâmbit; v-am spus că era blajin.

Și tot zâmbind așa, uite ce ne-a povestit:

Povestea tatii:

Când aveam eu vreo 15 – 16 ani, am primit cadou, pentru nu știu ce neașteptată ispravă de-a mea, o mică pușcă de vânătoare, cal. 20, provenită din Anglia. Nu mai puteam de fericire. O purtam cu mine peste tot locul, cred că și la baie, cred că și dormeam cu ea în pat.

Locuiam noi, pe vremea aceea, cam prin 1876, la conacul din Belvedere, în mijlocul unui frumos parc situat pe moșia moștenită de mama, la porţile Bucureștiului.

Dar îmi dau seama că voi habar n-aveţi de toate acestea.

Să vi le rezum, cât mai sumar: Maică-mea era nepoată după mamă a marelui logofăt Dinicu Golescu, care poseda o moșie lângă București. Nu exista pe timpul acela nici cale ferată, nici gară, nici manufactură de tutun, regie, nimic, decât un parc și în mijlocul parcului, un conac, unii îi ziceau chiar castel, sau „Casa cu turn”, replică a casei clădită de cărturarul Dinicu, la Golești. Pe lângă casa din Golești fusese întemeiată, tot de el, o școală, prima din mediul sătesc, unde copiii puteau învăţa gratuit, indiferent de categoria lor socială. Foarte frumos din partea lui! Voia să facă același lucru pe lângă conacul din Belvedere, dar n-a apucat, din motiv de deces survenit în 1830.

Cher-papa-ul meu (bunicul vostru, Effingham Grant) era, în acel timp, secretarul consulului britanic din Bucureşti (nu aveam, în acea epocă pastorală, legaţie, ambasadă, și tot tralala-ul aferent, ca bicornuri, redingote cu brandenburguri etc.), dar acel *cher-papa* avea, se vede treaba, un șarm personal, care-i deschidea casele și inimile fermecătoarelor bucureștence. Era ce se numește *un bel homme,* vorbea la perfecţie engleza (de! era englez), franceza (maică-sa fusese franţuzoaică!), româna (da! venise aci la vârsta de 17 ani!) și multe alte dialecte poetico-amoroase ce străfulgerau prea-slab apăratele citadele ale virtuţii gentilelor noastre moldo-valahe.

Astfel a izbutit, desigur că total dezinteresat, să asedieze și cucerească inima Zoei Racoviţă, frumoasă (am fotografia ei de „jonfilă”, și, cu totul întâmplător, pose soarea unei moșii de X hectare, situată la porţile Bucureștiului, cuprinzând malul drept (cimitirul Sfânta Vineri etc. Al actualei căi ferate Bucureşti – Ploiești și, în special, tot malul stâng, cuprinzând terenurile Regiei, Giuleștilor etc. Până la (și inclusiv) Dâmboviţa, apă dulce, *and so on.*

Lovitura unei vieţi de om!

Este drept că și-a recompensat soţia legitimă, cu 11 copii, dintre care 9 au trăit, să le fie de bine, și eu printre ei.

Mă întorc la pușcă. Ce-i cu pușca?

Plimbându-ne într-o dimineaţă, pușca și cu mine prin parc, nutrind intenţii criminale împotriva ciocănitorilor, ciorilor și altor coţofene, iată că ne întâlnim, după un tufiș, cu misteriosul meu frate Constantin, zis Dinu, zis „Poznașu”, arborând în prezent un aer de conspirator prevăzut cu beţe lungi.

„Ce faci pe-aci și ce-i cu beţele acelea?”

„Șșș… șșș… «îi fu răspunsul, însoţit de un gest ce arăta spre turnul clădirii învecinate, turnul conacului.

Apoi umblând aproape ca un cuadruped, de mititel ce se făcuse și rotind ochii către câteva duzini de puncte cardinale, el căuta, evident, să-mi împărtășească noţiunea de teroare și necesitatea disimulării persoanelor noastre.

„Babacul…” îmi şopti, în cele din urmă.

Fiind, ca statură, cel mai mic din familie *(le petit Grant* mi se spunea în glumă) eram, în schimb, prevăzut cu o minte ageră și nu mi-a trebuit mult ca să înţeleg absoluta necesitate ca noi să trecem neobservaţi de cineva. De cine altul decât de conul Effingham, *pater familias,* care se afla, ca de obicei, în turn, de unde observa

prezenţele licite și ilicite din parc și, în special, din îi vadă. Într-adevăr livada era teatrul unor frecvente în cursiuni din partea tineretului din împrejurimi, care, să rând pârleazul, venea să consume (impardonabilă ofensă!) din fructele suculente ce rodeau pe-acolo. „Ştiţi, probabil, dragi copii” adăugă tata atunci, „că taică-meu, bunicul vostru, deși născut în insula Guernesey, din canalul Mânecii, era, de fapt, din moși-strămoși, originar din Scoţia, de pe lângă Inverness. Ca atare… îşi păzea cu străşnicie fructele”.

Ne-am disimulat deci, cât am putut, de vigilenţa paternă.

„Ce-i cu beţele astea?” l-am întrebat atunci pe Dinu.

„Nu sunt beţe, sunt undiţe de pescuit, *angling rods, you silly boy!”* răspunse frate-meu.

„Și ce vrei să pescuiești aci prin parc?” îl întrebai eu, oarecum sarcastic.

„Nu în parc, în iaz”.

„În iaz?”

„În iaz, *yes!”*

Tăcere stupefăcută din partea mea. Apoi:

„Dar mergând spre iaz, trebuie să treci prin peluzele acelea și vei fi văzut de cine știu eu”.

„Yes? *Well, no!* îmi răspunse Dinu.

Și, cu un întreg ritual cabalistic, semne indicative, ochi rotiţi, admonestări, implorând tăcerea și disimularea, el îmi dădu a înţelege că va trebui să ne strecurăm între casă și boschete, invizibili, până într-un loc și, arătând cu mâna spre o protuberanţă a solului, şopti mai misterios ca oricând:

„Tunelul!”

Atunci, am înţeles planul diabolic.

Într-adevăr, chiar pe lângă casă se afla o moviliţă, și coborând sub ea câteva trepte, ajungeai la o poartă, rugi nită în așa hal, încât noi spuneam în derâdere că nu-ɨ mai trebuie cheie sau încuietoare, că-i încuiată de-a binelea.

Dar Dinu îi aflase secretul, știa s-o meșterească, zi când, nu fără mândrie: *„la vieille rouillee, ça me connait, je te ia derouille quand je veux”.* Și așa a și fost. Ca indienii, pe poteca războiului, ne-am fofilat pe sub crengile de chiparoase, de-a lungul zidurilor, în timp ce comandantul din turn scruta orizonturile cu luneta moştenită din neamul său de marinari corvetiști ce erau. Fără să ne vadă pe noi, diavoli împieliţaţi, ce ne aflam chiar sub nasul lui.

Am ajuns la poartă, Dinu a manipulat-o și ea s-a întredeschis cu un scârţâit melancolic, evocând probabil un trecut mai glorios, acel din 1821, (vezi *Enigmele Bucureștilor,* pag. 122 – 123) când ea deschise tunelul prin care Tudor Vladimirescu se strecură tocmai dincolo de Dâmboviţa, comunicând cu tabăra de la Cotroceni. Am închis-o apoi la loc, zicând „pardon și mersi” și ea oftă iarăși din greu. Nu uitase, se vede, de ghiuleaua pornită de la „oastele norodului*, de la panduri și care s-a înfipt în sol, chiar sub piciorușele ei, din feronerie bătută.

Noi însă, ne-am strecurat în tunel, care să tot fi avut, în partea sa iniţială vreo două picioare lăţime, fapt care ne incomoda mai puţin pe noi, dar afecta mai mult

undiţele și pușca mea. Mai poticneam, că era solul foarte denivelat și alunecos, mai ne ciocneam capul de vreo bârnă sau cărămidă, boltă sau liliac – vampir, nu mai știu.

Simţeam că coborâm, apoi, după câteva ezitări, naturale unui drum care se avântă prin întuneric, am simţit cum începe urcușul de pe malul celălalt al Dâmboviţei.

M-am întrebat adeseori cam cât de adâncă sub nivelul râului, putea fi acea galerie subterană; nu știu, dar trebuie să fi fost la o respectabilă profunzime, deoarece, în afară de câteva mici infiltraţiuni, tunelul rezistase, vreme îndelungată, presiunii apelor. Nu este mai puţin adevărat că Dâmboviţa era, pe atunci, mai lată și în consecinţă mai puţin adâncă decât acum, de când a devenit un canal îngrădit, îngust, dar profund.

Pe malul celălalt, apa curgătoare se răsfira prin gârle și iazuri, în care te puteai scălda și, dacă aveai pofte și ustensile, puteai și pescui. Nu ţin minte să fi trebuit nimănui vreo autorizaţie pentru satisfacerea unor atât de infantile apucături. Dacă pescarii se mai ascundeau uneori, nu era atât din cauza vreunei interdicţii, ci, cel mult, că le era rușine de naiva lor îndeletnicire. Noi însă, mai bine zis, Dinu, eram copii, sau cel mult adolescenţi și ne consideram îndreptăţiţi să tachinăm roșioara sau ciortănașul, linul sau plătica, pe bălţile ce le consideram proprietate familială. Cu singura condiţie să nu fim reperaţi de jupânul și stăpânul nostru, cel din turn.

Am uitat, adăugă tata: erau și bibani de-ai voștri, din Lacul Leman, care sunt poate mai suculenţi aici, dat fiind că înlocuiesc cu succes trigonometria și verbele neregulate. Dar nu din alte motive!

Am înaintat astfel, Dinu și cu mine, dar tot cu grija de-a păstra între noi și cei dragi de-acasă o perdeluţă vegetală, căci chiar de la distanţă, s-ar fi putut, din turn, zări siluetele noastre progresând „pâșa-pâșa”, cu o justificată, dar semnificativă prudenţă. Cu ochii în paisprezece, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Iată-ne ajunși astfel în dreptul unui ochi de apă: așteptam să văd ce va face Dinu, dar el n-a făcut decât să dea din cap, în semn de negare, șuierând printre buzele sale, eternul șșș… șșș!

Am înţeles și am mers mai departe. Eram acum într-un soi de contrapantă faţă de casa care rămăsese mult în urmă și în dreapta noastră. Pe stânga aveam un pârâiaș, întrerupt de ochiuri de apă mai mari. Spre el cobora acum un mic taluz, ce se pierdea în apă și se putea între zări că aceasta-i acum mai adâncă. Știu eu cât să fi fost, un metru-doi adâncimea ei? Da! Cam așa ceva. Erau și câteva sălcii de-a lungul taluzului, iar în apă, diverse plante acvatice, nu știu cum le zice, că nu-i specialitatea mea, dar cred că erau „potamogeton perfoliatus”, potamogeton crispus”, ceratophyllum”, „myriophyllum” și, firește „potamogeton pectinatus” plus câteva câmpuri de nuferi („nymphaea alba”) pe care-i știm cu toţii. Poftim?

Credeam c-aţi zis ceva.

Drumul devenise foarte plăcut, la umbra acelor sălcii, apa clipocea și era limpede, iar, pe măsură ce înaintam, săreau în apă broaște și broscuţe, faţă de care ne simţeam obligaţi să ne scuzăm pentru intruziunea noastră, întrerupând

siesta lor. Ele răspundeau amabil „nu-i nimic, că tot doream să ne răcorim puţintel”, ceea ce era o vădită politeţe de circumstanţă. Așa se procedează în „lumea bună”.

În sfârșit, Dinu se oprește în dreptul unui loc cu apă tenebroasă, bătând în indigo, combinat cu albastru de Prusia. Scuzaţi-mă, dar avem atâţi pictori în familie (și vom mai avea). Dar tot misterios, și Dinu și locul. Îmi arată prin gesturi să caut a fi cât mai puţin vizibil, de data aceasta pentru fauna din apă, nu pentru cea rămasă acasă, lunetând de zor. *„Le petit Grant”* se piti, făcându-se și mai mic și aproape transparent; invizibil, în orice caz.

În tabăra lui Dinu, o activitate febrilă: se racordau beţe, prin mufe metalice; fire, aţe, cârlige, plute, plumbii se dedau la o sarabandă frenetică, în care doar ochiul specialistului, coregrafului, mai putea stăpâni și dirija dez măţul. Mai apărură, în cele din urmă, bucăţele de mămăligă sau pâine, printre care se târau – abject spectacol! — niște rime încă vii, deși de mult în agonie, era evident: rima în agonie, înainte de coma propriu-zisă, are o privire sfâșietoare, care face să lăcrimeze aisbergurile cele mai călite sau chiar ostile.

Cu un ochi de cunoscător satisfăcut, Dinu îşi privi ustensilele și, dintr-un gest, pentru mine total lipsit de sens, îşi aruncă totul peste bord, ca un astronaut care dorește să câştige altitudine. Dar el avu totuși grijă să-și păstreze în mână varga, undiţa propriu-zisă. Toată aparatura făcu un „pluf” sinistru, căzând în apa tenebroasă (cu puţin albastru de Prusia, după cum cred că am menţionat mai sus). Dar o! surpriză: frumoasa plută alb-roșie îşi reveni prima din șoc și începu să-și îndeplinească misiunea de plută, care era de a pluti. Și ea pluti așa în dolentă câteva minute bune, în timp ce eu mă gândeam: iată o meserie plăcută: să tot fii plută – de la abdomen (cam obez)! în jos, stai în apa răcoroasă și-ţi răcorești piciorușele (n-am observat dacă avea), iar de la abdomen în sus faci baie de soare, în luna mai, când este mai plăcut, cald fără exces și altă ocupaţie nu ţi se cere, alte preocupări… Hopa! Ce-a fost asta? Pluta s-a scufundat puţin, apoi mai puţin puţin, declanșând în jurul ei, pe suprafaţa apei, o sumedenie de cercuri concentrice sau interferenţe, n-am observat bine. Dinu probabil știa mai multe, că-l vedeam tare încordat. Apoi, subit, dispăru în străfunduri; numai pluta, nu frate-meu. Și iată-l că se încontrează, reapare pluta, redispare, reapare, se înalţă, creșteau în cer a lui aripe, pardon! confund, asta-i altă poveste, și trage Dinu și trage pluta, sau cine era sub ea, că părea și ea trasă în jos, vreo râmă mai bătăușă, am gândit eu imediat, dar nu, nu era rima trăgătoarea în jos, căci râma, total decedată acuma, din cauza emoţiilor, se vede treaba, se afla în gura unui pește zglobiu, care trăgea în toate direcţiile posibile, împroșcând apă amestecată cu invective și, adresându-se direct lui Dinu, îi explica:

„Vleau acasă, vleau!”

Dar ţi-ai găsit să-l influenţezi pe frate-meu! Căpăţânos, nevoie mare, era dumnealui. Și câştigă duelul cu monstrul acvatic, pe care reuși să-l ridice pe solul ferm al patriei. Peștele nu-și mai dădea aere, simţindu-se net handicapat de absenţa mediului său favorit, care era apa, necum aerul.

Dinu zise, pontifical: *„Carassius auratus gibelio!”* arătând cu degetul spre pește.

Eu, ca să-mi dovedesc bunele maniere, am replicat: Grant Georges. Peștele măsura 25 – 30 cm de la cap la coadă. Eu, simţitor mai mult.

S-a mai zvârcolit niţeluș, apoi a aruncat buretele.

„Out!" zise Dinu, fără alte comentarii. Mi s-a părut lipsit de tact. Simţeam nevoia unui recviem. M-am apucat a fredona (era foarte la modă pe-atunci) o romanţă potrivită, (ziceam eu):

„Lorsque tout est fini
„Quand se meurt no-o-otre beau reve
„Pourquoi pleurer les jours enfuis
„Regretter les serments…

„Dar taci odată din gură, vrei să sperii toţi peștii din baltă cu șansonetele tale?…"

„Recviem!" am corectat eu.

Acesta a fost primul nostru pește. L-am așezat frumos într-un coșuleţ, iar ca să-i fie mai confortabil, i-am confecţionat și o salteluţă din ierburi (acvatice, din delicateţă!).

„Copii!… Zise tata brusc, consultându-și ceasul, „mi se pare că mi-am cam lungit povestea și nici nu se zăreşte încă la orizont știuca promisă, și vânătoarea cu pușca. Ia s-o mai scurtăm niţeluș!"

Nota autorului: Am înţeles ulterior de ce-și consultase tata ceasul: pleca în aceeași seară din Lausanne, de pe lângă copiii săi, pe care-i cunoscuse atât de puţin și ei pe el și mai puţin. Păcat! Nu l-am mai văzut mulţi ani, de atunci.

„Deci, după acest prim pește, reluă tata am, mai șezut sub salcie vreo două ore, în care timp Dinu a mai prins diverse roșioare, doi lini, o plătică, o opincă, un ciortănaș și zău că nu mai ţin minte ce alte vietăţi. Eu mă bucuram de bucuria lui, dar îmi juram, în sinea mea, că nu mă voi deda pescuitului în viaţa mea, că prea-i anost, din cale-afară, lipsit de emoţii și nu face: bum! A! Pușculiţa mea, calibru 20, aia da, era sport, era viril, era amuzant și vedeai ce faci și ce ai de gând să faci. Stătea pușca pe genunchii mei în poziţie de „Pe loc… repaus!" și ședea și tare se plictisea… Din când în când mă atingea ușor cu un cocoș de-al ei (nu era încă *hammerless, asta* va urma însă) și-mi șoptea, prin ţeava ei subţire de oţel, de o mie de ori lustruită: „Uite-colo, coţofana ceia!" sau „O cioară vrea să se așeze drept în capul nostru!" (licenţă literară, pentru a spune: „În salcia de deasupra noastră!"). Eu: „Știu, știu, dar nu ne lasă Dinu să tragem un singur foc. Stai cuminte!"

Și așa trecu timpul și, spre surprinderea mea, lui Dinu părea să-i placă îndeletnicirea lui, fără emoţii, toţi peștii fiind maximum de mărimea primului și totul bazat pe răbdare, mămăligă și rime. *„c'est pas pour moi",* îmi zi ce-am eu, mic și plin de temperament. *„A d'autres!"*

Și atâta mai apucai să spun și iată-mă aruncat, de-a valma, *head over heels,* cum ar zice *cher-papa,* în marea aventură, și ce aventură!

Dacă m-ar întreba la anchetă, ca în romanele poli ţiste: „La ce oră exact s-a auzit împușcătura?" ar trebui să mint, sau să mă miorlăi și, scâncind, să recunosc că nu știu. N-am știut, nici atunci și, mai puţin acum, după o jumătate de veac. Dar de auzit, s-a auzit, am auzit-o și eu și iată cum.

După vreo duzină de capturi neînsemnate și fără incidente, iată că la a 13-a mușcătură (ce ţi-e cu superstiţiile astea, cifra 13 în special), mușcătură semnalată, ca și precedentele de extrema agitaţie a plutei, o vedeam cum se cufundă și dispare.

Dinu: „Oho!”

Eu: „Nu, zău?”

Și dispare cam în beznă și apoi reapare, singură, dar mai hăt colo și se plimbă trasă de aţa pescărească, excelentă imitaţie de mătase japoneză, foarte rezistentă, dar nu cine știe ce și se „baladează” încoace și încolo împroșcând puţin muștar, sare și piper pe anosta mâncare confecţionată din mămăligă și râme cadaverice.

Lupta, fără să atingă culmile unor epopei antice, era ceva mai picantă decât spectacolul de „matineu-pentru copii” de până atunci. Peștele părea mai înverșunat decât premergătorii săi, trezind, la un moment dat, chiar un oarecare interes în inima oţelită a puștii mele. Interes trecător, că iar s-a făcut, cu un oftat, confortabilă pe genunchii mei. Tocmai atunci și-a găsit ea…

Căci, în momentul următor, s-a putut vedea autorul alarmei, un fel de ciortănaș, lăudăros și încrezut în puterile sale și ferm hotărât să-și vândă scump pielicica lui, cu solzi cu tot. Nu era mare, să tot fi avut jumătate kilogram, dar ferm adept al sportului și culturii fizice. Dacă s-ar fi născut cu un secol mai târziu, mi se pare clar că ar fi făcut liceul sportiv, cu veleităţi de-a absolvi și I.C.E.F.-ul.

Mic, robust, combativ, așa era ciortănașul nostru.

De ce *nostru?* Răbdare, veţi vedea acușica.

Dispărând la fund, printre ierburi, reapărând în dosul unul pâlc de nuferi și al unor fire de papură, ţâșnind spre cer, plonjând din nou, luând viraje acrobatice pe două roţi înfășurându-se în jurul propriei sale plute, ca un copil răsfăţat în fustele mămicei, făcea un tărăboi dement, ce trebuia să se fi auzit de la conac. Mă uitam, de data aceasta, cu un real interes, urmărind fazele coridei acvatice. Privirile mele, până atunci doar încordate, crescură în intensitate, oscilau acum între „variabil” și „fur tună” și brusc se fixară într-o hipnoză de groază, com parabilă cu „ciclon” sau „taifun” deoarece își făcuse apariţia, în graţioasa noastră reședinţă lacustră, un mastodont, scăpat intact dintr-a doua perioadă glaciară Würm, inexplicabil supravieţuitor al dinozaurilor, plesiosaurilor din începuturile paleozoicului. Fiara preistorică fugărea evident, fie ciortănașul, fie pluta, fie pe toate odată, în clusiv pe tinerii membri ai clan-ului Grant. Stupoare și panică în tabăra noastră! O ușoară, dar foarte aleatorie liniștire se produse, în momentul când ni se păru clar că fugăreala frenetică era îndreptată mai cu seamă împotriva ciortănașului. Liniștirea se manifesta poate doar în clan, dar nu mi se părea deloc împărtășită de ciortan. Acesta ţopăia din răsputeri ca matadorul epuizat de felurite piruete și voltije, dovedite însă incapabile să-l deruteze pe *„El Torou.* Nu mai rămânea decât capitularea sau…

Sau, într-o supremă tentativă de evadare, înspre albastrul reconfortant al cerului, care posedă o mică, dar onorabilă rezervaţie și pentru ciortănașii cuminţi și evlavioși, se repezi al nostru înspre stratosferă, urmat la o palmă de ihtiosaur, căci

de un ihtiosaur fusese el fugărit cu atâta înverșunare, desigur că și criminală. Ihtiosaurul (cuvânt provenit din limba greacă, ihtios-pește și sauros-șopârlă) pe românească noastră, cea de toate zilele, se numește știucă (*Esox luduș* pentru prieteni și intimi).

Și știuca în chesţiune, fără a poseda dimensiunile apoplectice ale saurienilor din trecut, măsura totuși, ei…ăăă… cât să zicem; că-i mult de atunci, dar pe la știu și eu, 70 – 80 cm lungime, plus remiza, mai ales când zbura în aer, la doi pași de nasul nostru.

Gata! Soarta ciortănașului era pecetluită, sau părea, indiscutabil. Știuca, cu o viteză net superioară, mai avea de câştigat cea 5 cm ca să-l înhaţe pe ciortan. Forţa ei vie fiind redutabilă, de ordinul lui $fv = \sqrt{\frac{m\Omega 2+760}{2\pi-f2}}$, este lesne a se deduce, prin calcule elementare, că timpul alocat fugăritului nu mai era decât de ordinul a 0,75 secunde.

Și atunci pocni explozia, sau, dacă preferaţi, explodă pocnitura. Eu n-aveam nicio vină. Pușcuţa mea și-a sau mat toată răspunderea, pe care eu n-am putut decât s-o confirm. Într-adevăr, căţărându-se cu viteza unei veveriţe galopante, de pe genunchii mei și de-a lungul bustului meu, ea se propti în umărul meu drept, trăgându-mi și braţele în poziţia corectă de tir, apăsă pe trăgaci, ea, nu eu, în mai puţin de 0,5 sec și se vărsă asupra mastodontului o ploaie de alice, mici, este adevărat, dar foarte numeroase.

Foarte!

Și știuca făcu „îâhh” (în limba ei) și se prăvăli în apă, abandonând orice veleităţi de răfuială neonestă cu un caransebeș, am vrut să spun ciorogârla, pardon ciortănașul. Emoţia, știţi!

Iar ăla, cum de-i zice, ciortănașul, aruncă, speriat de zgomot și puţin decepţionat de-a nu fi gata mestecat și deglutiţionat de știucosaur, o privire înapoi, bruscă, foarte bruscă, așa de bruscă încât îi scăpă mămăliga, cu cârlig cu tot din gură și căzu, la rândul său, în apa ce nu se amuzase în viaţa ei atât de copios.

Pe apă, nu se mai putea zări, în clipa aceea, decât o plută gâfâind, excitată de recentele evenimente, puţin fir de pescuit și o știucă, suspect de calmă, după nervozitatea prealabilă. Ea mai poseda în flancul ei drept, la tribord cum s-ar zice, o puzderie de mici înţepături, care laolaltă provocau o vastă și – probabil – profundă și jignitoare rană, o dermatoză, mortală, dacă vreţi, și ţineţi neapărat.

Ea putea fi, fără îndoială, abandonată la propria sa soartă, că nu-i mai ardea de vicleșuguri, ferească Domnul.

Dar aceasta nu intra în planurile lui Dinu. Prinsă la cârlig, pescărește, sau la alice de prepeliţă, vânătorește, știuca rămânea, indiscutabil, un pește, sau fost-pește și era, în consecinţă, de domeniul lui, tainul lui. În 3 secunde se lepădă de toate veșmintele, sări în apă și cu o mână apucă știuca decedată. Fapt rămâne că o aduse, bine, sănătoasă, deși ușor răposată, la mal, unde, culcată pe iarbă, înfrumuseţa simţitor peisajul. În coșuleţul cu pești, o regretam cu toţii, dar nu încăpea. O sfoară de încredere, devotată familiei, fu petrecută prin gură și după

urechi; se făcu un nod și o buclă și astfel ne pregătirăm să luăm drumul casei. Sculele au fost strânse, pușca felicitată, Dinu și cu mine ne-am zâmbit reciproc și „hai spre casă!”

Dar cum vom explica prezenţa printre noi a știucii celei mari; că peștișorilor ceilalţi, mai mici, le-ar fi găsit o explicaţie și justificare, Maria sau Vasile.

O voce din apă: „Domn’, domn’! N-aveţi o mămăligă în plus, că pe a mea am pierdut-o? Dar fără cârlig, vă rog!”

Obraznici, ciortănașii aceștia, nevoie mare; sportivi deși abia renăscuţi!

*

Drumul nostru spre casă, împrumutând iar trecătoarea tunelului, decurse într-un *allegro-vivace.* Poate, am reflectat eu mai târziu, prea *allegro* și prea *vivace.* Prudenţa indienilor pe poteca încăierării fusese puţin neglijată, în favoarea revenirii cât mai rapide la domiciliul familial. Sălciile, tufișurile și poieniţele defilau prin faţa ochilor noștri în ritm accelerat. Prudenţa venea în urma noastră, la o bună jumătate de kilometru.

Și, iar m-am pus pe fredonat (partea a doua):

„Les baisers sont fletris
„Le roman len-en-tement s-acheve
„Pourtant le coeur n est pas gueriii…
„Quand tout est fini…

„Ta gueulel” Asta din partea lui Dinu.

Am ajuns la încâlcitele boschete de arbuști care disimulau misterioasa intrare în tunel: a treia groapă din stânga după arboretele cu capcane și măcieș agăţător și spinos (*Roșa canina* este bine zis!). Am găsit, am coborât în tunel, l-am parcurs în sens invers, urcușuri, coborâşuri, alunecări, tamponări neașteptate, ca la venire, ce mai, plus știuca, foarte mirată de noutatea peisajului și care agăţa tot ce i se părea demn de interes; toate i se păreau.

În sfârșit, ieșirea, poarta ruginită, manipularea ei, o privire superficială aruncată către casă și turn și… ţușt! drept spre oficiu și bucătărie. În bucătărie trona Maria;

În oficiu, activa mama. Am fost amândoi examinaţi cu o regretabilă atenţie. Plus știuca!

„Ce-i cu voi, în halul ăsta și cu lighioana ceia?” (de la mama citire).

„Păi să vezi, ne-am plimbat puţin prin livadă și…”

„Livadă? Cu beţele celea?”

„Da. Da, da, da și ne-am întâlnit cu băieţii ceia din Mogoșoaia, de la Bibești…”

„Care băieţi? Cum îi cheamă?”

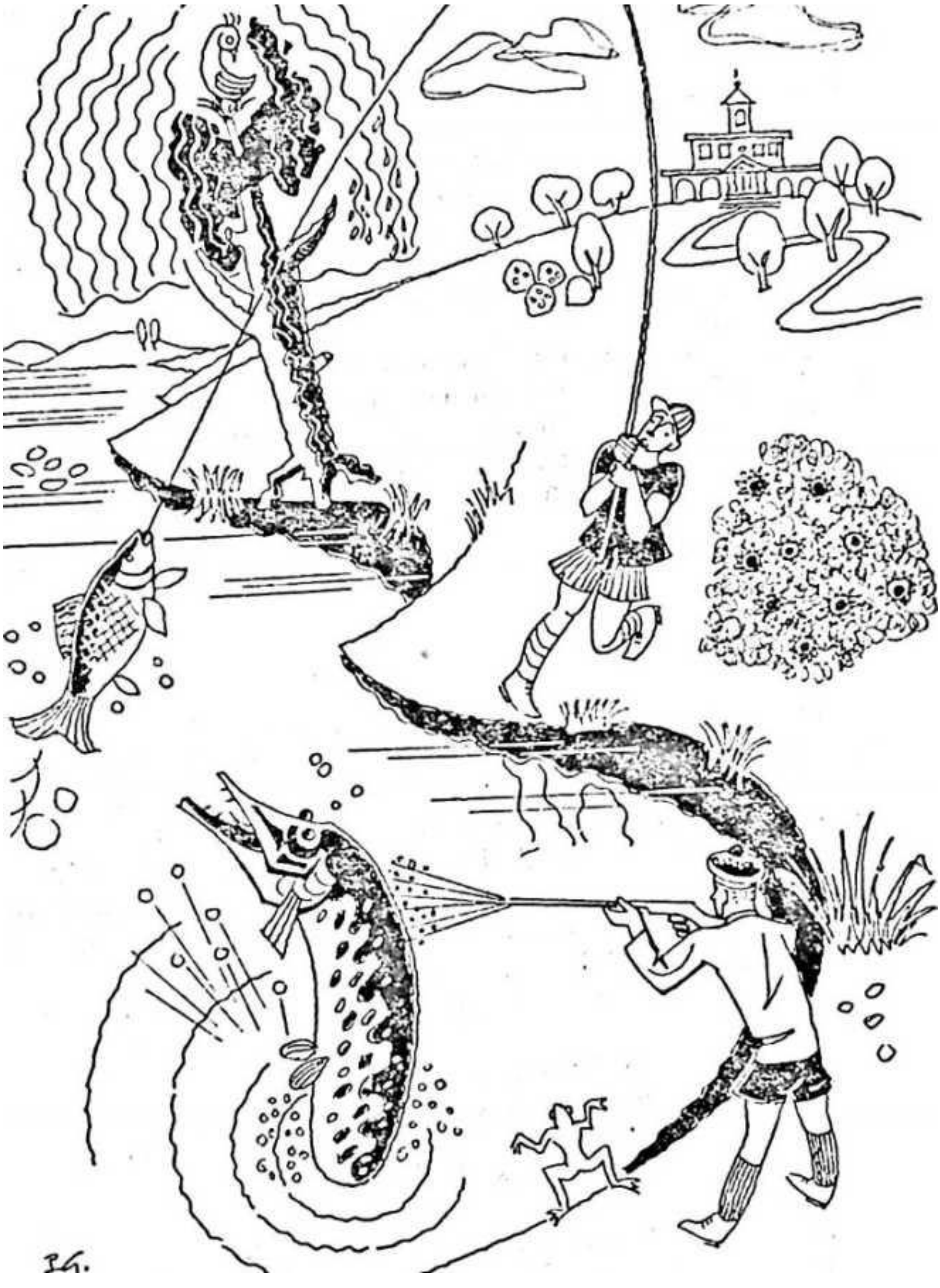
„Aăă… Mainnimik și Temirce, cam ţigani, dar de la Mogoșoaia”.

„Și?”

„Și, știi le-a dat tata niște mere deunăzi, ca să păzească…”

„Ei să păzească? Ha, ha! Și atunci, ce s-a întâmplat?”

„Atunci, au păzit… da! Temirce și Mainnimik și…”

„Dar azi, ce s-a întâmplat cu ei?”

„Azi, prinseseră o știucă în lac și…”, arătând spre namilă, „și ne-au făcut-o cadou să i-o dăm tatii, din partea lor”.

„Cadou? Dar (arătând spre regiunea roșiatică) ce, a murit de scarlatină?”

„Nu, nu, s-a mai agăţat de măcieș, adică noi, noi am…”

„Bine! Lăsaţi-o aci. Mario, vezi, dacă-i proaspătă, ne-o faci diseară. *Au beurre noir* cu sos de lămâie”.

„Da, coniţă”.

Noi șterge-o! Prin ganguri și culoare, evitând alte prezenţe umane și, în special, paterne, de teama unor noi și indiscrete interogatorii. Spre zona copiilor, unde eram mai în largul nostru și nu dădeam socoteală nimănui.

Dejunul a trecut, relativ bine, fără conflicte majore.

Mi s-a părut mie, sau întâlneam mai des decât de obicei privirea stăpânului nostru, părintele casei. Dar acesta avea un *poker-face,* care nu-i trăda gândurile. Era grav, poate mai grav ca de obicei, sau era aceasta numai un ecou al conștiinţei mele încărcate. Probabil! Căci, pe furiș, dacă ridicam, doar o clipă, un sfert de ochi, mi se părea mie, sau discernam un fugitiv zâmbet, nu, nu zâmbet, doar o licărire de amuzament, imediat înfrânată, în privirea părintească.

După-masa trecu, oarecum apăsătoare: erau lecţii de făcut, probleme de rezolvat și de trecut pe curat, compuneri de corectat și… În aer mocnea parcă apropierea unei furtuni?

În sfârșit, gong-ul: masa de seară. Spală-te, îmbracă-te curat, refă-ţi freza și ia-ţi un aer candid. Doi câte doi, coboram, noi copiii, către sufragerie.

Ne așezăm apoi disciplinat. Apare știuca pe o tavă mare, cam prea mare pentru ea. Dar și știuca era prezentabilă, nimic de zis. Latura mâncată de dermatoză era întoarsă în jos. Avea și o jumătate de lămâie în gură, ceea ce îi avantaja dantura și tenul.

„Iată”, zise tata, pe un ton solemn „o știucă prinsă în lacul, în care lac?” Asta era pentru Dinu.

„Mogoșoaia”, cu ochii în farfurie.

„Ceea ce dovedește” continuă tata „că o faptă bună nu este niciodată pierdută. Ea va fi recompensată…”

„Fraierul!”, ziceau privirile lui Dinu către ale mele.

„Și, deși nu-mi aduc aminte să fi dăruit unor tineri, vrednici și valoroși, niște mere… Poate că am aruncat cu ele după niște derbedei, poate că memoria mea a scăzut considerabil, poate…”

Noi, feţe-feţe.

Tăcere. Stăpânul casei decupează fiara. Era ea respectabilă, dar eram și noi o duzină de comeseni.

Tăcere…

Ca s-o mobileze, Elenuţa, una din surorile mele se și apucă să filosofeze:

„Ce-ar zice, această știucă, care, acum câteva ore înota și vâna vitejește prin apele iazului…”

„Lacului!”

„Lacului, dacă s-ar vedea, în prezent, cu o lămâie în gură, pe faţa noastră de masă, înconjurată de privirile noastre lacome, ale comesenilor…”

„Ar zice lămâii: «Ce de-a lume, soro!», asta de la Charles.

Zâmbete, urmate de zăngănit de tacâmuri.

„Tată, este adevărat că un englez s-a lăsat mâncat de un rechin, deși era înarmat cu un lung cuţit, pentru că manierele elegante interzic folosirea cuţitului în con sumarea peștelui, e adevărat?”

Tata: „Absurd, este o pură… au! au!”

Mama: „Ce-i cu tine, Effy?”

Tata introduce, delicat, două degete în gură și extrage dintre dinţi o alică de vânătoare. *„What’s this?”*

Priviri scrutătoare și altele, mai puţin inocente, se învârtesc fluturând, prin local.

Atmosferă apăsătoare.

Un tunet la orizont ar fi binevenit. Și încă cum!

Tata privește cu o atenţie hipnotică, alica.

Un tunet! Nu! Tata îşi drege doar vocea.

„Știuca aceasta…”

Panică în tabăra celor cu conştiinţe fumurii.

„Știuca aceasta este un pește destul de nobil, în ciuda dispreţului cu care este adeseori privit. Când e proaspătă, cum *cred* că este aceasta, seamănă chiar a șalău, Za *sandre,* care este foarte apreciat de *gourmets,* cum se zice la *gourmet* pe românește, Dinule?”

„Gurmet”.

„Aș prefera: „cunoscător”.

Se mănâncă mai departe, într-o tăcere de prost augur.

Se mai extrag, pe furiș, vreo două-trei alice.

În sfârșit, se termină masa. Tata arată că pot pleca copiii. Ne ridicăm, ușuraţi.

„Vous, Dinu et Georges, restez encore quelques instants”.

Stăm, cu coada între picioare.

Tata: *„Avez-vous termine vos leqons?”*

Noi: „Oui, papa!”

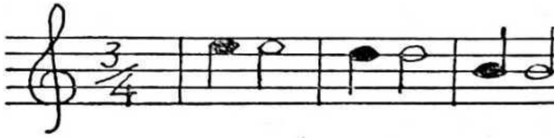
Tata: *„Excellent! Alors, veuillez bien me copier cinquante fois la phrase suivante: Je promets de ne plus tenter de me moquer de mes parents; meme s’ils n’ont pas de longue-vue. And the same în English: I promise… Etc”.*

Gest: suntem concediaţi.

Urcăm scările spre camerele noastre…

Coada mai între picioare ca oricând.

Din salon ne parvin note muzicale și o voce: mama cântă la pian. O romanţă:

Lorsque tout est fini…

CUM AM TRECUT
PE LÂNGĂ PRIMA MEA ŞTIUCĂ
(sau EA pe lângă MINE)

Dac-o porneşti de la Iaşi (scrieţi Iaşi şi pronunţaţi Ieşi, că n-are nimic insultător acest imperativ) şi o iei către miazănoapte, pornind de la Copou şi, din întâmplare, nu greşeşti nicio răscruce de drumuri, nu te laşi ispitit de nicio ipotetică scurtătură, va trebui, cu timpul şi cu un kilometraj vecin de 30, să ajungi la un sătuleţ – nu vreau să insult pe nimeni, scriind „cătun” – deci la un sătuleţ numit Hermeziu. Dacă i-o mai fi spunând aşa, dacă mai există, altundeva decât în amintirea mea…

Dar aşa-i zicea, precis, pe vremuri, adică pe timpul când nu eram încă total fosilizat.

Ca s-ajungi până acolo, era o bucată de drum de mers: 30 kilometri, am mai zis-o, dar aceştia trebuiau neapărat înmulţiţi cu 2 sau chiar 3, din cauza nenumăratelor cotituri, urcuşuri şi coborâşuri, dintre care vesti tul deal al Popricanilor era doar cel mai spectaculos reprezentant al genului, datorită pantei, prafului şi arşiţei nemiloase ce domneau pe-acolo. Vă vorbesc, oameni buni, de acum 55 – 60 ani, când cuvintele senil, scleroză ş.a. Nu mi se aplicau mie, câtuşi de puţin. Mi-erau total străine.

Ar fi trebuit, poate, să mai precizez că drumul acesta nu se parcurgea, în acele vremuri idilice, cu automobilul sau autobusul, ci, mai graţios şi inconfortabil, cu brişcuţa, caleaşca sau „dog-cart-ul”[15], cum îi plăcea lui con’ Mihai să-i zică şi să-l mine. O trăsurică, numai cu două roţi mari, trasă de doi cai şi putând transporta până la 4 persoane şi fracţiuni neglijabile.

---

[15] Am crezut, multă vreme, în candoarea mea juvenilă, că numele acestei trăsurici îi venea de la faptul că era trasă de câini. Ei bine, nu! Era doar creată pentru transportarea acestor preţuite cuadrupede!

Deci, căluţii trăgeau voios, știind perfect că „merg la ţară”, cunoșteau drumul, care șerpuia, se-ncolăcea, lăsând la dreapta să se descurce cum poate valea Prutului, salutau din mers dealul Stânca, cu șoseluţa-i „particulară”, parcul și conacul ce domina meandrele râului, și ajungeau în capul dealului, de unde se deschidea, largă și unduită, Valea Jijiei (sau Jâjiei, cum se pronunţă), cu tot terenul mlăștinos și inundabil care-ţi disimula râul propriu-zis. Nu-ţi mai rămânea deci decât să pocnești din bici – pur simbolic și festiv – să cobori versantul opus, să te uiţi la ceas, murmurând admirativ „a tras murgul, nu glumă!” și să privești verdele agresiv al Luncii Prutului, remarcând în treacăt: „Trebuie să fie o răţărie prin baltă…” la care Con’ Mihai, adevărat Sherlock Holmes, te întreba, pseudo-naiv: „Și ce, mă rog matali, vrei să spui prin aceasta?”

Lăsai, bineînţeles ochii în jos și, de Tartuffe ce erai, te străduiai să schimbi firul conversaţiei. În zadar, bineînţeles…

Dar cine era acest con’ Mihai, acest Hermeziu?…

Pentru mine, con’ Mihai era, în primul rând, socrul meu, tatăl soţiei mele Suzana-Irina, zisă Zizi, apoi abia, proprietarul din Hermeziu, nepotul scriitorului Costache

Negruzzi, fost general și fost primar al „Ieșilor”. Pentru el, desigur, era *întâi* nepotul, proprietarul, generalul, primarul și, în ultimă instanţă, socrul tânărului inginer, grafician și viitor scriitor de știuci, domnul Petre Grant.

Două optici diferite, veţi putea zice. Așa și este – sau era – dar nu prezintă prea mare importanţă.

Ce era, însă, foarte, extrem de important, era chestia cu *dog-cart-ul,* cu mlaștinile Jâjiei care mișunau cu felurite orătănii[16], precum raţe, lișiţe, sitari, becaţine, nagâţi, fluierari, bâtlani (era în Moldova, bre!) și tot ce s-a mai inventat în domeniul înaripatelor.

Important era să-l convingi pe con’ Mihai să zică: „Măi băieţi, ce-aţi zice de mâine dimineaţă?” Apoi puncte pe treabă, lustruiește-ţi pușca, ţevile în special (pe dinăuntru firește), fă-ţi vreo sută de cartușe (le făceam singur, bineînţeles) și hai devreme la culcare, că ne sculăm pe la 3 – 4 dimineaţa. Dar concina? Care concină, de concină ne arde azi? (Vă spun eu mai încolo, vă promit, toată bufoneria cu concina zilnică și serală. Promis? Dacă v-am spus că da, e da, ce mai vreţi de la mine?)

Plecam deci, a doua dimineaţă, în puterea nopţii, ca să găsim raţele mai somnoroase, uneori mai greu de trezit. Dar, atenţie, poruncă de la stăpânire, de la dom gheneral: „Nu se trage niciodată în pasărea care stă pe baltă! Nu se face! Numai din zbor ai voie să împuști o vietate, oricare ar fi ea”. „Și iepurii?” zice o voce anonimă.

---

[16] Știu că orătănii se numesc păsările ce trăiesc pe lângă casa omului, dar ce, noi și cu rațele noastre, credeți că eram departe unii de alții? Doi-trei kilometri să tot fi fost. Mare lucru!

„Bine, am înţeles, să trăiţi!” Și toată lumea se conforma.

Care lume? Con’ Mihai, eu și diverși verișori, rude sau prieteni ce poposeau pe la Hermeziu și aveau pușcă. În general eram 4 – 5 vânători și câte un vizitiu-doi, ca să-i păzească pe cai, inclusiv trăsuricile și să le povestească sau cânte aventuri vânătorești, voit exagerate, spre a-i menţine trezi, că riscau să se plictisească.

Noi nu ne plictiseam de fel, de acest lucru sunt sigur; dar nu ţin exact minte și o regret, cu ce eram încălţaţi.

De ce? Cum n-are importanţă? Are una și încă enormă și v-aș ruga să nu mă mai tot întrerupeţi! Avea, pentru că tot terenul era moale, mlăștinos, plus ochiurile de apă, inevitabile în lunca Prutului și foarte mult stuf în jurul lor. Cu bocanci nu făceai nicio treabă, cizme de cauciuc sau plastic încă nu apăruseră în acele vremuri idilice, deci bănuiesc că purtam cizme din piele.

Se făcea un plan strategic: „Tu și cu el o luaţi pe după stuful șela, iar el (alt el) şi cu mine o vom întoarce pl dincolo, după ochiul șăl mare, dar să nu trageţi până nu ne vedeţi pl poziţiile dinainte stabilite. Aţi înţeles?”

Am!

Și o porneam și ne mai împotmoleam și umblam și ne ascundeam, pe cât posibil, în acel șes fără obstacole, fără arbori, fără denivelări de niciun soi. Raţele începuseră a ţopăi, făceau exerciţii matinale de agerime, se avântau, uneori, necugetat de îndrăzneţe, observând că nu se trage în ele. Lișiţele alergau pe apă, pe labele lor care abia părăseau luciul ei. Întotdeauna grăbite, lișiţele! Cele din dreapta bălţii, ferm convinse că-i mult mai bine în stângă, iar cele din stânga, pătrunse iremediabil de axioma că numai și numai în dreapta le stă salvarea și liniștea sufletească. Raţele se avântau în viraje îndrăzneţe și luping-uri chiar sub nasul nostru. Nagâţii, în stolurile lor alb-negre, manevrau numai în unităţi mari, de la bată lion în sus. Fluierarii ţâșneau și se pierdeau în zare, fluierând din ciocul lor lung, ca niște locomotive plecând în vacanţă.

Dar nu se trăgea încă niciun foc. C-așa a zis dom gheneral.

În sfârșit se văzu și echipa a doua la locul indicat.

Putea acum să înceapă masacrul; căci planul prevedea că raţele, auzind bubuiturile unui grup, vor coti brusc și conform unei vechi tradiţii, cunoscute de serviciile noastre secrete de contraspionaj, se vor repezi drept în unghiul de foc al celuilalt grup.

Zis și făcut! Bubuiturile bubuiau, raţele se vedeau trimise de la un grup la celălalt, lișiţele stăteau acum pitite, fiecare în stufu-i preferat (tot n-aveam noi nicio treabă cu ele), iar vreo doi căţelandri cu un pedigree mai mult decât discutabil, dar având amândoi în grupa lor sanguină un pic de setter sau cocker, pe lângă un decalitru de jăvruţă-cu-succese-la-sezoniști, mai se avântau, drăguţii de ei, prin apă sau stuf, după raţele căzute acolo. Când puteam și reușeam, doboram raţele deasupra solului, mlăștinos, moale, dar nu total inaccesibil pentru noi, oamenii.

Și uite-așa am intrat perpendicular în sectorul fericiţilor care, în cazul de faţă, a trimis direct înspre mine, cu scopul bine precizat de-a juca un rol determinant în viaţa mea cinegetică: un răţoi!

Da! Un răţoi bine dezvoltat, lat în umeri, palmiped emerit, fost campion la juniori (de ce?) și încă în mai multe rânduri. (De ce? Uite d-aia!), chiar fondist notoriu și încumetându-se să zboare acum în picaj, ca un Stuka (nu „știucă”, Stuka!) drept înspre mine. Cu focos nu clear, desigur. Dar nici cu mine nu mi-e rușine: fără să ochesc, la verticală aproape, i-am repezit o ploaie de alice în abdomen, sau cam pe-acolo. Bietul răţoi a căzut, tot în picaj, lângă picioarele mele. Era ce se numește *„le coup du roi”,* când dobori pasărea la verticală, de-ţi cade la picioare.

Vanitos, cum sunt vânătorii, tinerii în special și uneori chiar și pescarii, dar nu eram încă, m-am mândrit cu isprava mea, sperând c-a fost vizionată de numeroșii mei spectatori, cel mai apropiat fiind la vreo 300 metri. N-am auzit nimic, nici „goool!” nici aplauze, nimic ostentativ sau solemn, decât îndepărtate bubuituri de pușcă. „Bineînţeles”, am gândit eu, „oamenii mari, tari și merituoși n-au nevoie de aplauze, de sufragiul largilor mase, ei se pot și trebuie chiar, mulţumi cu propria lor…

„Mac!” la picioarele mele. Apoi: „Mac, mac!” tot din aceeași sursă.

Răţoiul! Uite-acolo în iarba mlăștinoasă, la trei-patru metri în faţa mea. Un animal mort de focul tău bine ţintit este, la vânătoare, un spectacol foarte plăcut și măgulitor pentru mica ta vanitate. Absolut agreabil! Totul e să fii doar pe partea corectă a puștii, cea cu pat de lemn rezemată pe umărul tău, cu degetul *tău* pe trăgaci, iar iepurele, raţa sau rinocerul să se află pe partea diametral opusă a puștii, cu una sau mai multe ţevi îndreptate *spre ei.* Niciodată invers: chiar un iepuraș, aparent inofensiv, dac-ar fi înarmat cu un calibru 12 îndreptat înspre pântecele tău, ar fi un redutabil interlocutor, cu care nu ţi-ai putea permite familiarităţi sau glume frivole.

Deci astfel stau lucrurile cu un vânat împușcat *mortal!*

Dar să vă ferească Domnul de un animal pe care l-aţi împușcat *rănindu-l doar*! mai rănisem odată un iepure și strigătele lui de durere… nu, nu, nu pot, nu vreau să-mi mai amintesc!

Veţi zice, în candoarea dumneavoastră: „Bine, dar ăla era un iepure, pe când acesta un simplu răţoi, nu putea să-ţi inspire…”

„MAC, MAC!” Tot din același punct și cu un ton de insistenţă patetică. Și începu, ca să fie mai clar, să se zvârcolească un pic, în iarbă, cu labele, ciocul și aripile.

Exact ca un fotbalist reclamând arbitrului un fault în careul de 16 metri.

„Mac, mac, MAAAC!”

Doamne, ce mă fac? Că ce s-a întâmplat este evident: a fost doar rănit, s-a prăvălit la verticală și pe orice teren mai ferm, mai dur, ar fi murit din șoc. Dar aici, în lunca Prutului, totul e moale, face „plici-placi” când umbli, intrând cu o palmă în solul desfundat al mlaștinei. Și aceasta a amortizat șocul căderii răţoiului meu și, ca să mă nenorocească pe mine (puţin și pe el, este adevărat), dumnealui nu a decedat subit, cum ar fi fost de…

„Mac, mac!!!”

În astfel de circumstanţe, când te afli la o vânătoare, afară de mistreţi, sau tigri (dar n-aveam), apuci animalul rănit de labele dinapoi și-l izbești cu capul, sec și

necruţător, de vreun arbore vechi, dar încă robust. Dar aci, în luncă, cât vedeai cu ochii, nici urmă de arbore, darmite robust.

Atunci se mai poate și cu o piatră, mare, grea, grani tică de preferinţă, cel puţin de 30X40X60 cm, tot izbind capul de piatră. Dar n-avem, n-auzi, lume, lume, n-avem nici ţipenie de piatră, nici ghiulea de fontă, nici casă de fier, nici… nimic mai de ispravă pe o rază de…

„Mac, mac!” înnebunesc!

„Ce mă fac, ce mă fai mac? (Vedeţi: pierd uzul răţoiunii!).

„Sunt, Petrișor dragă, două soluţii. Una este să-i mai tragi un foc de armă, *a bout portant* ca să-l lichidezi”.

„Nu se poate! A zis con' Mihai că numai în zbor, necum pe apă și evident și mai puţin pe iarbă!”

„Atunci, soluţia a doua: apuci răţoiul de mijloc, cu capul atârnându-i în jos, zici: „una, două, trei” și îi pocnești acel cap de singurul obiect tare, din împrejurimi — patul puștii!

Dar cu cine, acest dialog, că nu văd pe nimeni în jur…?

Vorbesc deci singur! Bine, dac-am și început să vorbesc singur și insistent și pisălog…

„Mac, mac! Mac!”

Cine m-a pus să merg la vânătoare? Și încă la raţe?

Sunt cele mai drăguţe vieţuitoare, raţele. Când eram mic…

„Mac!”

M-am decis, gata! Soluţia cu patul puștii. Alta nu văd.

Cu multă grijă, delicateţă, ca să nu-l sperii, să nu intuiască, îl strâng în mână, afectuos aproape, proptesc patul puștii în solul umed, mlăștinos… Și mă interpun, ca un frate mai mare, ocrotitor, între răţoi și patul puștii, ca să nu vadă r. Pe p..p. Să nu fie impresionat, săracul de el, și hârșștt!, dintr-o bucată, îi izbesc puternic capul de p.p.

Gata! S-a dus. A decedat. A închis ochii. Bine că s-a terminat. Nu mai puteam. O biată raţă! Vă spuneam toc mai că, fiind încă foarte mic, am avut odată…

„Mac, mac!” și apoi

„MAC, MAC!!

A reînviat! Gata, am înnebunit! Mă împușc singur, acuma…

Ce mă mai fac? Ce mă fac?

Stai, stai binișor, Petrișor!

Nici așa să n-o luăm! Pentru un răţoi, doar un răţoi!

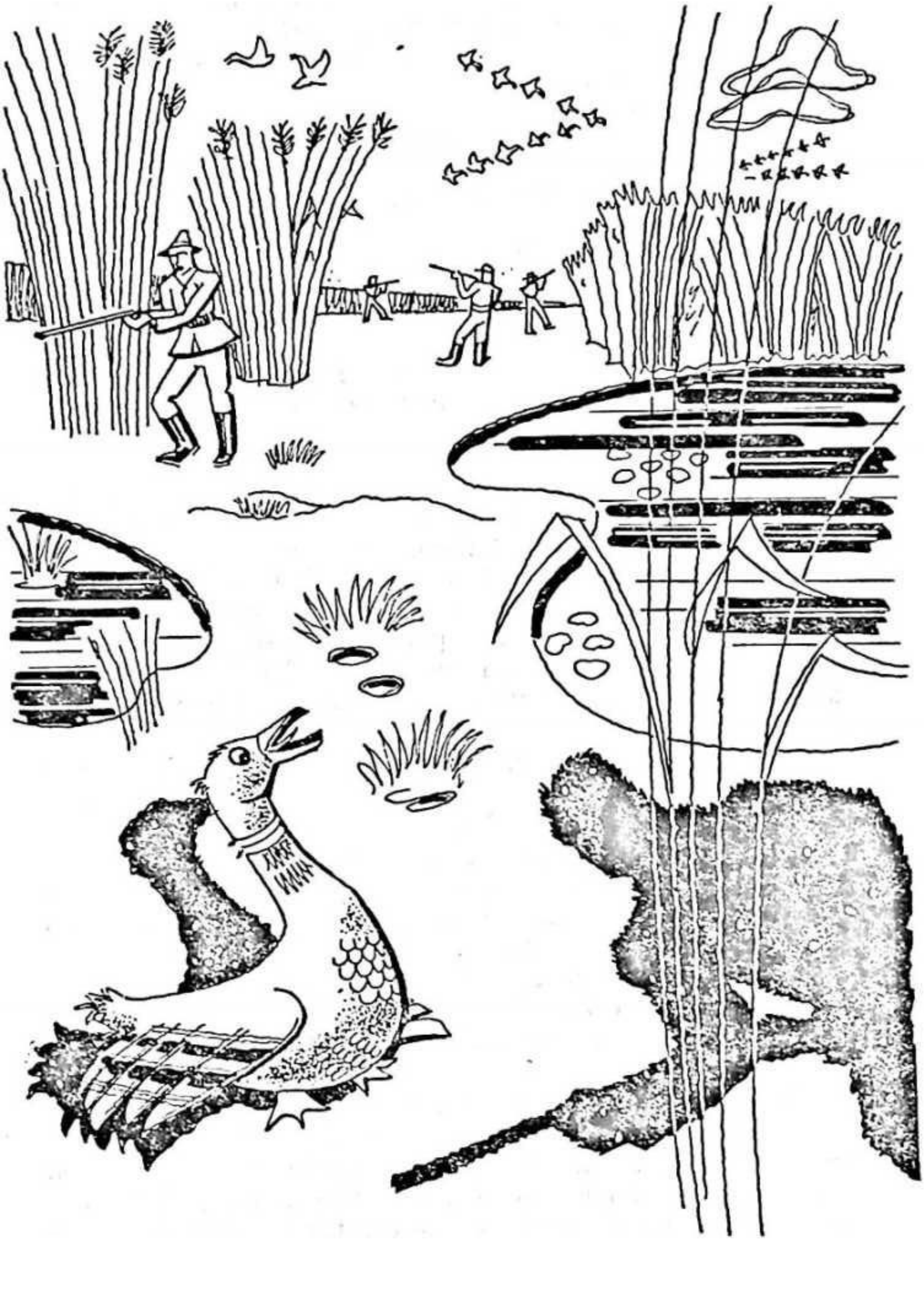
Știi că nu mi-au plăcut niciodată cabotinii și scene tele lor.

Să nu exagerăm cu umanitarismul!

Dar nici cu ura de raţă! (complet involuntar.)

Drumul de mijloc, ce mai…

Și apuc iar răţoiul de acel mijloc, îi strâng ceva mai energic, ca să nu-mi alunece din mână, ochesc bine și ceva mai energic, de astă dată, îl izbesc cu capul de pus că cred că acuma s-a zis cu el. Îi dau drumul, mă uit în altă parte, că era și frumos.

obstinatul de el: guler vor de trupul cenușiu, aripile pătate, alb și negru, osim fonie de culori, nu vreau să-l mai văd, că, zău nu mai suport, era atât de graţios, de rafinat în color…

„Mac, mac!

Poftim? Nu, nu se mai poate, este cu desăvârșire imposibil!

Patul puștii este și el însângerat, nici el nu mai suportă și doar e conceput ca să omoare, asasin congenital, că d-aia a fost creat. Plec de aci, mă duc acasă, mă duc la Prut, mă arunc, dacă-i nevoie, în apele-i tulburi, nu mai suport, NU MAI SUP…

„Mac-mac-mac-mac…!

Uite ce, coane Mihai, matali și cu „prinţipiile” matali, fac ceva pe ele, da! Pe ele fac ceva, poate și mai multe ceva – uri!

Iau pușca, o reîncarc, ochesc și, de la trei metri, îi trăsnesc răţoiului o ploaie de alice (cred că nr. 3 – 4, nu mai știu, azi) drept în cap, de-l pulverizează. O ultimă zvâcnire a păsării căzute. Nu mai face „mac”, că nu are cu ce, dar tot trupul se dedă la o ultimă tresărire, un tremur care se pierde în neant. S-a sfârșit? Bine c-a dat Domnul.

Raţe îmi mai trebuie?

Vânătoare?

*

*   *

Mă învârt prin câmp, complet dezorientat, total năucit.

Vânătoare?

Acasă și chiar începând cu drumul de înapoiere, se mirau cu toţii de tăcerea, de tristeţea mea. Nu era de înţeles, că până la răţoiul cu pricina, avusesem destule succese (pentru gustul meu) și torba mea, destul de bondoacă, mi-era mărturia lor. Atunci, ce? Puteam să le povestesc episodul cu răţoiul nemuritor?

Nu, nu-i așa? S-ar fi făcut haz pe socoteala mea. N-aș fi putut explica, în orice caz. Deci, tăcere încăpăţânată, din partea tânărului ginerică.

Și… Cam asta a fost.

Timp de 8 – 10 ani *n-am mai vânat,* n-am mai pus mâna pe vreo armă de foc. Da, cred că aproape 10 ani…

Pentru un răţoi!

Dar ce răţoi! Sfâșietor!

*

*   *

După acest adagio cu variaţiuni, pe o temă de Raţolini, propun, un allegretto-cantabile, descriptiv al vieţii din Hermeziu și a aborigenilor săi. Dacă luăm dicţionarul enciclopedic și răsfoim pe la litera N., vom găsi, fără efort, pe Negruzzi Costache (Constantin) (1808 – 1868), toate perfect adevărate, iar imediat, în continuare, o mică eroare, pe care suntem dispuși s-o trecem cu vederea, ea nefiind prea gravă, nici defăimătoare. Zice enciclopedia: născut Trifești, jud. Iași. Realitatea este că C. Negruzzi s-a născut la moșia Hermeziu, mai zisă și Trifeștii

Vechi, din satul Hermeziu, care *ţine de comuna Trifești,* jud. Iași. Este aici o mică nuanţă și nu văd cine ar avea de câştigat tăgăduind-o.

Scriitorul ce-a devenit Costache Negruzzi s-a stabilit la Iași, dar și-a păstrat proprietatea din Hermeziu. El și urmașii săi au ameliorat-o, mărind casa și dependinţele toate, creând și un prea frumos parc, din care ţin minte că mă fascinau uriașii plopi-argintii și tremurători care vibrau la cea mai mică adiere a brizei. O livadă bine îngrijită constituia fieful personal al lui Iacob Negruzzi, fiul lui Costache, scriitor și el și memorialist (Amintiri din Juni mea, promotorul publicaţiei „Convorbiri literaree, etc.), frate cu Leon, tatăl lui con' Mihai. Iacob, zis Moș Jacques (franţuzism datorat, cred eu, soţiei sale, Tante Marie, născută Rosetti; numele lor au fost, cu timpul, românizate, transformându-se în Moș Jac și Tant Mari); a trăit 90 ani, iar când l-am cunoscut eu (prin 1925), avea 80 ani trecuţi și o proteză dentară impecabilă.

Dacă moșia, grădina, dependinţele și acareturile toate erau regizate de con' Mihai, livada, începând din vară și până toamna târziu, era despotic strunită de Moș Jac. Ce reale, vite, legume, agricultura extensivă erau străine de sufletul său de poet. Numai poamele pomilor îi trezeau interesul; unii, răutăcioși din fire, atribuiau această atracţie, pe care am fi dorit-o pur lirică, gustativă și olfactivă, virtuţilor laxative și diuretice ale fructelor. Să nu le dăm crezare și să optăm pentru aspectul idealist, necum fizico-chimic, al acestei pasiuni octogenare. Suntem îndreptăţiţi s-o facem, mai cu seamă prin faptul că singur îşi culegea fructele, le privea, admira, adulmeca și le depozita într-o cămăruţă (destul de respectabilă!), ale cărei chei le purta numai el. Aci se aflau, după toate regulile horticole, era jere, făcute din șipci, ca să asigure perfecta aerisire a rodului.

Două-trei semne de întrebare la care n-am răspuns sau explicaţii:

a) Cine culegea fructele așezate pe ramurile mai înalte ale pomilor?

b) Cine se ocupa de livadă din octombrie până în iulie, căci eu știu foarte bine câtă muncă presupune îngrijirea unei livezi? În sfârșit.

c) Cum era excedentul, adică ce nu se consumase după octombrie, când Moș Jac se înapoia la oraș (str. Romană, între Dorobanţi și Piaţa Romană), cum era el transportat la București?

Iată, că nu știu!

Ceea ce știu însă prea bine deoarece toţi făceau haz (începând cu Tant Mari) de această redutabilă manie, era faptul că, din timpuri imemoriale și până astăzi, nimeni nu-l văzuse pe Moș Jac mâncând o pară sau un măr, dacă nu era puţintel stricat, măcar în faza incipientă de putre zire. El le controla zilnic pe toate, după ce-și făcuse de 10 ori ocolul livezii (plimbare prescrisă de medic). Intra în cămară, unde se îndeletnicea o oră bună cu controlul fie cărui fruct în parte, respingea cu dispreţ toate fructele intacte, nevătămate și nu reţinea, adică nu așeza în coșuleţul său de fructe, pe care-l aducea acasă, spre consumare, decât numai și numai acele fructe care, în ciuda ce lor mai delicate manipulări și îngrijiri, dădeau primele semne de oboseală, neurastenie sau degradare de orice natură.

Se lăuda adeseori Moș Jac că, pe el, fructele îl ţin până în aprilie, dar noi îl

întrebam (nu sunt sigur dacă cu glas tare): „Dar vreun fruct nevătămat, neputrezit, ai mâncat vreodată, Moș Jac, în toată viaţa dumitale! Oare?”

Cred însă că gândeam doar, dar nu pomeneam în gura mare.

Educaţia, ce vreţi?

*

* *

Am menţionat mai sus, cu vreo 8 (opt) pagini în urmă, un cuvânt straniu, al cărui sens v-a scăpat, dar aţi zis „Nu-i nimic” și nu l-aţi căutat în Micul Dicţionar Enciclopedic, convinși fiind că sunt doar divagaţii literare-pescărești, ale căror tălmăciri nu le veţi putea găsi într-un dicţionar respectabil. Și rău aţi făcut; că l-aţi fi găsit, deși succint enunţat: e vorba de cuvântul „concina” și dicţionarul afirmă, cu toată autoritatea sa, că este numele unui joc de cărţi. Să nu se creadă deci că pescarii sunt niște inculţi, că n-au carte (sau cărţi), deci n-au parte (sau părţi). Ba, au!

Deci concina era la vreme de seară, la Hermeziu, mai mult decât un joc de cărţi: era un ritual, o instituţie imuabilă, un pugilat cotidian și obligatoriu. Concina este un joc în doi. Și la noi, la Hermeziu era, prin definiţie, un joc în doi (deși cuvântul „joc” mi se pare un eufemism).

Și se juca, invariabil, după masa de seară, între aceeași doi adversari: Tant Mari și Moș Jac. Da, dar niciun regulament scris sau verbal nu interzicea folosirea unei pleiade de sfetnici, de suporteri, entuziaști până la fanatism.

Notaţi, vă rog, că nu se exercitau presiuni, că nu te obliga nimeni să te vinzi, trup și suflet, unei tabere sau celeilalte. Erai absolut liber să-ţi alegi echipa; un singur lucru era detestabil, ostracizat, de neconceput: să fii și să rămâi neutru. Încolo crai liber. Cred că nu era chiar considerat ca un delict de înaltă trădare, dacă, cuprins de cine știe ce inspiraţie fortuită, decretai într-o seară: azi aș juca în tabăra lui Moș Jac, deși erai, în general, un notoriu Tant Mari-ist. Nu, nu se supăra nimeni, nu circulau pe sub mese otrăvuri rafinate și pumnale ascuţite. Cel mult puteai primi, știind c-o meriţi, o privire plină de reproșuri.

Doar atât!

Încolo partida (care se juca mi se pare chiar pe bani. 5,10,15 bani, nu mai ţin minte) decurgea prin numeroase șușoteli, sugestii și contrasugestii, șoptite pe rând celor doi adversari, de către legiunea de chibiţi, partizani, *aficionados,* care constituiau forţa morală a echipelor, încleștate în zilnica înfruntare.

Jocul, în sine, era, bineînţeles, infantil, dar toată atmosfera de înverșunare *simulată* și colectivă, aș zice aproape, de complot în masă, îi confereau un parfum de carnaval tragicomic, transpus în liniștea senină a unui conac moldovenesc, umoristic și îngăduitor. Eu am fost, de la bun început, cooptat în echipa și aș zice chiar în garda personală a lui Tant Mari. Acest lucru m-a măgulit, fireşte, căci umorul, agerimea minţii acestei doamne, poreclită la Iași „Mama Convorbirilor Literare”, depășea cu mult nivelul mai ponderat, simplist sau chiar ușor naiv al adversarului ei. Lucru pe care partizanii lui Moș Jac îl realizau și ei, căutând să-l corecteze prin aportul lor juvenil.

Tant Mari mă botezase, din capul locului, *Canal Grande* și oare de ce? „Grande”, hai, mai treacă-meargă, că era numele meu la mijloc. Dar de ce „Canal”? Aveam eu ceva evocând Veneţia în mine? Oricât ar părea de surprinzător, dar aveam și iată de ce: sufrageria de vară nu se afla în clădirea principală, care conţinea dormitoarele, saloanele, (inclusiv terenul pe care se desfășurau „meciurile” serale de concină). Ca să ajungi la această sufragerie, trebuia să cobori câteva trepte, ieșind din casă, să umbli 10 – 20 metri prin ogradă, apoi, ca să pășești în sala de mese, trebuia să faci un pas mare, maare de tot, ca să încaleci un soi de rigolă cimentată, prin care se scurgeau apele ploilor torenţiale de vară, ce se iveau, negreșit, în timpul strângerii recoltei, că alt moment nu-și puteau găsi ele. Or, tant Mari era tot ce vreţi, spirituală, fermecătoare, plină de bun simţ, dar înaltă nu, hotărât că nu era, și total incapabilă să încalece rigola de ape mari, prin propriile sale mijloace atletice. Era mică, firavă și plină de iniţiative spontane. De ce i s-a părut că eu aș fi trimis, din cer, din locuri sfinte, anume ca să se cramponeze de braţul meu, spre a încăleca cu succes rigola, n-am știut niciodată și nici nu voi afla, de aci înainte. Mă mulţumeam c-am fost ales, eram chiar foarte mândru de această distincţie și… pace bună! Eram departe de a fi cel mai voinic și, în special, cel mai înalt din neamul Negruţeștilor, că, slava Domnului, mă depășeau toţi cu un cap.

De aci și până la porecla finală n-a fost, în mintea ageră a lui tant Mari, decât un pas de pigmeu: rigola de venise canal, eu eram Grant, deci tangent cu Grande, iar apele îi aminteau de Veneţia, că era și „voaiajată” mica persoană cu părul de nea. Deci striga, și strigătul ei era o poruncă (cu bucurie acceptată): *„Canal Grande!”* și întindea micul ei braţ spre gondolierul *„en titre”,* ce devenisem. Toată lumea se dădea la o parte, ca să ne facă loc, și noi treceam vestitul canal, în murmurul respectuos al comesenilor. Feţele noastre, ale tuturor, reflectau numai gravitate solemnă, dar în sufletele noastre erau doar hohote de râs, de care știam cu toţii, firește; dar ceremonia lui trebuia respectat.

În perioada despre care vă vorbesc, în care fusesem promovat la înalta funcţiune pomenită, pe apele veneţiene din ograda Hermeziului, se situase oribila dramă ce mă răscolise și de care numai eu știam: drama cu răţoiul recalcitrant la deces.

Rolul meu de gondolier, de *Canal Grande,* îmi ocupa o bună parte din timp; restul era consacrat plimbărilor prin parc și băilor, cu tânăra mea soţie, Zizi, în apele trădătoare ale Prutului. Acesta nu curgea de fel ca un torent de munte, cu cascade, vârtejuri și bulboane. Dimpotrivă!

Apa sa tulbure curgea lin, imperceptibil, descriind, ce-i drept, numeroase cotituri, dar părea total inofensivă, pentru cine știa să înoate. La primele noastre băi, am fost cam imprudenţi, sau încrezători în apele râului și ne-am avântat în larg. Știu, atâta mai ţin minte, că după o ședinţă de nataţie, am vrut să acostăm însă nu în locul de unde pornisem, ci într-un loc mai râpos, mai anevoios. Am ajuns cu bine până la vreo trei metri de mai și, de-acolo, imposibil, dar *absolut imposibil* să mai înaintezi. Un curent perfid, total invizibil, te trăgea iar în afară. Ne-am încontrat, de

bună seamă, am insistat, ne pierdeam suflul și abia după lungi eforturi am reușit să ne căţărăm pe mal, gâfâind și destul de umiliţi (mă străduiesc să evit cuvântul de „speriaţi”). Am aflat ul*terior* (ca toate lucrurile esenţiale) că Prutul avea, în afară de curenţi, și vârtejuri care te aspirau către tenebrele abisale.

În sfârșit, într-o seară, Moș Mihai (vedeţi, am devenit mai intimi: nu mai este con’ Mihai și, mai puţin încă.

„Dom general”) își drege glasul, aruncă o privire circu iară către tineretul cinegetic, schiţează un embrion de zâmbet și zice: „Măi băieţi, ce-aţi zice voi, de mâine dimineaţă?” Toţi am zâmbit voios și aprobator, până și eu, ticălosul de mine, dar la mine se strecurase o nălucă glacială pe nas, gât și urechi și care, alunecând la vale, îmi cobora pe trahee, plămâni, inimă, splină, pancreas etc., până în metatarși și ultimele falange ale piciorușului meu stâng. Ce pretext să invoc, că doar se știa ce pasionat vînător fusesem până la „Incident”? Cartușe lipsă? Mi-ar împrumuta cineva! Pușca defectată? Ia s-o vedem ce are? Că mă doare umărul drept, că am bătături, ce să mai invent?

Până la sfârșit, mi se pare (mi se pare!) c-am inventat că stând prea mult la soare, fără ochelari fumurii, mi-au obosit ochii, că n-aș putea să stau o dimineaţă întreagă privind cerul, soarele, raţele, dă-i și trage-i… Nu mai știu, zău, ce le-am îndrugat!

O! (am zis: „O!”) Și încă ce O! Am pronunţat acest tunet de O! deoarece, fără s-o știu, declanșasem un foarte subtil, dar complicat mecanism, care a fost *cât p-aci* să mă ducă, încă de tânăr, pe calea virtuţii, înţelepciunii și celebrităţii (sau nu prea departe de ele); adică să devin pescar (pardon!) PESCAR de știuci. Iată cum.

În grupul de vânători ce plănuiau să masacreze ginta ornitologică (ornitofobi, ornitofagi, ornitocizi, cum să-i numesc mai potrivit?) se afla un tânăr, mai vârstnic decât un tânăr absolut (cum eram eu, de pildă, de cea 21 ani), dar totuși mai tânăr decât ceea ce se numește „un om între două vârste” (stupidă expresie!). Regretabil este că nu mai sunt sigur cine era el. Sau venit de la Stânca, deci probabil un Roznovanu sau Grecianu, sau vreunul dintre băieţii Caradja, de la Grumăzești (între Piatra N. și Târgul Neamţ). El venise prospăţel din străinătăţi, elveţiene sau franceze, unde se practica *la peche au lancer,* încă de pe atunci. Și la noi, prin anii 1925 – 30 se pescuia deja răpitor cu mulinetă, lansetă, lingură sau momeală autentică, vie sau moartă. Scriitorul I.A. Brătescu-Voinești, fiul său Alexandru, Mihail Sadoveanu (într-o oarecare măsură), doctorul Lalu, scriitorul Eug. Teodorescu și alţii aduseseră morbul, sau fuseseră contaminaţi de timpuriu.

Acest om amabil s-a oferit să mă iniţieze în tainele noului sport, ceea ce presupunea că-i voi însoţi totuși pe vânători în expediţia lor din dimineaţa următoare. Mă bucura să-i întovărășesc, nu eram obligat să ucid raţe, iar pescuitul care mă aștepta, fără să mă entuziasmeze peste măsură, îmi evoca debuturile mele de la Lausanne, unde mă răfuiam cu colegii mei din timpul liber, drăgălașii de bibani, *les perchettes du Leman* cum li se zicea, prin partea locului.

Când se crapă de zi a doua dimineaţă, puteai zări pe vajnicii noștri vânători, desfășurându-și gurile de foc prin toată lunca și pitindu-se, pe cât posibil, prin dosul

firicelelor de papură sau a zidurilor de nepătruns ce le constituia stuful. Ochiuri de apă erau destule și cam de toate calibrele ce puteau fi concepute: mari, mici, mijlocii, băi toace etc.

Noi doi, Alecu și cu mine (da! mi-am adus aminte că-l chema Alecu) căutam un ochi de apă mai mare, fără inel neîntrerupt de stuf, dacă se poate și cu adâncimea apei evaluată la 1 – 2 metri, cel puţin, ca să ne permitem să presupunem că acea apă rezistă evaporaţiei tot anul și că stă acolo, vara și iarna, de ani de zile. Acele ape puteau deci oferi ospitalitatea lor, caracteristic moldovenească, unor familii de știuci, pe care ne-ar fi măgulit să le frecventăm personal.

Să vă descriu instrumentele folosite, sau cel puţin folosibile? Varga (lanseta cum îi zicem noi, astăzi) era o comedie mare, lungă, din bambus, cu două racordări din alamă, impresionantă la vedere și care-ţi sugera fie un paratrăsnet, fie un coș de fabrică adolescent. Era prevăzută cu o serie de inele și avea la bază un soi de râșniţă de cafea, ce se numea *un mulineu*[17]*,* destinat să depene și să recupereze excelentă mătase de pescuit, cu care greu te puteai înţelege, ea nevorbind decât limba japoneză; profitând de această conjunctură nefavorabilă, ea se răsucea în ghemuri cumplite insolubile, numite, pare-se, peruci. Era primul lucru ce ţi se cerea să-l știi în manipularea acestui agregat recreativ. Apoi, dacă reușeai să petreci mătasea provenită de la Soare-Răsare prin majoritatea inelelor (chiar toate, ar fi fost cu neputinţă), păstrând un capăt al ei, al mătasei, pe râșniţă, pentru zile negre, fixată bine cu noduri perplexe (?) și pescărești, trebuia să manevrezi în așa fel – și era punctul delicat al întregii manipulări – încât la polul, să-i zicem nordic al vergii – cât mai îndepărtat de mulineu – să reușești prin căţărătură, sau alte mijloace de ascensiune, să apuci fără milă pe japonezul filiform, să-l tragi înspre tine – că nu mușcă – și să legi de el ceva numit lingură, deoarece seamănă a semiou, sau a frunză de dud.

Acest obiect-cheie însă mușca (nu ca japonezul inofensiv), ci mușca pentru că de el atârnau unul sau mai multe cârlige ascuţite de un elveţian pedant. Cu aceasta erai gata să înfrunţi orice răpitor din baltă: știucă, biban, rechin, tigru din Bengal etc. Apoi înhăţai edificiul de bambus cu ambele braţe, descriai prin cer vaste circumvoluţiuni și, la momentul optim, liberai manivela râșniţei cu o înfiorătoare cârâială, acoperind cu mult focurile de de armă, ce se trăgeau în jurul nostru, libera mulineul care libera mătasea japonezului, care libera lingura-semi-ou, cu cârlige cu tot, toată această aparatură, pornind *prin* cerul anemic și matinal al luncii prutene.

Scânteieri multiple se răspândeau până în stratosfera moldavă, tu te făceai mic, îngânând un „Doamne-ajută!" imperceptibil cârduri de păsări ocoleau regiunea scurt-circuitată de seism, implorai Cerul ca nu cumva o pasăre neinspirată să fi rătăcit în porţiunile mai afectate de calamitatea nenaturală, înţepându-se mortal într-un cârlig şi, aceste emoţii fiind eu succes depășite, auzeai un „oof" liniştitor,

[17] Din franceză – *un moulinet.*

lingura ne mai aflându-se în cer unde trăiau vietăţi înaripate, reale, vânători inofensivi, dar reali şi ei, deci vulnerabili, ci se afla în apa unei bălţi profunde și ocrotitoare.

Ajunsă în acest rai acvatic, lingura începea prin a se face comodă, crezând probabil că-i va fi acordat un *respiro,* după lunga traiectorie descrisă prin văzduh.

Își aduna catrafusele în juru-i, zărea o namilă de buru iană, verzuie și pufoasă, gândea: „Ce pernă și plapumă îmi croiesc cu acușica", se pregătea, trupește și sufletește pentru o binemeritată siestă și când îi era viaţa mai dragă iată că se simţea urnită din loc, remorcată ca un simplu funicular sau teleferic, cam înspre – cât putea ea să aprecieze – punctul ei iniţial de plecare. Iar, culmea incomodării, stânjenirii domniei sale, provenea de la faptul că remorcarea ei, prin apele matinale, excesiv de răcoroase ale bălţii era însoţită și de o rotaţie elicoidală ne plăcută, asemănătoare cu ce resimt băutorii „fondiști", înspre dimineaţă, când doresc să corecteze o noapte întreagă de îmbibări ameţitoare, recurgând la efectele terapeutice ale unui pahar mare de coniac (preferabil falşi ficat). Extrem de neplăcut pentru ea, săraca!

Să ne întoarcem însă la mal, unde practicau exerciţiile fizice, care declanșau toate cele arătate mai sus, cei doi vajnici gimnaști Alecu și cu Petrică (eu!). Ei stăteau pe malul apei, adică *nu în* baltă, pe un teren ce cu greu l-am putea numi ferm, sau uscat, deoarece, piciorușele lor se lăfăiau, jucăușe, într-o palmă bună de apă, acoperită în mod perfid de altă palmă de vegetaţie îmbietoare. Ei Ian sau, cârâiau, perucau de zor, iar când își vedeau lingura, ajunsă la destinaţie, în apele calme ale lagunei, în loc s-o ierte și s-o lase acolo, într-un binemeritat concediu de odihnă, ei se apucau să tulbure liniștea abia așternută, printr-o frenetică dezlănţuire de pinioane, tambururi, angrenaje, care, pe lângă faptul că declanșau un zgomot asurzitor, o și trăgeau pe lingură, reticentă și rău-voitoare, înapoi înspre ei, de unde de fapt pornise, cu câteva secunde mai devreme, gonită și puţin froasată de inconsecvenţa masculină.

Nu înţelegea, că era abia venită din Elveţia și nu vorbea moldoveneasca noastră, nu știa că s-ar putea să existe și în lunca Prutului niște știuci (cuvânt total impronunţabil pentru ea, greu chiar și de scris: „Ştiutschi"), ea neștiind decât de *Hecht-Hechte, s*ingular sau plural, ce mișună – teoretic – în broșurile de propagandă turistică elveţiene.

Astfel, și cu ajutorul unor concesii reciproce, „mai lasă rumân', mai dă jupân'", ciclul reușea, deși poticnind și scârţâind în părţile sale esenţiale, să se încheie, n-aș zice cu succes, dar totuși să se încheie, cât trebuie, ca s-o poată porni din nou. Îi lipsea ceva, firește, ciclului, ca să fie satisfăcut și satisfăcător; acel ceva era, evident, o mușcătură de pește. Deși total începător, pricepeam atâta lucru, după cum pricepeam că este util, sănătos și agreabil să arunci prin aerul matinal obiecte legate de o mătase japoneză, să le lași să cadă în apă și, apoi să le rechemi încetișor, cum ai face, de pildă, cu un fox-terrier bine dresat sau un piston de locomotivă puţin uzat, dar că bucuria adevărată, spasmul de extaz, s-ar resimţi doar în clipa când ar interveni forţele oculte, sub forma unui hrăpăreţ bot de știucă.

Că doar aceasta explica de ce foloseam cârlige, savant ascuţite, în loc de fox-terrieri sau alte bibelouri.

Au trecut, în acest fel, o oră-două din cele mai instructive pe care le-am trăit, însă fără rezultatele scontate. De câteva ori, colegul meu Alecu a rostit câte un O! sonor și prevestitor, dar n-a rămas decât latura sonoră a acestei simpatice vocale; latura prevestitoare nu s-a materializat câtuși de puţin. Eu, în schimb, n-am avut prilejul decât să mârâi în câteva ocazii, făcând mmrrmmrr! dar cu gura închisă, ca să fie mai expresiv, mai sincer și ca să nu răcesc (gâtul meu, ca și umorul meu, dacă aţi remarcat, este destul de delicat). Aceste plăcute exteriorizări vocale se da torau faptului că agăţasem tufe de plante prietenoase, cosor, brădiș, mărar (pentru prieteni: ciuma apei) și diverse cerato – sau myriophyllum, afectuoase, nevoie mare.

Aceste alternative de O-uri și mrr-uri începeau să mă facă să pun sub semnul întrebării existenţa peștilor răpitori în acea baltă. Alecu, însă, mai optimist, mai persista în afirmările sale iniţiale, anume că știe, c-a și auzit, că vede cum e apa, că nu se poate, bref, că să perseverăm.

Și am perseverat. Mai încolo, bubuiturile de pușcă nu mai conteneau. Ce masacru, gândeam eu, trist și puţin invidios.

Cum trec momentele cruciale ale existenţei noastre, adeseori, fără să le remarcăm, fără să le dăm cea mai mică importanţă! Cine poate să-mi spună, cu oarecare certitudine, cum ar fi decurs următorii zece ani de viaţă ce mă despărţeau de prima mea știucă *reală,* dac-aș fi acceptat propunerea făcută în treacăt și fără niciun te mei real, de către Alecu, în acele momente de plictis și îndeplinire a unor gesturi mecanice, total inutile. Alecu mi-a propus, dar așa, ca să se afle în treabă și necum mânat de un interes subit, sau inspiraţie, sau generozitate, nu, nimic din cele enumerate mai sus, mi-a propus, ziceam, ca să ne schimbăm locurile, dacă vreau, sau mă amuză. Dat fiind că balta era un soi de ochi ovoid, cu puţin stuf crescând la un capăt, dar încolo fără niciun fel de particularitate locală, ierburi, nuferi, insuliţe, semne de activitate pisciformă (sau pisciatrică?), sau alte puncte de reper. Era ca un buletin de identitate sau pașaport, cu rubrica semne particulare: *n-are!*

De aceea, i-am mulţumit frumos lui Alecu, pentru sugestie, dar i-am declinat oferta. Și am rămas fiecare pe locul nostru, adică, mai precis, în zona noastră, în care circulam, desigur, în lung și în lat, apropiindu-ne și depărtându-ne unul de altul după inspiraţia momentului și jocul brizelor din cer.

Și am răsperseverat în comicul nostru balet, cu ciomagul acela lunguleţ, rotindu-se prin cer și aruncând în larg, apoi rechemând o nenorocită de linguriţă nevino vată, dar tocmită cu ziua. Era foarte emoţionant și chiar puţin pasionant, fără a depăși însă vitezele reglementare ale pulsului și ale tensiunii arteriale. Și… și, și, simt că vine un „și”.

Și deodată strigă Alecu O! o!, ceea ce era o notă cu totul nouă. Și iar O! O! O! Zăresc și eu, într-adevăr o învolburare a apei, în dreptul locului unde se afla colegul meu. Zăream firul cum se plimbă prin apă, venind mai spre mine, luând-o înapoi,

plecând apoi în larg, am zărit chiar, jur că-i purul adevăr, în mijlocul unei împroșcături de apă, un bot hidos, enorm, rin jind sarcastic (sau așa mi s-a părut mie), fugitiv și dispărând iar într-un vârtej, scufundându-se ici, producând doar valuri mai încolo, revenind spre Alecu, gata să-l fugărească pe mal, renunţând doar în ultima clipă.

„Strângeţi undiţa, să nu cumva să se încrucișeze cu a mea, că-i mare, să știi, mare de tot, bestia dracului, uite-o ce-mi face, *nom d'un chien!"* (gravă insultă, în limba franceză, mai ales când e adresată unui pește).

Strâng cât pot de repede, toate sculele, le culc pe iarbă în faţa mea, insist: *a mea,* nu *a lui* și privesc spectacolul, care devenea palpitant, în sensul cel mai precis al cuvântului: eram tânăr, foarte tânăr și simţeam cum îmi palpită inima, de parcă aveam o știucă furioasă în locul ei. Privesc și ascult admirativ acţiunea ce se desfășoară sub ochii mei. Era ca într-un film sonor, cu singura deosebire că filmul sonor încă nu exista, în timp ce sceneta de sub ochii noștri era vie, captivantă, reală.

Faţa lui Alecu, care-mi apărea din când în când, fugitiv, când îmi striga câte ceva, trecuse de la colori tul sănătos, roșcat, bronzat al omului care petrece mult timp în aer liber și soare, prin trepte mărunte de decolorare, ca părul cucoanelor generos împroșcate cu apă oxigenată și se apropia acum de un cretaceu cadaveric, foarte mult pus în valoare de verdele agresiv al pajiștilor înconjurătoare. Doar fixitatea priviri lor sale, dublată de un rictus diabolic, ne arăta că mai trăiește, și încă intens. Că știe ce vrea și înţelege să folosească toate mijloacele legale spre a-și atinge ţinta.

„Ţinţa" însă nici nu se sinchisea; ţopăia de zor, ca la primul fluier al arbitrului. Folosea, ce-i drept, toate procedeele legale sau cvasi. Viraje, offsaid-uri, joc periculos, pase înainte și înapoi, rocade în sens interzis de pășiri pe dreapta, marșarieruri în locuri cu vizibilitate redusă, toate le efectua, fără ezitări, fără scrupule. Spectacolul era de-a dreptul revoltător: pe mine, cel puţin, mă revolta, strigam „Huo"! cu toată convingerea; ca pe stadioanele din provincie, când echipa locală este net surclasată de cea ce joacă în deplasare, folosind stratageme și faulturi, cu complicitatea arbitrului.

Dar adversarii nu mă auzeau, nu se preocupau câtuși de puţin de persoana mea. Înverșunatul lor dialog, tracţiunile reciproce, până la limita de ruptură a cuiva, dan tură știucoasă, pescar sau mătase niponă, constituia singura lor îndeletnicire, mobiliza toate forţele lor fizice sau morale; cel mai extravagant colorat apus (sau răsărit) de soare, finalul simfoniei a noua[18] sublim dirijat nu le-ar fi trezit interesul o clipită măcar! Un lucru se con tura însă, anume că știuca ar fi preferat să lege mai degrabă cu mine o durabilă prietenie, decât cu Alecu. Trăgea necontenit în direcţia

---

[18] Când nu se spune de cine este, înseamnă: de Beethoven. Iar aţi mai aflat câte ceva: instructivă cărticică, n-am ce zice!

zonei mele de influenţă. Dacă vreţi şi ţineţi neapărat, se apropia de mine. Degeaba o admonestă Alecu, trăgând din răsputeri în propria sa direcţie, arătându-i prin fapte şi, la nevoie prin viu grai, că şi el poate fi foarte seducător, acumulând puncte şi simpatii pe măsură ce era mai intim cunoscut.

Nimic! Ştiuca trăgea spre mine, în braţele mele ar fi dorit să-şi petreacă zilele, poate şi nopţile, trăgea, trăgea… n-am fost încrezut în viaţa mea, dar, aci, prea era evident, drept spre mine! Afinităţi elective, ce mai!

Nu sunt intrigant, nu-mi place să mă amestec în treburile altora, chiar atunci când sunt, vădit, solicitat s-o fac, nu, nu, eu n-o fac! De aceea, observând că adversarii intră pe teritoriul meu, în crâncenele lor lupte de guerilă, decât să fiu implicat în răfuiala lor, sau să recurg la vociferări, denunţând acest grosolan amestec în treburile mele interne, am preferat să mă dau eu mai departe de litoral, unde se desfăşura înfiorătoarea luptă navală şi să mă retrag mai în *hinterland-ul* meu.

Lăsam însă terenul liber combatanţilor, dintre care unul, cel cu două picioare alerga de zor pe mal. Este cu rios cum neofiţii (şi Alecu era aşa ceva) când pescuiesc de pe mal şi au agăţat o ştiucă „barosană” uită uneori să folosească mulineta şi fug şi fug, încercând să târască monstrul pe mal, pe uscat. Adversarul, menţinându-se în apă sau, eventual, deasupra ei, ăl cu picioarele pierdu din vedere activitatea acestora, concentrându-şi eforturile şi periscopul exclusiv asupra orizonturilor marine. Nu trebuie să te laşi răpit de preocupări unilaterale, nici în ştiinţă, nici în artă, nici în ierburile luncii Prutului. C-o păţeşti: tu, sau unul dintre ai tăi.

În cazul de faţă, a păţit-o undiţa *Nummer Zwei* a lui Alecu, chiar aceea pe care avusese gentileţea să mi-o împrumute mie şi eu delicata inconştienţă de-a o abandona pe mal, în locul de unde pescuisem mai adineauri. Şi zigzagând, poticnind şi şchiopătând, murmurând totodată imprecaţiuni nepublicabile la adresa ştiucii, s-a întâmplat ca dintr-un tropăit necugetat, Alecu mi-a călcat, sau şi-a călcat undiţa culcată în iarbă. Aceasta, într-un muget sau răcnet atroce, făcu „AAKKRRAAK!” şi se rupse în două, cu numeroase aşchii, cioplituri, spargeri de timpan şi altele, fără să mai menţionăm leziunile profunde.

Alecu s-a speriat. S-a speriat Alecu.

Şi eu m-am speriat. Eram speriat şi chiar pocăit. Explozia bambusiană sau bambusică avu deci darul să ne sperie pe toţi cei implicaţi în producerea ei. Câteva broaşte de familie foarte onorabilă, dintre care una chiar ţestoasă, au zvâcnit la verticală şi au recăzut într-o dezordine bucolică, câteva în apă, două în pliscul ospitalier al bâtlanilor; cea ţestoasă a căzut pe spate, acuzând uşoare leziuni, crăpături, şi chiar dureri de ţeastă. N-aveam la noi antinevralgice şi am abandonat-o singură, cu frământările ei.

Singura persoană neafectată de explozie a fost ştiuca. Dimpotrivă!

De ce „dimpotrivă”? Pentru că Alecu, în clipa pasului său greşit şi la auzul detunăturii, a rămas convins că ar fi călcat pe un obiect prevăzut cu trinitrotoluen, uitat acolo, din neglijenţă, în urma primului război mondial. A ţâşnit, a izbucnit şi

s-a evaporat în atmosferă, cât ai zice crap, sau rac, sau „hipocampelefantocamelos” (că era și citit, băiatul!)

Un râs strident porni din baltă, homeric, titanic și puţin ruginit; și concomitent cu acest sunet neplăcut, știuca porni galop spre malul opus. Alecu, aflându-se în prezent cam la altitudinea Caraimanului, unde se poate ușor ameţi (fără eforturi excesive), a uitat, o fracţiune de secundă, să cedeze fir animalului acvatic și dezlănţuit, scuzabil, după părerea mea și dornic doar să evadeze, ceea ce a și făcut *stante pede* și pe moment.

Un plesnet sec de foarte rău augur îi răspunse, provenind de la niponul nostru de fir de mătase, bambus-ul lui Alecu descrise un vast arc de cerc prin cer, iar lin gura, lingușitoare, porni cu adversarul victorios în direcţia est-sudest și, dacă n-au corectat-o pe parcurs, se află de mult la Melbourne sau în Noua-Zeelandă, bine, sănătoși, mersi!

Zdrobiţi de durere nu se mai puteau discerne pe mal decât Alecu, eu și a mea (fostă) undiţă, precum și, din simpatie sau simulare, undiţa lui Alecu: niponul acesteia era însă sincer dezolat, aș zice chiar desfigurat.

Alecu și-a revenit primul, zicând: „Mai avem o undiţă întreagă și un fir de mătase, al tău, pe care l-am putea, dacă desfacem restul de fir rupt și dacă montăm firul ne-rupt în locul celui rupt și dacă și dacă… Se simţea că nu era nici el prea convins. Nu era!

S-o scurtăm: am pornit-o afanisiţi și afazici spre grupul de vânători. Aceștia avuseseră o dimineaţă bună, aveau fiecare câteva zâmbete întipărite pe buzele lor vo lubile, dar ele (zâmbetele) au îngheţat pe astelalte (buzele) când ne-au zărit sosind, încovoiaţi de suferinţe și necazuri, arborând expresii triste, precum și un bambus și jumătate în loc de cele două iniţiale. Cu tact au evitat să ne pună întrebări, insistând asupra consideraţiilor me teorologice, a frumuseţii dimineţii ce trecuse și a probabilităţii unei după-amiezi la fel de frumoase, dacă nu… tra-la-la!

Cu alte cuvinte, o atmosferă apăsătoare și o totală lipsă, aparentă, de curiozitate, în privinţa părerilor noastre meteorologice, prezente, trecute și viitoare.

Căluţii, odihniţi și bine hrăniţi au demarat, în trap satisfăcut, înapoi spre casă. Noi, oamenii, n-am demarat, decât prea puţin și pe subiecte neutre și convenţionale. O oarecare apăsare își întindea tentaculele până aproape de conac.

Apoi, văzându-ne iar acasă, am zis, în sinea noastră, dar cu glas tare: „Ei… și, ce drac’?” Și ne-am pus pe glume, râsete, snoave, Tant-Manisme și alte șotii de-ale Hermeziu-ului.

„Copii (noi eram aceia, inclusiv moș Mihai), copii, spălaţi-vă pe mâini, că eu una, mor de foame… Canal Grande, unde ești? Treci la datorie, la înalta funcţie ce ţi-a fost conferită!”

„Nu, nu, nu, spală-te pe mâini întâi și aruncă băţul acela ridicol!”

*

Uite-așa am trecut pe lângă o știucă, și ce știucă, și, mai știi, norocul ageamiului, putea să se fi repezit la lin gura mea? Dacă… Ce aș fi făcut cu ea, sau ea cu mine… este cu totul altă poveste.

CÂT MAI MULTE PE ZI

Am un prieten.

În mod excepţional, nu-i voi spune numele.

Aţi remarcat și veţi mai vedea, în cursul prezentului opuscul, (dacă soarta nemiloasă va face să mai rămâneţi cu el în mână), că de obicei menţionez numele colegilor sau camarazilor de undit pe care-i evoc aci. De data aceasta, nu.

Am, deci, un prieten care, neavând nume mărturisit, va trebui, pentru comoditatea prezentei naraţiuni, botezat sau poreclit, cu o iniţială măcar.

Să-i zicem M? Sunteţi de acord?

După ceremonia botezului, care s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească, să vă facem o dublă mărturisire:

a) M. Are o meserie în care excelează.

b) M. Este – în timpul liber – pescar amator, activitate în care, după părerea mea, se impune de asemenea, ca stil și eficienţă. Pescar-lansetist, adică de răpitori și ce mai răpitor! Pe scurt, „pescar-răpitor”.

În ce privește profesiunea sa de bază, mă număr printre ferventţii săi admiratori. Cât despre îndeletnicirea sa de pescar, nu-i admir mai puţin dibăcia: are intuiţia locurilor ce se vor dovedi fructuoase, simte unde s-ar putea disimula lacoma de știucă, se transpune, dacă mi-aţi îngădui metafora, în pielea și creierul ei și, ca atare, îi va oferi momeala în locul și timpul oportun. Dacă la aceasta aș mai adăuga că „lansează” elegant și corect, cu lingura potrivită locului și împrejurării aș fi completat schiţa sumară a colegului meu.

Nu, pardon! Ar trebui să mai menţionez faptul că este colegial în raporturile sale cu camarazii săi de pescuit.

Rar fenomen! Mă simt chiar obligat să povestesc aci gestul mai mult decât prietenesc ce l-a avut faţă de mine, acum $20\pm\sqrt{\frac{r^2}{2x}}$ de ani, când fuseserăm amândoi, dimpreună cu regretatul arhitect P.– Lac să „investigăm” bălţile și băltuţele fermecătoare înșirate de-a lungul digului, între

Călărași și satul Mănăstirea. Unele se pierdeau chiar în păduricea ce se întindea între dig și Dunăre.

Tot mergând cu mașina lui M. De la o baltă la alta, oprindu-ne când era cazul, luând cu noi tot echipamentul știucofag, că de! mai poţi să știi (?), urcând înapoi în maşină cu conștiinţa datoriei îndeplinite, mai oboseam și noi.

Oboseala este mama comodităţii. Într-un loc fermecător, cu frunziș de toamnă auriu lepădat din arbori, cu o apă limpede și neagră, șerpuind agale printr-o pădurice misterioasă (trebuia negreșit să se întâmple ceva, că prea era locul încântător: semne rele!) am obosit, tot purtând geanta cu scule de pescuit pe umăr și am considerat că ar fi mult mai practic s-o depun, la poalele unui pom, doar câteva minute, până „controlez” colţul cela, apoi celălalt.

Era, bineînţeles o mașinaţie odioasă, născocită de preafrumoasa pădurice ca

să mă jefuiască, otrăvească și ruineze (Madam Lucreţia Borgia sau Mata-Hari n-ar fi procedat altfel, folosindu-și farmecele ca să mă amăgească).

Locul, nepredându-și cota reglementară de știuci, companionii mei au hotărât să plecăm. Eram răsfiraţi, la că te va sute de pași unii de alţii, când m-am auzit chemat:

„Hai, în vagoane, că plecăm!” Mi-am luat persoana într-o mână și undiţa în cealaltă și m-am repezit spre dig, maşină şi regrete eterne. Am demarat înspre Călărași (lacul „Şarmant” fusese ultima etapă) și de-acolo, după ingurgitarea unui suc de fructe, delicios de călduţ, am pornit-o spre casă: Lehliu, Fundulea, București. La Tămădău însă, ne-a zâmbit lacul de sus, poftindu-ne să ne încercăm lozînplic-ul. Și atunci și numai atunci, mi-am căutat preţioasa trusă plină cu ce-am agonisit eu mai bun într-o viaţă de om. Și ia-o de unde nu-i! Nu-mi venea să cred, dar în graba plecării, trebuie s-o fi uitat, la poalele pomului lăudat, din pădurea fermecată.

Nu vreau să vă enumăr tot ce conţinea trusa, dar erau zeci de linguri (ca întotdeauna „frișca”, cele mai bune), forfah-uri, cleşte special, uleiuri, unsori, arcuri de rezerve pentru mulinete, cântar, câte și mai câte. Pierderea lor mi se părea ireparabilă. Aceasta se citea desigur și pe faţa mea. O tăcere semnificativă se așternuse de la orizont la orizont, cuprinzându-ne și pe noi, evident. După 4 min și 52 sec. Se auzi vocea lui M. Adresându-se arhitectului îi spuse: „Tu rămâi aci, mai scoţi o știucă-două. Meșterul (eu adică) și cu mine ne întoarcem să găsim traista”. Și de întors ne-am întors, cu 120 pe oră mi se pare c-am mers, am scuturat toată pădurea fermecată, de-a rămas pe jos numai aurul frunzișului… dar traista n-am mai găsit-o. Se evaporase! Locul l-am identificat, am scotocit frunzele toate, arbori întregi am smuls din pământ, tone de pământ am recuperat, dar traista ba! E drept că mai zărisem, pe ici pe colea, câte o vietate umană umblând prin tufiș, cu o vargă în mână și priviri furtive, pescari probabil, sau presupuși. Dar nu-mi vine să cred că un pescar și-ar putea însuși… Nu, nu! De-a dreptul imposibil!

A fost, treptat înlocuită, traista, nestematele din ea s-au dovedit a nu fi unicate la scara mondială și, încetul cu încetul, am reconstituit tezaurul pescarului. Catastrofa a revenit la proporţii anodine, a fost chiar și uitată, sau aproape. Gestul lui M. Însă nu s-a dat uitării: a parcurge, pe-nserate, peste 180 km de drum spre a regăsi traista de pescuit a unui prieten, nu poate fi uitat: dovadă, paragraful de mai sus.

*

Iertaţi-mă, vă rog: tot capitolul intitulat „Cât mai multe pe zi”, ar părea, până în prezent, un interminabil panegiric dedicat lui M. Nu este deloc așa și așteptaţi doar o clipită ca să savuraţi și reversul medaliei.

Înșirând calităţile lui M., am omis, până în prezent, să menţionez că domnia sa se deosebește, în anumite privinţe, de mine. Iată deci o acuzaţie gravă, căci este de notorietate publică că cine nu seamănă leit cu mine comite o ireparabilă inadvertenţă.

„Și în ce?” ar întreba unii, naivi.

„În ce, ce?” am răspunde, surprinși.

„În ce nu seamănă cu matale?” cântă corul serafimilor.

„La capitolul *„Apetit”,* afirmăm noi.

Multe sprâncene formând multe semne de întrebare…

Liniștiţi-vă, sprâncene, că vă spun eu totul.

Eu sunt un pescar pasionat. Aștept cu săptămâni, poate chiar luni, înainte, momentul când voi putea pleca la un pescuit de-adevărat. Mă refer, firește, la Delta Dunării.

Vin oameni, prezentând toate simptomele unui echilibru mintal desăvârșit, de peste mări și ţări ca să „moaie un cârlig” în apele Deltei. Și bine fac! Anumiţi fabricanţi de scule și momeli artificiale vin, de la distanţe considera bile, ca să-și verifice noutăţile, la noi în Deltă. Dacă în sistaţi vă dau și nume proprii.

Deci sufăr și eu de pesco-manie, cum suferă altul de foame sau sete.

Dar amploarea apetiturilor mele este limitată. O stra chină de mâncare, vreo două pahare de lichid răcoritor mă potolesc. Până a doua zi, se-nţelege. Apoi reîncepe, dar tot cam la aceeași scară.

Apetiturile lui M. Sunt, în schimb, rabelaisiene. Gargantua la știuci, Pantagruel la bibani, insaţiabile îi sunt poftele.

Când va fi vorba de știuci, bibani, șalăi, avaţi sau alţi răpitori (mamă, mamă, cât timp nu mi-au răpit ei mie!) lozinca sa pare a fi „cât mai multe pe zi”, iar toată ziulica lui de pescuit nu va fi decât un corolar și o ilustrare al acestui principiu de bază, dogmă și postulat, toate la un loc.

Cred că M. N-a practicat îndeajuns în tinereţe sporturile violente de competiţie. Nu pare a-și fi tăvălit mădularele și drăgălașii camarazi de joacă pe arene, sau potolit setea juvenilă de victorii și izbânzi, la vârsta când îi stă bine adolescentului să fie cuprins de asemenea ambiţii. În orice caz, chiar de m-aș înșela, M. A rămas până astăzi (semicentenar fiind) un înverșunat adept al competiţionismului în materie de pescuit. Un iremediabil ambiţios. O zi de pescuit constituie pentru el o permanentă întrecere, un turnir, de dimineaţă până seară, cu colegii săi pescari. Ce face el, când se duce și dacă se duce vreodată singur la pescuit, iată, nu știu. Cu cine se ia la trântă atunci? Cu sine însuși? Vă spun că nu știu, că doar dacă-i singur, se cheamă că eu nu-s prezent și deci n-am de unde să știu. Clar? El este, în orice caz, perseverent la culme și nu-și acordă, mai niciodată, o clipă de răgaz când se află în barcă în urmărirea Esox Lucius-ului.

Sunt ahtiat și eu, nevoie mare, o recunosc deschis, dar…

Nu! mai bine vă dau un exemplu concret.

Pescuisem din trei bărci, în ziua cu pricina, pe Lacul Trei Iezere. (Unii, ca să redea mai bine culoarea locală, îi zic Tri Ozere. Treaba lor!)

Rezultatele erau mai mult decât satisfăcătoare. Dimineaţa răcoroasă se transformase într-un prânz călduros, cum se mai întâmplă prin octombrie, uneori. Am degustat o mâncărică bine venită la „Piramidă”, limbă îngustă de pământ, dar prezentând un sol ferm sub picioare. Vâslașul meu, firește Ștefan, luase, optimist cum era și prietenos din cale-afară, un ceaun, sare, oţet, mirodenii, nu mă pricep.

Și făcu un foc. Din două crengi, răsări piros tria. Și cât ai zice „crap”, gata era ciorba pescărească. Am savurat-o desigur, că era și peștele extra-proaspăt și prins de noi.

Și apoi Petrișor (eu), sub efectul unei oneste digeştiuni și sculat de la 4 – 5 dimineaţa, după 8 ore petrecute în aer liber, fără o grijă în lume și cu coșul doldora de pești, m-am întins alături de bunul meu Ștefan și am aţipit o lecuţă. Cât făcea, în lei și în bani, lecuţa aceia, nu știu. Nu știu, iaca. Prietenii din barca a treia au trăncănit, râs, tras din lulea și prins bibani, în picioare, de pe mal, că erau berechet. Dar domnul M., cu al său vâslaș, a pornit-o încetișor pe canal, spre Băclănești, s-a învârtit niţeluș în japșele din stânga și din dreapta intrării și a revenit după mai puţin de o oră la piramidă, tocmai când făcuse ochi și se întindea, încă somnoros, dar totuși graţios, Petrișor al nostru, reconfortat de aţipeală.

„Ce bine mi-a prins acest pui de somn”, îngână Pe trișorul.

„Dar și ce bine mi-a prins mie puișorul matale de somn!” fuse imediata replică a lui M. Și, cu un gest larg, nu lipsit de maiestate, indică privirilor mele o papornIţă întreagă plină de știuci mari, frumoase, lucioase de apa ce se prelingea încă pe ele. Le prinsese pe toate în mai puţin de o oră. Era răsplata perseverenţei și, evident că și apucase o zi și un moment excelent.

N-aș vrea, din cele descrise mai sus, să deduceţi că M. nu este decât stăruitor, tenace. El este totuși sportiv, chiar temerar, uneori. Dacă sportiv înseamnă a ridica oricând mănușa ce ţi-a fost aruncată, atunci M. Este mai mult decât sportiv; iar dacă sportul este legat de curaj, atunci el este imbatabil.

În privinţa curajului, v-aș da un exemplu, unul singur, dar copleșitor. Într-o zi de toamnă târzie, noiembrie, dar cu iz de „vine-iarna”, ne aflam trei bărci de pescari amatori, fiecare cu luntrașul ei, într-un loc adăpostit de vântul de nord ce începuse să sufle în larg. Noi eram pe un canal, Lopatna, oarecum feriţi de vânt și dobândeam, la pescuit, succese mediocre…

Paranteză (știu că nu trebuie, dar prea mă mănâncă); scriind cele de mai sus, mi-am amintit că aveam fie care în jur de zece știuci, sub un kilogram, e drept, în barcă. Și asta numeam noi pe atunci „succese mediocre”! Gata paranteza! Mă întorc la ziua aceea de toamnă.

Pe la să tot fi fost, zece dimineaţa, îmi zice Ștefan G., luntrașul meu favorit: „Dom Pătru, ne pierdem timpul aci. Hai la Trei Iezere, sau mai bine în japșele din Băclănești. Mergem? * Eu, ce să zic? Când n-are „coraj* Ștefan, poţi să i te opui? Deci: „Hai!”

Când ieșim prin gârliciul din Corciovata în Trei Iezere.

Doamne Sfinte! Toată lumea știe (lumea respectabilă, se-nţelege) că ghiolul Trei Iezere este unul dintre cele mai mari din Deltă. Ca și Fortuna, Bogda Prostii, Lu mina, Roșu și altele. Abia îi zărești malul opus. Dar când suflă vântul și ce vânt, devine de două ori mai mare. Face valuri cât „pasagerul* pe braţul Sulina, dar mai ascuţite, împroașcă spumă și, la fiecare vâslit, lopata dinspre vânt aruncă o stropeală de apă în lotcă. Lotca nu se râs toarnă ce-i drept, că s-a lucrat vreo mie de ani la prototipul ei, ca să nu se răstoarne, dar ruliul e înfricoșător, vâslașul se

propteşte în vâsle şi-şi menţine un echilibru precar, dar bietul pasager, (eu în speţă) se cramponează cu mâinile de laturile lotcii ca să nu fie aruncat peste bord, înghite stropii de la miazănoapte și zice „Doamne-ajută, pescuit mi-a trebuit!”

La malul sudic al ghiolului, stuful, bălăbănit nebunește de crivăţ, e acoperit până în creștet de spuma aruncată de valuri. Doar și-au luat ele avânt în tot lungul ghiolului. În sfârșit! iată-ne la „piramidă. De aci începe un canal, lung de câteva sute de metri, dar ferit de vânt.

Apoi ghiolul Băclănești. E mare și ăsta, dar se întinde cârnat. Lungimea lui o fi măricică, dar e perpendiculară pe vânt. Pe noi, lăţimea ne interesează doar și n-are nici 1/2 kilometru. Vânt berechet și aci, dar n-are loc destul ca să formeze valuri mari. Traversăm ușor, vântul din pupă, ajungem la un canal ce duce spre Bogda Prostii, iar, la un moment dat, trebuie luat la stânga printr-un gârlici care, dacă nu-l știi, nu-l dibuiești, că nu se vede. Nu-s prost să vă spun cum îl recunoști, că destul am pătimit până să-l aflu și eu; de altfel, se pare că s-a și înfundat definitiv, că și pe atunci se muta mereu după cum sufla vântul plaurul și, ce mai, nu vi-l spun și pace!

În sfârșit intrăm, numai noi doi, Ștefan și cu mine, în vestitele japșe ale Băclăneștiului. Vânt destul; numai sub malul nordic de stuf, este mai potolit. Dar chiar și acolo… Pescari care mă citiţi, aţi observat că există prin anumite labirinturi de plaur, anumite vânturi nebune care bat din *toate direcţiile deo*dată? Aţi observat! Mă bucur, că ziceam că numai eu sunt nebun. Așa era și atunci, dar în chip de mirodenii, vântul ne servise și puţintică ploaie, fără ca prin aceasta el să se mai potolească, iar ploaia, să nu sosească cu mâna goală la petrecere, venise și ea cu o cumătră, măzărichea, ce te înţepa, răutăcioasă, sub orice pretext…

Dar ce mai pescuit! Aproape „focul și bucata”. La fiecare lanseu, hai, la două, dacă nu o captură, măcar o muşcătură. Și zdravănă! Iar ca o curiozitate, pe acea vreme de iad, cu frig, vânt, valuri, ploaie, măzăriche, vedeai peste tot știuca vânând. Prea cunoscuta și pentru noi, pescarii, înnebunitoarea împroșcătură de peștișori ţâșnind înspăimântaţi din apă, sub atacurile repetate și nemiloase ale știucii mari, înfometate; înfometată sau încredinţată că vine iarna, că „hrana” se va retrage în ascunzișurile ei de hibernare (care sunt alea, cine știe, stuf, ierburi, mâl?) și se repede să-și umple cămara cu alimente, cât mai e timp?

Toate bune, minunate evocări din timpuri trecute, dar ce-i cu M., ce-i cu curajul său?

Iată ce-i. De când plecasem, discret, din Lopatna și până în clipa prezentă, de vreo două ore să zicem, nu mai întâlnisem, nu mai văzusem ţipenie de om. Pescarii profesioniști renunţaseră să-și „scuture” vintirele pe așa vreme; îşi cunoșteau balta, știau ce înseamnă furtuna în ace le locuri. În picioare în lotcă, proptiţi doar în ghionderul înfipt în mâlul din fund, cum să-ţi tragi vintirele din apă, cum să le scuturi de pește în lotcă, cum să nu te răstorni, cum să nu te mâne vântul, cum să-ţi înfigi vintirul la loc; baie îţi trebuie pe vremea asta, în apa îngheţată, cu cizmele în picioare, cu șorţul de plastic legat pe trup, de sus până jos?

Lasă, că și mâine e o zi! Azi e mai bine la bufet, cu o vodcuţă în faţă, înconjurat

de consăteni, nu singur-singurel, în pustiul bălţii.

Cât despre pescarii amatori, s-ar fi avântat ei, dacă găseau luntraș ţicnit ca și ei. Dar se vede că-și încheiaseră socotelile pentru acel an; vor mai veni la vară când e cald și frumos, când nu mușcă știuca, ci numai ţânţarul, pardon, și tăunul. Deci nimeni pe ghioluri, nimeni prin japșe, decât noi și știucile dezlănţuite.

Ștefan, degerat, căpătase culoarea violacee a unui cardinal intrat în comă. Eu, din fericire, deși mai bine echipat decât Ștefan, nu mă puteam vedea și cu atât mai bine.

M-aș fi demoralizat. Dar Ștefan avea un nesăţios gust al umorului. Deși vâslea de zor și permanent, ca să ţină lot ca în loc, deși îl biciuiau vântul, ploaia și măzărichea, se bucura de succesele noastre pescărești. „Alta”, comenta el „scoateţi-o, dom Pătru, că-i mare de tot, acuma, hopa în minciog, acuma, munca de lămurire”. Și apoi, într-un acces de râs: „Dar domnii ăia, la Lopatna, or mai fi prins o știuculiţă, ha, ha?”

Și la al doilea ha! ce să auzim? Niște voci! De unde?

Dinspre nord, de prin ghiolul Băclănești. La ce distanţă?

Cine mai poate spune? Pe apă și minată de vânt, vocea e purtată departe, departe… Ei bine, după cum am aflat mai târziu, ei erau, adică una din bărci, cea cu M. Afolat de plecarea noastră „pe șest” și convins că ne-am dus spre locuri mai bune, abandonând orice prudenţă, cu dispreţul morţii, a hotărât să se ia după noi. A ajuns cu barcagiul său până la gura ghiolului Trei Iezere; când acesta a văzut toţi diavolii dezlănţuiţi pe ghiol, l-a rugat, pare-se, pe M. Să renunţe: „Ne răstoarnă vântu’, domnu’, nu se poate trece”. Era un băiat mai tânăr, mai puţin încercat în d-ale furtunilor pe ghioluri și nu-i ardea de fel de o baie forţată (în cel mai bun caz), de înot și de o mai lungă sau mai scurtă ședere forţată pe plaur, ud leoarcă: și cine să mai treacă prin acele locuri în acea zi, decât o eventuală echipă de salvare, când, cum și unde? Dar ţi-ai găsit! Dom pescar amator nici în ruptul capului n-a vrut să renunţe să ne caute pe noi și miraculoasele locuri unde trebuia să ne aflăm. Chircit pe fundul bărcii, cu mâinile crispate pe crivace, în mod firesc foarte alarmat de legănatul nebun al lotcii și minat de fapt de o simplă presupunere, acea că aveam de gând să mergem spre Băclănești, a poruncit luntrașului său s-o ia într-acolo. După părerea mea, o mare dovadă de curaj, aș putea chiar zice tangentă cu inconștienţa, întrucât tânărul său vâslaș era și cam novice și cam speriat de conjunctura în care se afla. Totul a decurs însă bine și pentru ei; au traver sat ghiolul cel mare, au ajuns la piramidă, la canal și în sfârșit în Băclănești.

Aci, au dobândit succesele de rigoare, au prins și ei destule știuci, dar nu au avut acel năstrușnic spectacol pe care l-am gustat noi în japșe, în ale căror meandre și datorită apei ceva mai liniștite, se refugiaseră armatele de obleţi și alţi peștișori, provocând luptele explozive și spectaculoase ale răpitorilor. Era suficient să zărești un firea măt pe apă, urmat de un evantai de mărunţiș, ţâșnind în aer de spaima știucii, în plin asalt de lăcomie. Dacă-ţi aruncai lingura – orice fel de lingură, cred – într-acolo, nu se putea ca în următoarele 2 – 3 secunde să nu resimţi pe undiţă șocul acela vârtos, urmat de imediata tracţiune!

Firul tău fugea în dreapta, în stânga, se înfunda, apoi brusc se ridica, ţâșnea uneori un bot uriaș care căuta să se scuture de lingură, uneori reușind, alteori nu, iar se afunda, cârâia mulineta, cedând fir fugitivei; apoi nu mai simţeai nicio tracţiune, „Hait, am pierdut-o!”, dar firul se muiase doar pentru că ea venea spre tine și trebuia repede-repede să mulinezi ca să restabilești contactul de tracţiune cu ea. Când se apropia de lotca ta, te zărea sau zărea ceva suspect, se întorcea subit, se scufunda, iar cârâia mulineta. Știuca, întrezărită doar o clipă, dispărea prin brădiș. Apoi când voiai s-o aduci spre tine lângă barcă, simţeai doar o tracţiune uniformă, dar grea de tot, de neclintit parcă. Apoi, apropiindu-te cu barca până de asupra locului cu pricina, vedeai firul tău cum se pierde printre pâlcurile de ierburi. Nicio mișcare, numai o rezistenţă enormă. „Am pierdut-o, oare?” Căci adeseori, aproape în 50o/o dintre cazuri, o știucă, dacă reușește să se afunde prin tufișuri dese de brădiș, poate fi considerată pierdută. Unul măcar dintre cârligele ancorei dacă-i de pășește botul, dacă nu-i înghiţită toată ancora, fii sigur că acel unic cârlig va agăţa o iarbă, o tulpină de nufăr.

Ceva! Și atunci, o smucitură, un efort suprem, aplicat direct pe rezistenţa plantei, o poate elibera pe știucă, chiar de și-ar rupe un colţ de buză în operaţie. De multe ori, însă, nu. Tace chitic și stă nemișcată printre ierburi, mai ales dacă și capul ei, adică ochii, îi sunt mascaţi. Teoria struţului aplicată știucii: nu te vede, zice că n-o vezi nici tu. Și șade și refuză orice concesiune: de multe ori o scoţi cu iarbă cu tot, dacă bineînţeles ai apucat să-i vezi măcar coada sau o aripioară desprinzându-se din ascunzi să-l ei. Nu se zbate cât o tragi în sus spre minciog sau gafă, că zice că te păcălește prin inerţia ei. De-abia când se vede sau se simte demascată în minciog sau în barcă îşi dă seama de ce i se întâmplă, dar e cam târziu. Târziu, în general, căci am mai văzut-o și pe asta; dar e altă știucă în altă poveste.

Cam lungă paranteză pentru a demonstra că M. E curajos. Să termin doar prin a spune că ne-am pierdut iar, unii de alţii și că noi, Ștefan și cu mine, cu desăvârșire învineţiţi de frig, am ieșit, pâșa-pâșa din japșă (cam pe furiș, mi-e teamă!) și ne-am întors acasă, la Mila 23, cu o expresie total nevinovată pe feţele noastre ipocrite de bătrâni vulpoi.

*

*   *

Dar atunci, dacă excelează M. Și în profesiunea sa de bază și în d-ale pescuitului, ba îi mai recunoaştem chiar și curaj, atunci de ce mai pomenim de el, de ce ne înver sunăm să-i facem o „portretizare”, după cum singuri mărturisim și încă de la bun început? De ce? Hai să desăvârșim schiţa, accentuând uncie trăsături! Propun, ca metodă, să pornim de la un caz particular, perfect autentic și să trecem apoi la generalizări, adică la trăsături ce se manifestă mai totdeauna în activităţile pescarilor noștri.

Se făcea că… Într-o dimineaţă neutră sau anodină, dar răcoroasă bine, de octombrie, plecat-am trei pescari (lansetiști, firește) din sat, adică de la Mila 23, urcând canalul Eraclia, luând-o, cam la un km mai sus, la dreapta, în canalul și apoi ghiolul Corciovata. Zi liniștită, fără soare, fără vânt, fără ceaţă, doar cu o ușoară

abureală ce se târa pe la poalele stufului, acolo unde tulpina-i, de un verde cam ofticos, cam obosit de o vară de dogoreală, se desprinde de limpezimea neagră a apei, glacială deja, după toate aparenţele. Ai curajul să-ţi scoţi mâinile din buzunare, dimineaţa, toamna târziu, ca să încerci temperatura apei? Vâslașul o face el, ca să-și moaie ștrapazanele și să nu scârţâie vâsla; dar el e încălzit de munca lui, numai noi, sărmanii de șomeri (deocamdată), stăm și tremurăm, confortabil așezaţi la „cârma" lotcii. Cu un ochi asupra termosului, să nu se răstoarne cumva (am promis că nu bem înghiţitură de ceai fierbinte decât înaintea primului lanseu, menajându-ne astfel caloriile); cu celălalt privim critic lingura selecţionată de noi pentru acest început de zi, atât de important pentru moralul nostru; că doar știuca bună de dimineaţă se cunoaşte și, ca orice actori buni, suntem copleșiţi de trac. Adorabil trac, încântătoare expectativă!

Iată-ne deci ajunși în ghiol. În prima sa jumătate, este plin de brădiș. Căzuse până acum câteva zile, dar căldura din ultimele 2 – 3 zile l-a readus la suprafaţă. Cum, de ce, nu știm; se știe și am mai demonstrat că nu știm și punct!

La o strangulare a ghiolului se întâmplă un fenomen ciudat. Tot Ștefan mi l-a arătat și se întâlneşte foarte rar, chiar în Deltă. „Uite, dom Pătru!" și bate Ștefan cu vâsla, cu latul ei, sec pe oglinda apei, poc! în aceeași secundă, zecime sau sutime de secundă, sar în aer, la vreo 10 – 20 cm peste apă, 1 miliard 987.243.500 de peștișori, speriaţi desigur de șoc. O secundă doar. Și iarăși liniște totală, ca în clipa precedentă. Nici nu vezi, nici n-ai bă nu-i că există un chitic în tot ghiolul. Cum au stat ei toţi, aproape de suprafaţa apei, așteptând parcă semnalul? Cum au ţâșnit toţi odată, fără ezitare, fără întârziere, în cea mai perfectă sincronizare? Cum? Pe ce rază, până la ce distanţă? Eu aș zice 50 – 100 metri, dar mai știi? Și dacă mergi mai departe în ghiol, 2 – 300 metri, nu se mai repetă fenomenul, sau, în orice caz, mult mai slab. Să trecem peste această pădure de semne de întrebare și să ne apucăm de pescuit.

Aci, fiecare e liber. Își alege fiecare pescar, uneori ajutat, alteori încurcat de vâslași, locul ce i se pare lui mai potrivit: după culoarea și limpezimea apei. Mie-mi plac mai mult apele „negre", adică limpezi și adânci. Îmi place brădișul, dar să nu fie prea des, se-nţelege. Alţii au alte preferinţe. Dreptul lor. Pescari liberi într-o Deltă liberă.

Unii preferă locurile cu „rizeafcă"[19], alţii cu fundul pleșuv.

Treaba lor! Unii la buza stufului (bun!), alţii în ochiurile dintre nuferi (bun, bun!) și astfel se răsfiră luntrile. Pescuim la distanţe variabile unii de alţii. La mai puţin de 50 m, se consideră inelegant, nesportiv, adică să intri, din lăcomie, în apele

[19] Dicționarul ne spune că rizeafcă sau rizafca este o specie de scrumbie (Alosa Nordmanni). Dar eu mă refer la o plantă palmiformă ce crește pe fundul ghiolurilor și numită de localnici „rizacă" sau cam așa ceva.

teritoriale ale vecinului; te-ar și putea reclama la O.N.U. Ne mai îndepărtăm, minaţi ca reva de vreo inspiraţie, de vreun filon. Ajungem uneori la 500, la 800 metri unii de alţii. Nu, nu mă întrerupeţi; amănuntul acesta are importanţa lui. Așteptaţi și veţi vedea!

Mai prinde unul, mai scapă altul. Se mai și fac „bancuri". Vreun mucalit șoptește vâslașului său (șoptește, dar mai tare) „Minciogul, minciogul"… Sfâșietor… „*minciogul! ce şi pând*ește cu coada ochiului spre vecini. Pe apă, sunetul, vorba zboară departe. O „șoaptă" bine dozată se aude la 500 metri. Orice activitate e sistată. Numai priviri îngrijorate, înspăimântate, până se lămurește că-i „Banc". „Lasă matale, meștere, că-ţi scot eu una acuma… uite-așa, așaaa!" Și într-adevăr, pliști-ploști, o vezi cum se zbate pe oglinda, învolburată acum, a bărcii vecine.

Mai reușește pescarul s-o aducă în barcă, mai reușește știuca să sară în apă și adio. Și uite-așa trece timpul, cea mai frumoasă trecere-de-timp posibilă.

După două, poate trei ore de astfel de pescuit, amuzant, variat, nici senzaţional, dar nici sărăcăcios, mai apropiindu-ne, mai (regret, dar *trebuie* să insist!) depărtându-ne unii de alţii, iată că mă strigă cineva. Aţi ghicit, e M., la 2 – 300 metri de mine și zice: „Meștere, Cum merge, bine?" Eu: „Da, bine, îmi place". El: „Câte ai prins?" Trebuie să vă mărturisesc acum, că după mulţi ani de pescuit și contrar obiceiului (urât, după mine) de a arunca de-a valma peștele prins în fundul luntrei, unde mereu sălășului este și clipocește o urmă de apă, de mâl, de felurite resturi și murdării, îmi place să păstrez peștele prins de mine, curat, spălat chiar, dacă trebuie, într-o paporniţă, spălată și ea după fiecare pescuit. După ce l-am scos din apă *singur,* cu undiţa într-o mână și minciogul în cealaltă; după ce-i curm lenta asfixiere cu un șoc sec, aplicat în regiunea cervicală, îi admir culoarea, incomparabilă când a fost abia scos din apă, lucioasă, strălucitoare, îi casc gura uriașă cu miile de dinţi și dinţișori așezaţi „în sens unic" ca să nu mai aibă scăpare victima; mă prefac c-aș fi oblete și mă apropii cu ochiul până la intrarea în văgăuna fioros încolţită, îmi imaginez teroarea victimei ce pășește acest prag al *„lasciati ogni speranza…* Apoi îl cântăresc, când consider că merită (în general, afară de zilele excepţional de bune, cam de la 1 kg în sus), *nu* scriu aceste date cantitative într-un carneţel special, îl mai admir odată, evaluându-i proporţiile, lunguleţ, rotofei, pătrăţos, are sau n-are icre, în sfârșit îi aduc, fără să mă întreb dacă acest lucru l-ar măguli, un suprem omagiu, deopotrivă frumuseţii sale fizice cât și a calităţilor sale de luptător, dovedite în cursul apărării sale, din păcate (pentru el) neizbutite.

Apoi îl așez în paporniţă, aliniat frumos (zic eu, nu el) alături de colegii săi de ghinion, îi acopăr pe toţi cu largi frunze de nufăr, ca să-și menţină prospeţimea, închid paporniţa și-mi văd mai departe de pescuit.

Astfel că *nu știu niciodată exact,* de la 4 – 5 în sus, câte știuci am prins, iar de la să zicem, 10 în sus, împușcă-mă, dar habar n-am!

Întrebat deci, prin dialog la distanţă, de către M. „Câte ai prins?" i-am răspuns sincerul adevăr, adică. „Nu știu!". Dar M. Nu-i omul să se lase, cu una, cu două: „Dar *cam* câte ai?" „Cam", zic eu atunci „cam zece, cred…"

La care vine răspunsul lui, imediat și uluitor: „Nu, meștere! N-ai zece! Ai nouă și

eu am unsprezece!” Uluitor, pentru că, în primul rând, era absolut autentic! Și absolut corect! M-am apucat și le-am numărat. Exact nouă! Pe ale lui nu le-am numărat, dar sunt convins că era și cifra lui exactă. Vasăzică, în tot timpul acela de pescuit încântător, de rai, în Deltă, de emoţii artistice și pescărești, de priveliști mereu schimbătoare, cerul, apa, plaurul, Doamne câte nu mă fascinează prin acele divine meleaguri, legănat doar de visul devenit realitate, vis ce-l purtăm în noi un an de zile, ca să-l realizăm doar câteva clipe, toamna; în tot timpul acela, M., pescarul, visătorul, artistul, devenise și calculator electronic, (căci sunt sigur că știa și cifra exactă a celui de-al treilea pescar), numărase mușcăturile, vizibile prin îndoirea undiţei, numărase scăpările și reușitele fiecăruia dintre noi, plus ale sale proprii, firește…

Spirit de observaţie, nu glumă!

*

* *

Acesta a fost deci cazul izolat, concret, promis cu că te va pagini în urmă. Să ne refugiem acum, mai sumar, în generalităţi, adică în atitudinile *cronice* ale anumitor pescari, recordofili și recordmeni. Vorbim firește, despre pescari „amatori”, nu despre acei oameni necăjiţi, care cutreieră balta tot anul (afară de scurtele perioade de interdicţie) care pornesc de la orele 1 – 2 dimineaţa, dând roată pe la toate sculele lor, vintire, taliene, setei, sau trag la năvoade, în frig, vânt, ploaie, arșiţă, zi de zi, noapte de noapte, ca să-și agonisească o existenţă.

Acești „amatori” sunt pur și simplu obsedaţi de urmărirea și dobândirea unor recorduri în domeniul capturilor, cantitative și calitative. Ei nu se vor referi, uneori, nici la numărul de știuci prinse, nici la individualitatea lor: aspect, greutate, formă sau culoare. Ei se vor ex prima astfel: „ieri, sau alaltăieri, sau acum un an, în ghiolul Travenaia, pe la sfârșitul lui octombrie (toate aceste amănunte au un rost: acel de a mări credibilitatea secvenţei următoare), am prins (unii spun chiar „am scos”; ce vulgaritate!) 24 kilograme de știucă”, ca și cum ar fi vorba de cartofi, sau gunoi mocirlos.

Suntem și noi dornici de capturi numeroase, sau chiar „Capitale”. Și eu sunt (cu toate aerele de poet dezinteresat ce le asum în viaţă și în scrierile mele) și M. Este, după cum am arătat mai sus, și încă într-o proporţie net superioară mie. Dar, și el și eu ne complăcem în farmecul unei splendide zile de toamnă, în infinitul, atât de variat ce ni-l oferă Delta noastră dragă. Admirăm fiecare clipă ce trece, o savurăm din miile de priviri fugitive cele îndreptăm spre apă, nuferi, stuf, plaur, norișori glumeţi sau nori tenebroși, ameninţători, ce ar dori să ne înspăimânte, să ne gonească. Și noi nu ne lăsăm, privim, puţin intimidaţi, dar perseverăm, căci ne este dragă și îndeletnicirea noastră și universul în care o desfășurăm.

Pentru pescarii la care mă refer, darea de seamă a unei zile de pescuit, oricât de variată, de adorabilă ar fi fost ea, se rezumă la o cifră exprimând performanţa lor.

Necum ce ne-a rămas nouă (în afară de pradă), reflexul unui pâlc de trestie în apa permanent frământată de o misterioasă mișcare, vălurelele în care se reflectă fugi tiv trei pui de cumuli jucăuși, da, da bineînţeles și peș tele prins, condiţiile în care s-a desfășurat lupta, o melancolie deja uitată pentru cei ce ne-au scăpat, câte și mai câte, în afară de cifra idolatrizată, atotdominantă, ce s-ar dori să rezume splendoarea zilei trecute.

Mă întreb uneori, oare…? Oare au anumiţi pescari ceva comun cu natura înconjurătoare, în care plutesc de dimineaţă până seara? Retina lor, cerebrul lor fotografiază, înregistrează oare câte ceva din decorul miraculos și permanent transformat al apelor, al faunei și florei, mereu schimbate sub ochii lor? Se spune că ochiul uman nu poate percepe o imagine vizuală mai scurtă de 1/16 de secundă. Dar, ca să urmărim jocul licărit al oglinzii ape lor numai, doar acest element izolat, cu sclipiri fulgerătoare, schimbându-se de o mie de ori pe secundă, ne-ar trebui un supraochi un supraaparat-vizual. Dar restul?

Unduirea stufului, a sălciilor, cerul cu norii și păsările sale, vietăţile subacvatice, plus primul plan, lotca cu for mele sale șlefuite de-a lungul veacurilor, o minune a *design*-ului funcţional, numai ea, vâslașul, cu mișcările sale line, eficiente, ritmul lui perfect orchestrat, maximum de eficienţă cu minimum de efort, nu reprezintă toate o perfectă verificare a adevărului Ruskin-ian *„Beauty is fitness expressed”?*

Au acești pescari lacomi, preocupaţi exclusiv de rezultatul tangibil al zilei lor de pescuit, au ei timp și rezerve psihice ca să mai admire altceva decât performanţele lor?

Mă întreb și mă îndoiesc. Ai putea cere concurentului la Jocurile Olimpice să admire apusul de soare în timp ce el participă la finala probei de 400 m garduri? Nu-i așa că nu? Dar el a venit să participe și eventual să câştige o probă atletică de răsunet mondial. Dar tu, pescărușule amator, pe ce podium te aștepţi să te înălţăm? Ce imn crezi că-ţi vom cânta, noi, sau broscoii de pe mal, sau, eventual diseară, pescarii de la bufet?

*

*   *

N-aș vrea să închei acest portret al pescarului lacom fără să fac o paralelă între voracitatea proverbială a știucii, așa cum o văd oamenii și aceea a omului, văzută de știucă. Legendara lăcomie a știucii care se năpustește în inofensiva turmă de plevușcă, obleţi sau roșioară, hap în dreapta, hap în stânga, este prea bine cunoscută. Toţi pescarii au prins știuci având peștișorul precedent încă în gâtlej, cu alte victime mai încolo pe tot traseul aparatului digestiv, în diverse stadii de digerare. E foarte adevărat!

Dar știuca are totuși un plafon: capacitatea sa de îngurgitare, de asimilare, sau apetitul său fiziologic. Omul n-are acest plafon, pentru simplul motiv că el nu prinde pește ca să-și sature pofta. Apetitul omului nu este fiziologic, ci psihic, deci insaţiabil. El poate umple un zimbil, două, o barcă, în principiu. Am auzit de un foarte bun pescar „amator” (în sensul că-și câştiga existenţa prin *alte* îndeletniciri) care pretindea să fi prins în Deltă, într-o singură zi, peste 150 știuci! Nu dușmanii

săi o spune-au; el singur afirma acest lucru, el și cu „admiratorii săi! Nu era mânat nici de foame, nici măcar de lăcomie, nici de dorinţa de câştig bănesc, ci pur și simplu de ambiţie. A ucide de dragul de a ucide în cantităţi industriale.

Se spune că și lupul omoară, uneori, peste puterea sa de mistuire, de dragul de a devasta. Nu știu dacă-i adevărat; dar dacă este, apoi, frumoasă tovărășie v-aţi ales, anumiţi pescari nesătui. Nu! Nu fac pe mironositul, pe fariseul. Cunosc regulamentul AGVPS, mă consider „pescar sportiv" și totuși nu mă limitez la cele trei kilograme reglementare, pe care am voie să le prind într-o zi. N-o fac în Deltă. Într-un lac închis, din jurul Capitalei, poate (zic „Poate") m-aș opri aci. Dar Delta este altceva: o serie de ape, ghioluri, plauri, canale care comunică între ele și prin Dunăre. Nu este o apă finită, un cubaj limitat de apă cu un număr limitat de pești, ci un adevărat labirint, o junglă în care se circulă, vietăţile se primenesc, migrează, un etern du-te-vino.

Și atunci, cum rămâne?

Nu știu, dar zic că totul are o limită.

Care-i limita?

Nu știu, am petrecut o zi minunată, într-un decor divin, am avut mușcături multiple, arhisuficiente; pe unii pești i-am prins, pe alţii i-am scăpat (cinste lor, au luptat vitejește, ei pentru viaţa lor, eu pentru distracţia mea, au câştigat, jos pălăria, plăcerea am avut-o amândoi!) Și acuma beau un kil de Niculiţel (așa-zis), sau de O-mie-una (și mai așa-zis), sau de Letea (autentic ăsta, c-a fost adus acum două-trei săptămâni cu butoiul așezat pe lotcă și era încă must; acum e tulburel și este chiar pe ducă) și-mi cereţi să precizez, ca la spiţerie, câte kilograme, grame și miligrame de știucă are sau n-are voie să prindă, în Deltă, într-o zi, un pescar ca să poată rămâne în rândurile *amatorilor?* Nu vedeţi că mi-e capul încă plin de feerie, de visuri trandafirii, omniprezente…

Și-mi cereţi să vă spun care ar fi, după mine, limita, limita exactă?

Știţi ce? Apucaţi un scaun, dacă-l mai găsiţi, în bufetul ăsta ticsit, staţi jos colea, lângă Colea (ha, ha!) și să mai vină un kil, e bine?

Sigur că-i bine. E FOARTE bine!

CURIOZITĂŢI
(destinate curioșilor)

Întâmplările ce urmează, deși diverse și multilaterale, au toate un comun numitor, anume că sunt perfect adevărate, în ciuda aparenţei lor, uneori neverosimile.

Dar, am mai spus-o, mi se pare, că numai cei ce duc o viaţă sedentară, exclusiv bulevardieră, orășenească, nu cunosc, n-au cum să cunoască feluritele extravaganţe ale vieţii ce-o descoperi colindând natura, natura adevărată, natura *naturală,* care nu se simte deloc obligată să coroboreze concepţiile noastre despre univers, logice, rigide, sistematice; în fond, perfect false!

Fanteziile, contrazicerile, aparente sau reale, ce le descoperim răsfoind Cartea Naturii, ne fac să simţim că logica noastră, bazată pe *majoritatea* fenomenelor observate, este deficitară, incompletă și foarte departe de-a acoperi *totalitatea* acestor fenomene. Mai sunt excepţii, multe excepţii, plus excepţiile excepţiilor și ne vine ne spus de greu să le încadrăm în delimitări rigide. Sau mai putem concepe că, în elaborarea cosmosului, s-au folosit criterii mult mai elastice decât poate concepe mintea noastră, raţiunea noastră, veșnic dornică de-a găsi explicaţii simple, constante, imuabile.

Fără să ne îndepărtăm prea mult de știuci, adică rămânând în mediul acvatic, populat cu miriade de pești, să încercăm, doar o clipă, să verificăm câte o axiomă a legi lor Darwin-iene și anume la capitolul *the fittest to sur vine,* paragrafele cu mimetismul sau cameleonismul, în care se afirmă că supravieţuirea implică, atât pentru prădător cât și pentru cel pândit, agresor sau victimă, o di simulare în mediul ambiant prin perfecta imitare a acestuia. În Bistriţa, toamna târziu, când apele sunt limpezi, de vezi perfect fundul râului, poţi privi exact înspre o lostriţă, pitită pe sol, imobilă, la un metru adâncime și să n-o vezi, datorită perfecţiunii cu care spinarea ei imită pietrișul. Dacă ești foarte atent, îi poţi eventual zări lenta mișcare de sustentaţie a aripioarelor, combătând și anihilând curentul. Încolo, nimic și iar nimic, iar lostriţa aceea poate măsura 80 – 100 cm: o namilă, dar o namilă invizibilă, deși rapace, pentru că așa a primit domnia sa ordinul de la Mister Darwin. Apoi, dacă te lași un pic la vale prin Siret-Dunăre-Marea Neagră-Bosfor Mediterană-Marea Roșie și te aventurezi și în Oceanul Indian, dai de stranii arhipelaguri, Comore, Seychelles, unde, în albastrul agresiv și copleșitor al apei marine, trăiesc vietăţi, pradă predestinată răpitorilor și coloraţi alb-negru vărgaţi (Idol maur sau *Zauclus cornutus;* i se zice și pește-clown, de ce?)", sau pești de un roșu aprins *(Betta splendens* și *Chaetodon auriga)* și câţi nenumăraţi confraţi de-ai lor, total neconformiști în d-ale darwinismului, indiferenţi la mimetism, la poftele gastronomice pe care le trezesc, prin zgomotoasa lor publicitate colorată. Ei știu, probabil, că vor trezi apetite violente, știu că vor fi înfulecaţi și mistuiţi de mai marii lor, știu că Darwin se va încrunta, privindu-i cum ridiculizează aforismele sale, știu toate acestea și zâmbesc cu indiferenţă, pentru că *ei mai există;* există de milioane de ani încoace și vor mai continua să dăinuiască în ciuda sfidării lor cromatice și

paradoxale. Bănuim, bănuiesc că o mie mor sfârtecaţi şi alte zeci de mii se nasc, concomi tent cu acel masacru.

Dar… cum stăm cu logica, cu imuabilitatea legilor naturale? Stăm… prost, mersi!

Curios, nu?

*

Cum se pot, aşadar, explica la animale, la anumiţi pești sau cetacee (mamifere acvatice), ca delfinii de pildă, aceste apucături colective de auto-distrugere? Mi s-a spus că nici balenele nu sunt, uneori, scutite de aceste stranii tendinţe. Aceste animale părăsesc uneori mediul lor vital, apa, și se îndreaptă, minate de o irezistibilă furie colectivă, în grupuri de zeci și sute, către litoral, către plaje, pe care intenţionat (?) eșuează și unde se menţin până de cedează. Oamenii au încercat să le împingă înapoi în apă, spre viaţă, dar încăpăţânatele fiinţe s-au năpustit iar spre mal, spre eșuare, spre moarte.

Martorii acestor spectacole, afirmă că nu poate fi vorba de un accident fortuit și individual, ci de o formă de îndârjită, de exasperată nebunie *colectivă,* pe care nici oamenii, cu toată bunăvoinţa și puterea lor de persuasiune nu au putut-o stăvili. Încăpăţânarea auto-distructivă a prevalat…

*

* *

Și ce-ar fi dacă ne-am întoarce la știuci, căci despre ele afirmăm, încă de pe copertă, că dorim să ne ocupăm aici?

Personal, n-am văzut și nici nu mi să povestit despre migraţiile sinucigașe ale unor respectabile contingente de știuci, căţărându-se pe plajele nisipoase, elegante, ospitaliere de la Mamaia sau Mangalia. Este drept, n-am văzut, n-am auzit! Alţii, poate că da. Nu puteam însă, într-un volumaș, ce s-ar vrea onest și corect informat, să trâmbiţăm eventuale ecouri apocrife sau dubioase.

Dar am văzut personal și fenomenul a fost resimţit cu egală amplitudine (de ordinul 5,6 pe scara Richter) de colegul nostru în d-ale graficii și pescuitului Matty Aslan.

Deci, vă rugăm să vă stăpâniţi zâmbetele, sau măcar să vă străduiţi a le disimula și să ne credeţi.

Am văzut într-un loc din Deltă și, ca să fim mai preciși, într-o japșă din ghiolul Travenaia – anexă, sau cvasi, a ghiolului Bogda Prostii – și ţin să precizez că *numai* în acel loc, în ciuda celor cea 20 ani în care m-am prin dat prin Deltă, am văzut, zic, un spectacol ciudat, pentru mine inexplicabil: niște știuci *zburătoare.* Oamenii culţi, adică cei care au citit cartea mea, atât de instructivă, intitulată „Povești cu Știuci", vor zice imediat. „Aha! Este vorba de *samalioţi",* adică de acele știuculiţe care, după ce au prins lingura, a mea sau a altuia și au fost agăţate de cârlige, nu-și caută salvarea printre tenebrele vegetale ale apei adânci ci, dimpotrivă, sar din apă, se înalţă către cer; atâta doar că nu-i deloc vorba de specia samaliotină, care se caracterizează prin faptul că arborează o mândră lingură în botul ei de răţoi și – ingratele de ele – se străduiesc, între apă și cer, prin repetate și nesportive

scuturături, să se descotorosească de amabila insistenţă a lingurii. Nu, necum de samalioţi este vorba aci, ci de știuci, de știuci mari, de ordinul a doua kilograme, neprevăzute cu nicio lingură sau cârlig măcar în guriţa lor seducătoare, ci numai cu o idee fixă, aceea de a zbura orizontal, planând 3 – 4 metri, recăzând apoi în savanta lor mixtură de hidrogen-oxigen-obleţi, atât de răcoritoare, atât de nutritivă.

Toată această demonstraţie de știuci-de-circ avea loc pe o arenă de… De… Cam ca la circ, de vreo 20 metri!

Am privit spectacolul îndelung, căutând să-i înţeleg raţiunea: de vânat, nu vânau acele știuci. Știu cum arată locul unde vânează o știucă, spectacol pe care l-am privit, nu fără febrilitate, de o mie de ori. Știu, ca și cum le-aș vedea acum, cum arată acele vârtejuri, acea viitoare întreruptă subit de o explozie, de o ţâșnitură de peștișori panicaţi, de o împroșcătură de apă în care uneori (nu întotdeauna!) zărești fugitiva siluetă a monstrului prădă tor. Așa, sau cam așa arată desfășurarea regalei vânători știucești. În cazul de care vă povestesc, era însă cu totul altfel: fără vârtejuri, fără peștișori înnebuniţi, înspăimântaţi de fugăreala rapacelui și ţâșnind în evantai din apă, fără apă inutil împroșcată, fără ameninţări, vorbe de oca ră, răcnete de spaimă infantilă, fără nimic: marea tăcere siderală, prin care pluteau, după cum v-am spus mai sus, orizontal și pe o lungime de câţiva metri, ciudatele rachete balistice, suple, vii; știuci, oameni buni, știuci minate de intenţii enigmatice, fără scopuri aparente… M-am gândit că poate știucile acestea „muscăreau”, cum fac păstrăvii, adică prind insecte din aer. Dar nu putea fi nici așa, pentru că muscăritul se îndreaptă către un punct fix, insecta, după care peștele cade înapoi în apă. Ale mele pluteau orizontal. Și, în sfârșit, dacă era vorba de muscărit, de ce numai într-un singur loc? De ce nu se repeta această vânătoare aeriană și prin alte părţi? De ce, de ce, de ce? Să fi fost mânate doar de instincte pur sportive, adică gratuite? Nu vă vine a crede, nu-i așa? Nu credeţi decât în acţiuni utilitare, justificabile printr-o raţiune vitală, așa-i? Discutam deunăzi cu o doamnă știucă, de vârstă și corpolenţă respectabile, veche prietenă de-a mea și care văzuse ea multe, într-o viaţă de știucă. Îmi povestea că-și aducea perfect aminte cum, într-o călătorie de agrement întreprinsă de ea, în tinereţe, coborând râul Dâmboviţa sau Colentina – nu mai ţinea bine minte care din ele – zărise, după o cotitură a șenalului navigabil, un mare teren verde de vreo sută de metri pe cea 50, în care se zbenguiau două duzini (zicea ea) de oameni, aproape goi, în izmene și maiou, cum nu mai văzuse ea și care fugăreau un obiect rotund, ce nu părea comestibil, deoarece nimeni nu-l ducea la gură; dimpotrivă, când îl prindea, se lepăda de el, dându-i dispreţuitor și violent cu piciorul, cum s-ar lepăda de Satana; în timp ce mii și mii de alţi oameni, cu totul altfel îmbrăcaţi, stăteau inactiv așezaţi, atât că strigau „Huo! Huo!” sau „Așa, Așa, Băieţii!” A plecat foarte dezorientată de ridicolul și nejustificabilul comportament al acestor oameni – pentru care am notat că era departe de-a nutri cea mai infimă simpatie, chiar dimpotrivă. Nu era știuca obiectivă, trebuie s-o recunoaştem. Antipatia ţâșnea ca o salivă impregnată de sare amară printre dinţișorii ei bine îngrijiţi, de câte ori pronunţa măcar cuvântul „oameni”. O! Dac-aţi fi auzit-o, cum tărăgăna asupra vocalelor o-a (din o-a-meni); parc-ar fi luat un

vomitiv. În sfârșit *de gustibus et coloribus* ș.a.m.d.

Reminiscenţele afectuoasei mele conversaţii cu doamna Știuca-Major nu au, bineînţeles, nicio legătură cu scena la care am asistat în Ghiolul Travenaia: nu aruncă nicio lumină nouă asupra ciudatului, inexplicabilului fenomen la care am asistat, un grup mic de oameni, cu mine, cu tot.

Mă contrazic. Trebuie să mă contrazic! Nu este frumos, nu este admis de canoanele literare, dar n-am încotro, trebuie s-o fac! M-ar și putea contrazice un alt fost coleg de pescuit, tot grafician (ilustrator și caricaturist); l-am desemnat pe Eugen Taru.

Spectacol, dacă nu identic, dar similar.

Și nici măcar în Deltă nu s-a desfășurat acţiunea, ci în Balta Brăilei, într-un loc numit (atunci când mai exista) Canalul Rușava. Azi, această fostă baltă pisci-genă sau pisci-feră produce porumb, din care se confecţionează babaroase ce se montează pe cârlige în vederea capturării crapilor care, din păcate lipsesc, ei vădind o netă preferinţă pentru apă (care nu mai există) faţă de arătură sau cernoziom, fie el chiar îngrășat sau fertilizat cum trebuie. Tot urcând canalul, clănţănind din dinţi din motive de noapte petrecută într-un cort cu pături insuficiente, deși cartelate, ajungem la un lac foarte fotogenic înconjurat de arbori centenari, gârboviţi, fantomatici uneori și alteori prăbușiţi în apă. Ședeau arborii, privind către noi, intruşii, și noi către ei, aborigenii, și tăceam cu delicateţă și distincţie. Mi se pare că ne-am fotografiat chiar reciproc, dar noi, Eugen și cu mine, am admirat, fără rezervă, tabloul ce se desfășura sub ochii noștri, măreţ și imobil. Dintr-odată, fără ca măreţia să se năruiască câtuși de puţin, a cedat imobilitatea: la vreo sută de metri de noi s-a ivit, pe liniștea desăvârșită a oglinzii apelor, un soi de clocoteală, din care ţâșneau obiecte zburătoare necunoscute. Cu dispreţul morţii, ne-am îndreptat către O.Z.N.-uri. O ușoară temere condimenta, înzecind-o, curiozitatea noastră. Când am ajuns la distanţa unui lanseu adolescent de locul cu pricina, am murmurat, hipnotizaţi: „Este pești”! (ce, de gramatică ne ardea atunci?!) și am început a lansa linguri și alte obiecte de argintărie către spectacolul cultural. Eram totuși prea departe pentru a ţinti cu eficactate. Mai apropiindu-ne, ne-am putut corecta tirul și (sper) gramatica. Am putut astfel lansa în mijlocul scenei. Cum s-o descriu? Din apă și pe o rază de vreo 50 de metri, dintr-o cvasi-neîntreruptă învolburare, ţâșneau pești, cred că știuci, dar s-ar fi putut să fie și avaţi, nu știu sigur. Săltau din apă, se ridicau până la un metru-doi și recădeau zgomotos în lac. Erau mulţi. Cam câţi, veţi întreba. Nu știu. Între zece și patruzeci, aș zice. Dar de unde să-i deosebim? Erau mereu alţii, sau aceiași care săreau în repetate rânduri? Mister și maledicţiune! Ajunseserăm în mijlocul circului. Peștii săreau acum jur împrejurul nostru. Lansam, ca disperaţii, lingurile în dreapta și în stânga.

Nimic, nicio mușcătură! Frenezia lor și a noastră ar fi trebuit, după calculul probabilităţilor, să ne facă să izbim pe vreun pește, măcar din inadvertenţă, să-l lovim în mea lele capului sau alte părţi și organe vulnerabile sau chiar vitale. Totuși, nimic. Erau pești, indiscutabil, îşi băteau joc de noi, indubitabil; sau era doar o serbare câmpenească, dublată de o exhibiţie de dansuri naţionale și folclor?

Nu știu, nici până azi. Ce părere ai, colega în d-ale pescăriei și graficei? Cu dumneatale vorbesc, dom Eugen!

Nu știi?

Bine! Vedeţi? Nu știe nici el!

De ce săreau acei pești, acei numeroși pești, adunaţi într-un singur loc, pe acel lac din pădure? Nu vânau, nu erau vânaţi, nu erau speriaţi, după expresia întipărită pe faţa lor, nici la început, nici după ce ne-am apropiat într-atât de ei, încât ne aflam în mijlocul voltijelor lor în imitabile. Ne priveau cu placiditate și chiar cu un ușor dispreţ, realizând perfect că noi am fi incapabili să le imităm graţioasa și acrobatica performanţă.

Noi, raţionaliștii, cartezienii ce eram, căutând explicaţii logice în fiecare activitate umană sau ihtiologică, ne-am văzut nevoiţi să ne dăm bătuţi, să facem stânga-mprejur și, cu coada minciogului între picioare să părăsim, rușinaţi, inexplicabilul (pentru noi) spectacol artistic. Păcat!

Gândul celor văzute ne-a urmărit încă multă vreme.

Graţie și mister laolaltă.

*

*   *

Suntem încă la capitolul „Curiozităţi" sau m-a abandonat senila mea memorie? Suntem? Da? Mulţumesc!

Să profităm deci de această conjunctură favorabilă ca să vă povestesc de știuca barosană, prinsă de mine (bineînţeles!) în Obretinul Mic. Știţi, desigur, cât de înverșunat trebuie să vâslești ca să pătrunzi în acel ghiol, situat pe malul drept al Dunării, puţin în amont de Crișan. Fals!

Nu mai trebuie, ci *trebuia,* acum vreo 15 – 20 ani, când nu exista canalul, paralel cu Dunărea și care te mână azi direct din Ceamurlia în O.M. Iar fals, căci în 1981 – 82 s-a tăiat alt canal oblic, la vreo 45°, care te duce, din amonte de Crișan direct la Caraorman. Nu-i nimic! N-are niciun fel de importanţă, în povestirea mea; nu-i scade cu nimic din veracitate și farmec. Voiam numai să introduc, ca o incidentală perfect neînsemnată, acel amănunt, că gârliciul zis „Răcăria", care te mâna din Dunăre în O.M. Avea și apă foarte mică, și mișuna de avaţi (în special în sezonul când mișună avaţii) și a-ţi croi cu luntrea un drum prin argilă, tufe de rizac și puzderie de avaţi era o muncă dodecacofonică (termenul mi se pare excesiv, dar este frecvent folosit, intrând în moravuri și discoteci).

Am ajuns astfel cu obstinaţia mea, de obârșie scoţiană și cu luntrașul meu de obârșie ucraineană, cu bine și vă mulţumesc pentru întrebare, în apele igienice, alcaline și reconfortante ale Obretinului Mic. Acestea mi-au furnizat un număr acceptabil de știuci, de bibani – printre care unul a fost primul meu biban-soare capturat de mine, *manu-propria,* și, după alte toate, o surpriză, sau curioztate (ca să aibă ce căuta aci). Era o știucă mare, frumoasă, plină de sex-appeal și de plevușcă ce cântărea în jur de trei kilograme, dar… Căci există și un dar!

Această hrăpăreaţă creatură, cum s-a dovedit ulterior, la discreţie, avea o stranie particularitate, ce te punea pe gânduri. Abdomenul ei, în partea-i cea mai

lată, pe care nu-l puteai cuprinde cu o singură mână, ci numai cu ambele două (vă daţi seama cât de obeză era), avea pe ambele feţe atât la babord cât și la tribord urmele recente, abia cicatrizate, ale unei mușcături, cu amprente de dinţi perfect identificabile, deși albicioase, ca orice rană de pește vindecată.

Și mă întrebam, în ignoranţa mea uriașă: dacă secţiunea abdominală a persoanei ce-o ţineam acum în mâna mea afectuoasă, forma un sort de oval de cea 18 cm înălţime și vreo 12 cm lăţime, cine poate să fi fost posesorul unui bot, atât de respectabil, încât să cuprindă acel abdomen, să-l muște (deci avea dinţi și nu putea fi somn sau sturion, nici rechin sau baracuda, că nu ţinem aceste articole pe la noi). Că știuca mea a scăpat agresorului, pe care mi-era greu să-l imaginez, o onora, desigur pe dumneaei; dar cum o fi arătat acel agresor, care, în loc să se hrănească cu obleţi și roșioare, cum era și firesc, se năpustea asupra unei namile de 3 kilograme, reușind s-o cuprindă între maxilarele lui de căpcăun, chit că, în cele din urmă, prada i s-a derobat ca să-și sfârșească zilele, minată desigur de o afecţiune eternă, în coșniţa mea?

Cum și cine să fi fost acel agresor? Domnul de la Loch Ness?

Dacă aveţi vreo idee, rog a mi se comunica.

Eu am lansat lingură după lingură și wobblere și ce nu vă puteţi închipui, ore întregi, în regiunea cu pricina și zău că nu din lăcomie sau din dorinţa de a mă putea făli cu acel „monstru”, dar pur și simplu din curiozitate. Fără rezultat, firește.

Apoi, mai târziu, am făcut experienţa cu știuci de diverse calibre, capturate recent. Am putut constata, cu acel prilej, că gura lor, pe deplin căscată, este înfiorător de vastă și nu mi s-a părut imposibil, cu eforturi rezonabile și multă bunăvoinţă (n-am zis „din partea cititorului”) ca o știucă, în tentativa sa de record, să poată cuprinde, între maxilarele ei, larg căscate, o altă știucă, de dimensiunea ei, sau similară. Da, mi-a făcut impresia că ar fi posibil. Încercaţi și dumneavoastră cu o știucă de cea un kilogram, proaspăt prinsă, înainte de a inter veni *rigor morţiș,* căscaţi-i bine pliscul și căutaţi să imaginaţi câte ar putea încăpea în această văgăună…

Probabil că veţi zice, ca mine, și dacă stăpâniţi la perfecţie limbajul articulat, precum și un vast vocabular, da, veţi zice, îngânduraţi: „Măi, măi…”

*

Panseu! Atenţie, vine un panseu!

Natura, natura cea adevărată este un humus fertil, un humus *saturat* în care au fost, cu largheţă, semănate mii de semne de întrebare; fiecare semnișor a încolţit, a crescut a format spic, mii de spice, care s-au scuturat, dând naștere altor milioane de spice, acoperind vaste terenuri și chiar natura toată, cu semne de întrebare. Omul, bietul om bâjbâie, se bălăcește printre ele, este copleșit, căci rezolvarea unui biet semn de întrebare nevinovat, atunci când se ivește, deschide zăgazuri, stăvilare noi, prin care se scurg alte miriade de noi semne de între bare, puhoi provocat de rezolvarea acelui mititel de semn iniţial.

Așa ne trebuie, dacă vrem să rezolvăm problema, să descifrăm misterele semnelor de întrebare printre care ne perindăm necontenit. Să-i dăm oare crezare

lui Keyserling, atunci când afirma că *„Viaţa este doar un spectacol de privit, necum o problemă de rezolvat?”*

Gata panseul!

*

Mă trage cineva de mânecă. Oare de ce? N-am minţit cu nimic, nici exagerat măcar, de ce sunt tras de mânecă!

A! Tu erai Matty! Ce ai cu mine, caricaturistule?

Ai ceva de spus? Zii așa! Spune!

(pșș-pșș-pșș –!)

Gata! Mi-a spus. Dar nu l-am înregistrat pe bandă, încât vă redau eu doar ce-am reţinut din povestirea lui.

Acest procedeu, puţin neloaial din parte-mi, prezintă pentru noi doi avantajul că ne putem dezice, și unul și altul. El, Matty, poate să afirme că n-a zis așa ceva, că povestea, așa cum o repet eu, are un puternic duh de seniltate; iar eu sunt îndeobște cunoscut pentru afirmaţia mea, adeseori făcută faţă de martori, cum că (citez): „Memoria este ceea ce ţine loc de inteligenţă celor slabi cu duhul” (gata citatul, care evident că nu este decât o consolare pentru scăderea vertiginoasă, de la o vreme încoace, a propriei mele memorii).

Iată deci povestioara lui Matty, pentru care îmi pun mâna în foc (dar nu amândouă, că doar suntem aci mai mult pentru a ne amuza decât ca să servim cu devotament și abnegaţie adevărul, tot adevărul și numai adevărul, așa-i?):

Onor, profesor-docent-doctor în d-ale pescuitului, tov. Matty Aslan a fost cândva ademenit să treacă la profesionism, din simplu amator ce era și, gras retribuit (sper eu pentru el), în calitate de consilier tehnic, uneori, în clipele mai primejdioase sau nocive chiar, pe post de cascador, în timpul turnării filmului *Operaţiunea Monstrul.* Mi-e teamă c-a și acceptat.

În acest rol, el trebuia să-l dubleze, în momentele de mare *suspense* pe regretatul actor Toma Caragiu, capturând el, Matty, în locul marei vedete, diverși monștrii marini, precum bibani, roșioare, șalăiași și chiar redutabile știuci, după nevoile și exigenţele scenaristului. Astfel a reușit, cu operatorul lângă el, să se dedea la măreţe capturi, filmate până în cele mai intime detalii (vizionarea spectacolului era interzisă adolescenţilor sub patru ani) ale lascivelor știuci. Într-un astfel de moment, având ca adversară o știucă enormă și deosebit de vicioasă, Matty a reușit să captureze, în realitate, și operatorul pe film, acel monstru al apelor și psihologiilor abisale.

Zbătându-se, împroșcând apă și invective obscene, până în dreptul bărcii în care se aflau operatori, cascadori, vâslași și o mică, dar energică gardă personală, eficient în armată cu lopeţi, topoare, mitraliere grele și vodcă, știuca dementă s-a zvârcolit, a ţâșnit, s-a cufundat, iar a sărit din și în apă, a desfășurat întregul ei program, până-n cele mai respingătoare amănunte audio-vizuale, așa cum se și cuvenea unui *„Monstru”* acvatic, cap de afiș, care se respectă și se dorește respectat de largile mase cinefile și competente.

A fost, astfel filmată știuca, în cele din urmă, capturată și înălţată până la navă,

în acompaniamentul celor două fanfare, care cântau, în ordinea cronologică și alfa bețică, imnurile glorioase ale oștilor adverse și acum împăcate, prin decesul unora. S-a păstrat *înmemoriam* un minut de reculegere, după care oastea nedecedată a în chinat, pioasă, un păhărel, două-trei-patru de vodcă, oprindu-se doar la panegiricul defunctelor (știuca și sticla).

Ceremonia a fost, firește, filmată, în felurite ipostaze, iar, la un moment dat, cuprinsă poate de remușcări tar dive, răposata știucă a comis o impardonabilă eructaţie, total incompatibilă cu bunele maniere, urmată de expectorarea unui somn, unui pui de somn, mai exact, cântărind 483 grame (fără barbiturice). Fotogramele și amprentele relevate de Serviciul Antropometric, convocat de un genţă, au prezentat celor competenţi, numeroase mușcături, răni profunde, fizice și morale, determinând după părerile experţilor, în cvasi-unanimitate, cauzele probabile ale decesului.

Fapt extrem de curios, dar nu neapărat agravant: trupul puiului de somn recuperat, dar mort, era de o culoare extrem de deschisă, s-ar putea spune chiar albă.

Și să mai zică lumea, chiar și unii intelectuali, că sunt toate numai superstiţii…

Un cititor: „N-am înţeles!"

Autorul: „Nici eu!"

PIRAMIDE ȘTIUCOGRAFICE

În numărătoarea sau recensământul populaţiei umane dintr-o regiune, ţară, continent sau chiar de pe întregul glob, există, dacă defalcăm populaţia pe vârsta componenţilor săi, o scară, destul de fixă și normală care a fost numită, nu știu exact de ce, piramida demografică.

Nu înţeleg de ce contabilii umanităţii, sau demografii, sau demologii, sau cum doresc ei să li se zică, au recurs la analogia cu o figură geometrică tridimensională, piramida, când una mai simplă, triunghiul ar fi servit (sau deservit, cum ne-am învăţat să-i spunem azi), cu prisosinţă, același scop. Triunghi sau piramidă, n-are acum importanţă, ea vrea să ne arate, dacă baza, sau tranșa inferioară indică numărul noilor născuţi, următoarea dacă te ridici cu o treaptă, numărul copiilor de un an, apoi tranșa celor de 2 ani, apoi de 3 ani până ajungi, spre vârful piramidei (sau al triunghiului) la copiii centenari și, în sfârșit, la copilul Matusalem, de profesiune patriarh și care, după spusele Vechiului Testament, de care nu ne este îngăduit să ne îndoim, ar fi trăit 969 ani. Record absolut și unic!

Înapoi fuga-marș la știuci, că despre ele și de longe vităţile lor pretindem să ne ocupăm aci. Să luăm, ca de-un *Zum-Beispiel,* încântătorul lac de la Căldărușani.

Era într-adevăr încântător, situat la 40 – 60 minute de Capitală, după cum mergeai cu mașina sau trenul; n-avea sat pe malurile lui, decât la o extremitate (și așa neimportantă), unde se află satul Greci sau Măxineni, ascuns după plaurul din Ochiul Boului: astfel nu deranja pe nimeni. Încolo, numai maluri, destul de abrupte, fapt, în aparenţă neînsemnat, dar care, în realitate, deosebește un *lac* de o *baltă* (puuah!); lacul era, pe o mare porţiune, limitat de un codru măreţ, iar restul malurilor se prelungea numai în câmpii și arături. Apoi, pe o peninsulă. Mănăstirea Căldărușani, întemeiată în veacul al XVII-lea, mai exact în 1630, sub domnia lui Matei Basarab și care, după părerea autorului acestor rânduri, constituie o mică bijuterie în sine. Toată peninsula pe care este situată mănăstirea și biserica ei *(bisericile* ar fi mai corect) și diversele case ale unor monahi ce sunt sau au fost mai înstăriţi, sau mai respectabili, sunt împrăștiate printre pajiști, veșnic verzi și umbrite de castani și stejari gene roși, deși centenari. Rafinamentul, bunul gust, în simplitatea sa, ale acestor clădiri te încântă. Rar s-a obţinut, în arhitectura noastră religioasă, atâta eleganţă, atâta graţie emoţionantă, cu mijloace atât de directe, de *neîmpodobite.* Doar în nordul Moldovei, ferit de prolixitatea bizantină, i s-ar putea găsi echivalente. Platoul acestei peninsule, cu clădiri, castani și tot, domină, de la câteva zeci de metri, diferitele porţiuni ale lacului, numite evocativ: Iezerul Mare, Comoara, Fierăria, Ţigănia și chiar Văcăria. Privirea ţi se rătăcește, pe deasupra apelor, până de parte, hăt-colo, la vreo doi kilometri în toate direcţiile, prin meandrele lacului. Avea lacul și o apă limpede, cristalină; e drept că dădea azil unor numeroase tufișuri de ierburi, de brădiș și, disimulate prin brădiș, avea chiar… da, avea chiar pești și printre pești se numărau, numeroase, favoritele noastre, adică știucile. Da! Lacul Căldărușani era un paradis, ca aspect, prin situaţia sa

geogra fiică, împrejurimile sale, prin apa sa transparentă și, în sfârșit, prin fauna sa. Dar de ce toată înșiruirea aceasta de verburi la timpul trecut? Vreţi să aflaţi? Este simplu: deschideţi șarmantul volumaș „Povești cu Știuci” de redutabilul pescar și om de litere Zipenume, la pagina nu mai știu, dar puteţi întreba pe orice trecător: veţi afla că Lacul Căldărușani nu mai există, ci *a* fost înlocuit cu *Balta* Căldărușani, în apele tulburi, verzui, ofticoase ale căreia se zbat câţiva crapi, încercând, într-o cumplită mizerie și deznădejde, o nostalgie acută și chiar malignă.

Acești crapi așa-zis fitofagi, dar în realitate necrofagi, au reușit să devasteze toate plantele acvatice din lac, distrugând echilibrul clorofilian purificator, *jotosinteza,* transformând apele pure ale lacului într-o hidoasă ciorbă bolnăvicioasă, bună doar pentru broaște, peștișori schizofrenici și ftiziei, mai mult sau mai puţin galopanţi.

Păcat de dispariţia acestui lac (în cel mai suav sens al cuvântului) păcat de năruirea acestui mic tezaur natural, care a împodobit natura din jurul Bucureștilor, timp de mii de ani, asigurând localnicilor, cât și turiștilor un spectacol încântător, dublat de un izvor de hrană, peștele și vestiţii raci de Căldărușani, apoi păsări, raţe, lișiţe, stârci, etc. Până ce a reușit în sfârşit omul (care după cum se știe, domină natura) prin anii 1960 – 70 să distrugă un colţ de paradis la porţile Bucureștiului. A dominat omul natura, nimic de zis! Și printr-un proces, pare-se ireversibil!

De unde și peiorativul de „Baltă” ce-mi permit a-l aplica, astăzi, adorabilului „Lac” de odinioară.

Iată-ne înapoi la subiect.

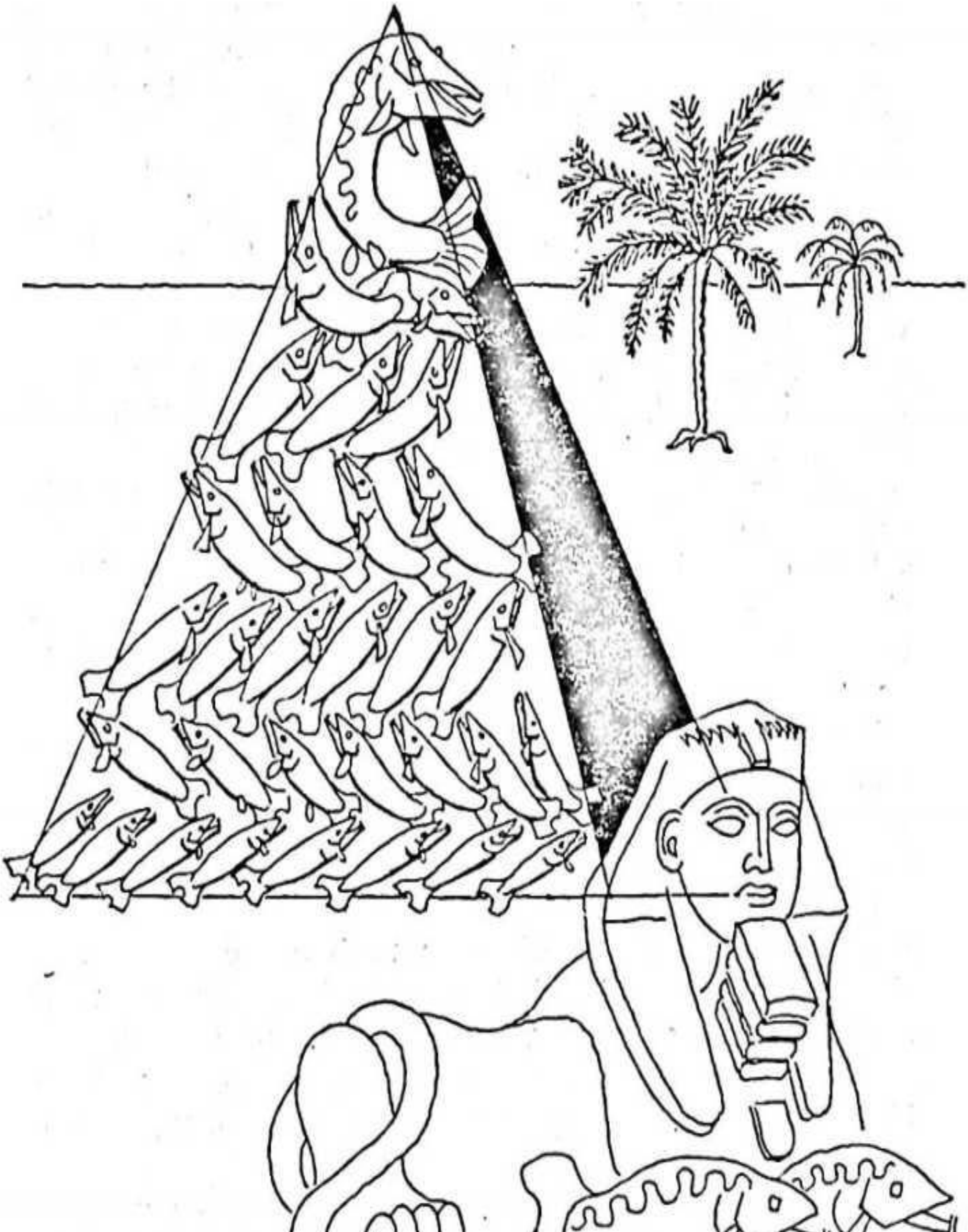
În perioada în care fitofagii începeau să-și desfășoare sordida activitate, s-a produs un ciudat reviriment în piramida știucografică a Lacului Căldărușani.

De unde știm, de unde afirmăm cu atâta certitudine?

E drept că metoda noastră nu este, nu a fost niciodată strict știinţifică, sfidând orice controversă. Ea s-a bazat pe capturile noastre de pescari sportivi și pe unele rezultate obţinute de năvodari, care zice-se, năvodeau, în ciuda oprelștilor.

Totuși ceva trebuie să fi fost întemeiat!

La câtva timp – nu pot preciza cât, trei-patru ani, poate – după introducerea fitofagilor în paradisul Căldărușanilor, peștele ce se prindea la lansetă nu mai corespundea dogmelor piramidei știucografice. Până atunci, se prindeau (teoretic) pentru zece mârliţe, șapte știuculiţe, patru știuci respectabile, două venerabile și *un* monstru. Totul era deci în perfectă ordine! Nu ţin morţiș la cifrele în sine, dar aspectul piramidal al sondajelor noastre era destul de convingător. Și prin ce s-a manifestat deteriorarea piramidei noastre? A început să se prindă știucă puţină, dar mare, *întotdeauna mare.* Optimiștii și naivii din breasla noastră pescărească se gudurau. Nu odată mi-a fost dat să aud doctele peroraţii ale unor pes cari stupizi (iertaţi-mi tăria termenului folosit!). Ziceau, naivii de ei, că: „Monșer, eu prefer să mă duc la Căldărușani, decât în altă parte, pentru că, prinzi relativ puţin, dar numai piese frumoase, adică mari, de la 3 kilograme în sus…” Eram câţiva, care dădeam din cap „cobind”, nemulţumiţi și prăpăstioși. Ziceam adeseori: „Nu ne supără că

prindeţi piese „frumoase”, ne supără că nu prindeţi *decât p*iese frumoase. Am dori să vă vedem prinzând știuculiţe, chiar mârliţe, c-ar însemna că lacul este sănătos: are puiet, are viitor, are tineret. Iar dumneavoastră nu prindeţi decât moșnegi și vă și făliţi cu aceasta!” „Da”, răspundeau ei, „prindem moșnegi, pentru că știm să pescuim. Pescuim cu wobblere, lestate cu plumb, ca să meargă cât mai pe fund: acolo sunt monștrii și pe aceia dorim să-i prindem. Nu mârliţe, ca altă lume, nu prea isteaţă”. Și adăugau în *petto: „*e gelos”!

Am prins și eu monștrii, nu foarte mulţi, că, deși îmi plac, indiscutabil, nu-mi plăcea metoda de a-i captura: era curată plictiseală. Trebuiai să mergi, ore întregi, pescuind „la trenă”, vâslind foarte încet și prinzând ierburile de pe fund (când acestea mai existau) și astfel reușeai, din când în când, să agăţi un „barosan”. Deci vâsleai, și iar vâsleai, de dimineaţă și până seară, la apă adâncă, prin mijlocul lacului, în Iezerul Mare în special. Mie mi-a plăcut întotdeauna să-mi caut peștele, prin ascunzișurile sale, să ochesc bine, după ce mi-am ales un loc promiţător și să fiu recompensat, în timp ce mulinez, printr-o mușcătură energică, fie ea chiar de știuculiţă mai mică și prostuţă. Ajunsesem să fiu ahtiat după capturarea unei mârliţe: „Un imperiu ofer” mă puteaţi auzi răcnind, „un imperiu pentru un pui de știucă!” Dar n-am dăruit niciun imperiu, în primul rând pentru că nu posedam niciunul (poate afară de împărăţia apelor și nici aia nu-mi aparţinea în exclusivitate) și, în al doilea rând, pentru motivul că nu am izbutit, în ultimii ani de pescuit la Căldărușani, să mai prind o singură mârliţă, cu toate eforturile ce le depuneam în acest sens. Iată un caz:

Eu, pescarul, plecasem cu noaptea-n cap, cum îi stă bine pescarului. Ceilalţi trebuiau să mă urmeze la ore mai „rezonabile”.

În ziua aceea mi-am zis: Ia hai să fac și eu un pescuit *la trenă,* dar, ca să-mi satisfac curiozitatea și îngrijorarea în privinţa puietului din Căldărușani, am să trag după mine două momeli pe două undiţe diferite, una mai la suprafaţă, una mai la adâncime”. Este greu să porţi la trenă două momeli concomitent, pentru că, după ce ai lansat-o pe prima și cu tot avântul ce l-ai imprimat bărcii, până să apuci s-o lansezi și pe a doua, prima s-a scufundat cam prea tare și mare lucru dacă nu ţi-a și agăţat o iarbă, sau chiar o tufă de brădiș.

Eu însă aveam un *mic* wobbleraș care era plutitor, mai ușor deci decât apa, sau *schwimmend,* cum îi spunea catalogul lui A.B.U. Și, cu caracteristica mea inteligenţă de pescar amator (al ce rezultate aș fi putut da în alte domenii, dacă le-aș fi practicat, precum: inventator, savant, șansonetist sau critic de artă! în fine…) deci: de pescar amator, am lansat întâi wobblerașul ușor, mic și înotător emerit, ca apoi, liniștit, fără cea mai mică grabă, să lansez un linguroi de zile mari, lung, greu și cu remarcabile state de serviciu în slujba mea. Linguroiul era, în mintea mea anemică, destinat să meargă la fund, să ispitească, enerveze, exaspereze, până la comiterea unor gesturi sinucigașe, pe „hăle” mari de știuci, în timp ce wobblerașul, mititel, zglobiu, înotând mai la suprafaţă trebuia, prin neastâmpărul său infantil, să tenteze știuculiţele mai modestuţe. De aceea am și lansat wobblerașul sprinţar mai către stuf, la apă mai mică; în timp ce linguroiul a fost

expediat „mai la iezer”, cum se zice prin partea locului, adică mai spre mijlocul apei, unde este ea și mai adâncă, firește. Și pune-te pe tras la vâsle, încet, dar nesigur (de rezultat). Vârful vergilor mele, sau lansete, în jargonul pescăresc, bătea regulat și reconfortant, dovedind că momelile oscilau ritmic așa cum fuseseră învăţate, încă de la grădiniţa de copii. Eu vâsleam deci, momelile oscilau, fiecare în stilul ei personal, vârfurile lansetelor bâţâiau conștiincios și liniștitor și totul și toţi respirau liniștea, calmul și fericirea de a trăi, la j*oie de vivre, ar* fi zis domnul J.J. Rousseau, în timpul plimbărilor sale, solitare și lacustre. Ar fi putut să fiu reze așa la infinit, fără incidente, emoţii și chiar drame, dacă… Da, dacă! Care dădacă? Uite-o: dădaca s-a dovedit a fi, bruscatamente, o tracţiune, sau tensiune, sau chiar hipertensiune exercitată asupra firului din dreapta, cel de lângă mal, cel cu wobblerașul infantil și înotă tor… Da, cel care se afla la 4 – 5 metri de stuf fusese atacat, victima unui grosolan amestec în treburile sale interne și ale mele, care fredonam, nevinovat, finalul concertului nr. 5 „Imperialul”.

Am oprit vâslitul, am înhăţat undiţa cu pricina, n-am uitat să *ferrer energiquement,* așa cum recomandă tratatul de pescuit ce doarme obișnuit alături de mine, pe noptieră. (El, tratatul, pe noptieră; eu în pat.)

Lingura din larg, cea din stânga și-a zis: „Iată o ocazie unică de a-l face să turbeze pe domnul Grant!” (nu le îngădui să-mi spună „Petrișor”, decât atunci când nu pot auzi sau mă pot preface, în mod plauzibil, că n-aud, sau, în sfârșit, după o captură măreaţă, din cale-afară)! Deci, ca să mă facă să turbez s-a lăsat să cadă, graţios, prin brădiș. Am turbat, bine mersi, dacă insistaţi să aflaţi.

Nu mai era acum timp de nimic altceva decât de mulinat, cu isteţime, pe undiţa cu wobblerașul. Firul de nylon începuse să facă plimbări de mare anvergură, pe care mă străduiam să le stăpânesc, în limitele puterii mele, rezistenţei nylon-ului și paginilor (limitate) ale acestui mic volum. Teama mi-era una singură: să nu se împletească prea tovărășește nylon-urile celor două undiţe. Cea cu wobblerașul era într-o vădită și aprigă controversă cu un cineva, care, după tracţiuni, plimbări măreţe în jurul bărcii mele, precum și scufundări abrupte, urmate de ascensiuni vertiginoase, nu putea să fie decât un pontif de primă categorie, grea sau super-grea, de calibrul unui Cassius Clay sau frate-său mai bine dezvoltat, încă din copilărie.

Inima ne bătea, a peștelui din motive de sport și obeezitate (combinaţie nefericită), iar a mea de temerea ca firul ce-l plimba pe Cassius să nu se înnoade cu firul celălalt care se termina, acum, desigur, într-un monstruos tufiș de vegetaţie: altă foarte nefericită combinaţie. Apa lacului, care până atunci fusese de un calm plat și sedativ, începuse acum a fierbe. Nu mă trageţi, vă rog, de mânecă, deoarece n-am spus încă: a clocoti ca o locomotivă la primul ei amor. Nu, n-am zis, *deocamdată!* Dar s-ar putea să… Doamne! A trecut chiar pe lângă firul *number two și* nulaagăţatdovadăcănusarupt! Doamne! Ce emoţii! Și eu, inocentul, care-mi doream să prind o mârliţă, ca să-mi dovedesc că Lacu*l încă* nu murise.

Ţi-ai găsit! Balaur, hipopotam, face valuri pe apă, mă trage, trage barca, zău că da, am acum vâslaș cu ziua.

Lasă matale glumele și vezi ce faci, că ăsta acuș-acuș îţi rupe nylon-ul. Eram înconjurat de valuri, acum, știuca mea era omniprezentă, barca ezita între ruliu și tan gaj, dar ezitările ei nu erau reconfortante de fel și trecea vertiginos prin faţa stufului, sau eram eu un pic ameţit, nu știu, nu mai știu!

În sfârșit, pentru prima oară, o zăresc: a greșit un viraj, s-a înălţat prea mult, scoţând jumătate de trup din apă, dar ce trup, ce apă! O rachetă balistică intercontinentală plutind pe un geyser! Acum ori niciodată, Petrișor, apleac-o într-o rână, trage energic, dar nu prea, abuzează de ea, te rog, te implor! Zis și făcut, am simţit-o demoralizată, cedează un pic de teren lacustru, iar pleacă, dar parcă, parcă, da, da, revine la sentimente mai bune, a mai prins încredere (săraca!) în mine, se mai lasă atrasă (cum de n-a agăţat firul celălalt), vine, vine, uite-o cum vine; căpitan, secund și echipaj, pregătiţi minciogul, stai, stai, mai las-o să zburde niţel, acum, un pic de insistenţă, să se știe cine-i șeful pe aci, o văd bine, acuma, simulează docilitatea, semne proaste, îmi aruncă pe sub ochelarii și sprâncenele-i stufoase priviri de ură, vrăjmașe, ostile și răzbunătoare, mă rade precis de pe testament în clipa aceasta; dar vine, asta-i esenţialul! E aproape de tot, acuma, întind minciogul, dar nu de tot, îmi păstrez o mică rezervă pentru supra-întinderi; ea bolborosește ceva desigur necuviincios, dar cu clipocitul apei nu disting și… și… hopa, o basculez în minciog, în care cade istovită, cu wobblerașul intact, tot vesel, tot sprinţar, ce ţi-e cu sportivii ăștia suedezi (ABU este suedez) și… Cum? Are pe lângă wobbler un al doilea fir de nylon, care trece prin botul ei, de la varga a doua, ce se îndoai*e în*grijorător, ieșind pe scara de serviciu și nu este tăiat acest al doilea fir! Repede, s-o expediem *adpatres* pe loaiala mea adversară și apoi să controlăm nylon-ul. Este bine, mersi, dar se termină pe undeva, în neagra veșnicie și rezistă tracţiunii: înseamnă că nu-i rupt. Îl trag, mai cu duhul blândeţii, mai cu energie și uite-o cum apare, ca o floare arămie într-un buchet de verdeaţă, lingura mea, preţioasa mea de lingură obeză și credincioasă.

Bilanţ: fără nicio pagubă, am scos, căutând o mârliţă, un știucoi de 4,600 kg. Cântărit, măsurat, vizionat și fotografiat în culori de o comisie internaţională. Detaliu picant: când mă întorceam de la ponton, unde-mi lega sem barca, urcam poteca ce duce la cabană, cu știuca atârnându-mi până la pământ, și-au găsit să sosească prietenii veniţi cu a doua mașină. Toţi (erau 5 persoane) mi-au spus și confirmat că pe mine nu m-au recunoscut! Sau eram eu atât de transfigurat de emoţie și fericire, sau le erau ochii numai la știucă. Soacră-mea, da! propria mea soacră, a exclamat: „Uite ce știucă măreaţă a prins *ăsta”* (subînţeles: când ar prinde ginerele meu așa bunătate de pește?). Și totuși eu, ginerele, eram acela. Am fost apoi aclamaţi, amândoi, dar cred că, în special, știucă. Și fotografiaţi și de toate.

O notă tristă:

Era începutul sfârșitului! N-am mai prins nicio știuculiţă mai micuţă, în apele Căldărușanilor. De ce? Că nu mai erau! Și d-aia!

Piramidei știucografice din Căldărușani îi lipsea baza, tineretul. Era ca o ţară populată, foarte puţin populată, și exclusiv de bătrâni: nu numai o gerontocraţie, ci chiar o gerontocosmie. Nu prevestea nimic bun pentru viitorul lacului nostru drag.

Și, din păcate, funestele prevestiri s-au adeverit; era și prea frumos ca să dureze: un lac, de un pitoresc nespus, la 30 km de București, cu o apă limpede și, în plus, bogată în pește. Era prea ispititor pentru omul – care – domină – natura, cu mijloacele sale tehnice superioare, ca să nu stârpească acest Eden.

Slavă Domnului, a reușit!

*

Și cazul invers.

Evident că n-am găsit niciodată și nicăieri o apă prezentând o scară (sau piramidă) știucografică perfectă. Mi se spune că și în domeniul populaţiei umane se găsesc, uneori, discrepanţe faţă de piramida demografică ideală.

În urma unor războaie, sau altor epidemii, în urma unor stări de abundenţă și bucurie de viaţă se nasc, sau mor un număr imprevizibil de mare de oameni. După ultimul război mondial, de pildă, bucuria de a fi scăpat teafăr din încleștare, combinată cu o opulenţă fără precedent, a îndemnat anumite popoare, în special S.U.A. Să treacă la o frenetică expansiune genetică. Milioane de soldaţi, reveniţi, ca prin miracol acasă, s-au dezlănţuit în avalanșe matrimoniale, cu rezultatele previzibile: un *babyboom* de primă clasă, urmat, după câţiva ani, de o revenire la normal. Sunt frecvente cazurile (le-am citit, fără a le pune însă la dosar) când există, să zicem, mai mulţi tineri de 19 ani decât de 16, de 25 decât de 21, ș.a.m.d. În totală contradicţie cu legile de baze ale piramidei.

În lacurile și japsele pe care le frecventăm, sau le-am frecventat cândva, cei câţiva pești pe care, conform regulamentului AGVPS, ne-am permis să-i prindem (cu consimţământul lor), nu au constituit o analiză cantitativă suficient de riguroasă, ca să ne permitem să generalizăm.

Totuși…

Totuși am găsit locuri în care frecvenţa anumitor dimensiuni ne-a îndemnat să credem într-un *baby-boom,* consecutiv unor cauze enigmatice, ca demobilizări subite, gratificaţii, pensionări nescontate sau, pur și simplu, pofta de multiplicare a ambelor sexe știucoase, datorită, poate, unor filme sau reviste ușor incitante. Cine știe? Eu, ca de obicei, nu știu!

Să-l luăm ca martor, în susţinerea tezelor noastre, pe domnul inginer (în pescărie sportivă) Nic. Cr. Să decreteze domnia-sa dacă trebuie să mă fac așa, sau uite-așa, de mincinos ce sunt. Nu, nu-i așa?

Ei bine, am mers noi cândva, prin Deltă, în niște canale, anoste dacă vreţi, ca aspect, dar eminamente știucifere. Nu, nu insistaţi! Nu sunt fraier ca să vă spun unde, când și cât. Apa era suficient de adâncă, bordată cu stuf și peștișorii – hrana de bază a știucilor – mișunau. Îi vedeai cu sutele, săreau adeseori și din apă, în sfârșit, s-ar putea spune că știucile aveau „condiţii optime.

Se prindeau destul de multe și dacă am fi insistat…dar noi, nu, având regulamentul în mâna stângă și lanseta în cea dreaptă. Totuși, nu puteam să nu observăm că la lingura oscilantă, rotativă sau la wobbler „cădeau” numai știuculiţe de… Hai să zicem 1/2 kilogram aproximativ. Niciuna mai răsărită, sau minusculă. Ba da! Amănunt ciudat: mi-a căzut o singură știucă mai măricică, de 1,5 kilograme

și aceea se repezise la cea mai mică lin gură ce-o aveam la mine, anume un Mepps nr. 3, cu care nu lansasem până atunci. Am perseverat cu ea, zicându-mi că-i lingură rotativă străină (ang*lo-jrench, scr*ia pe ea) și că știucile din partea locului sunt probabil snoabe, poliglote, sau, poate cosmopolite, deoarece ele se reped la lingura de import cu toţi dinţii în postură de atac, pregătite s-o nimicească. Dar problema a rămas nerezolvată în mintea mea, pentru că nu s-a mai repezit nicio știucă, mare sau mică, la *mademoiselle* Mepps, punându-mă astfel în imposibilitatea de-a trage concluzii nemuritoare.

M-am consolat, deoarece Aristotel a fost cândva pus în situaţii similare și a ajuns totuși, ca și mine, destul de celebru.

Am pescuit toată ziua prin acele canale, alene, este adevărat, că nu ne mai luam prea în serios nici pe noi, nici pe adversarele noastre, care se dovedeau din cale-afară de monotone. Pierdeam și destul de multe, cum se întâmplă când lansezi cu jumătate de gură (stranie expresie, nu?). Distracţia de căpetenie s-a dovedit, cu timpul, a fi încercarea cât mai multor linguri și wobblere, ca să vedem care-i mai isteaţă, mai suculentă sau preţuită pe lista de bucate, pe menu-ul persoanelor știuciforme. Total neconcludent ni s-a părut rezultatul. Știucile mușcau la orice lingură sau wobbler, cu un aer nonșalant, spunându-ne parcă: „Nu, mulţumesc, nu ne este foame; doar așa ca să nu vă refuzăm!” Vedeţi genul. Și, în plus, toate calibrate, identice, ca Niculiţelul de anul trecut. Anoste!

Și să ne întrebăm deci, înainte de a ne lua rămas bun de la acest capitol cu Piramida Știucografică: ce anume determină abaterile de la o regulă firească, a descreșterii *normale* ai celor mai în vârstă, faţă de tineret, dar într-o proporţie ce ni s-ar părea rezonabilă? Nu știu exact, de acord! Dar prin ce fenomen au apărut dintr-odată mii de știuci de doi ani, să zicem, aproape niciuna de un an, sau de 3,4,5,10 ani? S-a deschis un stăvilar la o crescătorie de știuci, în care se aflau numai elevi din anul întâi la grădiniţă? N-am auzit până acum de „crescătorie de știuci”. Aș încuraja această iniţiativă, dacă ar exista.

Știuca este un pește foarte util, menţinând agerimea printre crapii octogenari și bărbaţii sexagenari. În Franţa, se introduc, pare-se (într-o anumită proporţie) știuci în ba zânele și crescătoriile de crapi care tind să se moleșească în trândăvie, cu hrana asigurată, casă, lux, confort și niciun dușman la orizont, care să-i fugărească, să-i oblige să facă mișcare.

Quod erat demonstrandum!

Dar tot nu am răspuns la întrebarea-cheie, anume: ce determină dezechilibrarea piramidei piscicole, când, prin contrast, aceea a domnului Kheops rezistă neclintit de peste 4.500 ani?

Nu știm și pace bună.

Asta-i un răspuns acceptabil?

NU!

SCURTĂ ÎNTÂLNIRE
(între o libelulă și un pescar)

Orice asemănare fortuită sau voită între titlul acestei veridice povestiri și titlul unui film care s-a bucurat, la timpul său, de un enorm succes de stimă din partea eli tei cinefile și de un lamentabil eșec financiar, datorat lipsei de entuziasm a largilor mase de contribuabili, fie care cu bănuţul său, greu agonisit, orice asemănare, după cum ziceam, este incidentală și total justificată, după cum vă veţi putea singuri convinge. Cât despre acel fiasco financiar, pomenit mai sus, el este perfect autentic, cel puţin în orașul nostru București (sala Select, din faţa clădirii Telefoanelor) și mi-a fost comunicat de domnul X personal, proprietarul sau „arendașul" acelei săli. Discuţia, foarte instructivă, a avut loc într-un compartiment de cale ferată, între Predeal și București; eu susţineam că filmul a fost remarcabil, iar domnul X mi-a ripostat că filmul i-a absorbit micile sale economii, greu adunate, în cel puţin trei săptămâni.

Să fim aşadar înţelegători, debordanţi de indulgenţă pentru operele de creaţie, inclusiv această timidă povestioară, să ne pătrundem de fragilitatea părerilor semeni lor noștri și să realizăm că din confruntarea a doua persoane, privind valoarea unei opere de creaţie vor exista, mai totdeauna, cel puţin trei opinii: a primului interlocutor, a celui de-al doilea, în sfârșit și cea justă, care nu-i obligator să fie unică.

*

*   *

a) Monologul pescarului

Am petrecut multe ore, multe zile, care adunate s-ar cifra la multe săptămâni, luni, poate chiar și ani, în mijlocul naturii. Nu-mi place expresia „mijlocul naturii", deoarece natura n-are cap, coadă, în consecinţă nici mijloc. Dar așa vine vorba: „mijlocul naturii", însemnând, de fapt, în natura primitivă (sau aproape) unde pietrele sunt pietre reale, fragmente de rocă montană, arborii codrilor compuși din lemn și frunze, necum din material plastic, savant colorat, iar apele, da, apele sunt lacuri, bălţi, ghioluri, râuri și cascade, necum piscine, bazine, canale sau ecluze, construite din beton sau metal.

Am mai admis, o recunosc și acuma, fără pic de ipocrizie, că aceste ape naturale, reflectând cerul nesfârșit, cu luminile-i schimbătoare, coloritul său adeseori neverosimil, splendoarea sa exuberantă, au trezit mai totdeauna în mine, printr-o perversă asociaţie de idei, noţiunea de *pește* care, după cum se știe, ne mână irevocabil la conceptul sau verbul, tranzitiv și intranzitiv de „pescuit" (preferabil tranzitiv, prevăzut cu un complement direct, de la un kil în sus).

Am pescuit, deci, ore nesfârșite, mai des fără complement, ceea ce îmi acorda mult răgaz pentru meditaţii.

Ca atare, meditam, meditez uneori și acuma (între două complemente

știucoase) și să mă ajute soarta să mai meditez și de acum înainte.

Această ciudată medito-manie mă cuprinde în general pe înserate, după o frumoasă (scrieţi „frumoasă” și pronunţaţi „fructuoasă”) zi de pescuit. De ce seara? Pentru că de dimineaţă ești preocupat, cuprins de anxietăţi și stress-uri: nu știi exact unde te vei duce să extragi știucile din vizuinele lor, nu știi dacă lingura rotativă nr. 3 nu-i prea ușoară, dacă cea oscilantă trebuie aleasă foarte lucioasă, la ape adânci și, în orice caz subţire și ușoară la ape mai puţin profunde, dacă, fără niciun soi de prejudecată, un wobbler, articulat și șerpuitor nu ar fi preferabil, dar că oricum… vedeţi, atmosfera nu-i câtuși de puţin prielnică unor rodnice meditaţiuni! Peste zi, te afli în toiul activităţilor: cu o mână lansezi momea ta, cu celelalte mulinezi, cârpești tăunii, dirijezi barca, schimbi lingură după lingură, nu întâmplător, ci în urma unor frenetice dezbateri mintale, care presupun o permanentă activitate cerebrospinală, nu, nu, numai de meditaţii placide sau profunde nu poate fi vorba peste zi.

Rămâne doar seara, imediat după ultima criză de lăcomie vesperală a știucilor, care, după cum se știe, are loc între orele… dar ce-s nebun să vă divulg comorile de cunoștinţe dobândite în cursul unei vieţi de pescar? Nu, firește că nu, dacă aţi fi dumneavoastră cu stiloul în mi nă, oare altfel aţi proceda?

Deci, după al nouălea și aproape ultimul val de agresiuni brutale din partea răpitorului, se așterne clipa pro pice meditaţiilor și bilanţurilor spirituale ale bietului pescar istovit.

Pescarul meditează…

Ce meditează pescarul vă vom spune peste câteva pa gini.

Deocamdată, s-a înscris la cuvânt: o libelulă!

Este dreptul ei. Ne considerăm obligaţi să-i satisfacem doleanţa.

Deci:

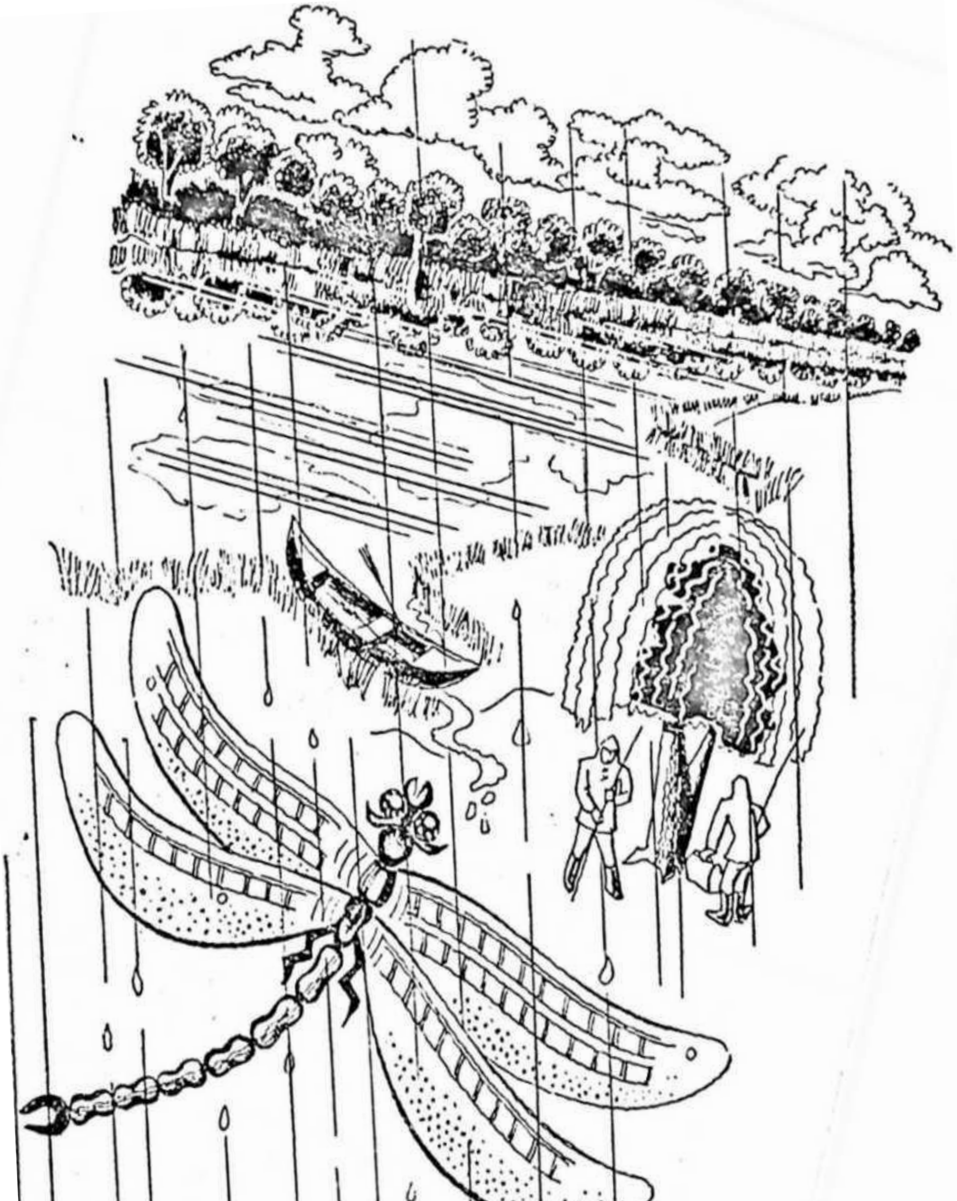
b) Monologul libelulei

Sunt o libelulă.

Numele meu adevărat este *Libella depressa,* iar nu mele meu de familie, ordinul meu, cum îi zice pe la noi, este *Odonata.* Unii, oameni răi, că doar eu nu le-am făcut nimic, îmi zic „Calul dracului”, în special pe la gurile Dunării, unde mă simt eu ca la mine acasă, în la cașul meu de predilecţie. Alţii, mai afeotuoși cu mine, franţuzii, de pildă, îmi zic, adeseori, *une demoiselle,* ceea ce sună a pensionat, lecţii de pian și acuarelă, într-un cuvânt, măgulitor… Nemţii, de-a dreptul sentimentali, mă numesc *„liebe Lulle”* (sau așa mi s-a povestit) și, în orice caz așa îmi place a crede, iar cuvântul *Wasserjungfer,* fecioara apelor, este și el foarte acceptabil.

Sunt frumoasă, am patru aripi, de o transparenţă metalică, zbor singură sau cu aleasa inimii mele, de care mă leagă sentimente profunde și o coadă lungă și articulată.

Mi se întâmplă uneori să fiu sociabilă și particip atunci la excursii colective, în care fiecare se străduiește să de monstreze celorlalţi dibăcia neasemuită a zborului său, rapidele întorsături, mișcările zvâcnite, ce-i permit a vâna, fără greș, fel de fel

de gâze, mai ales verzișoarele, care constituie suculenţa agapelor noastre colegiale. Pe lângă poala stufului, sau deasupra întinderii sale nesfârșite, ne ospătăm pe săturate. Avem și dușmani, firește, cine n-are, sunt păsări care… dar să nu anticipăm! Avem, în schimb, spre rușinea noastră, un adversar de temut, deși mai mic decât noi: este o muscă enormă, antipatică la culme, și urâtă, după toate, cu labele-i păroase, cu un zbor fulgerător și care se abate asupra noastră ca un trăsnet. O luptă înverșunată se încinge între noi, căci și noi, libelulele, suntem strașnic înarmate, cu fălcile noastre înspăimântătoare (da, da, domnișoara de pension, la d*emoiselle știe* și ea să se apere!), dar adeseori, antipatica de muscă, ştiţi cum îi zice? *Satanas gigas,* adică satana uriașă, cu braţele-i de oţel inoxidabil, ne imobilizează, măcar o clipă-două și profită de această delăsare a noastră, de un moment de imobilitate, spre a ne înfige trompa ei ascuţită în abdomen și a ne suge toate măruntaiele din noi. E frumos? Vă întreb numai, e frumos?

Așa ne-a învăţat pe noi la pension? Când ne punea să declamăm în cor, adeseori să și cântăm, *eins, zwei, drei:*

„Iubeşte-ţi aproapele, iubiţi-vă unii pe alţii, iertaţi pe dușmanii voștri, inclusiv pe musca Satanas, respectaţi și cruţaţi pe cei mai slabi decât voi, cedaţi locul dumneavoastră când călătoriţi în troleibuz unei bătrânele infirme și neputincioase, în loc s-o îmbrânciţi, azvârlind-o pe carosabil, sau mușcând-o de fund cu mandibulele voastre fioroase!" Așa ne-a învăţat?

Este foarte adevărat că pe timpul când eram mititică și mi se spunea, drăgăstos, *Larva,* larva mea scumpică, îmi mai făceam și eu puţintel de cap, cu colegele mele de joacă. Ne jucam de-a v-aţi ascunselea, iar eu, ascultând de poveţele învăţătorului meu, pe care-l chema Domn' Darwin mă „adaptam", cum zicea dumnealui și mă coloram în verde ca să semăn leit cu firele de pipirig sau stuf, printre care ne jucam în timpul recreaţiei. Aveam o îmbrăcăminte tare ca o armură și mă mişcam foarte încet, ca să nu mă observe camarazii, pe care aveam de gând, așa în joacă, să-i înghit. Mi se spunea chiar „hrăpăreaţa fără seamăn", sau fiară de pradă, dar era nedrept, deoarece toţi care trăiam pe-acolo cam la fel procedam. Aveam, recunosc, ochi mai buni decât alţii și de o rară frumuseţe, fiind excepţional de mari și – o să râdeţi, dar e adevărat – compuși din sute de ochișori obișnuiţi. Guriţa mea, poate că n-avea acel zâmbet enigmatic, dar aveam – rar avantaj! — două perechi de fălci: una scurtă și tăioasă și alta mai lungă, subţire, îl nă, tare elegantă și cu vârfuri ascuţite. Mărturisesc că le foloseam la străpuns și sfărâmat prada. Mai aveam, drăguţa de mine, o armă secretă, nu chiar cu neutroni, dar foarte eficace: buza mea inferioară. De un desen senzual, evocator de orgii cumplite, această buză era formată dintr-o lamă lungă, îndoită în așa fel încât părţile i se mişcau una faţă de alta, ca pe balamale. La capătul acestei buze mignonete se aflau două căngi puternice, ascuţite desigur și ele. Când nu voiam să seduc pe nimeni, îmi ascundeam acel giuvaer de buziţă, îndoind-o sub cap, de nici nu i-ar fi bănuit nimeni existenţa și sex-appeal-ul.

Dar dacă zăream un mormoloc, sau alt tovarăș de joacă și ghidușii, melc sau

puișor de pește, îmi repezeam acea buziţă cu o viteză fulgerătoare, și străpungeam inima fragilă a sărmanului meu adorator; mi-e teamă însă că i-o sfredeleam mai mult la propriu decât la figurat.

Pecadile de tinereţe! Consolam pe bietul mormoloc, trăgându-l la pieptul meu amoros, cu ajutorul celor două perechi de fălci cu care îl sfărâmam încetișor și-l meste cam, elogiindu-l copios.

Și astfel am rezistat și rezistăm încă, fără să degenerăm, decât ca dimensiune. Dumneavoastră, oameni culţi, care vă știu preocupaţi de heraldică și genealogie, sunteţi, fără îndoială, informaţi că familia mea era cunoscută încă din cea mai îndepărtată antichitate. Mor de râs când aud pe câte un parvenit, profesând, doctoral, că strămoșii săi descind din cruciaţi, sau cel puţin de pe vremea fanarioţilor. Eu, biată libelulă, fără titluri academice sau nume ilustre, menţionate în almanahul Gotha, trăiam (nu eu personal, dar familia mea) încă din era primară, acum sute de milioane de ani. Știaţi, nu? în momentele mele de melancolie mă gândesc uneori că un lanţ nesfârșit și neîntrerupt de vietăţi, *de viaţă,* lung de sute de milioane de ani, are o ramură terminală, care sunt eu și care se va stinge odată cu mine. Că strămoșii mei îndepărtaţi erau mai voinici decât mine, că atingeau în anvergura aripilor lor o jumătate de metru, nu aceasta este cauza melancoliei mele, trecătoare, ce-i drept. Dar că un ansamblu de celule vii, formând un organism *viu,* sub formă de ouă, larve, pupă, adult, nu a încetat o clipă măcar să *trăiască,* de sute de milioane de ani încoace, și se va stinge, pentru prima oară, odată cu decesul meu, acest lucru mă înspăimântă. Îmi trag respiraţia, intestinală, după cum ştiţi desigur și oftez adânc, oftez, doar așa, oftatul filosofului și apoi îmi trece, că-i vremea frumoasă, soarele strălucește… Poate că strălucește chiar anormal de puternic, anormal de călduros, dar ce ne pa sa, viaţa-i frumoasă, zborul, cu sau fără motor este cel mai frumos sport și gâzele sunt apetisante și prostuţe.

Parcă-i cam cald totuși…

La orizont, se ridică oare niște nori de furtună, sau mi se pare doar mie? Nu, nu, viaţa-i frumoasă:

„La vie en rose”, cum zicea Edith Piaf.

Sunt o libelulă cultă, o *demoiselle!*

*

*   *

c) *Monologul pescarului* (continuare)

Am pornit azi, dis-de-dimineaţă, la pescuit, pe lacul, frumosul lac din Căldărușani. Eram doi pescari, Cossy și cu mine, fiecare în câte o barcă, căci ne aflam într-o zi de lucru și se găseau băroi câte vrei. La pornirea noastră încă nu răsărise soarele. Cerul era senin, iar aerul limpede: niciun nouraș pe cer, niciun pufuleţ de ceaţă pe lac. Pace, transparenţă, neutralitate absolută. Nu mă întrebaţi dacă am izbutit să capturăm vreo știucă, sau mai multe, că zău nu mai ţin minte: a trecut atâta vreme de atunci! Și apoi, după cum mă ştiţi, de când ne tot citim unul pe altul, aţi realizat că nu-mi place să mint. Să invent, da, desigur, dar nu să mint. Vă scapă nuanţa? Și mie, dar cred că există; trebuie să existe.

Să vă spun însă ceva ce n-am uitat: Cossy și cu a lui barcă se aflau, faţă de mine, mai spre nord-est, adică în direcţia satului Greci. Când a răsărit soarele, deși aveam preocupările mele majore, ca orice pescar conștient și organizat, n-am putut să nu-mi ridic ochii spre lac, în lungul lui. Ca printr-o tacită înţelegere și imediat după apariţia astrului nostru iubit, s-au ridicat pe apă niște ceţuri ușoare, lunecând pe oglinda lacului și care, în că te va minute s-au înteţit, transformându-se întâi în pâclă, apoi în ceaţă de-a binelea. Toată ceaţa aceasta, acoperindu-mi soarele, devenise incandescentă, portocalie, aproape orbitoare. Și se tot deplasa, încoace și încolo.

Numai barca și prietenul meu, deși îndepărtaţi de mine, se detașau în siluete negre, fiind în contra luminii și păreau a pluti pe masele înflăcărate, *con juoco,* ale nebulozităţilor flotante. Vedeţi, acest amănunt mi-a rămas, după 20 – 25 ani, restul nu. Dacă m-aţi întreba ce corelaţie are apariţia unor ceţuri – trecătoare desigur – cu răsări tul soarelui, m-aș vedea obligat să mă lansez în savante digresiuni, arătând că evaporarea apei, combinată cu iradierea solară, minus radical de k –, scăzut din diferenţa de temperatură între fusul orar și apa de ploaie, cu alte cuvinte aţi fi perfect îndreptăţiţi să mă rugaţi – politicos – să-mi ţin clanţa și să am curajul, pe care atât de puţini oameni îl au, să răspund, când nu știu ceva:

„Nu știu”!

Este foarte frumos, în viaţă, să spui „nu știu!”, în special atunci când nu știi. Sunt însă puţini acei care recurg la această tehnică.

Ceţurile au trecut așa cum au venit, s-au evaporat în neant și noi, C. Și cu mine, ne-am văzut mai departe de îndeletnicirile noastre casnice și recreative. Au trecut că te va ore foarte agreabile (ceea ce dovedește că ceva pește tot am prins noi) și ne aflam într-un ochi de apă, nu prea depărtat de mănăstire, ochi ferit de vânturi mai totdeauna, pentru că într-o parte se află maiestuoasa pădure de stejari, vizavi peninsula mănăstirii, iar malurile propriiu-zise sunt toate acoperite de stuf. Ce făcea, însă, deosebita atracţie a lacului erau parterele de nuferi ce în podobeau jumătate din ochi, adâncimea, limpezimea apei și absenţa aproape totală a buruienilor.

Frumuseţea locului, discreta proximitate a prietenului meu (aveţi cumva și dumneavoastră oroare de colegii de pescuit care, după cum vine vorba, se bagă în sufletul tău, stau prea aproape de tine, au mereu câte ceva de spus și cu glas tare, comentarii neîntrerupte, ca să nu mai. Vorbim de tranzistori: bref, odioși?), toate făceau ca să mă simt un veritabil pescar fericit. Ca să nu fie fericirea mea pur platonică, mi-a căzut la undiţă și un știucoi, lacom și combativ. S-a strecurat el printre nuferi, doar doar de s-ar agăţa vreun cârlig, am încărunţit în câteva clipe, am rămas câteva săptămâni cu tic-uri nervoase, am scăpat de primii nuferi, după care a urmat partea a 2-a și răzbunarea, am contractat alte tic-uri, încercând a mă scărpina între omoplaţi cu degetul mare al piciorului stâng, ceea ce era evident dificil, deoarece eram încălţat cu cizme, apoi a venit al treilea rând de nuferi cu frunze albe și flori verzi – semne rele! — și, în cele din urmă, minciog, barcă, recviem pentru o știucă defunctă și un sandvici cu cașcaval de Penteleu pentru

mine. Gata!

Și am devenit visător, simţindu-mă foarte, dar foarte bine!

Așa devin eu visător, în special după cașcavalul de Penteleu.

Și, ca un corolar casc gura; de data aceasta nu a mea, ci a știucii. Și ce am văzut în acea gură a amplificat sta rea mea de visare și meditaţie. În gura respectabilei mele știuci se afla un bibanoid, ușor consumat, rulat vreo 30.000 kilometri. Caroseria și arborele-motor îi erau grav deteriorate. Dar și lui îi căsca gura. Din acea căscătură de gradul doi, atârnau rămășiţele neapetisante ale unei săbioare sau oblete, total indescifrabile. N-am avut curiozitatea să cercetez ce se afla și *dacă* se afla ceva în interiorul obletelui, dar nu m-aș fi mirat să găsesc strigoi de răcușori, insecte acvatice, larve de chironomide și, în acestea, macrofite sau alge și nămol anorganic.

Da! Mare-i grădina lui Dumnezeu!

Așadar, cugetam. Care o fi fost bilanţul cugetărilor mele?

În primul rând că mă simt foarte bine.

Iar, în al doilea rând, că sunt un om rău.

Apoi, surpriza: că nu se află în flagrantă contradicţie aceste două afirmaţii.

Mă simţeam foarte bine, din motivele arătate mai sus: ziua, locul, camaradul meu și, în sfârșit, captura mea.

Și de ce sunt eu om rău? Pentru că, în loc să joc hockey, fotbal, chiar rugby sau box, distribuind „cafteli” amabililor mei parteneri și contemporani, fără însă a-i nimici total, eu prind știuci, obligându-le să treacă de la viaţă la deces, fără ezitare sau milă, ba chiar cu o deosebită satisfacţie. Am măcar atâta merit: sinceritatea! (cinism?)

Reflectez asupra sportului nostru: nu sunt singura vietate care trăiește din uciderea altora. Nu sunt un savant emerit, dar atâta lucru știu și eu: natura este o mare școală a crimei. Dar, îmi voi obiecta eu imediat, această știucă, prezentă în barca mea, are peștișori și răs- şi străpeștișori în gura ei, iar toţi aceștia au ucis și înfulecat, mânaţi de o raţiune vitală, căci trebuiau să se hrănească pentru a supravieţui. Acesta este al lor *modus vivendi.*

Mai sunt și anumite animale care mănâncă (sau ucid doar) mult peste nevoile lor vitale. Pădurarul Ilișescu ne povestea cândva, pe Valea Tarcăului, că nu odată consta tase el măcelul comis de un lup, dând buzna într-o tur mă de oi: mult mai multe oi omorâte, decât ar fi putut mânca lupul nostru într-o lună de zile. Așa, de sport, de cruzime, cum prindem noi știucile în Deltă (sau *prindeam!).* Și mai sunt păianjeni care prind, leagă și imobilizează până la moarte (provocată adeseori și de o savantă injecţie) fel de fel de musculiţe și gâze, depășind cu mult posibilităţile lor de mistuire.

Nobilă companie ne-am ales, n-am ce zice: lupi, păianjeni, șerpi desigur, fiarele junglei, insecte hrăpăreţe, otrăvitoare, rechini și… iată-ne înapoi la știuci.

Nu știu dacă cei pomeniţi aci au vreo morală, sau am biţia de a se declara „fiinţe civilizate”. Noi, însă, avem aceste pretenţii. Și dacă tot am căzut într-o transă auto critică, să mai fac încă un pas în această direcţie: spuneţi-mi drept, cinstit, tovarăși

de breaslă, pescari înrăiţi ca şi mine, nu resimţiţi superlativul plăcerii, tocmai atunci când peştele, prins pe undiţa voastră, luptă, se zbate, se zvârcoleşte în disperare, pentru a-şi salva *viaţa* şi cu cât va fi lupta mai crâncenă, cu atât va fi satisfacţia dumneavoastră, a noastră, mai cumplită. Nu este aşa?

Suntem civilizaţi? Ca lupul, hiena, tigrul?

Milostivi, buni, blânzi?

Aşa am fost noi, de mici, învăţaţi să ne comportăm?

Omorâm vietăţi total inofensive – pentru noi – şi ne complăcem în acest sângeros divertisment. Şi apoi propovăduim: fiţi buni, unii faţă de ceilalţi. Protejaţi, menajaţi pe cei mai slabi decât voi. Pe infirmi, bătrâni, pe cei suferinzi…

Cum împăcăm aceste contradicţii?

Hai să luăm o hotărâre, aceea de a ne reforma.

Hai să fim buni, vreţi?

Chiar dacă în natură, aşa cum a lăsat-o Creatorul sau cum s-a autoformat ea din adaptări în adaptări, după mitul lui Darwin, ipotetic şi el (ca toate miturile), chiar dacă nu vedem în natura înconjurătoare exemple de bunătate, de sacrificare a intereselor noastre personale în favoarea unor vietăţi mai plăpânde decât noi, hai să facem noi această tentativă, devenind singura făptură bună dintr-un univers rău, sau, cel puţin amoral.

Vreţi să încercăm? Să… Dar ce-a fost asta, o bubui tură îndepărtată, un avion, un exerciţiu militar? Tunurile din jurul Bucureştiului se aud, uneori, şi până aci. Iar?

Nu, acest ecou prelungit, această ruladă, prelungită, nu este născută din mâna omului. Trebuie să fie un îndepărtat tunet. Oho! Se şi zăresc, la orizont, faimoşii cumulonimbuşi cu nicovală. Briza (încă nu este vânt propriu-zis) bate din direcţia opusă norilor. Atunci, este clar: vine o furtună de vară!

*

* *

(cam până aci i-a fost monologului.)

„Cossy, Cossy! Hai spre acasă, vine furtuna!”

„Păi acuma muşcă mai bine, tocmai când vine furtuna”.

„O să ne facă ciuciulete!”

„Te crezi de zahăr?”

Am căzut la tocmeală, cam la 45 de grade. N-am mers nici spre cabană, spre adăpostul sigur, dar nici n-am evoluat, ca până atunci, defilând în faţa ei, sau întorcându-i, deliberat, spatele.

Uite-aşa şi aşa: cum vă spuneam, cam la 45 de grade.

Alt tunet şi încă o pereche mai ambiţioasă.

Norii, cum nu-ţi supraveghez! prea atent, îşi fac de cap. Ai noştri se căţăraseră până la zenit, în câteva clipe.

Sau aşa ni s-a părut, deoarece pescuitul „foncţiona” impecabil. Poate de-aia!

Bum-bum-barabum-bum-bum!

„Uite ce, Cossy, în malul acela de stuf, sub deluşor, vezi o tăietură, da? Acolo, dacă ne îndreptăm bărcile şi vâslim zdravăn putem ajunge, prin stuf, până la

pământul ferm. Ne căţărăm și ce zărim, la câţiva metri în sus, spre coama dealului?”

„Niște copaci”.

„Bravo! Ca un om mare! Și la ce bănuiești că ne-ar putea folosi acei copaci, cu crengile lor ample, ocrotitoare, prietenoase, zi?”

„Lemne de foc?”

„Of! Disperarea vieţii mele! Adăpost pentru ploaie!”

„Pentru sau contra?”

*

* *

d) *Monologul libelulei* (ultimul!)

Edith Piaf sau ne-Piaf, norii aceia, de dincolo de codru, de codrul fost al Vlăsiei, nu-mi sugerează *la vie en rose,* ci tuși de puţin. Dimpotrivă!

Nu-mi place ploaia, iar furtunile și mai puţin. Aripile mele, de o fineţe rară, au oroare de grosolanele picături de apă. Zborul meu, atât de admirat, ca realizare tehnică și totodată estetică este foarte mult stânjenit de ploaie, în special de cea de vară, cu picături de un hectolitru bucata. Nu le pot suferi! Dar dacă la picăturile gigantice se adaugă vântul năprasnic și, Doamne ferește, boabele de grindină, dintre care unul singur mă poate ciopârţi sau ciomăgi de-a binelea, nu-mi trebuie, nu vreau să aud de asemenea calamităţi naturale și anti-libelulice!

Și iată, iată-i cum se apropie de mine și de teritoriul meu, greu agonisit, din moși-strămoși, acești nori, această… Aţi văzut? Licărirea aceea subită a fost un fulger.

Aud și cum mormăie, bubuie. Vine, vine precis, este o furtună de vară, de ocară! Blestemată să fii! Unde mă feresc eu, aci, în toată stufăria asta, aparent ospitalieră, am zis și repet *„aparent”,* căci frunzele-i lunguleţe, subţiri și cvasi-verticale, nu mă vor putea feri de furtună, de vânt, ploaie grindină, de… sunt o biată demo*isellă pie*rdută, dacă nu găsesc… A! Când mai eram larvă, mă băgăm în apă, sub o frunză de nufăr de Nymphaea *Alba, lăsaţi*-mă în pace, de latină îmi arde acum! Ce mă fac?

Ei! Dar acolo ce-o fi? Un pom, doi-trei pomi, cu frunze berechet, fiecare frunză o umbreluţă pentru *demoiselle.* Ca la Cherbourg. Repede, dacă mai pot, a început să picure, care-i mai aproape, ăsta, ba nu, ăsta, că mă și ajută vântul. Ajung, n-ajung? Ba am s-ajung. Are și două obiecte sub el, pomul. Nu mă deranjează, avem loc berechet, că doar n-or fi obiectele niște *Satanas gigas.*

Sunt mai mari, mult mai mari, nu sunt păroase. A! Sunt oameni și încă pescari, c-au în mână niște ciomege d-alea cu multă aţă și nu sunt păienjeni, ferit-ar sfânta. Sunt inofensivi! Ca să-i cuceresc, să-mi asigur simpatia lor, mă voi așeza chiar pe unul din ei.

Am ajuns! Of! Pe ce ploaie s-a pus acuma!

Mă plimb, mândră, pe mâneca unuia dintre oameni.

N-are ochii mei; încă nu mă zărește.

Acuma m-a zărit. Nu pare supărat, pe mine.

Îmi vorbești. Ce bine-i!

*

* *

e) *Epilog* (care nu mai este mono)

„Uite, Cossy, uite-o, uite-o cum s-a așezat pe braţul meu, săraca de ea”.

„E o libelulă. Te cred, pe ploaia asta, nici nu mai putea să zboare. E udă leoarcă… Sărăcuţa!”

„Uite ce mândră merge acum. A ajuns pe mâna mea și nu se sperie… Ce-ai făcut cu știucile din barcă?”

„Pus sub scândura de la pupă”.

„Bărcile sunt legate bine, să nu le fure vântul?”

„Dublu nod pescăresc!”

„Cum s-o mai uscăm? N-ai un pic de vată?”

„Numai rom! Ce, batistă n-ai?

„Ba da, ba da, și-i curată…”

„Îmi iei o piatră de pe inimă”.

„Imposibil! N-ai”.

„Piatră?”

„Inimă! Am s-o șterg, încet, încet…”

„Nu vrei să aștepţi până trece ploaia?”

„Șarmant! Ce spiritual!”

*

Și m-am pus s-o usuc, abia atingând-o, i-am cules o picătură de apă după alta. Întâi a tresărit, a vrut poate să zboare, dar încă nu putea, apoi ploaia, fulgerele, trăsnetele, or fi având libelulele urechi, aud tunetele, oare?

Probabil că nu. Atunci de ce-i vorbesc eu atât de blând, șopbind: „Așa, fetiţo, uite câtă apă mai ai pe-aci, să ţi-o usuce tătic’. Și pe labe, vai, vai, vai! Așa! Uite cum s-a familiarizat. Nu m-aș mira să-i și placă. Să nu-i dai omului și libelulei cât e în stare să îndure. Dar asta, zău că se și răsfaţă. Parcă s-a mai domolit puţin ploaia: grosul a trecut. Uite-o, a început să facă investigaţii: îşi cercetează moșia. *Le tour du proprietaire!* Scuzaţi, vă rog, dacă n-am mâinile prea curate; sunt pescar, știţi și după o zi în barcă, înnegurat de știuci… data viitoare mă voi strădui… ospitalitate tradiţională, bine recunoscută… Uite-o că a simţit că stă ploaia, face repetiţia generală cu aripile ei, și le încearcă, într-o ușoară vibraţie întâi. Așa! încălzește-ţi motorul, apoi vom vedea. Se avântă spre degetele mele, și-a ales unul mai de nădejde.

Vrei trambulină, da? Ai observat c-a stat ploaia? De unde știi așa de bine? Ochii aceia hipermultiplicaţi?

„Mi se pare c-am putea să ne și cărăbănim. A stat de tot. Nu te înduri de gâza aceia; v-aţi învăţat împreună?”

„Stai puţin! Nu te panica, n-am de gând s-o iau la București, c-am doar apartament mic: două camere și „Livingston*, uite-o cum se avântă, înaintează, acuș-acuș, dă și din lăbuţe și din aripi, vrea…”

„Să-ţi mulţumească, probabil… Ooo! A plecat, ui te-o! Ce bine zboară acum…”

„Pentru puţin!”
A plecat, pleacă, se înalţă, uite-o, se mai vede, abia, abia…
Din ceruri, din locuri sfinte, o rândunică… Ce-i mai dulce decât o rândunică?
Are și ea ochi buni, fără să fie compuși din sute de ochișori.
Zărește libelula, uscată la perfecţie, redată vieţii și fericirilor ei, cum se înalţă spre noi și noi aventuri…
Rândunică își schimbă un pic direcţia, numai cât trebuie.
Vine în picaj, pe la spatele libelulei, unde aceasta n-are sute de ochișori drăgălași…
Ochește, o prinde, o înfulecă, a înghiţit-o. Gata!
Dacă venea cu o secundă mai devreme sau mai târziu…
Dacă nasul Cleopatrei…

Azi am comis („comis” e bine zis) o faptă bună.
Așa și hotărâsem, nu?[20]

ȘTIUCI PE MOTOCICLETĂ

Povestioara de faţă, ca și suratele ei ce zburdă sub coperta volumașului intitulat (cu o regretabilă lipsă de imaginaţie) *„Alte Știuci, Alte Povești”,* ar fi perfect autentică, cu unica rezervă că nu este una singură, ci mai degrabă două, contopite și prezentate pe o singură tavă.

Un modest ghiveci, dacă vreţi, ceea ce nu constituie nicio crimă în sine și de care se fălesc uneori chiar și vestiţi bucătari. Fără să mai vorbim de sprâncenele ridicate, însoţite de onomatopee admirative ale unui public de rafinaţi degustători. Uneori, nu întotdeauna.

Nu știu de ce îmi aruncaţi priviri atât de bănuitoare, sau de-a dreptul dezaprobatoare, la auzul candidelor mele confidenţe. Aţi prefera o minciună gogonată, dar unică, unui duct de adevăruri? Nu? Vedeţi… Iar ne-am împăcat! Sunt de altfel convins că o bună parte din indulgenţa dumneavoastră provine de la faptul că destăinuirile mele au fost spontane, nesilite, neconstrânse de împrejurări.

Motivul împerecherii episoadelor s-ar putea, dacă-i nevoie, justifica prin faptul că ambele s-au petrecut cam în aceeași epocă (1948 – 1950), în același loc, lacul Pasărea, mai zis și Pustnicul (harta Ghidului pescarului spor tiv și bucureștean se menţine aci într-o prudentă rezervă, scriind ambele denumiri în dreptul aceluiași lac), și în aceeași companie, prietenul meu Aurică S. Și cu mine.

---

[20] Întâmplare absolut autentică!

Aș mai putea adăuga, într-un exces de scrupule, că și barca noastră, în ambele expediţii, a fost aceeași, că doar nu erau decât două pe acel lac și tare amărâte amândouă, una cataleptică, cealaltă în comă. În sfârșit și *last but not least* (cum ar fi zis Aurică), ambele drumuri au fost par curse, de la București la lac și înapoi, pe același vehicul auto-propulsat și anume o robustă motocicletă, marca am uitat-o, de foarte mulţi (pentru posibilităţile noastre) centimetri-cubi (cm^3 pentru intimi).

Accesul pe șoseaua București-Brănești-Fundulea etc. Îl cunoaşteţi cu toţii; știţi, în consecinţă, că după virajul „ăla" vine imediat pasajul peste calea ferată București - Constanţa, ceea ce nu-i frumos din partea virajului, la o atât de mică distanţă de o cotitură bruscă, supărătoare și orbitoare. Se recomandă deci insistent să abordezi virajul cu multă prudenţă, dublată și amplificată de un glacial sânge rece, în așa fel încât să mergi ca melcul în dreptul șinelor C.F.R.-ului. Nu atât din pricina frecvenţei trenurilor în acel punct, sau a vitezei cu care ele obișnuiesc să se repeadă spre viaţa trepidantă a Capitalei, ci din cauza profundelor denivelări, gropi, urmate de trambuline și iar gropi ce decorează, înzecindu-i farmecul, un biet pasaj de C.F., obiect în general monoton, total utilitar, deci lipsit de pitorescul Alpilor Elveţieni sau al vulcanilor Andini. Orice motociclist, specializat în catastrofe rutiere, mă va înţelege desigur și va opta hotărât pentru o sportivă și frăţească tamponare cu rapidul 207 venind ticsit de miresmele călătorilor și debordând de efluvii marine, faţă de alternativa, mult mai regretabilă, de-a trece șinele și împrejurimile lor, cu o viteză mai mare de 20 kilometri/oră și simţind cum îţi sfredelește tot organismul, cadrul sfărâmat al motociclului, plus diverse condimente, precum biele, pistoane, pedale și bujii incandescente, parcurgându-ţi anatomia cea mai intimă… Pre fier oricând acceleratul, poate chiar și un mărfar, sărac, dar cinstit.

După traversarea fără incidente a căii ferate, ceea ce vă dorim și dumneavoastră, o apuci la stânga prin pădure, pe un drum îngust, plin de farmec și capcane, sub forma unei abundenţe de veveriţe și mierle care, distrăgându-ţi atenţia de la conducerea vehiculului motorizat, te îndeamnă la numeroase carambolări cu arborii pădurii.

Ciocniri dăunătoare tuturor părţilor interesate. Nici n-ai scăpat de ultima mierlă că va trebui, extrem de brusc, dacă nu instantaneu, s-o cotești la dreapta. Iată, în sfârșit, un drum mai larg, a cărui ambiţie ar fi să-l numim șosea. Ar fi, fără dar și poate, dar îţi întinde și el curse, fiind literalmente cotropit de iepuri și căprioare. Am notat și menţionarea unor porci mistreţi *(porcus mixticius),* dar prezenţa acestor mamifere artiodactile ne era semnalată într-un excelent ghid turistic din 1478. Nu știu dacă în ediţiile mai recente mai pot fi găsite. Beţia vitezei, provocată de rectilinitatea și lărgimea drumului, combinată cu abundenţa faunei și florei silvice te pot face să treci cu vederea că totul are un sfârșit, inclusiv drumul nostru forestier, al cărui capăt coincide cu o abruptă declivitate, care drept în apele lacului te poate mina. Dar să nu fim pesimiști! Astăzi, șoseluţa noastră se evazează într-un „Parking 4 impunător și taxabil. Au răsărit, de-a lungul veacurilor, o cabană, cu bufet, restaurant, toaletă și uneori chiar și bere la sticlă, încât de vine din ce în ce mai dificil să nu observi măcar o parte din aceste cuceriri ale civilizaţiei și să zbori,

nepăsător, până în străfundul apelor ospitaliere.

Pe timpul meu, (cum zicea străbunica noastră), adică după război (dar înainte de 1950!), nu existau toate aceste așezăminte culturale, nici măcar cochetele chioșcuri pentru desfacerea mititeilor. Nu exista vastul parking, nici larga, somptuoasa potecă de coborâre spre lac, pietruită, pavată, cu viraje marcate, cu trepte îmbietoare, cu balustrade pentru invalizi, vârstnici, bolnavi și ebrietăţi, sau chiar puţin gravizi.

Nimic, vă afirm eu, nu exista din toate cele enume rate mai sus; poate, ici-colea, printre arbori și pe sub tumuli, fosila vreunui saurian de mult dispărut, dar…

Dar, în apa lacului, forfoteau „saurienii" noștri îndrăgiţi, adică știucile, iubitoare de sport și de sportivi prevăzuţi cu undiţe și linguri, din abundenţă. Acestea, știuculiţele din Pasărea, erau camaradele noastre de joacă; iar pentru joaca aceasta, parcurgeam noi atâta amar de drum;

Și nu-l regretam, dimpotrivă! Nu vedeţi că eu personal scot din naftalină aceste amintiri preţioase, vechi de…

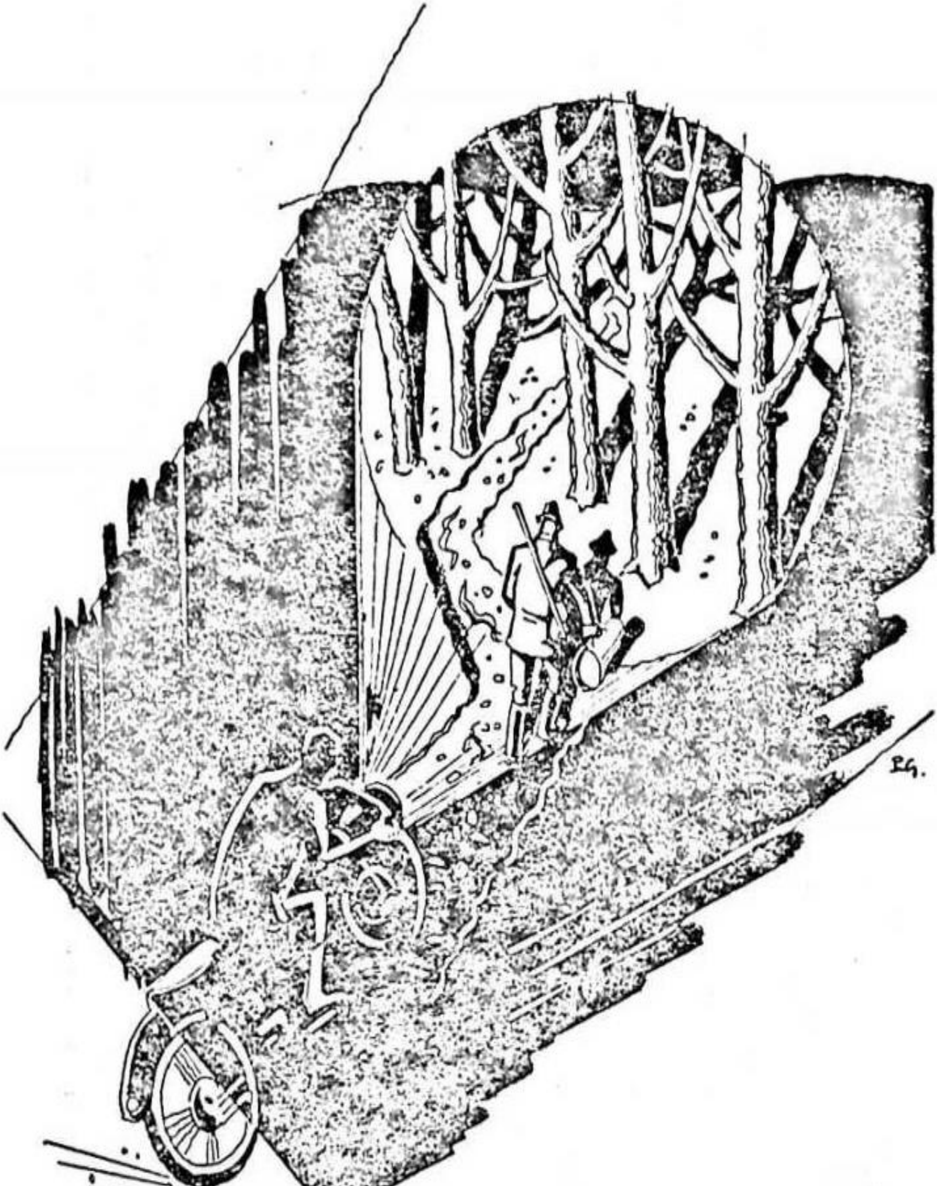
vechi de vreo 35 ani, poate și mai mult, cine mai știe?

Dar omul, din fericire, domină natura. Natura cu prinde și știuca. *Ergo:* omul domină știuca. Mai perfect silogism nu puteţi găsi, nici la Bucur-Obor, nici la Galeriile Lafayette. Și tot dominând natura, cu procentul ei normal de știuci, a reușit să le stârpească pe toate. Azi nu mai există urmă de știucă în lacul din Pasărea. Se mai găsesc, pare-se, săbioare, obleţi, broaște, multe sticle de Pepsi-Cola (goale) și un număr respectabil de călugăriţe de la Mănăstirea Pustnicu, sau Pasărea, situată peste drum de lac. Gurile rele mai pretind că în acel lac s-ar găsi și șalău, dar trebuie să fie o confuzie între lac și restaurantul de sus, unde se pare c-ar fi fost zărit cândva, acum X ani, un specimen al acestui vertebrat, într-o stare de conservare acceptabilă. Zvonuri și superstiţii, fără îndoială.

Dar, ia hai să ne întoarcem la „ghiveciul* nostru de pe la 1950. Aurică… Ăăă… Aurică… (daţi-mi alt cuvânt în locul lui „care") Aurică, bravul nostru conducător-moto (mersi!), puse o netă, intransigentă frână la marginea rudimentului de potecuţă ce șerpuia agale spre lac, îmbinând o duioasă priveliște printre trunchiurile de stejar, subcoronariană, dacă vreţi și ţineţi morţiș, înspre lac și mănăstire, înspre lanurile însorite ale malului opus.

Dar și această potecuţă, trădătoare și perversă și ea de rea să te facă să treci cu vederea că era numai râpe toată, râpe dezordonat înclinate, pline de vicleșuguri, clisoasă, noroioasă, umedă, alunecoasă, plus numeroase alte puncte de atracţie. Era frumoasă totuși, afurisita de ea, dar eu o savuram cu mai mult interes, descălecând de pe motocicletă și coborând pe piciorușele mele până la malul apei. Îmi plăcuse mult skiul, în tinereţe și, cu condiţia de a nu privi cu prea multă atenţie culoarea maro ale a potecuţei noastre, îţi putea trezi reminiscenţe ale Postăvarului, coborât în multiple derapaje.

Iată-ne sosiţi la malul lacului. Bărcuţele amândouă, la fel de schiloade și de subnutrite, ne aruncau priviri recunoscătoare, dând din coadă cu multă speranţă, contând indiscutabil pe „o potrivită băgare de seamă*, sub ce formă însă nu știu.

Fiind firi impresionabile, amândoi, A. și cu mine, priveam mai degrabă spre peisaj decât spre bărci, ca s-avem, la momentul oportun, curajul și despreţul morţii necesar ca să călcăm în ele. Că așa era regula jocului; o știam și nu ne împotriveam. Este drept că și lacul era foarte frumos. La dreapta se întindea înspre

Brănești și oglinda apei se pierdea în masivul stuf ce-i forma coada. În faţă, lacul îşi dezvăluia dimensiunile reale, adică vreo 500 metri în lăţime. Apoi, ceva mai la stânga, semănând prin meandrele sale cu un râu impunător, lacul se transforma, într-o serie de ochiuri care se numeau, Cozieni, Pitească etc. Până la Șindriliţa, Afumaţi, mai știu eu unde. Apoi continuându-ne rotirea privirilor, tot spre stânga, dădeam de tot ansamblul Mănăstirii Pasărea, cu bisericile, capelele, uliţele și căsuţele maicilor rezidente. Nu pentru prima dată am constatat cită perspicacitate a prezidat la alegerea locului unde urma să se întemeieze o mănăstire. Cine, și pe baza căror criterii, selecţiona amplasarea sfintelor lăcașuri? Ne lipsite sunt, mai totdeauna, pământuri fertile, agricole și horticole, un lac pitoresc (nu o baltă respingătoare), un codru, toate împletindu-se într-un noian de elemente, utile și pitorești. Da! îşi cunoșteau treaba acești urbaniști și arhitecţi și meșteșugari care plămădeau viitoarele așezări monahale.

În sfârșit, dacă-ţi lăsai privirile să curgă de-a lungul malului, spre extrema stingă, vedeai cum se îngustează treptat lacul, pierzându-se iar prin stufuri spre Cozieni

Găneasa-Moara Domnească: un mic și tangibil rai. Iar tot stufărișul descris mai sus era, sau trebuia să fie o inepuizabilă rezervă de pește. Cu ajutorul căror metode sau produse (unii acuză îngrășămintele, alţii…) a reușit omul, care se bucurase mii de ani de aceste bogăţii naturale, să le desfiinţeze în 20 ani, poate și mai puţin?

Să respingem valul de pesimism ce ne cuprinde și să purcedem la munca serioasă de a ne răfui cu știucile care ne așteaptă cu răbdarea lor milenară, știind, sau intuind poate, că suntem oarecum ultimii reprezentanţi ai faunei prevăzute-cu-undiţă ce va cutreiera acele meleaguri. Că, în fond, și noi pescarii facem parte din natură, suntem în consecinţă și noi dominaţi de om și, ca atare, sortiţi dispariţiei.

Ne urcăm cu grijă și prudenţă într-o singură barcă, ce ne-a fost eliberată și încredinţată de un ipotetic paznic. Numeroase și elocvente scârţâiri de bun-venit din partea bărcii (scheletul ei) și gâlgâiri de rău augur provenind din viscerele ei și sucurile ce le secretă din abundenţă.

Cealaltă barcă, cea dispreţuită de noi, simulează un șoc depresiv, lăcrămează și schelălăie; înscenări, cunoaştem!

Pornim, am pornit, hurra! Vâsla sare din furchet, furchetul din locașul său, bâjbâim prin fundul mlăștinos al bărcii întru recuperarea lor. Semne bune! Nu c-am fi superstiţioși ca pescarii, ca ceilalţi pescari adică, dar sunt (atâta lucru ne veţi concede) semne bune, semne rele și semne de întrebare. Noi ne aflam abia pe la primele. Vâslim, lansăm, recuperăm, repornim, relansăm ș.a.m.d. Până la ultimul alineat al paginii următoare. Până acolo nu merită să citiţi. Până acolo, pot să vă spun eu, în mod cu totul confidenţial, se prinseseră doar 5 (cinci) știuci, dintre care eu trei și A. Două (evident, din moment ce eu scriu această povestioară; dacă o scria A. Ar fi fost probabil invers, sau și mai rău). Această minimă diferenţă, plus

vreo două știuci scăpate, avură darul de a-l întărită pe Aurică: era de acord, eventual, să piardă Cupa Cam pionilor Păsăreni, dar nu la golaveraj. Zdrobit, da! Dar nu umilit, în prelungiri. Drept care îşi arcui puternica mușchiulatură și se năpusti asupra undiţei sale, descărcând rafale de muniţii linguratice în toate direcţiile cunoscute, plus alte câteva, recent omologate.

Și astfel reuși camaradul meu capturarea specimenului de departe cel mai spectaculos: o „bucată" de… de… Circa 80 kg, cu cizme cu tot. Explicaţia este relativ simplă: înfierbântatul Aurică, simţindu-se distanţat, dornic să obţină în deplasare măcar un rezultat de egalitate, s-a cam pripit, a uitat că suntem doi într-un balansoar și, după ce și-a descărcat mitraliera în toate direcţiile admise de codul manierelor elegante, adică lateral faţă de barcă, și-a încărcat gura de foc cu un proiectil şi gantic spre a-l lansa în lung*ul băr*cii, fiind el, artileristul, întors cu spatele la mine. Astfel m-a ignorat; ignorându-mă a dat avânt proiectilului exact în direcţia mea.

Când a lansat lingura, aceasta, speriată de forţa și rapiditatea ce-i fuseseră imprimate, a privit deznădăjduită, în clipa decolării, după un obiect stabil de care s-ar putea crampona, ca să nu se vadă zburând până peste mănăstire, ca un mic *Concorde* ce devenise. Obiectul stabil ce-i reţinu privirile nu eram decât eu. Din fericire, numai o parte din mine, cea mai vizibilă, cea mai accesibilă: cocheta mea pălărie de fetru verzui, model AGVPS. Pe aceasta a înhăţat-o, cu energia disperării, linguroiul Auriculul. Din cauza vântului, pălăria fusese zdravăn înfiptă pe craniul meu; sau, poate, preocupările spirituale ce joacă un rol atât de important în viaţa mea de pescar amator, creaseră, prin clocoteala cerebrală aferentă, o vădită dilataţie a ţestei mele (și așa cam bombată sau bombastică). Faptul rămâne că pălăria, ce-și adjudecase toate cârligele, nelăsând anatomiei mele nicio firimitură, a rezistat, s-a opus din răsputeri abandonării stăpânului ei iubit, cauzând stupoare în tabăra adversă. Era, ce-i drept, confecţionată dintr-un material robust, rezistent la intemperii, ploaie, vânt, grindină și cârlige Mustad, universal admirate de specialiști. Stupoarea, într-o cu pită, s-a transformat în strigăt de victorie. Confundând total direcţiile provă-pupă, Aurică, și așa marinar mediocru, a început să jubileze și să strige „Am una maare", sau exclamaţii similare. Întorcându-și, triumfător, privirile către mine, vastul său zâmbet s-a transformat, treptat, într-un rictus încremenit. Cuprinse dintr-odată tot tabloul, cu prietenul său pe post de știucă capturată și privirile-i încărcate cu reproșuri mute, dar nu mai puţin elocvente; jubilarea se transformă, ca prin miracol, în abjectă decepţie. Nu mă îndoiesc o clipă că și-a regretat gestul: capturarea prietenului cu o simplă lingură de pescuit, dar cred totodată că decepţia de a vedea că nu-s decât eu, necum o știucă-record, a depășit cu mult lamentabila eroare, cu remușcări cu tot.

Ne-am descotorosit unul de altul, cum am putut, așezând în cutii separate toate piesele, anatomice și altele ce ţineau de Petrișor și respectiv, toate cele care compuneau instrumentaţia pescărească Auriculeană. Bineînţeles că ne zbăturăm niţel, unii și alţii, căutându-ne identitatea individuală: pălăria, insigna AGVPS, diverși nasturi, fâșii de fular ciopârţite, piese detașate de mănuși, o batistă, un

briceag, ceva mărunţiş monetar, o lingură și câţiva metri de nylon, o carte poștală „Survenire de la Constanţa" (ce căuta acolo?) și alte câteva bagatele, posesiuni particulare ale subsemnatului, fură graţios aliniate într-o traistă cu monograma mea. Remarcaţi, vă rog, totala absenţă de piese anatomice esenţiale: ochi, O.R.L., ficaţi, cord, plămâni, mâini, picioare, ţigări, brichetă, toate absolut indispensabile și de neînlocuit în codrul Pustnicului. Apoi, separat, într-o cutie de carton, făcând parte din zestrea bărcii (dinspre partea bunicii ei) au fost așezate obiectele formând arsenalul tentativei criminale: lingura cu princina, completă cu cârlige, carabină, vârtej, etc., mult nylon, graţios încurcat sub forma denumită „perucă", adică un ghemotoc total inextricabil, care se pierdea în tenebrele unei mulinete, complice involuntară a agresiunii ne premeditate; în sfârșit, diverse piese de schimb, o cutie goală care, înainte de răsturnare, conţinuse ceva linguri destinate unor viitoare atacuri, un biban și alte simptome beligerante destinate viitorului apropiat.

După sortarea acestor rămășiţe pământești, ne-am revenit în fire și ne-am reapucat de pescuit, cu mai mult sau mai puţin succes, fără…

O *voce neașteptată:* Fără niciun pic de rușine?

Eu: Cine vorbește aci, întrerupându-mi povestioara?

Vocea: Eu vorbesc, eu întrerup și sunt cam mirat de tupeul tău!

Eu: Care *eu* și de ce tupeu?

Vocea: Te vaiţi că ţi-a fost pălăria, o simplă pălărie, înhăţată de un coleg aflat în aceeași barcă?

Eu: Dar sigur, dar cum de nu, doar este purul adevăr și datează din anii…

Vocea: Datează din anii… dar ceva mai recent nu mai ţii minte, ceva cu niște ochelari, ceva în Deltă, ceva…

Eu: A! tu ești, Niculae, *maître* Nicolas Cr., care…

Vocea: Da, eu sunt; și *maître* sau *ne-maitre,* mi-aș permite să-ţi amintesc că mi-ai spart, cu lingura, o lentilă a ochelarilor mei, așezaţi, cochet și utilitar, pe propriul meu nas acvilin și aristocratic, nu de mult, pe ghiolul Capcicova, lângă Crișan.

Eu: Da, da, da, îmi aduc aminte, recunosc, dar…

Vocea: Dar? Puteai să-mi scoţi ochiul, nu?

Eu: Și ce vrei, acum?

Vocea: Vreau să le povestești și dumnealor, cum ai fost, în viaţă, și agresor, nu numai victimă!

Eu: Of! Dacă trebuie, le spun, dar se face târziu, suntem încă pe lac, la Pasărea; ne-ar putea apuca noaptea, știi și…

Vocea: Acum ori niciodată! De altfel îţi convine perfect, că ce mai ai de povestit din expediţia Păsăreană, cere un decor mai întunecat, nocturn chiar, aș putea zice. Știi doar bine, că numai mie mi-ai povestit-o de zece ori…

Eu: Chiar zece?

Vocea: Hai, nouă, ultimul preţ. Dă-i drumul, te rog *frumos* că de nu o povestesc eu și nu știu zău dacă…

Eu: Bine, bine! Bine, bine!

Ei! Se făcea că domnul acesta, care nu s-a sfiit să-mi întrerupă plăcuta

naraţiune, evocând o partidă de pescuit petrecută cu mulţi ani în urmă, presărată și cu picante detalii (cârlige și alte asemenea), dar întreruptă este și rămâne… că domnul acesta, bănuit de a *fi* inginer pe lângă pescar, și vice-versa, a avut proasta inspiraţie să pornească la drum cu mine, într-o dimineaţă, din Crișan.

Și într-o barcă și pe o vreme sumbră, de nimic-bun-prevestitoare și cu un barcagiu între două vârste și două kilograme de vin, producţie proprie și asta încă n-ar fi nimic, dar atins și de un flagel contractat de la niște pescari amatori, pe care îi condusese el prin ghioluri și canale, în căutare de știuci, bibani, avaţi și, în special, știuci. Flagelul, sau morbul de care suferea moș Sergiu se numește undiţomanie, sub forma ei cea mai acută, răpitoricească. Simptomele bolii, îndeobște cunoscute, sunt lesne de detectat: ele apar pe mina dreaptă, sub formă de lansetă, mulinetă încâlcită cu mult nylon și se termină cu o lingură, sau wobbler, întotdeauna prevăzute cu cârlige. S-ar putea, probabil, și fără cârlige, dar ar fi atunci altă boală în altă traistă; nu ne interesează aci, fiind exclusiv neuropatologică. Sergiu al nostru suferea de boală sub forma ei endemică, adi*că cu* cârlige. Ceea ce îi conferea însă forma redutabilă era amănuntul că dumnealui, pacientul, era de profesiune barcagiu și în această calitate ne întovărășea în ziua cu pricina. Aci se termină simptomele; boala se termină obișnuit cu ocazia funeraliilor pacientului; rar mai târziu, niciodată mai devreme.

În acea dimineaţă de toamnă, cerul era posomorât. Noi pescarii, eram posomorâţi de sculatul matinal, pe întuneric, cu o cafea dubioasă în măruntaiele noastre și de mersul interminabil, de-a lungul Dunării, până la domiciliul lui Sergiu. Dumnealui, Sergiu, era, la rândul său posomorât de plictis și nerăbdare, că se făcuse ora șase și el ne aștepta cu barca, vâslele, ghionderul, ancora și lanseta personală, încă de la ora cinci. De ce de la ora cinci, din moment ce stabilisem, faţă de un grup de onești martori, că vom sosi la el acasă la ora șase (după cinci) punct? Da, dar acest angajament solemn fusese luat în ajun seara, după regăsirea vacii lui moș Sergiu, pripășită sau chiar rătăcită de câteva zile prin imensitatea plaurului dunărean. E clar? Nu-i clar de loc! Cum nu-i clar?

Regăsirea unei vaci, jucând pe post de fiu risipitor, nu este ea un prilej necesar și suficient pentru ingurgitarea unui număr respectabil de căniţe, căni sau ulcioare de vin inofensiv și natural din grădina proprie? Este – și nu te doare capul a doua zi – numai că înţelegi cinci când ţi se spune șase (faţă de martori) și, fiind om de cuvânt, te duci la întâlnire la ora cinci, tocmai când o oră de somn în plus ţi-ar fi prins de minune. Lucrurile s-au lămurit însă, destul de repede. Ne-am urcat în barcă tuş trei, pornind-o la vale pe canalul paralel cu Dunărea.

Cerul, posomorât până atunci, după cum mi se pare că s-a menţionat mai sus, avea probabil și el dureri de cap, din motive similare cu ale lui Sergiu (?), uite că nu știu, a început să lăcrimeze, să se vaite și apoi să inunde de-a binelea cu o ploaie binefăcătoare (capului lui Sergiu), și foarte iritantă pentru noi (care n-aveam nevoie de ea, fiind, din păcate, sobrietatea personificată). Vă rugăm să ne iertaţi această aparentă absenţă de vicii: eu, cu câţiva ani în urmă, stimam un păhărel-două, la vreme de seară, iar *„maître Nicolas”,* mai tânăr decât mine, este încă și

acuma un băutor înveterat, un redutabil dipsoman, care-și bea ușor porţia de doi litri de ceai de mușeţel pe zi. Este însă foarte rezistent la băutură și aceste excese, „la el, nu se cunoaşte”.

Deci ploua. Ploua pe canal, pe Dunăre, pe ghioluri, pe plaur chiar și pe noi. Este ceea ce s-a străduit să exprime poetul… poetul… ia să vedem, să fi fost Verlaine, să fi fost Baudelaire? Să se descurce între ei! zicea el „*Il pleut dans mon coeur, comme îl pleut sur la viile…* Etc.

Noi n-aveam *viile,* dar aveam plaur; de plouat însă, tot ploua.

„Ah! Uite, uite! Uite cerul albastru, uite-l cum vine…” am strigat noi în cor, văzând o geană luminoasă care se repezea spre noi, venind din nord, de dincolo de Dunăre. Hurra! Ce bine!

Și într-adevăr, ploaia s-a rărit, ploaia a stat cu totul.

O timidă briză i-a luat locul. Timidă iniţial, ca o jonfilă proaspăt culeasă dintr-un pension pentru domnișoare de ilustră descendenţă.

Delicată, rezervată, sfioasă, resemnată parcă… Oare Xantipa, sau vrăjitoarele din Macbeth, în tinereţea lor, tot așa de delicate, placide și supuse or fi fost ele?

Dar noi, dă-i cu hurra!

Eram acum în Capcicova. Poate bănuiţi, poate știţi, dar Capcicova este un ghiol; un ghiol pe care-l treci când ai treabă mai încolo, prin lacub, sau poate… Gata, gata, nu sunt obligat să le spun chiar pe toate.

Și, gudurându-ne c-a stat ploaia și chiar dacă s-a înteţit un pic vântul, tot ne guduram, începurăm a lansa diverse obiecte apetisante pentru știuci: linguri rotative, linguri oscilante, linguri pitagoriciene (n-am văzut niciodată, dar am auzit că există) și wobblere autohtone și alohtone. Cu rezultate „așa-și-așa”, adică acceptabile.

„Nea Sergiu, trage, te rog, mai aproape de mal, malul de sub vânt, că aici, în mijlocul ghiolului, suflă cam tare…

Dar moș Sergiu lansa și mulina de zor.

După câteva rugăminţi, repetate în mod din ce în ce mai insistent, Sergiu, cu o privire froasată și gesturi voit nonșalante, lăsă undiţa, apucă vâslele și trase, cu oarecari eforturi, în contra vântului, până aproape de mal. Ca să-și arate și toată bunăvoinţa, aruncă peste bord un soi de ancoră (mai mult soi decât ancoră) și se reapucă de… de nu pot să-i zic pescuit, pentru că în cele două zile Petre cute cu el în barcă n-a prins un singur pește. Avea o lingură, una singură, ceea ce nu-ɨ un păcat în sine, dar era lingura lui cam bondoacă, obeză, grea, nu știu cum să-i zic, dar, hotărât lucru, fără sex-appeal pentru știuci.

Nylon-ul îl avea robust (cred că de 0,5 mm) și lanseurile sale depășeau, uneori, chiar distanţa de 5 – 6 metri! Nu prindea însă nimic. Curios!

Nici nu prinse bine a-și strânge vâslele și a-și repune în funcţiune mulineta și iată-ne iar în mijlocul ghiolului.

Ancora nu ţinea câtuși de puţin, iar vântul se înteţise de-a binelea, se vede treaba.

— Nea Sergiu, uite că iar ne-a furat vântul…

Este adevărat că trecuseră vreo două ore de când huzuream prin ghiolul nostru și vântul creștea în intensitate din ce în ce. Și nu era austrul (vântul de sud-vest) cum aţi putea crede. Austrul este un vânt cu tabiet, un soi de vânt cotidian, care se pornește pe la 9 – 10 dimineaţa, se întărește pe la orele prânzului, devine vijelios după amiază și apoi scade treptat pe înserate, până se potolește de tot, lăsându-ţi o oră-două de pescuit calm și, adeseori, fructuos până la ora retragerii. Regula nu este absolut riguroasă, ca mai tot ce ţine de meteorologie, dar lucrurile se desfăşoară adeseori după acest program. Crivăţul, în schimb, vântul de nord-est (în Deltă de nord curat, neavând de ocolit Carpaţii noștri dragi), crivăţul bate, adeseori, trei zile și trei nopţi neîntrerupt. Este vântul zăpezii viscolite, al nămeţilor magnifici și monstruoși.

Vântul care ne scutura în ziua cu pricina era un straniu personaj, cu apariţii foarte rare și destul de puţin cunoscut chiar și de băștinașii din Deltă: era un vânt de nord-nord-vest! A durat în total 36 ore, dar paroxismul și l-a atins când eram noi pe baltă și, mai târziu, pe drumul nostru de întoarcere înspre Crișan, când l-am savurat din plin, avându-l drept din faţă.

Deocamdată ne apropiam de orele prânzului și vântul sufla în rafale, care smulgeau tufe întregi de stuf de pe plaur, aruncându-le hăt-colo peste capetele noastre și, uneori, dincolo de ghiol.

— Sergiule, fii mai atent, te rog, iar ne-a luat vântul și ne mână până la mama-dracului!

Sergiu, plictisit la culme, nici nu se sinchisea de vânt, de valuri, de deplasările continue ale bărcii noastre, de obiectele zburătoare ce ne înconjurau. Știa una și bună: voia să-și lanseze linguroiul obez. De ce? Nu știu. În ce scopuri iar nu știu! Tot n-avea nicio mușcătură!

Culmea este că noi, cu toată vijelia, prindeam destul de multe știuci: nu enorm de multe, dar prindeam! însă în ce condiţiuni: una la mână, trebuia, din cauza valurilor, să te tot cramponezi de barcă; apoi nu puteai lansa decât în direcţia vântului, că prea se înăsprise. În sfârșit – și acum ne apropiem de incident – barca ar fi trebuit, prin grija barcagiului, menţinută foarte aproape de malul nordic (de unde bătea vântul) și într-o poziţie perpendiculară pe direcţia vântului, ca să putem, Niculae și cu mine să lansăm, cu vântul din spate, amândoi cam în aceeași direcţie, fără să ne încrucișăm firele. Dar, ţi-ai găsit! Moșul, căpăţânos, dorea să-și încaseze un foarte respectabil onorariu, în calitatea sa de barcagiu, dar să se și amuze concomitent, pescuind *au lancer,* ca „domnii" de la Bucureşti. Eu pufăiam de indignare, căci nici nu apuca Sergiu să ne așeze barca cum trebuia, că-și și scotea vâslele din apă și mă regăseam cu un perete de stuf la trei metri în faţa mea. „Moșul" (nu era moș de fel, dar așa sunt ei în Deltă: la 50 ani arată a 70 și au putere ca la 40!) adoptase metoda cu ghionderul, care rezista la deplasări, spre deosebire de ancoră, dar nu împiedica rotirea bărcii. Ne menţineam astfel pe loc, dar vântul tot întorcându-ne, din comoditatea vâslașului, aveam numai pereţi de verdeaţă în faţa noastră, în loc să dominăm întinderea ghiolului. Exasperat de indolenţa barcagiului, de neglijenţa lui, de indiferenţa sa faţă de rugăminţile mele (Niculae,

nu știu de ce, privea delăsarea lui Sergiu cu mai mult calm decât mine), am început să fac reflecţii și aluzii răuvoitoare la adresa vâslașilor care… Și care… În loc de a…ș.a.m.d. La început m-am adresat lui Niculae, dar cu glas destul de tare, ca să priceapă iapa, însă, dintr-un rest de delicateţă, folosind limba franceză, apoi engleză, apoi ebraica veche, sanscrita și câteva dialecte africane mai puţin răspândite în lumea noastră intelectuală; în sfârșit, scos din sărite, din cale-afară, am întors-o pe românească pură, arătându-i lui Niculae cum unii oameni, care stau tot anul în Deltă și pot să meargă la pescuit din ianuarie și până în decembrie, nu se sfiesc să-și aleagă pentru acest sport tocmai zilele când sunt angajaţi și stipendiaţi pentru a mâna barca unor oaspeţi veniţi cu mari sacrificii din depărtări considerabile… și câte și mai câte, spuse voit cu glas de *Heldentenor wa*gnerian, ca să fie recepţionat cam până la Chilia Veche, eventual și Odessa.

Văzând inutilitatea celor mai violente diatribe ale mele și cum se sfărâmau de carapacea blindată a adversarului, am fost nevoit să încerc să mă adaptez, profitând de rarele momente când dispozitivul defensiv al adversarului mă lăsa să întrevăd un culoar spre poarta adversă și trăgeam atunci din orice poziţie. Mă suceam, mă răsuceam, arătam ca un tirbușon în concediu de odihnă. Foarte incomod!

Plus faptul că vântul suflându-ţi în lingură îi imprima traiectorii imprevizibile și, aparent irealizabile. Și barca înclinată, jucată pe valuri și, și, și, uite-așa s-a întâmplat!

La un moment dat, am avut peretele de stuf în faţă, am încercat să-mi lansez lingura lateral, pe lângă plaur (că mușca totuși știuca, depravată și vicleană) și înclinat cum eram, batjocorit și de vânturi, am ochit magistral, dar cam prea magistral pe gustul vântului care a mai împins și el o ţâră, numai cât trebuia și, când porni lingura, drept în ochelarul stâng al lui Niculae, nimeri, sfărâmându-l fără efort și văzându-și de drum mai departe. Nu însă fără a emite un agreabil sunet cristalin, care, combinat cu o bruscă zvâcnire a lui „maître Nicolas”, îmi sugeră că ceva nu era tocmai în regulă.

Lentila stingă fusese spartă, cioburile ei împroșcaseră faţa colegului meu de pescuit și problema majoră era acum dacă aceste cioburi nu produseseră leziuni, mici sau mari, ochiului propriu-zis. Niculae îşi scosese acum vestigiile de ochelari (care fuseseră și „de soare”) deveniţi în prezent – cel puţin pe jumătate – inutilizabili și dorea să stabilească, prin multiple aspersiuni cu apa ghiolului, limpede și curată (cum este ea toamna), dacă măcar ochiul său stâng mai era, sau nu, utilizabil. Era, și aceasta însemna că va trebui cumpărată o nouă lentilă stângă, asortată, montată și de cheltuieli legată.

Glumesc acuma, de când a trecut timpul și mi s-au mai alinat remușcările; dar, pe moment, mărturisesc c-am fost consternat. Cum, eu, care pescuiesc de o viaţă întreagă (sau aproape) și n-am comis niciodată asemenea boroboaţă, eu, care am asistat doar la câteva, destul de spectaculoase, reușite de alţii! Când Georges McD. A fost agăţat la Snagov în creștetul capului (unde se manifesta un început de chelie) și a trebuit să se întoarcă la mine acasă, unde cu pensete am reușit să-i

desprindem capul de lingura ce ședea ţanţoșă pe piscul cel mai înalt al anatomiei Georgiene: Hillary pe vârful Everest-ului, ce mai!

Când prietenul Cossy a reușit, la Crișan, pare-mi-se, sau la Partizanul, să se *autocaptureze* înfigându-și cârligul propriei sale linguri în propria sa falcă și încă atât de profund încât vârful, cu barbetă cu tot, îi dispăruse din circulaţie. Cum a reușit această auto-ispravă nu-mi pot da seama, dar a reușit-o și încă în plin ghiol, de faţă fiind Lilly, soţia sa și au fost nevoiţi, ea trecând la rame, să se întoarcă în satul respectiv și drept la dispensar cu accidentatul, care pe tot parcursul drumului îşi exhiba doar o falcă, cealaltă fiind prevăzută cu o bijuterie de lingură ce-i atârna din ea și pe care se străduia, cu o naturaleţă simulată și după părerea mea, neverosimilă, s-o mascheze, neavând totuși pretenţia să ne convingă c-o purta în scopuri pur ornamentale, după o veche reţetă hotentotă. Dacă o avea atârnată de buză, eventual, am fi admis…

Eram, deci, cuprins de remușcări, priveam pe sub gene spre Sft. Martir Niculae, eram pocăit, rușinat, în ochii mei se puteau citi (sper!) regrete eterne, absolvirea prin post și rugăciuni a păcatelor mele, foste, prezente și viitoare; cred că arătam întocmai ca un căţelandru de condiţie modestă, surprins cu un os în gură și fără acte justifica tive. Apoi, râzând sau întrezărind printre lacrimile mele că *maître Nicolas* încetând cu abluţiunile oftalmologice, putea fi admirat cu numărul reglementar de ochi în cap, că în plus, îşi reluase chiar undiţa în mână, arborând priviri hotărâte și știucofobe, ce mi-am zis eu, decât „Ia hai să-mi alin eu durerea copleșitoare, de-a fi scos un ochi bunului meu prieten și să privesc spre aspectul optimist, de a-l fi regăsit și înșurubat la loc. Și, timid, mi-am apu cât şi eu lanseta. Cu extrem de multă prudenţă (acum, cred și eu!) am schiţat un modest lanseu. Mi-a fost îndeajuns ca să constat că *„le coeur riy etait pas”* și că, în plus, furtuna de vânt devenise uragan, taifun, ciclon, sau cum doriţi să-i spuneţi dumneavoastră.

Peste cap ne zbura toată vegetaţia plaurului, ghiolul era acoperit de valuri spumegânde, Sergiu nu mai prididea acum cu vâslitul, căutând să ne readucă în dreptul canalului de ieșire din ghiol, care, l-am recunoscut imediat, fusese, de dimineaţă, cel de intrare. Curioasă coincidenţă!

Când ne-am văzut în canal și siliţi să înaintăm exact împotriva vântului, marele nostru convalescent, prevăzut cu monoclu de sticlă afumată (celălalt monoclu aflându-se în fundul ghiolului), convalescentul s-a oferit să ușureze munca barcagiului, debarcând pe mal, unde șerpuia o potecuţă, și să șerpuiască și el de-a lungul canalului. M-am oferit și eu să fac la fel, dar, din cauză că barca avea nevoie de o greutate la cârmă, ca să-și menţină, cât de cât, traiectoria (motivul invocat) sau din cauza aspectului meu, vetust și delabrat (motivul real, probabil) am fost poftit să stau jos, să stau în banca mea, cum vine vorba. Am încercat să ajut și eu, cu slabele mele mijloace și am mai împins la ghionder. Pe cât ne apropiam de limba de pământ nisipos pe care este înălţat satul Crișan, primeam rafale după rafale de nisip care nu numai că te orbeau, dar îţi și ciupeau faţa, mâinile, intrându-ţi și în veșminte și chiar, vai, vai, în pinioanele și alte intimităţi ale mulinetelor noastre. Le-am acoperit, bineînţeles, dar și ele și noi am ieșit din

această penibilă expediţie, oarecum ancrasaţi.

La propriu și la figurat.

*

Ești mulţumit, *maître Nicolas?*

Vocea: Hmmm… Dar dacă le-ai spus totul, spune-le și ce fel de vânt a fost.

Eu: Mulţumesc, căci acest amănunt mă mai dezvinovăţeşte un pic. Vântul, am aflat la plecarea noastră spre casă, fusese atât de neobișnuit de puternic, incita în trecupt navigaţia fluvială, timp de peste 12 ore. În vreme ce ne răfuiam cu el pe ghiol, vasele care acosta seră la pontoanele situate pe malul sudic al Dunării, cum a fost, între altele cazul la Crișan, au fost atât de tare împinse, apăsate de ponton, încât n-au mai avut puterea să se desprindă de el. Abia în noaptea următoare, când vântul s-a mai potolit niţel, au putut ele să pornească. Iar satul arăta jalnic: coșuri trântite, gar duri culcate la pământ, firme, panouri zburate, pomișori răsturnaţi, fără să mai menţionăm geamuri și uși sparte sau scoase, smulse din ţâţâni. Suntem mulţumiţi, da?

Vocea: Vedem noi la București, după ce mă duc la oculist…

*

*   *

Repede, înapoi la Pasărea!

La Pasărea, unde rămăsesem un pescar și jumătate în barcă, cealaltă jumătate a mea fiind ocupată, conform dorinţei lui M. Niculae, cu istorisirea incidentului ochelarului semispart, ne-am descurcat destul de bine. Știucile și-au adus aportul neprecupeţit, au mușcat, au făcut tumbe, s-au jucat de-a „Cucu-Bau” cu noi, în sfârșit, tot repertoriul. Nu erau monștri, nu erau pitici, erau știuculiţe frecventabile, cu care ţi-era drag să conversezi, a-mi cal, cu inima deschisă, fără să te simţi ulterior obligat să telegraf iezi bunilor prieteni-pescari: „Auzi! Capturat știucă măreaţă. Stop. Ei ce zici? Stop. Scrisoare plus fotografie urmează. Stop. Mai dormi dacă poţi. Eu, Petre”.

Nu, nu era cazul, dar după-amiaza s-a întins, ca o râmă șerpească, lunguiaţă, amabilă, ondulatorie și din ce în ce mai tuciurie. Paporniţa noastră, începea să manifeste primele simptome de obezitate; deci, toată lumea era fericită.

Treptat, treptat se lăsa seara, în timp ce noi ne îndeletniceam cu o revizuire conștiincioasă a cozii stufoase (în sensul propriu al cuvântului, adică „cu stuf”) ce se pierde într-un haotic labirint înspre Cozieni. Și noi și știucile am cam neglijat să ne consultăm ornicul, iar întunecarea, pe nesimţite, noi n-am simţit-o, fiind cu toţii mult prea captivaţi de zburdălniciile noastre camaraderești.

Eram, știucile pe de o parte și noi, Aurică și cu mine în cealaltă tabără, precum copiii locuind în curţi învecinate și cărora părinţii respectivi le interzic să „se frecventeze”; până ce, într-o zi, profitând de absenţa „babacilor”, copiii se descoperă reciproc, se găsesc fermecători, unii și alţii, inventând mii și mii de glume, jocuri și pozne de care se declară încântaţi. Așa cu știucile și cu noi doi: ele găseau lingurile noastre o jucărie plină de haz, atractivă la culme, cel puţin în primele momente de cunoștinţă, iar noi doi nu puteam rezista atâtor solicitări și

efuziuni: le împărtășeam cu tot entuziasmul. Și recunoștinţă; da, sigur, și recunoștinţă.

Și uite-așa s-a întunecat, treptat, dar sigur. Dezolaţi, ne-am uitat unul la altul, am făcut cu mâna „pa, pa!” peștilor rămași în apă, ne-am scuzat, firește, explicând ce drum lung mai avem până acasă, nu ca ele „uite lacul, uite conacul!” și, cu inimile zdrobite, ne-am despărţit unii de alţii. Mai aveam până la debarcader un drumușor respectabil, pe care l-am parcurs, mi-e cam teamă, în zigzaguri sau slalom-uriaș, din motive de vizibilitate, care nu mai era redusă de fel; era absentă, punct.

Dar am ajuns. Paznicul, care ar fi trebuit să ia în primire barca, sau era înecat de mult în lac, sau în ţuică fiartă, deoarece îi manifestasem, încă de dimineaţă, semnele tangibile ale recunoștinţei și filotimiei noastre. Am predat barca unui cui, înfipt într-un par singuratic, și, ca atare, melancolic, care a și zis „mersi”, așa ni s-a părut. Apoi, caută motocicleta. Era pe-acolo pe undeva, că nu era d-alea care-și părăsesc stăpânul ocupat cu asigura rea hranei familiale, nu era genul ei deloc; iar ca s-o fi șterpelit vreun derbedeu, nu ne venea să credem, chiar acolo, în faţa unui sfânt lăcaș monahal, fără drum de acces, căci potecuţa noastră pe unde venisem de dimineaţă, greu se putea numi drum de acces, mai degrabă drum de deces și, în sfârșit, motocicleta mai era și asigurată cu fel de fel de dispozitive misterioase, care-i blocau majoritatea pieselor anatomice. Căutam, deci, căutam și… uite! am găsit-o! Se pitise ea după un buștean negru, neagră și ea, neagră și noaptea, dar numai ca să ne dea emoţii, în glumă, cum ar veni. Reîntâlnirea noastră cu ea a fost mișcătoare: se râdea, se plângea, se strângea în braţe, se tot ce vreţi, dar a trebuit să mai scurtăm manifestările de bucurie reciproce și „Hai fetiţo, hai acasă, că mai avem un drum de făcut și acum pe întuneric…” Motocicleta a mârâit puţin, ofensată se vede și a mișcat puţin din bot, ca să ne demonstreze că are un far și chiar un far excelent.

„Hai, Petrache, hai urcă”, arătându-mi spre șaua din spate.

„Dar”, zic eu „de dimineaţă era un noroi grozav, de-aia am și descălecat, venind pe jos la vale”.

„Dimineaţa era dimineaţa, peste zi s-a mai zvântat, cred eu” zise Aurică, „apoi, la urcuș îmi dă mai multă stabilitate, dacă ești acolo, mergem și mai repede și…

În sfârșit, cred că ești și cam obosit”.

Nu m-am lăsat rugat prea mult, mărturisesc. Cu rucsac-ul în spinare, m-am căţărat pe șa, mi-am așezat paporniţa cu pește și undiţele (demontate, firește) pe genunchi, cu o mână-două le menţineam într-un precar echilibru, iar cu celelalte (câte mâini oi fi avut eu în tinereţile mele?) mă ţineam de motocicletă, cu picioarele așijderea și… „gata, pornește-o băiete!”

Motorul porni cu sonorităţi belicoase, era vădit odihnit și dornic de isprăvi măreţe, Aurică îl ambală în câteva rânduri, eu mă tot cramponam de toate cele, așteptându-mă să simt cum ţâșnește căluţul de sub mine, trăgându-ne pe toţi spre coama dealului, dar ţi-ai găsit, deși Aurică ambreiase într-a-ntâia, motorul și roata din spate se-nvârteau de zor, dar noi, patinând, derapând, împroșcând noroi prin toată pădurea, abia ne mișcăm. Mai săltăm vreun metru-doi, iar patinam pe loc, era

și periculos, pe potecuţa îngustă înconjurată de bezna nopţii și a pădurii; farul lumina doar în faţă, însă lateral nu prea vedeai nimic, tot așteptând să te izbești de un copac. Ghidonul, cu far cu tot și roata din faţă evident se menţineau în direcţia dorită, dar roata din spate pe care ședeam eu făcea huţa-băbuţa cu poteca și eu mă simţeam azvârlit de colo până colo, din copaci în copaci, din șuvoaie în rigole și șănţuleţe mici și mari; o plăcere! „Nu-i prea mare greutatea pentru urcușul ăsta”?

„Măi, Aurică, eu cred că mai bine cobor, că ţi-o veni mai ușor, în toată clisa, în desfundătura asta, ce zici?”

Un mârâit îmi răspunse. Un mârâit de supărare, evident, sau de motor enervat, dar mârâitul, repetându-se, am bănuit că-i de încuviinţare și, deși roata patina de zor, noi stăteam locului, sau aproape.

„Eu cobor, Aurică, o să fie mai bine, nu-i așa?”

Și hop am sărit de pe șa, destul de graţios, cred, considerând armamentul greu ce-l duceam. Ce păcat că era întuneric și atât de puţin public! Motocicleta împroșca noroi și injurii răsunătoare, de care m-am ferit cât am putut (dar n-am prea putut) și rezultatul se resimţi imediat: Aurică, tot „jucându-l în frâu și lăsându-l la trap”, reuși să execute două-trei salturi consecutive, urcând câţiva metri, ca apoi să reia „figurile impuse” de patinaj artistic. L-am încurajat inutil (bănuiesc eu acum) prin vorbe și gesturi, apoi, văzând că reîncepe cu acrobaţiile pe punct fix, mi-am zis, în sinea mea, ne-având alta la dispoziţie, că atunci când s-o porni, s-o porni (cred că pe melodia în mare vogă *„che sera, sera”)* și deoarece împroșca noroiul mereu în aceeași direcţie, a mea, și nu părea dispus să-și aleagă alta, măcar de-o schimbare, ce ar fi să schimb eu lucrurile, să-mi iau soarta în propriile-mi mâini și s-o iau eu înainte, târâș-grăpiș și să-l aștept sus? Zis și făcut! Am trecut pe lângă A. La mai puţin de un metru, spunându-i în treacăt: „Hai, o iau eu înainte, că parcă merge mai ușor fără mine”.

Am mers astfel vreo zece metri și dintr-odată, de unde patina de zor pe loc, a reușit s-o pornească; motocicleta, tot derapând niţel, oricum, mergea. Aha, mi-am zis, ce bine c-am coborât, sau a dat Aurică de o porţiune mai uscată, că uite-l, vine, vine, mă ajunge din urmă, mă și depășește… Vai, ce bună inspiraţie am avut!

Eram în urma lui, acuma și motocicleta mergea de zor, trăgea, mereu, se apropia de coamă.

„Ce bine” mă gândeam eu „ce inspiraţie genială am avut. Ce-mi tot îndruga Aurică cu stabilitatea mărită, dacă stau pe șaua din spate, ce bine că și-a dat și el seama, în cele din urmă; vai, dar grele s-au mai făcut toate pachetele și acareturile astea, noroc că mai e puţin, el trebuie să fi ajuns sus acuma. Şi-o fi oprit niţel motorul, ca să-l mai răcească; nu-i bine, nu-i bine deloc, răcirea prin aer trebuie… dar unde-i Aurică al meu, c-am ajuns și eu sus, sau foarte aproape, ba nu, sunt chiar pe coamă, pe drumul plat, pe șoseluţă.

Dar totuși… unde s-o fi dus Aurică? O mică nevoie umană, fiziologică, poate datorită emoţiilor?…

„Aurică! Măăă, Aurică, măăă!”

Mai fac câţiva pași.

Sunt, acuma chiar pe șosea.
Buf!
Mi-a căzut din mână paporniţa cu pești.
Undiţa, nu.
La orizont, la 500 metri de mine, poate 800 (nu i-am măsurat), se vede o luminiţă roșie, care scade, se-ndepărtează mereu…
Ce tâmpită glumă! De asta ne arde acuma?
Hopa! Luminiţa este la 1.000 metri și o ia la stânga!
Nu era glumă, nici tâmpită, nici ne.

*

*   *

Aci s-ar fi putut termina povestioara mea.
Este clară, este suficientă.
Glumele cele mai scurte sunt și cele mai bune.
Dar dacă dumneavoastră aţi avea insomnii, de grija ce-mi purtaţi?
Nu vreau să vă produc insomnii!
iată-mă deci, în chip de Scufiţă Roșie, singur, noaptea și în mijlocul codrului. Ce deznodământ putem anticipa?
Ce bănuiţi dumneavoastră? Că mă vor mânca lupii, bineînţeles. Așa mi-am completat și eu buletinul Pronosport: Petrișor mâncat de lupi, 1,2 și X. Mai ales, jucând în de plasare, pe terenul lupilor!
Îmi voi vinde scump pielea. Voi arunca cu știucile după ei, poate se vor înţepa în dantura lor superbă, poate le vor mânca pe ele, cruţându-mă, deocamdată, pe mine.
Poate, poate… Poate luminiţa ce apare acolo, departe, ia cotitura, vine acuma spre mine, cu faza mare aprinsă, orbitoare, nu mai poate fi vorba de un lup chior și orbitor!
Nu poate fi vorba decât de o motocicletă (aţi ghicit și dumneavoastră?) de Aurică, poate. Vine drept spre mine, mă calcă, nu mă calcă, se oprește la 10 cm de mine.
Zice: „Bine mă! Cum făcuși? Când te-ai dat jos de pe motofoz?”
Eu: „Când erai oprit, în plin urcuș. Când ţi-am spus că cobor”.
A.: „Mi-ai spus ceva?”
Eu: „Mi-ai și răspuns ceva… Un mârâit, sau pe-acolo”.
A.: „Eu? Nici n-am visat. Hai urcă!”
M-am urcat, am pornit, am râs, ne-am bucurat.
Pe drum, zice Aurică: „Am văzut un tip care m-a depășit pe potecă, umblând ceva mai repede decât mine…”
Eu: „Nici nu era greu…”
A.: „Ţi-am și spus: uite un alt pescar!”
Eu: „Și nu era altul; tot eu eram”.
A. (râde): „Tu știi care ţi-a fost norocul? De ce m-am întors din drum?”
Eu: „Pentru că nu mai eram la locul știut, pe șaua a doua”.

A: „Bine, bine, dar cum am aflat-o eu?”
Eu:???
A.: „Din cauza simţului umorului!”
Eu:???
A.: Ţi-am spus o glumă, pe drum, aia cu „ploșna”…
Și n-ai râs. Asta n-ar fi nimic, sunt obișnuit. Râzi adeseori cu oarecare întârziere… Dar râzi, că-l ai, simţul umorului”.
Eu: „Mersi!”
A: „Atunci am repetat bancul. Iar n-ai râs. Și totuși e un banc bun. Devenea îngrijorător. Am zis: n-aude bine, de vânt sau de motor, de ramoleală, sau de toate la un loc… Și m-am răsucit spre tine, ca să-ţi spun mai clar.
Și nu erai de găsit nicăieri. Hait! mi-am zis, o fi căzut prietenul meu Petrache. De n-o fi păţit ceva! Și erau și știucile la el! Și m-am întors din drum, cu farul mare aprins, cercetând atent șoseaua și împrejurimile, căutând cadavrul tău, oribil mutilat. Dar nu l-am găsit!”
Eu: „Ce regretabil!”
A: „Dar te-am găsit, viu și natural”.
Eu: „Și cu papornița!”
A: „*Don't be silly!*”
Motorul „foncţiona” impecabil, roţile se-nvârteau la fel, fiecare învârtitură a lor apropiindu-ne de casă, de cei dragi, de căldură și de un păhărel de vin fiert.
După 8,750 km, se aude o voce, a mea, zicând:
Eu: „Măi Aurică, cum e bancul acela cu „ploșna”?

CELE ZECE PORUNCI SAU, MAI DEGRABĂ „ANTI-PORUNCI”. ALE PESCARULUI DE ȘTIUCI

Orice fabulă (și ce este o cărticică de amintiri decât un „Serial» de fabule, juxtapuse?) orice fabulă trebuie, zice-se, să ne îndrepte către o morală. O morală este un fel delicat, impersonal, de-a oferi un sfat, sau chiar mai multe.
Pe nesimţite.
Sfaturile contopite și ridicate la rangul de porunci, ce ar rezulta din prezentul volumaș, s-ar dori să aibă, politicos și facultativ, un caracter mai degrabă restrictiv decât îndrumător.
Va reveni, ca atare, mai des formula „nu faceţi” sau „Evitaţi» decât „faceţi ce vă zic eu, sau măcar ce vă sugerez și luaţi-o de bună”.
Unii oameni, desigur foarte bine intenţionaţi faţă de mine, dar de-a dreptul dușmănoși, malefici, faţă de nevinovăţii de cititori, mi-au sugerat să însoţesc aceste sfaturi (sau anti-porunci) cu exemplificări pilduitoare și convingătoare, spicuite

printre amintirile acelor zeci de ani petrecuţi cu undiţa în mână și cu ochiul lunecând agale pe oglinda de apă ce șerpuiește între stuf și nuferi. În fond ceea ce susţine și domnul Larousse (domnul cu dicţionarul), cum că un dicţionar fără exemple este doar un schelet. Noi nu vrem să vă oferim schelete. Nu ne plac, nici nouă, nici dumneavoastră.

Să redactez, deci, un soi de condensare, de testament olograf, moștenirea unei vieţi de pescar-știucar.

Știu eu? Nu știu ce să zic…

Cuvântul de testament nu mă sperie, nu mă sfredelesc superstiţiile. La urma urmei, mulţi oameni și în multe ţări își fac testamentul de timpuriu, da 20, la 30 de ani, căci *nu se știe niciodată,* nu-i așa? Accidente, boli de o precocitate uneori revoltătoare, rezervate în general „geronţilor”, lovesc adeseori în plină tinereţe. Când te afli însă în al optulea deceniu al vieţii…

Dar nu acesta este lucrul important. Problema-i alta:

În materie de testament, nu contează atât când îl redactezi și *cum;* contează dacă ai pentru ce să-l redactezi, dacă ai ce *lăsa* și cui.

Am eu oare?

Încă nu știu. Ia să vedem.

*

*   *

Porunca 1

Nu ridicaţi la rangul de LEGI, cele câteva întâmplări pescărești pe care aţi avut prilejul de-a le trăi personal.

Am avut un prieten, căruia i se zicea Bisco, deși nu mele lui adevărat era cu totul altul. Era bun, inteligent, de o cultură foarte variată, practica sporturi, schi, vele, nataţie, horticultura, citea pe Eschil în textul original, se desfăta cântând ore întregi *Das Wohltemperierte Klavier* și, firește devenise, frecventându-mă pe mine, pescar, pescar cu undiţa. Eu nu-l cântam pe Johann-Sebastian, nu-l frecventam pe Eschil decât *în Biblioteca pentru Toţi* și totuși virusul contaminator s-a repezit în sensul imprevizibil, nu chiar interzis, dar absurd, adică de la mine spre el, iar nu invers, cum ar fi fost de așteptat, conform legi lor lui Newton (are el multe, dar mă refer aici la cea cu atracţia, proporţională cu masele și invers cu pătratul distanţei; neglijabilă în cazul nostru, căci locuiam amândoi la Snagov, la o sută de pași unul de altul). Cu alte cuvinte deși ponderea lui B., trebuie s-o recunosc, o de pășea cu mult pe a mea, el a venit spre mine și frivole le-mi îndeletniciri pescărești, făcându-se, după chipul și imaginea mea, pescar lansetist, declarând război răpitori lor dar și, cum adesea se întâmplă, extinzând dușmănia sa și asupra speciilor inofensive și placide, precum cra pul, carasul și plătica. Primii doi au eschivat șiretlicurile ademenitoare ale lui Bisco, revenind întotdeauna nevătămâţi la bazele lor, fără să înregistreze nicio pierdere. Plătica însă a suferit grele pierderi, pe care s-a văzut nevoită să le recunoască.

Să vă povestesc, cu sau fără asentimentul dumneavoastră, cum se desfășurau aceste diabolice încontrări. Pe înserate, amicul B. Pornea cu barca de la pontonul nostru, fluturând batiste de despărţire familiei sale, rămasă pe mal, care răspundea prin urări fierbinţi de „succes” (cam imprudente) și „curaj” (perfect justificate, dacă se adresau plăticilor). În barcă se aflau, în afară de Bisco, de neclintita sa hotărâre, vizibil întipărită pe faţa sa bronzată, două prăjini măsurând între 6,35 m și 6,48 (tot m); în sfârșit și o pungă de pânză (plasticul nu era încă omologat în acele vremuri bucolice) conţinând 250 – 300 grame mămăligă de casă, confecţionată conform tradiţiilor milenare, cărora li se adăuga un pumn de mălai crud, bine frecat în masa mămăligii milenare, călduţe și ademenitoare. Astfel se îndepărta nava cu tot echipajul și frahtul său, sub privirile (am mai spus-o) și încurajările (și asta am spus-o) celor rămași pe vechiul nostru continent și mergea, sau luneca, sau plutea (alegeţi cu ochii, nu cu mâna) până la o distanţă considerabilă de litoral, adică 40 – 50 metri. Apoi se oprea în dreptul unui loc cu fundul curat, adică fără vegetaţie inutilă. Navigatorul, în timp ce-și recupera forţele, înfigea, cu mare destoinicie, cele două prăjini în fundul mâlos, pe poziţii dinainte stabilite, cum zic gazetarii, lăsând să depășească doar vârfurile, cu o palmă-două. Presăra apoi, cu ample gesturi, nu lipsite de măreţie (*„le geste auguste du semeur…” Vict*or Hugo, sau frate-său mai mic?) mămăliga-nadă, cam în toată regiunea marcată de cele două prăjini ispititoare, cum ar fi reclamele de neon pe care scrie „BAR”. Se reîntorcea apoi spre casă ca să consume restul de mămăligă însoţit de ouă, jumări sau ochiuri, spre a rezista celor opt ore de somn (minus omagiile conjugale) și muncii grele de a doua zi dimineaţă.

În puterea nopţii se smulgea din patul călduţ și ispititor și pornea, mânat de alte chemări eroice, dar mai răcoroase, tot cu barca lui, însoţit însă acum de 2 – 3 undiţe lungi „de fix”, dar care puteau tot așa de bine fi de bambus (mai rezistent) sau de trestie (mai economicoase). Mergea, desigur c-aţi ghicit, până în dreptul celor două prăjini, care câteodată se mai aflau acolo, nefiind „manglite” (locuţiune snagoveană însemnând „împrumutate pentru ţeluri similare”) de alt pescar sau undiţar. Lega barca, cu dublu-nod pescăresc, de prăjini când le găsea, nu o mai lega când nu le găsea, iar apoi, cu un oftat profund și priviri îndreptate spre cer, îşi arunca undiţele, îmbrăcate în mămăligă-momeală, identică cu mămăliga-nadă.

Pluta trebuia savant reglată, în așa fel încât plumbul să atingă fundul, în care și dispărea, în timp ce mămăliga momeală, cu cârligul ei cu tot, plutea pe mâl, dându-și aere nevinovate, culegând floricele și şoptind discret peştilor:

„Consumaţi, vă rog, cu încredere!” Treceau peștii, o mai adulmecau, o ronţăiau timid, nu se hotărau definitiv să scoată portofelul ca să achiziţioneze obiectul dorit, trecea și timpul, trecea şi-o boare pe deasupra viilor (scuzaţi, confund cu altă povestioară) și câteodată, vreo plătică mai sportivă și îndrăzneaţă înfuleca mămăliga toată, voia s-o scuipe, c-avea prea multe oase, nu reușea, dar transmitea semnale plutei de sus, care-i făcea cu ochiul lui Bisco.

Acesta trăgea la rândul său, reușind uneori să înţepe fatal lacoma de plătică, se-ncingea o mare-luptă-mare din care ieșea un învingător și un învins. Dac

plătică era cea învinsă îşi termina cariera în barcă și de-acolo în ti gaie. Dacă B era cel învins, condiţiile capitulării erau mai blajine: el îşi înfășură doar cârligul în alt babaros, le arunca peste bord și totul pornea de la început.

Ei bine, credeţi-mă dacă binevoiţi, dar eu v-aș cere-o ca o favoare specială, s-a întâmplat ca într-o glorioasă dimineaţă de vară, la orele 5 și 35 minute, după o înverșunată încăierare cu persoana respectivă, B. Să ridice în barcă, învinsă, dar mândră de ea, o plătică ce cântărea, dezbrăcată, 1,250 kg, iar îmbrăcată în fantezistele descrieri ale martorilor oculari, aproape 1,800 kg. Meticulos și corect din fire, B. Își consultă ceasornicul apoi cântarul declarând celor prezenţi 5^{35} și 1,250. Cartezian din cale-afară! apoi nu mai captură niciun pește. A doua zi la fel, adică fără succes; ca urmare, se răfui cu niște bibani, care dispreţuiau punctualitatea. A treia zi prinse o altă plă tică fără greutate, pentru motivul că se desprinse de cârlig *inextremis,* căzând înapoi în lac; dar tot la orele 5^{35} dimineaţa! Ciudat, nu-ɨ așa? Dar când în a șasea zi (ploua se două zile între timp), exact la orele 5^{35}, văzu pluta aplecându-se și pornind spre abisuri, resimţind apoi tracţiunea obstinată a unei plătici subalimentate, fratele Bisco se grăbi să pună capăt atât pugilatului cu plătica cât și ultimelor sale îndoieli în privinţa orariului alimentar al ciprinidului dulcicol *Abramis brama,* în pensiunea acvatică a Lacului Snagov și decretă, definitiv și irevocabil: „Plătica se prinde la undiţă cu mămăligă, sau *à la carte,* ora meselor fiind fixată la 5^{35} a.m. Mesele neconsumate de onor. Clientelă se vor servi a doua zi, la aceeași oră.

Direcţiunea".

Și așa porni vestea, transformată ulterior în lege, după o lungă și irevocabilă experienţă de nu mai puţin de 3 (trei) zile, cum că *plătica se prinde la ora* 5^{35} *fix.*

Concludent, irefutabil!

(Murmurele din sală mă neliniștesc. Auditoriul este nemulţumit.

Ceva îl șifonează. În fund, spre stânga se pot discerne ușoare huiduieli, cuvinte de ocară indistincte. În sfârșit o voce mai clară se face auzită: „Ce caută acest episod într-o carte ce ne promitea știuci? Unde-s știucile aci?")

Răspunsul meu la prima întrebare: „Nu știu!"

Răspunsul meu la a doua întrebare: „Uite, nu-s!"

Și fugi și tulește-o spre a doua anti-poruncă…

*

* *

Porunca 2

Nu credeţi că le știţi PE TOATE, aricit de numeroase vi s-au părut a fi experienţele dumneavoastră. Știţi foarte multe, desigur, dar multe le știe și interlocutorul dumneavoastră, pescar și el. Iar acestea nu coincid întotdeauna.

Este, sau mi se pare mie, aproape un corolar al punctului 1?

Ce-ar fi dacă, în scopuri filantropice (*antropii,* în prezentul caz, fiind

dumneavoastră, cititorii), am prezenta, în mod excepţional, divergenţele de opinii sub forma unui dialog contradictoriu, în unele cazuri mai rebele, întortocheate la culme, mergând chiar până la trialog?

Ar fi prost! De ce prost? Pentru că nu există! Cine nu există? Cuvântul trialog! Cine zice că nu există? Dicţionarul! Așa zice el, că nu există? Da, așa zice el! Că nu există? Da! Să-i fie rușine! Cui? Dicţionarului! Dicţionarului? Da, dicţionarului!

Personajele: A, B, eventual și C.

*

A) Din lunga mea experienţă de pescar…

B) Hmm…

A) Poftim?

B) Nimic, am făcut doar hmm… Nu mai fac!

A) Bine! Din lunga mea experienţă… Poftim?

B)……… Bun! Am conchis că mare dreptate a avut Barbillon, marele-maestru francez al pescuitului, sau, dacă vrei, marele-maestru al pescuitului, francez…

A) Nu vreau!

A) … Când zicea (în limba lui maternă)…

B) De ce se zice „limba maternă” limbii, și „ţara paternă” patriei, *das Vaterland und die Muttersprache,* de ce?

A) Nu vorbesc englezește. Ascultă aci: „zicea deci Bar billon, marele…

B) Știu!

A) … Barbillon: A la *peche au brochet et dans les bons endroits, insistez, insistez, insistez! Vous en prendrez toujours encore un.*

B) Un cretin! Cine e Barbillon? Un cretin!

A) Barbillon, un cretin?

B) Precis. Căci din marea *mea* experienţă, am constatat că la știucă, dacă este și vrea să muște, mușcă. Dacă nu este sau dacă nu vrea, poţi să execuţi 1 001 de lanseuri magistrale și tot nu pune gura.

A) Marele Barbillon zicea: *dans les bons endroits…*

B) Și cum știi că te afli *dans un bon endroit?* Pentru că a mușcat știuca, nu? Iar eu îţi spun că în locurile unde *nu* a mușcat, după 2 – 3 lanseuri, degeaba insiști, insiști și iar insiști, chiar dacă te apucă miezul nopţii, lansând. Nu va mușca și pace bună! Suntem de acord?

A) Asupra unui singur punct!

B) Care-i ăla?

A) Că suntem în dezacord.

*

*   *

Alt exemplu:

A) Tot lingura oscilantă rămâne baza, temelia, fundamentul…

B) Ești indecent!

A) Lingura oscilantă este imbatabilă. Se întâmplă, nu zic, ca uneori și o rotativă,

nu prea grea, nu prea ușoară să dea anumite rezultate.

B) Numai „anumite”? Există vreo lingură mai universală, polivalentă și irezistibilă decât Mepps-ul nr. 3 sau 4, depinzând de adâncimea apei, nr. 3 fiind mai ușor decât nr. 4 sau, dacă „preferaţi”, nr. 4 fiind mai greu decât nr. 3.

A) Nu „preferim mai bine”, dar vrem știuci mai mari…

B) Mai mari decât ce?

A) Mai mari decât știucile mai mici și pentru aceasta folosim linguri mai mari, căci este evident că știuca mare trage la lingura mai mare și cea mică la…

B) Prostii și iar prostii! Aș vrea să am atâţia poli în buzunar cât am prins eu știuci mari la lingură mică.

Uite, nu mai departe decât Mogoșoaia, am prins, chiar de pe pontonul din faţa castelului (și mi-e martor Aurică, ăl cu motocicleta) o știucă de vreo 3 kg cu un Mepps 3, nou-născut…

A) Întâmplare!

B) Da? Și cea din canalul din dosul Crișanului? Mi-e martor aici inginerul Cr., că am încercat toate linguroaiele mari și foarte mari și prindeam întruna, dar niciuna peste 500 grame, de am și povestit-o pe undeva, poate chiar în cartea aceasta și într-o doară am zis: „Ia să pun eu o rotativă mică!” și chiar Mepps nr. 3 am pus și încă fără forfah „că doar aci nu sunt știuci mari, care să-mi înghită lingura toată și să-mi taie și nylon-ul ca gratificaţie”, mi-am zis eu mie, prietenește și bineînţeles am prins singura știucă mare (sau mai-mare) din acea frumoasă zi.

A) Coincidenţă!

BI Și dacă-ţi mai povestesc eu de vreo câteva, ca cea din japșele Brăileanco, ce avea 4,300 kg, când eram în barcă cu Pussy, adică Irina, fiică mea, cu o lingură tandem inventată de mine și compusă din două mai mici și care era roșie fiind din aramă bine frecată…

A) Fiica… Sau știuca…?

B) Lingura-tandem, născocită pentru bibani d-ăia mari, cocoșaţi…

A) „Asta-i deja antrenament”, cum zicea domnul Igrec, când i s-a povestit cum a sărit unul de 3 ori de pe Turnul Eiffel, fără să păţească nimic, povestitorul vrând să dovedească astfel că există miracole și, domnul Igrec recalcitrant, mai realist, negând miracolele și alte intervenţii oculte.

C) Vă pierdeţi timpul cu lingurile voastre stupide care v-au adus la anecdote cu domnul Igrec și alte tâmpenii.

A + B) Și cine ești dumneata, mă rog matale?

C) Eu sunt persoana a treia, singular sau singulară, trimisă anume pentru a demonstra existenţa unui „trialog”, când devine necesar să curmi un „dialog” absurd.

A + B) Absurd?

C) Evident! Este ca și cum ai discuta, în era noastră motorizată, nucleară, cosmonautică, despre meritele carului cu boi sau ale plugului de lemn. Ciuliţi-vă urechile, oameni buni: nu se mai poartă, nici nu mai există în mintea raţională a pescarului modern, niciun fel de lingură, oscilantă, rotativă, speculativă sau

ortopedică; nu mai există decât numai și numai pești șorul artificial denumit „wobbler”, care înseamnă că înaintează vacilând, aruncându-și fundul în dreapta și în stânga.

A) Ca una „d-alea”?

B) Dacă vrei, dar și ca un peștișor viu și natural…

B) De moravuri ușoare?

A + B + C): Prostii, idei preconcepute!

*

* *

Alt exemplu

A) Știuca, vă spun eu, se prinde numai dimineaţa, cam pe la răsăritul soarelui și dacă nu bate vântul! *Dixit!*

B) Știuca se prinde exclusiv pe-nserate și, cum a spus prea bine dumnealui, când nu bate vântul său, mai precis, când a încetat să mai bată vântul cotidian de la amiază și se așterne liniștea vesperală. *Re-dixit!*

C) Amatori, amatorism! Debutanţi cu idei preconcepute de neofiţi. Știucile mele, știucile mele cele mari de tot (și Slava Domnului c-am prins eu enorm de multe, enorm!) le-am capturat…

A) Cu „măiestrie”, se-nţelege…

B) Și noroc nemaipomenit…

A) Revoltător…

B) Indigest…

C) Tocmai la orele prânzului, în plin soare…

A) E prea de tot!

B) Pe soare nu se prinde nimic.

C) Și mari și pe soare și pe vânt! *Contra-dixit!*

(Să închidem, până nu începe încăierarea. A și început?) Se aud crâmpeie de afirmaţii contradictorii, greu deslușibile: „Mai pe lângă mal! Nu, în larg, mai la iezer!

În ape adânci! în ape cu ierburi până aproape de suprafaţă! Nu în ape prea limpezi! Ba în cele mai cristaline!

La Bâtlanul, lângă Cernavodă, apa era tulbure, mâl curat, ce zici? Stăteau pescarii aliniaţi pe mal, la doi metri unul de altul. Și ce se mai prindea! Avea ierburi! Ba n-avea! Și nu era nici adâncă, lingura mătura fundul milos, agăţând scoici pe cârlige. Și se prindea ceva? Uită-te la dumnealui, debutantul! Cine n-a cunoscut Bâtlanul nu știe ce-i aia apă cu știuci: focul și bucată…

(Parcă s-au mai îndepărtat „controversanţii”. Nu, încă nu?

Hai atunci să ne îndepărtăm noi, cei care ascultăm în tăcere!)

*

* *

Porunca 3

Nu daţi SFATURI colegilor de pescuit. Este mai agreabil să pescuiţi într-o

companie prietenoasă decât într-una net ostilă.

Iar am avut un coleg de pescuit! De data aceasta, la timpul trecut. Noroc că *nu* știa să înoate. Astfel l-am putut îneca, aruncându-l peste bord, după ce în prealabil îl strangulasem cu propriile mele mâini vânjoase (tot la timpul trecut).

Încolo, ne aveam foarte bine: împărţeam ultimul său sandvici, în oraș, se-nţelege, unde cresc și înfloresc aceste delectabile alimente. Dar când ne aflam în preajma unei ape, suspectate de a fi știuciferă, pe malul ei sau chiar într-o bărcuţă, plutind agale pe ea, și noi, vajnicii de bărbaţi, înarmaţi cu un bogat asortiment de lansete, mulinete, linguri *e tutti quanti* ne pregăteam de masacru, făceam „încălzirea" (în termeni fotbalistici), lansam primele noastre linguri în dreapta și în stânga, atunci apăreau și primele noastre fricţiuni. Provocate, bineînţeles, de dragul meu coleg de pescuit. Eu nu începeam nicio dată cu distribuirea sfaturilor: el începea. Eu, cel mult, mă situam pe o poziţie defensivă, adică respingeam sugestiile lui, oferind, în mod cu totul dezinteresat, contrasugestiile mele, debordând de bun simţ și adevăruri multi-arhi verificate.

Dar el începea, continua, insista, până la decesul unuia dintre noi. Soarta nemiloasă l-a ales pe el: să-i fie H_2O-ul ușor!

Mă întrebaţi acuma dacă mă mustră conștiinţa, în lungile nopţi de iarnă, atât de prielnice mustrărilor de tot soiul? Da și nu. În primul rând, nu l-am înecat; *s-a* înecat. Apoi era deja strangulat, fapt care, desigur, i-a făcut înecul mai plăcut, ce zic eu, de-a dreptul reconfortant.

Să vă descriu, aşadar, prin câteva exemple, cum se strica, în mod ireversibil, preţioasa noastră prietenie, că reia și acuma îi duc dorul. Dar prea era și el pisălog din cale-afară!

Când eu nu prindeam nimic, curgeau sfaturile: „Pune o lingură mai galbenă, mai albă, mai roșiatică, mai grea, mai ușoară, mulinează mai repede, mai încet, nu lansa acolo către mal (sau în larg). Fă ca mine: unde nu sunt ierburi (sau unde sunt ierburi). De ce nu te uiţi cum procedez eu, doar ai avea multe de învăţat (aveam, mai totdeauna, mai multe știuci în traistă decât avea el, fapt ce nu-l descuraja câtuși de puţin logoreea cronică). Iar ai agăţat o iarbă, dacă nu vrei să m-asculţi pe mine, pune odată wobblerul ca al meu și ai să vezi, trage-l prin faţa stufului, nu acolo, acolo (dar se aranja ca să-mi taie mereu drumul, lansând momeala lui drept sub nasul meu, unde era firesc să lansez eu, nu el) etc… Etc…"

Iar dacă prindeam (și cam prindeam, să nu-mi fie de deochi!), iar curgeau poveţele: „Obosește-o, c-ai s-o scapi, cu toată *bafta* ta nemaipomenită. Întinde-ţi firul (era întins)! N-o forţa, că-ţi rupe firul (nu-mi reglasem eu frâna tamburului în funcţie de rezistenţa firului meu?). Scoate-i capul afară! Culc-o în apă, că are de gând să sară afară, în aer și dusă va fi, cu tot norocul tău *revoltător!*

Ferește-o de brădiș! (Ce, nu vedeam eu că-ntr-acolo se îndreaptă dumneaei?) Adu-o spre mine că ţi-o scot eu!

Mai obosește-o (ai mai spus-o)! Vezi c-are de gând să pornească sub barcă (dar ce, credeam eu oare că va porni spre Kamceatca?). Mai fă ce-ţi spun eu, că

doar eu știu ce vorbesc, nu ca tine care vorbești ce știi, adică foarte puţin…”

Știu! Vă vine să-mi trageţi palme, două palme pentru cele două paragrafe de mai sus și să desăvârșiţi opera de salvare publică strangulându-mă pe mine, iar pentru mai multă siguranţă, să mă aruncaţi și peste bord, cu cizme cu tot. Da, vă înţeleg!

De aceea v-am luat-o eu înainte, aplicând conștiincios acest tratament miraculos, fostului meu bun coleg de pescuit.

Sandvici-urile din trecut au fost date uitării. Ce bine!

*

* *

Porunca 4

CARACTERUL adevărat al omului îl cunoști la o partidă de pescuit. Nu merită întotdeauna osteneala cercetării!

Evit cât pot mărturisirea, că iar am (sau am avut, nu mai știu!) un camarad de pescuit. Acest om este ser viabil, prietenos, amabil, descurcăreţ (spre deosebire de mine), eficient și le știe pe toate (miraţi-vă c-am putut deveni camarazi: atracţia contrastelor probabil).

La oraș este o comoară de băiat: o perlă fină! La pescuit…

Staţi puţin, că nu-i ca în cazul precedent. Nu-i chiar așa de simplu: este mai complex.

Într-o bună zi ne-am hotărât, de comun acord, să plecăm la pescuit, la Dunăre, dar nu în Dunăre, ci la o staţie care se numește Ovidiu, situată în lunca Dunării, între Fetești și Cernavodă. De acolo, trebuia umblat până la un privai, numit Arămi.

Pentru sărmanii oligofreni, să explicăm că un privai este un soi de canal din zona inundabilă a Dunării, mai larg, mai îngust, mobilat cu apă necurgătoare și sute de mii de pești, printre care un loc de onoare îl deţin știucile. Ce curios că tot la ele ajungem, în această suavă cărticică!

Deci, hotărârea fiind luată, data fixată pentru vineri (eu cred în virtutea binefăcătoare a zilei de vineri pentru pescuit; alţii cred în ghicitul în cafea, în vise prevestitoare, în întâlnirea cu pisici negre, bătutul în lemn, zărirea unui ciclist cu barbă și câte altele. Ce contează?) Deci, pentru vineri. Prietenul meu Teodor (de unde știţi că-l chema Teodor, că nici eu nu mai ţin bine minte?) a făcut planuri, a întocmit orarii și itinerarii, pentru el și pentru mine și chiar pentru noi doi. Serviabil și eficient, v-am spus-o! Vom lua trenul personal, neapărat personal, și nocturn, care pleacă pe la miezul nopţii din București și ne-ar lăsa, oprindu-se chiar, cuviincios, pe la orele (indescifrabil) în gara Ovidiu. De acolo vom avea de umblat, prin bezna nopţii de noiembrie, care ţine mult. Da, de umblat vreo 5,6 km și ceva mai mulţi la întoarcere, din motive de știuci în paporniţă. Poate, și dacă vor fi!

Eram fericiţi amândoi: bucurie, telefoane, consultări de ultima oră, planuri detailate. Teodor s-a oferit spontan să cumpere el biletele, să vorbească cu un fost coleg de liceu, care are o mătușă cu al cărei cumnat (sau verișor?) se are foarte bine, jucând adeseori pinaclu, cu *ajutorul* inginerului piscicol din Fetești (sau

Cernavodă?) cel care are penultimul cuvânt de spus în privinţa ştiucilor din raionul Cernavodă (sau Feteşti?), dar, în orice caz, persoană cu greutate mare şi relaţii abundente.

Bref, Teodor a făcut de toate, liber, spontan şi nesilit de nimeni.

Trenul nostru, mărturisind totul, ne-a comunicat că va pleca din Gara de Nord la orele 005, vineri noapte. A adăugat că este extrem de surmenat, de solicitat de călători nocturni, buni platnici (aproape 50% aveau bilete, integral achitate). Cu alte cuvinte, ne recomanda el, trenul, să-i ieşim în întâmpinare cu vreo 500 metri înainte, să ne agăţăm de el din mers, când va intra în gară, că va avea pe scări numeroşi controlori sau conductori toţi prevăzuţi cu lanterne policrome şi fluiere pitoreşti, ce-i vor conferi un adevărat aspect feeric (*sons et lumieres,* cum i se zice la Versailles).

Noi am optat pentru soluţia de a cuceri trenul nostru *ab ovo,* adică de la halta Bucureşti-Triaj, unde dumnealui dormitează toată ziua, în aşteptarea eforturilor nocturne şi unde te poţi înălţa până la el în poziţie oprită, nu din mers, conjunctură fireşte preferabilă.

Astfel am şi procedat, reuşind să-l escaladăm la orele 23^{25} şi să constatăm că bucureşteanul nostru, ca întotdeauna bine informat, venise cu puternice detaşamente de trupe alpine căţărătoare, să facă exact acelaşi lucru, înaintea noastră. S-au găsit totuşi două locşoare şi pentru noi şi impunătorul nostru bagaj „minimal”.

Am asistat, recunosc cu ruşine, dar nu fără zâmbete compătimitoare, la asaltul real de la Griviţa, când trenul nostru intră, pufăind, ca un taur proiectat în arenă, în adevărata Gară de Nord. Călătorii nocturni, fără frânghii, fără piolete, se năpusteau asupra Everest-ului nostru ambulant şi reuşeau chiar uneori să-l cucerească la baionetă. A! Daţi-ne un Nicolae Grigorescu, ca să imortalizeze eforturile şi admirabilele lor atacuri şi izbânzi!

M-am cam întins asupra pitorescului nostru demaraj din Capitală: S-au ivit indiscutabile „lungimi”! Voi avea de furcă cu redactorul meu de carte!

Gata! Am pornit, suntem porniţi. Trenul nostru rulează, şuierând, prin noaptea de indigo ceţos. Frumoasă imagine, dar să rulăm mai departe. Să vă enumerăm toa te staţiile prin care trecem? Nu? Nu vă interesează? Sigur? Ce bine; nici pe mine.

Totuşi la Feteşti, trebuie să vă înghiontim puţin, c-apoi riscaţi să treceţi, dormind profund, prin gara Ovidiu.

Ovidiu a fost un mare poet latin, cunoscut prin statuia sa de la Constanţa şi, în special, prin halta care-i poartă numele şi de unde se poate uşor (dar nu cine ştie ce) ajunge la ştiucile din privalul de la Arămi.

Deci trebuie neapărat să ne trezim şi să coborâm din tren în timpul celor 30 secunde alocate nouă de Direcţiunea C.F.R. Am reuşit, am coborât, suntem la Ovidiu.

Îi strângem mâna. *„Veni, Ovidi, viei!”*

Este ora 4^{15} dimineaţa, întuneric beznă, n-avem ce căuta, la ora aceasta pe

drumul ce duce spre Arămi; chiar cu micuţele noastre lanterne electrice. Așadar, să mai aşteptăm, să mai „avem puţintică răbdare”!

Teodor și cu mine fumăm o ţigară. Am un mic termos cu ceai încă fierbinte, sau aproape. Îi ofer o ceașcă.

Zice frumos mersi și o bea. Eu, la fel, dar fără să zic mersi, ceea ce mă șochează puţin.

Așteptăm. În sala de așteptare (Ce? Aia-i sală? Odăiţă, cămăruţă poate) este frig și complet întunecos. Dar sunt 10 – 15 pescari: veselia și ţigările lor, atunci când le aprind, ne reconfortează, luminându-ne. Eu personal mă simt cam somnoros și lipsit de entuziasm. Tac. Teodor, în schimb vorbește, vorbește chiar cam mult. Spune ban curi. Mie nu-mi plac guralivii și bancurile lor. Știu c-o face ca să ne mai ușureze așteptarea, să întreţină răbdarea noastră, dar să tacă odată! Alţi pescari chirciţi și ei prin obiectul glacial de așteptare, ascultă glumele lui T. și râd. Eu nu râd. Simţul meu al umorului vrea să sufere în tăcere. Sufăr.

În sfârșit, cineva zice ceva, anume c-a trecut o oră aproape, c-am putea să ne gândim la pornire. Este încă noapte totală, dar până ajungem noi acolo, la privai, poate se mai luminează…

Toată lumea este de acord. Teodor este chiar entuziast. Ce ridicol!

Grupul nostru se urnește; o luăm întâi de-a lungul căii ferate, direcţia est, înspre Cernavodă. Luminiţele ce le avem, unii dintre noi, ne feresc de gropi, băltoace și trenuri accelerate. Suntem un convoi de licurici, prevăzuţi cu lansete și mulinete: specie destul de rar întâlnită.

Unul dintre noi fredonează o melodie naivă, care era pe atunci la modă:

„Firicel de floare-albastră

Floare de nu-mă-uita”.

Și noi reluăm oarecum în cor, dar bine intenţionaţi, ca să mai treacă timpul. Jur, acum, după cea 25 ani, că așa a fost, că acesta a fost cântecul ce plutea deasupra noastră, în noaptea aceea de noiembrie.

Oameni în toată firea!

Pescari în toată firea? Cu trenul de noapte București

Ovidiu?

Pentru câteva știuci? Sau, poate, câteva amintiri?

„Floare de nu-mă-uita”.

Teodor cântă și el cu convingere, mai și vorbește, povestește cum a fost acum două săptămâni la Bâtlanul (un pic mai încolo), câte a prins, cât erau ele de mari, cum oficia doctorul Daraban pe post de maestru de vânătoare, așezându-și „musafirii” pe poziţii dinainte stabilite, la 2 – 3 metri unul de altul. Odios!

Trecea timpul, e drept, dar mai taci odată, Teodorule!

Cum, *eu* sunt irascibil, necolegial?

La asta nu m-am gândit niciodată. Mi se pare imposibil.

Acum părăsim calea ferată; coborâm de pe terasamentul ușor îngheţat, deci lunecos. Vreo 2 – 3 vajnici pescari derapează cu cizmele în vânt și se regăsesc în chip de campioni de săniuţă, dar pe propriul lor fund. Semne bune, zic unii. Eu

prefer, fără semne bune, să rămân pe picioruşele mele, că de-aia mi-au fost date de Creatorul

Universului.

La orizont, venind parcă dinspre Cernavodă, se distinge un prelung pârâit, insistent chiar. Ce să fie oare?

Aha! Se întrevede o fâşie mai puţin întunecoasă, la răsărit. Sigur, da, da: se crapă de zi şi d-aia.

Jocul de cuvinte nu-mi aparţine, l-a născocit Teodor, sau îl avea de mult în buzunarul mic de la vestă. Unii râd. De ce să râd şi eu?

În sfârşit începe să se vadă câte ceva: un dâmb şi, imediat în dosul lui, o pată lunguiaţă de apă. Privalul, Arămii!

Haltă de ajustare, folosită pentru montarea sculelor noastre: unde mi-e mulineta, unde-s lingurile albe, lucioase? O fi apa adâncă? Lingură grea, lingură uşoară?

Probleme.

Teodor este tot serviabil, mă ajută la desfăcutul rucsacului, demontarea şi montarea sculelor, mă ajută şi la lichidarea stropului de ceai ce rămăsese. Eu mă străduiesc să mă revanşez, dar sunt mai puţin îndemânatic, se vede. Intenţia contează. Dar de ce vorbeşte el aşa de mult? Şi de ce dă el atâtea sfaturi şi sugestii: cu ce fir de nylon să ne înarmăm? Evident că cel mai subţirel va lansa mai departe lingura noastră, până la malul opus, dacă trebuie, sau, şi mai bine, oblic faţă de privai. Dar dacă agaţă ceva, nu trebuie oare un fir mai rezistent?

Lasă-mă, omule, că atâta lucru ştiu şi eu! O fi el serviabil, Teo, dar devine uneori pedant, ca să evit, pe cât posibil, cuvântul de „pisălog”. El simte, totuşi, ceva din felul meu de a-i răspunde. Zice: „Te deranjez cu sfaturile mele? Simple sugestii, să ştii…” „Rezultate din vasta, în comensurabila ta experienţă, nu-ɨ aşa?” zic eu. L-am froasat, simt. Cam jenant, dar ce bine!

Începe şedinţa de pescuit. Stăm, Teo şi cu mine, nu prea departe unul de altul. Ştiuca muşcă, veselă şi în conştientă, de parcă ar fi consumat un ceai tonic, aperi tiv. Debut de zi excelent: atacuri numeroase, unele scapă, altele vin, cuminţi, către noi la mal. Toate – aproape – de la un kil în sus. Bun, bun! Dar de ce aruncă Teo mereu în direcţia în care arunc eu, ca să ne încrucişăm firele? El zice că eu lansez în direcţia lui; ce absurd! Ceilalţi s-au răsfirat pe malul canalului, ducându-se hăt-colo, zicând, probabil, că acolo, mai departe, va fi şi mai bine. Panseu: de ce îşi caută omul fericirea mai de parte, mai încolo, când o are chiar sub nasul lui? Ca şi în materie de iubite, de neveste: ce avem în mâinile noastre nu-ɨ bun; vrem ce-i al altuia, ni se pare mai apetisant, fiind mai îndepărtat… Aoleu ce muşcătură! Zdravănă! Firul descrie un arc de cerc, un bot răsare din apă, se scufundă imediat, altă tracţiune bruscă i-re-me-di-abilă şi gata… Firul s-a rupt, s-a dus peştele, lingura, forfah-ul, câte şi mai câte. Plus iluziile!

De ce are Teo un aer aproape jubilant? Sau mi se pare mie? Să fie el atât de pervertit sufleteşte? îl întreb:

„Îţi pare bine, te bucuri, te văd că zâmbeşti?” El: „Ţi-am spus doar să pui un fir

mai gros. De pe mal, nu-i ca din barcă; trebuie uneori să forţezi, agăţi o cracă, un obiect oarecare… „Ca acela care mi-a rupt firul acușica?”

„Da, mai sunt și d-ăștia! apoi ce contează dacă Ian sezi cu 2 – 3 metri mai departe… „Cu alte cuvinte, ești încântat?”

Teo ridică din umeri, parcă decepţionat de atitudinea mea.

Dar eu îl simt că-i încântat de eșecurile mele. Că-i invidios, vanitos, arogant.

Acuma, prind două-trei bucăţi consecutiv, frumoase, zglobii, săltăreţe, viu colorate și lucioase, în lumina răsăritului de soare.

Îl simt că s-a îmbufnat; mă unge pe suflet. Ce pedant, înţelept, atotștiutor era când prindea el, acum un sfert de oră!

Acuma s-a încruntat; spumegă de mânie.

Îl aţâţ (nu c-aș fi rău sau pervers): „Frumoase știuci pe-aci, la Arămi. Dintre astea (gest larg către capturile mele recente) nu-i una sub două kile.

El, Teo: „Aș! N-are niciuna peste 1 kil, poate 1,200!”

Eu (dar numai în gând, fără exteriorizări): „Crăpi, hai?”

Și uite-așa, alternanţe. Ba prinde el, ba prind eu.

Faţa lui este acum însorită, acum întunecată. A mea nu, în aceasta constă diferenţa dintre noi, dintre caracterele noastre. Când prinde el o știucă mare, eu sunt foarte ocupat cu o reparaţie urgentă a mulinetei mele. Când prinde o mârliţă, îl interpelez, cu un uriaș zâmbet pe buze: „Bravo, măi! Frumoasă știucă!” Se uită la mine, pe sub sprâncene, cu contorul Geiger în alertă: „Ironie, încurajări infantile, sau ce?”

Iar prind eu câte ceva. Comentariul lui: „Măi ce no roc ai! Baftă curată! Este drept însă că-ţi alegi locurile cele mai bune, exact unde voiam eu să încerc. Îmi iei frișca de sub nas!”

Cum îmi scapă însă una, stângăcia mea incorigibilă este de vină.

Cum mă detașez cu 2 – 3 „piese” în plus, crapă de necaz: faţa-i devine cenușie, reconfortant de tuciurie, ce plăcut!

Se vede că m-am cam desprins de normă, căci T. devine arţăgos: că numai din vina mea a pierdut-o pe „A-mare”, că l-am încurcat cu undiţa mea, în loc s-o retrag din apă, că doar se vedea că-i un monstru. Nu era, după mine, niciun fel de monstru și numai stângăcia lui e de vină, că eu mi-am retras undiţa, din delicateţă, sportivitate, c-așa sunt eu, dar era o știuculiţă obișnuită, nimic excepţional, care să merite…

Apoi devine de-a dreptul mincinos: zice c-a prins 15, când, cred eu, nici zece n-are. Eu, da! Cu cele scăpate cu tot, am peste 15, nici nu știu cum le voi căra înapoi până la tren.

Și dacă-i vorba de noroc, ce mai, are *el o* „baftă chioară”, face tot ce este omenește posibil ca să le piardă și are, totuși, și el câteva în papornіţă. În treacăt, i-o spun, așa, camaraderește.

El ripostează, furios. Din cauza mea a pierdut-o pe cea mai mare, care avea $4^1/_2$ kg.

„Ce” zic eu, ironic „ai cântărit-o și pe cea pierdută?”

„Da” răspunde el „am cântărit-o dintr-o privire.”
„Credeam c-ai fugărit-o cu cântarul sub apă…”
ș.a.m.d.
Vedeţi, caracterul real al omului, la pescuit se cunoaşte…

*

* *

Porunca 5

Evitaţi să pomeniţi în conversaţie de SUCCESELE Dv. pescărești! Veţi plictisi pe toată lumea.

La pescuit, ori mergi singur, ori mergi însoţit de cineva.
Iată un „panseu” profund.
Nu l-ar renega nici Dl. De la Rochefoucauld.
Când mergi singur, nu-ţi poţi alege însoţitorul. Alt panseu!
Când ai însoţitor (sau – tori), aceștia pot fi de trei soiuri:
a) plăcuţi b) suportabili sau c) exasperanţi.
Trebuie, sau ar trebui să fie aleși, selecţionaţi. După ce criterii? Ar trebui, acei însoţitori, să fie amabili, punctuali, buni pescari (dar nici să nu întreacă măsura), să vorbească puţin, dar cu haz, să nu spună anecdote (bancurile cu Bulă și pescuitul sunt total incompatibile) și, în sfârşit și de departe cel mai important atribut al lor: să nu evoce, la fiecare pas – sau vâslit – amintirea vreau nu-i răsunător succes de-al lor. Aceasta este categoria cea mai josnică, abjectă de însoţitori ce v-o puteţi alege. O situăm, fără ezitare, la grupa C), din clasificarea de mai sus.
De pildă, fostul meu tovarăș de expediţii lacustre și deltoide Gâză. Da! îl mai și chema Gâză, după alte toate.
Cum, nu mă credeţi? Subtili mai sunteţi! Iar eu am să-i zic mai departe Gâză. Na!
Gâză era guraliv, firește, categorie destul de repugnantă în sine. Dar făcea parte din grupa guralivilor cu o remarcabilă memorie și, circumstanţă agravantă, cu me moria propriilor sale isprăvi, încununate, firește, *numai cu succese.*
Există oameni care se complac în a evoca aventurile lor sentimentale. A făcut-o și Jean-Jacques Rousseau *(Les Confessions).* Și mulţi alţii. Nimic reprehensibil în aceasta, aș zice eu. Mai ales când evocările sunt reale, verosimile, descriind succese și insuccese alternate, explicabile aș zice, prin împărţialitatea cu care sunt înfăţișate personagiile, cu calităţile și defectele lor. Îi înţelegem, ratificăm aproape secvenţele descrise, înţelegem inevitabilitatea lor, chiar când sunt imprevizibile. Aventurile lor ne sunt inteligibile.
Așijderea cu amintirile pescarilor: *Les Confessions d'un pecheur* ar fi un titlu acceptabil și total anost pentru prezentul volumaș. Ar merge, nu?
Dar să vedem ce făcea Gâză: guraliv din fire, dar guraliv la timpul trecut, el nu trăia în ambianţa prezentului, decât în măsura în care prezentul îi resuscita clipele de neuitat ale trecutului său glorios, strălucitor.

Exemple: la Căldărușani, privind magnificul codru de dincolo de mănăstire, conturând sinuos apa lacului, ridica un deget, îl îndrepta către un golfuleţ adorabil, misterios și anunţa doctoral (ca la pocher când exhibezi o chintă regală): „În acest loc, acum 17 ani, am prins o știucă de 7 (după șase) kilograme și puţin, dar foarte puţin mai încolo, alte trei, între 3 și 4 kile!”

Tu taci, înghiţi, căci ești pacifist și benevol (deocamdată).

Dar nu trec zece minute și în dreptul unui ponton de acostare la mănăstire îşi va aminti subit maestrul Gâză:

„Aci, la acest ponton, am acostat, acum vreo 8 ani, pentru… Știi… (îţi face cu ochiul) ca apoi, înainte de a-mi dezlega barca, să lansez câteva linguri către nuferii aceia (ţi-i indică) și fără să mă mișc din loc, am capturat șase știuci, o! mai mici, între un kil și două, dar și una *capitală* (se-ncruntă, depune mari eforturi pentru a stabili cât era ea de capitală) de… de… Mă rog, vreo cinci kile.

Tu înghiţi, mai taci, dar abia-abia și mârâi, în limitele bunei cuviinţi, adică mai confuz, deocamdată.

În mijlocul iezerului mare, unde are apa maximum de adâncime, zice Gâză: „Aci este locul cel mai adânc din lac”. Tu: „Știu!” El: „Și tocmai de aia am pus un wobbler cu plumb mare în faţă. Asta se petrecea prin 1974 și am luat-o binișor la „trenă”, încet, foarte încet, adică și foarte adânc: uneori zgâriam fundul…

„Fundul cui?” (Exasperare răbufnind prin sarcasme sporadice.)

„Fundul lacului. Și la un moment dat…”

„Dat sau împrumutat?” (Exasperare sadea.)

„Moment dat, am simţit un șoc și o incredibilă tracţiune, urmată de o înverșunată luptă care a durat… a durat mult… și, în cele din urmă, ce crezi dumneatale c-a fost?”

„Porc mistreţ?”

„Bine, dacă nu te interesează pot să și tac…”

„N-o să-mi faci mie una ca asta!”

Tăcere de câteva, destul de puţine, minute, *consecutive.*

Îmbufnarea îi trece, din păcate. Își caută printre lin guri una mai grea, mai galbenă, mai nu știu cum. O găsește. O sucește, răsucește, o face să licărească… Meditează profund. Amintiri, amintiri…

Apoi: „Cu o lingură exact ca aceasta am prins, în Deltă (ce-i drept), 12 știuci între un kilogram jumate și două jumate. Lângă Matiţa, într-un ghiol de-i zice Nujnik. Cântărite de mine (asta nu-mi place!); și toate în mai puţin de două ore”.

Tăcere în tabăra adversă; voit jignitoare.

Gâză simte, dar nimic nu-l poate dezarma.

Apoi reia monologul: „Îl știi pe inginerul Florian? Mi tică Florian?”

Dai din umeri, nepăsător. Simţi că mai vine una și nu știi dacă o vei putea suporta.

Gâză (proaspăt-prospăţel, ca în prima repriză): „Ei bine, să-ţi spună Florică, adică Mitică-Florian, da Fiorian, cum, tot în Deltă, lângă Ghiolul Capcicova, cu wobblerul acela pe care ţi l-am arătat, făcut de mine, după un model japonez, am

prins, într-o singură japșă, 14 bucâţi, dintre care trei magistrale și…

Eu, Tu, oricine, complet scos din sărite. Explozie: „Măi omule, omule, omule, nu ai vrea odată, măcar o singură dată, să-mi povestești de o zi, de o dimineaţă sau seară, de un loc, de un singur loc de pe întinsa noastră planetă în care, schimbând linguri după wobblere, într-o frenetică înverșunare, n-ai prins absolut, dar absolut nimic, de dimineaţă până seara? Ce interesant ar fi, ce neașteptat, cu câtă încordare, ce zic eu, pasiune aș asculta această încredibilă aventură, această apocaliptică păţanie, acest… dar ce, nu cumva te-ai supărat?”.

Gâză mi-a întors spatele. Noi, să-i întoarcem pagina.

*

* *

Porunca 6

Nu lăsaţi niciodată pe MÂINE treburile plicticoase ce s-ar putea rezolva… poimâine (de către altcineva).

Mărturisesc că aci, de dragul unei glume inocente, am enunţat butada de mai sus, în totală contradicţie cu firea mea adevărată. O regret nespus, iar sfatul pe care-l dau aci, ar trebui în primul rând să mi-l dau mie însumi. Și cu foarte puţine șanse de succes, regret s-o spun.

Îmi adresez deci, avându-vă martori pe dumneavoastră, cei numeroși și bieţi nevinovaţi oameni ce par curgeţi aceste rânduri, cele mai sincere reproșuri, cu pocăinţă cu tot.

De ce ţin eu oare cu orice preţ să mă reformez, păşind pe calea virtuoasă a „lasă-mă-să-te-las-ului”?

De ce? Aș vrea ca unul dintre dumneavoastră, cel mai îngăduitor, cel mai obiectiv cu putinţă, să mă urmărească, pas cu pas, înarmat cu un puternic aparat de înregistrare audio-video-zii pe nume, confecţionat de o firmă multinaţională sau chiar japoneză, ce ar încăpea în buzunarul mic de la vestă, zi și noapte, din clipa când am hotărât; „joia viitoare, azi fiind dumi nică; adică peste exact 11 zile și un număr rezonabil de nopţi albe (cu sau fără aurora *borealis*), voi pleca la pescuit în Deltă”. Tare aș vrea, zău, să vă lămuriţi și dumneavoastră! S-a și stabilit cu cine voi pleca: vom fi trei.

Eusebiu, Alcibiade și cu mine. Ne-am telefonat, ne-am întâlnit, ne-am luat angajamente, solemne și reciproce și, mai presus de orice, am stabilit, de comun acord, cine va face și ce va face.

Ar fi normal, în consecinţă, dat fiind termenul lung ce ne stă în faţă și o oarecare elasticitate în sarcinile trasate, ca eu, Petrișor, fiind și cel mai vârstnic și bleg după alte toate, să încep frumoasa noastră excursie (*fructuoasă* vă vom spune la înapoiere) prin a mă odihni o ţâră și a-mi povesti singur, unde va fi mai plăcut, mai aven turos, cu apusuri de soare mai stacojii, cu știuci monstru oase, campioane la slalom-uriaș, năpustindu-se asupra bietelor mele linguri, chiar de-ar trebui, pentru treaba aceasta, să neglijeze un pic momelile dragilor mei colegi, atât de

dezinteresaţi, atât de înţelegători.

Dar nu! Tov. Audio-Video-Ciociosan înregistrează scenete diametral opuse: îl zărim pe octogenarul (aproximativ) Petrişor, înveşmântat cu o superbă pijama în dungi verzi şi violete, cramponat de telefon ca să afle, apoi să verifice, dacă acceleratul de Tulcea pleacă dimineaţa din Bucureşti (Nord? Da!) la ora 5^{55} sau la 6 fără 5.

Pare a fi o mafie satanică, că prea e toată lumea de acord că aşa este şi numai aşa; trebuie să fie un complot.

S-au înţeles toţi informatorii şi impiegaţii ca să mă în ducă în eroare. Măcar o voce trebuia să fie divergentă.

Foarte suspect. A se mai controla!

Acuma Navrom-ul. Da, dar Navrom-ul nu există, nici în fişele mele intime, nici în anuarul telefoanelor.

Era de altfel sarcina lui Eusebio, pardon Eusebiu (ăl cu „O" era fotbalist) să afle despre starea sănătăţii Navromului. Dar mă tem că şi cel cu „u" este tot „fotbalist". Să răsfoim deci anuarul: ce să cerem? Marina Română la litera M? Nu există. Ministerul Fluviilor, Ministerul Ape lor Curgătoare, Direcţiunea Vaselor cu Zbaturi, N.F.R.-ul

Român? „Informaţiile" ar fi indicate, dar nu le poţi obţine. Să ne informăm ce-i cu Informaţiile. Să cerem în formaţia Informaţiilor. Ne răspunde doar Informaţia Bucureştilor sau Bucureştiului. N-am noroc! Să i-o las în sarcină tot lui Eusebiu.

Altceva este mai stringent, imperios sau presant: îmi trebuie o papornită nouă, nici prea mare (ar aducea îngâmfare şi m-ar ademeni s-o umplu excesiv, la dus, că la întors…), dar nici ridicol de mică. Cea veche îşi acuză vârsta: pare a fi achiziţionată la talcioc-ul din Hiroshima.

Să ne grăbim, să nu lăsăm pe mâine… Dar unde se cumpără papornite? Acolo unde se vând! Mersi frumos, dar unde, UNDE?

Pe timpuri, era o prăvălioară, un chioşc sau pavilion în Obor, pe lângă piaţă; era, dar nu mai este. Şi atunci, ce ne facem? Ne repezim prin toată Piaţa Obor, cât este ea de mare, descriind cercuri şi spirale. Atenţie! Sensuri interzise! Nu ne pasă, întrebăm, întrebăm: nimeni nu ştie.

Mai aveau un nume: „coşniţe, coşenile, nu, coşmar nu, coşciug nu, al da! zâmbil, zâmbiluri sau aşa ceva. Mai întreb şi aşa: tufă!

Drace! Tot prin telefon s-o luăm. Dar cum? Ministerul Papornitelor, Ministerul Coşurilor, subdirecţia zâmbilurilor? Nimic!

O profundă disperare îl cuprinde pe Petrişor…

Şi noi care ne bucuram atâta pentru el, pentru mora lui său, pentru…

„Dar, uite-o!" Ea este, fără dar şi poate, este o papornită sau zâmbil şi pare destul de prospăţică. Stă rezemată de o masă, la un bufet din Piaţa Mare, ce debitează bere cu mititei şi mult fum îmbietor. S-o furăm? Nu, nu se face! Nu-i frumos, ba chiar periculos: foarte numeroase sunt, în capitală, papornitele ce stau, nepăsător rezemate de mese, duhnind a mititei-f-bere, în aparenţă orfane, singure pe lume, în realitate însă, urmărite de privirile unui parlagiu fanatic, prevăzut cu

cuţite, bricege, baionete sau alte unelte tăioase.

Să ne rotim ochii, poate identificăm proprietarul. Nu întâlnim decât priviri indiferente, savurând, în general și anticipat, voluptatea mititeilor. Să facem un pas-doi în direcţia zâmbilului. Să ne aplecăm chiar spre el; să-i zâmbim admirativ, fără însă a pune mâna pe el!

Se mișcă, încet dar sigur, o fiinţă umană înspre noi. Îi zâmbim, zâmbilim și coșului și grăim, elogios: „Frumoasă papornită", cum i-ai zice proprietarului unui Saint-Bernard, aflat la raionul de zarzavaturi: „Frumos căţeluș!"

Presupusul proprietar-cuţitar al zâmbilului își vede de drum. Te apleci mai curajos asupra coșului: conţine răsaduri de flori. Apare o fetișcană, cu priviri senine, interogative, îndreptate spre mine. N-are niciun fel de cuţit. Îi zic: „Frumoase petunii". Zice ea: „Nu-s petunii, îs cârciumărese!" „Sigur, sigur" zic eu, „dar și coșul e frumos, păcat că nu se mai găsesc…" „Ba se găsesc, pe la Sf. Gheorghe, cum cotești când vii de la Sf-ta Vineri, e o piaţă mică, sunt câte vrei…" „Mulţumesc, mulţumesc, dar e târziu acuma, lăsăm pe mâine…"

Și uite-așa, s-a mai dus o zi.

Au mai rămas *doar* nouă.

*

Alimentele, alimentele! Ce vom lua în chip de alimente? Acolo, în Deltă, mâncarea de bază o va constitui peștele. Care pește? Cel prins de noi (dar dacă nu prindem?), sau cel Crescut cu trudă și făină de oase de către localnici? Amândouă soiurile, sau niciunul? De altfel, mie și așa nu-mi prea place peștele. Se vede. că de aceea îl și combat cu atâta îndârjire: mă strădui să-l stârpesc și mi-ar părea rău dac-aș reuși. Odată cu peștele, ar dispărea și pescuitul și acest lucru ar fi foarte regretabil, sau așa cred eu. Ce ziceţi?

Și… în afară de pește, ce? Pâine, se găsește chiar aci în București. La Tulcea, Crișan, Milă, mai problematic.

Deci vom lua pâine.

Ouă? Ouă nu: contraindicate la colesterol, de care nu suferim, mersi, dar și la aprozar, care n-are nici el! A!

Brânzeturi! Ce bună idee! Se conservă mai multe zile, ameliorându-și chiar parfumul pe zi ce trece. Devin suculente după o săptămână pe apă, în lotcă. Dar… Unde se găsesc? Cartea de telefon: Administraţia Brânzeturilor, Ministerul Cașcavalului, rog căutaţi la T = Telemea.

Aci ni se explică etimologia cuvântului: Tele = departe.

Mea = a fi a mea, în total „Departe ești de mine"; fredonez „Și totuși ce aproape, o clipă ne desparte – o clipă grea de tot… „Era un șlagăr, pe timpul meu. S-a dus!

De pui fript, chifteluţe, zahăr, ceai, biscuiţi, cafea, plăcintă, rahat, dulceaţă, termos, cu ceva înăuntru, tacâmuri, șerveţele, de toate categoriile, unt (n-avem) și alte asemenea va avea grijă, ca de obicei „Felicia – sărmana soţie-de-pescar. Greul, tot pe umerii mei va apăsa. Ca în totdeauna! Baterie de-a v pentru lanterna electrică, chibrituri, sticluţă de votcă!

Nu mai avem decât 8 zile!

*

Sculele de pescuit, lansete, mulinete, linguri, wobblere sunt și au fost de o sută de ori verificate. Supurează uleiuri, lacuri, unsori; – lucesc, sunt frecate, catalogate, puse pe categorii, după felurite criterii. Au fost reduse la strictul minimum, adică vor fi efectiv folosite-una din 8 sau 10. Dar nu se poate altfel. Axiomă: Vei prinde peştii cu 3 – 4 linguri, dar pentru a le selecţiona pe acestea, trebuie să ai la tine o sută. Dacă sunteţi pescar mă – veţi crede, dacă nu…

Îmbrăcămintea: iată o treabă bărbătească, căci presupune o mare sagacitate în faţa unei și mai mari dileme.

Geometria, artă virilă, ne va salva (Ajutor: Euclide, Pitagora, Aristotel, ajutor!)

Să facem o puternică acoladă $\begin{cases} va\ fi\ frumos\ și\ cald, sau \\ va\ fi\ umed\ și\ frig \end{cases}$

Că totul va depinde de acești factori: maiouri, ciorapi, cămăși, chiloţi, batiste, pijama (la singular) însăși pantalonii și puloverele și scoarţa exterioară, hanorac sau palton (impermeabile, în orice caz) vor fi în funcţie de rezolvarea Marei Dileme. Să deschidem deci larg acel dulap misterios, supra-încărcat cu veșminte, așezate însă într-o ordine ce nu s-ar putea numi nici cronologică, nici alfabetică.

Bărbăteasca treabă, după cum am mai arătat, se va rezolva deci printr-un apel disperat, adresat organelor de resort. Va răsuna aşadar, perceptibil, din baie și până dincolo de cămară și bucătărie un imecrios S.O.S. Tradus în limba noastră: „Felicia, Felicia!”

Felicia sosește la faţa locului, devotată și enigmatică, ca întotdeauna.

Zice: „Nu te pot ajuta decât dacă-mi spui cum va fi vremea, caldă, răcoroasă sau cum?”

„Bravo fetiţo! Minunat discernământ. Așa te vreau!

Dorești cu alte cuvinte să-mi frânezi pripeala, susţii, dacă nu mă înșel, că-i greu să prevezi, cu o săptămână înainte mai ales acum toamna, cum va fi vremea, înăbușitoare sau glacială. În consecinţă, declini onoarea de a selecţiona cu anticipare, ciorapii, maiourile, și alte intimităţi vesti mentale ce mă vor întovărăși în meandrele Deltei. Mă povăţuiești să mai las pe mâine, poimâine sau chiar mai încolo adoptarea deciziilor finale și revocabile.

Apoi zice: „Mai sunt și tovarășii tăi de drum, Eusebiu.

Alcibiade, atât de devotaţi și atât de neserioși. Ia exemplu de la ei. Bucură-te de fiecare zi ce trece. Excursia ta a început. Savurează-o de pe acum. Să nu crezi că bucuria expediţiei va începe abia când mecanicul locomotivei îşi va urni din loc mașinăria, sau căpitanul vasului fiu vial va fluiera de trei ori în port la Tulcea. Ești de pe acum ca și plecat. Mai las-o pe mâine”.

— Ba pe poimâine! Hurraa!

Mai ales că astfel doamna F. Ne-a îmbrâncit (refuzând să facă pronosticuri meteorologice) direct în capitolul următor, unde se va pomeni de barometre.

*

*   *

Porunca **7**

Nu consultaţi niciodată BAROMETRUL înainte de a pleca la pescuit. Dacă trebuie neapărat, consultaţi-l la întoarcere.

Cu circa 20 – 25 ani în urmă, m-am întâlnit pe bulevard, chiar în faţa bazinului Lido, cu amicul meu, exce lentul pictor Ștefan C.

„Ce mai faci, bonjur!" „Bonjur, ce mai faci?"

Ploua cu nemiluita, cum plouă în ajun de sărbătoare și cum nu plouă niciodată chiar în acea zi: cascade de apă, înviorate de fulgere, trăsnete, tunete și alte descărcări atmosferice și neastâmpărate. Lipsea doar grindina, dar era poftită, așteptată și ea.

Eu (ca să nu tac): „Plec în Deltă".

El (ca să nu tacă): „Când?"

Eu (semeţ): „Mâine!"

El (convins): „Ești nebun! Pe vremea asta?"

Eu: „Nu-ţi alegi vremea când să fii nebun. Ești ori nu ești!"

El: „To be or not to be". Pe englezește) apoi „Ha!" (pe românește)

*

Tăcere, din păcate, necronometrată… apoi, tot

*

Eu: „Serviciul meteorologic (uneori numai meteoro fără logic) înclină spre prezicerea unor ploi, furtuni abundente cu ornamente policrome și alte detunături. Dar eu am chef să merg acolo, în sătucul meu drag, la Mila 23.

Vreau să mă mai descarc și eu, cât de cât, electric, electronic, atmosferic, cum o fi".

El: (măsurându-mă în lung și în lat, cam cum o face.

„Specialistul" de la Spitalul Central de Detracări Nervoase, nr. 99 bis); îşi dă veridictul: „Du-te sănătos!"

Dar intonaţia sa pe adjectivul „sănătos" era destul de grăitoare. Avea, nu știu dacă mă înţelegeţi, parcă anumite reţineri sau dubii. Ei bine, am plecat; până la Lehliu a mai plouat, până la Ciulniţa a mai burniţat, apoi cer variabil și de la Tulcea încolo, raiul pe pământ. A fost una dintre cele mai plăcute, frumoase și rodnice expediţii de care am avut parte: răcoare dimineaţa, dar fără exagerări vitejești, căldură agreabilă, fără excese tropicale.

Ia orele prânzului și spre seară, o plăcută adiere răcoroasă cu împroșcături policrome de roșuri, violeturi și alte completări lăudabile. Iar, ca să nu rămână în urmă, știuca s-a străduit și ea să colaboreze, fără rezerve, la fericirea mea, de scurtă durată. Nu menţionez această „scurtă du rată" ca să smulg lacrimi de crocodil prietenilor mei dragi. Dar rămâne un fapt, adeseori verificat, în ceea ce mă privește pe mine, desigur, și numai pe mine; că oricât îmi este de dragă Delta Dunării și pescuitul ei, deosebit de fructuos și variat, după cea 4 – 7 zile mi se face sau făcea de reîntoarcere acasă. Absenţa de confort, poate, alimentaţia compusă

90% din pește, atât la oameni cât și la animale (ouăle de găină, de piidă, aveau un net miros de pește), toate contribuiau, întristându-mă totodată, la un accentuat dor de casă. O săptămână era porţia mea maximă, cu ani de zile în urmă; astăzi, *3 – 4* zile îmi sunt mai mult decât suficiente. Simptomele dorului de înapoiere acasă: când ţi se servește cel mai incintă tor borș de pește și oftezi, zicând: „cel mai bun pește tot salata de cartofi rămâne". Gata, asta înseamnă c-a fost anunţat „ţugul" de înapoiere. Clopoţelul a sunat!

Și cât am tânjit, dorit și așteptat această excursie în Deltă!

*

Dar hai înapoi la barometru: această satanică invenţie, cu faţa ei circulară și inexpresivă de mandarin viclean și prefăcut, are, în general, două ace: pe unul îl poţi manipula tu, așezându-l unde te mână dorul. Acela este acul bun și poţi liniștit să-ţi încredinţezi destinul fluctuaţiilor sale, pentru că tu le-ai dorit. Îţi va asculta dorinţele și, în măsura posibilului, chiar ţi le va satisface. Celălalt ac, cel viclean, este dirijat și controlat de mecanisme ciudate, îngrijorătoare, unde predomină ar curi, pârghii, discuri și spirale încăpăţânate: n-ai nicio priză asupra lor. Singurul lor rost și ţel este să-ţi provoace descurajări, contrarietăţi, ce se pot ușor transforma în stări depresive acute. E și normal: tu vrei vreme frumoasă și călduroasă; el îţi anunţă, cu un puternic accent teutonic: *Regenwetter, Wind* sau chiar *Sturm.*

Ai vrea, pe timp de secetă, vara, o ploicică răcoritoare, dar mandarinul tenebros și încruntat decretează: *Schones Wetter* și adaugă, hipnotizându-te parcă: *Bestăndig.* Sigur că te irită, că te înfurie: pleci, scrâșnind din dinţi și mormăind „Bestăndigul mă-tii!" Ai dreptate, așa este.

Mai are, necuratul, o a treia posibilitate, pe care nu se sfiește s-o folosească când te simte la ananghie, obligat să iei o decizie importantă, care depinde oarecum de el: stă drept ca un I și nu se clintește din loc. De la al său jargon impronunţabil de *Verănderlich* nu-l mișcă tot ciocănitul tău politicos și perseverent, pentru nimic în lume. Stă, te privește, nu-i mișcă o trăsătură; te sfidează, rotofeiul de fumător de opium. Se complace, văzându-te cum te perpelești.

De câte ori nu m-am lăsat atras în cursă: voiam să mă plimb, să ies din oraș, să vizitez locuri frumoase, cu puţină apă în mijlocul peisajului și poate în mijlocul apei ceva vietăţi înotătoare.

Și mă îndreptam voios, amabil către dumnealui, barometrul, ziceam frumos „Guten Tag!", îl consultam din priviri, aproape dezinteresat, jovial… El, nimic. Insis tam, mă încumetam să-l ciocan, întâi mai delicat, apoi mai energic. Într-un târziu aud un mormăit Vrăn*drig, sau* așa îmi suna mie. (Sunt puţin fudul de ureche, poate aţi observat).

Odată era enervant de ezitant; nu voia să se compromită, în niciun fel. Dar avea o tehnică nouă, aceea a ezitării: o lua imperceptibil la stânga, se răzgândea, luând-o un pic mai la dreapta. Urca, cobora, iar urca, era nesuferit. Profitând de o clipă de optimism a barosanului, sau baronetului, sau cum i-o mai fi zicând, că m-am zăpăcit numai amintindu-mi de ce mi-a făcut, am aruncat un săpun, o perie de dinţi și o mulinetă în valiză și am pornit la drum. Și rău am făcut, totul a mers strâmb,

vremea, vântul și, firește… Pescuitul. M-a plouat, m-au scuturat valurile și pescuitul a fost și el lamentabil. Ba că erau apele în creștere, ba în scădere, ba că nu mușcă de sătul ce este, ba că-și schimba știu ca dantura (da, se pare c-o mai face și pe asta), sau îşi punea doar o plombă-două, nu știu, dar eu am rămas cu o pică mare (poate chiar un as) pe afurisitul de acasă, opiomanul împieliţat.

El a vrut să mă îmbie, să mă expedieze de-acasă, poate avea un motiv, o aventură, o „soarea" și a vrut neapărat să scape de mine.

Când m-am înapoiat acasă, domnul B. Avea o privire ironică, chiar impertinentă. Am vrut să-l apuc de inelul lui agăţător și să-l arunc la cremator. Și, evident, m-am răzgândit. Întâi, îl primisem cadou de la cineva care mi-a fost drag și nu se mai află printre noi.

Apoi am înţeles că vorba „barometru" nu este sinonimă cu „precizarea vremii". El ne spune doar ce știe, mai mult nu: ne spune care este *în prezent* și aci, presiunea atmosferică, nici ce-a fost, nici ce-o să fie. Bașca ce variaţiuni de vreme vor urma. Habar n-are! Dar ce? Face el fotografii din satelit cu jumătate din Europa în carne și oase, în culori, cu Munţii Carpaţi și Marea Neagră?

Nicicum!

Trebuie, aşadar, luat în sens (sau nonsens) pur figurativ.

El, barometrul (mi-am revenit!) stă acolo frumos, chiar decorativ uneori, pe peretele tău din dormitor. Rostul lui unic și palpabil este de-a te face să-ţi cunoști poftele.

Ai chef să stai în casă, scriind povești cu știuci, el nici nu-ţi iese în întâmpinare, poate nici bună-ziua nu ţi-a dat. Stă, cum se zice, în banca lui.

Dacă, în schimb, te mănâncă o poftă năstrușnică, neastâmpărată de-a tachina un biban la Cernica, un șalău la Potlogi sau chiar o știucă la Crișan, dă-i bonjur barometrului, ciocănește-l chiar, dacă vrei, din simplă omenie, ca să nu-l descurajezi, să nu-i creezi complexe, și atuncea el, afabil și sfătos cum îl știm, îţi va răspunde, în discutabil: „Da sigur, măi băiete, ai muncit destul (lingușire curată!), du-te acolo unde te îndeamnă sufletul, nu te mai consulta cu nimeni și cu nimic, nu ezita și *cârpe diem* (voia evident să spună știuca-diem, dar s-a ramolit și el)". „Te-ai hotărât? Dă-i drumul! sunt o mie de im ponderabile. Vremea-i alta acolo decât aci. Clima, cota apelor, poftele și apetitele peștilor, toate sunt imprevizibile.

„Un singur lucru este sigur: ai chef de un pescuit".

„Du-te omule! Ce știm noi?"

„Și să-mi povestești și mie, la întoarcere, cum a fost".

Avanţi Savoia!

*

*   *

Porunca 8

Când reglaţi frâna mulinetei dv. NU SUPRAESTIMATI REZISTENŢA FIRULUI DE NYLON; nici puterea de compătimire a colegului dv. Din barcă!

Regulă generală: un tambur cu frâna prea slab reglată, *poate* să te facă să pierzi un pește, dându-i prea mult fir și, în consecinţă, o excesivă libertate de acţiune, de care ticălosul este în stare să profite, făcând salturi, tumbe și promenade vagabonde printre pădurile erbacee subacvatice. Rămâi, în consecinţă, adeseori cu o lingură târând, după ea un munte de *brădiș* și doar atât.

O frână prea strânsă, însă, și dacă nu ai o îndemânare remarcabilă și reflexe fulgerătoare, care să cedeze instantaneu unor tracţiuni imprevizibil de rapide și puternice, te va duce la *ruperea preţiosului tău fir* (de care garantai că-i „ca și nou"). Aceasta înseamnă „Adio pește!" și pe lângă pește, „Adio lingură" (care-i întotdeauna cea mai bună, iubită, eficientă și preţioasă, că, dacă n-ar întruni aceste multiple calităţi, ar dormita în cutii pe lângă cole gele ei, submediocre) adio forfah, carabine și poate câţiva metri de nylon, zero-virgulă-cât-o-ţi, care-i bineînţeles cel mai greu de găsit și, ca atare, „ţi-e drag ca ochii tăi din cap".

Profitând că nu ne ascultă nimeni, să vă mărturisesc că, personal, am resimţit, mai des decât mi-ar fi trebuit, acel șoc fatal, total neprevăzut în regulile jocului și ale *„Fair play-uhii",* șoc urmat de o totală liniște, pornind de la capătul rupt al firului meu și propagindu-se prin ape, plante, flori de nufăr, săltând prin ele în aer, stratosferă, ionosferă sau mai știu eu pe unde, ocolind doar biata mea inimă care bătea frenetic, spre a-mi aduce organismului un spor de oxigen imperios necesar. A fost, mai totdeauna un 0,28 mm, „foarte puţin uzat" și care, în realitate nu mai avea rezistenţa unui 0,22 mm normal dezvoltat, printr-o diabolică și imperceptibilă uzură, ivită nu știu când și cum. Bineînţeles că această inexplicabilă scădere de condiţie fizică se manifesta tocmai când un animal temerar, prevăzut cu o greutate enormă, nepermisă, și înzestrat cu forţe herculeene își alesese gingașa mea linguriţă ca un apetitiv ușor, preludiul unor bacanale destrăbălate și orgii cumplite cu monștri ai apelor, vrednici de răfuieli la categoria super-grea.

Doream atunci să sufăr în tăcere, să am, cu mine însumi, o lungă și tăcută analiză a muncii, cu inevitabile autocritici și mustrări de conștiinţă folositoare. Dar eram, prea des, rechemat la realitate de prezenţa în barcă a tovarășului meu de pescuit.

Regretele, mâhnirea mea erau mărunţișuri neînsemnate, pe lângă suferinţele exprimate pe faţa și în văicărelile sale. Era dumnealui, cum se exprimă obișnuit în anunţurile mortuare, „zdrobit de durere, copleșit de suferinţe, înmărmurit de mâhnire, sfâșiat de covârșitoare deznădejdi" și câte altele.

Mi-era deci imposibil să-l supralicitez. Tăceam.

El însă, nu: își striga, din tot sufletul, protestul:

„O! Ce bestie măreaţă ai pierdut!"

„Ce păcat! Era cea mai mare pe ziua de azi!"

„Ce ghinion te urmărește, tocmai pe tine!”

Lacrimi de glicerină șiroiau pe toată faţa lui, mai precis de la gene în jos. Cită durere exprimau privirile lui imperceptibil ipocrite, cu câtă încântare îşi frângea el mî nuţele bine îngrijite și rapace. Ce spectacol exemplar al durerii colegiale! Apoi, cu un zâmbet trist, apărând, a ne voie, pe buzele sale desfigurate de durere, mai adăuga, între două oftaturi:

„Dar vezi, mai încearcă, cine știe dacă nu s-ar putea să revină la atac… S-a mai văzut, știi…” („Doamne ferește!” puteai citi în privirile sale viperine, dacă-ţi dă de-ai osteneala și aveai curajul să le înfrunţi).

Așa se întâmplă deci când a) folosești un nylon indiscutabil prea vechi și uzat și b) când, neţinând seamă de această tristă realitate, îţi și reglezi, cu bărbăţie și despre ţul catastrofei, frâna mulinetei puţin prea strâns. Ar mai fi de adăugat un mititel de c), anume că dacă te afli în barcă cu un devotat coleg în momentul unui accident nedorit, dar relatat totuși mai sus, să imprimi bărcii o bruscă și energică mișcare de ruliu, care s-ar putea (să nu fim prea optimiști, am zis doar „s-ar putea”) să-l facă pe tovarășul de barcă și plăceri lacustre, să basculeze dincolo de cele 45° reglementare și să se pomenească în apă zicând „O!”, începutul lamentării „O! Ce bestie măreată, etc”.

Pentru a evita deci toate aceste grele pierderi (colegul se mai poate înlocui, lingura *„cea mai… „î*nsă ceva mai greu) este recomandabil (v-o spune un vechi pescar, în ciuda antecedentelor sale scoţiene) să schimbaţi, cât mai des vă dă mâna s-o faceţi, tot nylon-ul de pe bobină sau, în orice caz, după fiecare ședinţă de pescuit, să tăiaţi cam un metru de fir. Vi se rupe inimă, știu, nu trebuie să mi-o spuneţi mie, *dar* partea terminală a firului, aceea care vine în contact cu inelul terminal al lansetei dumneavoastră și-l freacă permanent atât la lansare cât și la recuperare, precum și nodul final, care leagă firul de carabina lingurii sunt supuse unei uzuri nebănuite, mult superioare celei de care suferă restul nylon-ului.

Deci, închideţi ochii, dacă dintr-un exces de sensibilitate nu suportaţi spectacolele morbide, apucaţi foarfecă de pescuit, ce o posedaţi desigur și… hrrrșt! tăiaţi cât vă lasă inima din fir. Totuși ar fi mai bine să aveţi măcar un ochi întredeschis ca să fiţi sigur că n-aţi tăiat decât nylonul, necum degetul dumneavoastră.

*

* *

Porunca 9

Nu daţi astăzi ACONT barcagiului de mâine, dacă de riţi să vină cu dumneavoastră la pescuit. Achitarea lui integrală s-o faceţi în ultima zi, seara.

Suntem, ca de obicei, la Mila 23 și anume seara, pe te rasa bufetului. La zece metri curge (așa pretinde ea) Dunărea-Veche. V-am mai spus și nu știu de câte ori va trebui s-o repet, că D.V. Este un fost braţ real și activ al Dunării, curgând, ca și celelalte braţe, până în Marea Neagră. Din cea mai îndepărtată antichitate și până

azi.

Dunărea este folosită ca o arteră carosabilă pentru transportul oamenilor, mărfurilor și mâlului provenit din toată Europa centrală și răsăriteană. De pe la sfârșitul veacului trecut, prin lucrările de corectare ale Braţului Sulina, a apărut un nou traseu, canalul Sulina, care, tăind din graţioasele meandre ale fluviului, a redus simţitor porţiunea Tulcea-mare. Cu această ocazie, M-ul pe care-l descria braţul Sulina s-a transformat într-o linie cvasi-dreaptă, evident mai avantajoasă, rapidă și economică decât forma-i iniţială. Și firește, mai puţin pitorească.

Este ceea ce ne complăcem în a numi „progresul": mai mult, mai repede și mai economic, că tot la groapă vom ajunge, cu eficienţă sporită.

Braţele cotite ale M-ului au fost înlocuite printr-o linie dreaptă.

Ele au fost întâi cam froasate, jignite chiar, apoi s-au complăcut în noul lor rol de elegante inutilităţi. Apa nu mai curgea între malurile lor, mereu întărite, spre are zista eroziunii. Acum, sunt, de vreun secol, pur decorative, împodobite cu o perdea de stuf și feluriţi arbori, vegetaţie pe care nu prea o găsim de-a lungul canalului Sulina (sau „șenalului navigabil", cum îi place să i se zică, de franţuzit și snob ce este). Această Dunăre Veche ar fi de fapt un soi de fac lunguleţ, decât că este supusă variaţiilor cotei apei dunărene: cinci aceasta este în creştere, prisosul de apă se scurge prin ea, prin canale, gârle și gârliciuri, până în toate ghiolurile și japșele care formează Delta propriu-zisă. Apoi, la scăderea nivelului fiu viului, apele se scurg înapoi, prin aceleași canale, uneori chiar prin întinderea plaurului, spre Dunăre și, de aci, înspre mare.

De atunci, de un secol, a fost poreclită Dunărea „Veche" (veche, în sensul de inutilă sau chiar bătrână-inutilă). De aceea îmi este mie dragă.

Ce-ar fi dacă, după această „Lecţie de Anatomie".

Rembrandtiană, ne-am întoarce puţin la bufet? Aci se stă, se privește cum se lasă întunericul și se savurează, ca ajutorul unor lichide liniștitoare, evocarea isprăvilor de peste zi.

Atât pescarii amatori (noi, adică) cât și vâslașii lor îşi amintesc, amplificându-le doar puţintel, cu ajutorul libaţiunilor generoase, faptele super-vitejești de peste zi, presărându-le cu amănunte picante, uneori mai mult pl cante decât veridice, desfășurate, acum câteva ore, prin ghioluri și canale. Și ce-i atât de reprehensibil, dacă vreun detaliu anodin se vede imperceptibil dilatat cu ajutorul neprecupeţit al Niculiţelului? N-am auzit, până în prezent, pe nimeni susţinând c-a prins (sau c-a scăpat) o știucă ce trebuia împăturită în două ca să încapă în lotcă, sau c-a „luat" una posedând două capete, care mușcaseră simultan… Nu, n-am auzit!

Dar iată c-apare Vania, blondul fecior al lui Pricopie.

Are cam vreo 18 ani și este foarte sigur de el, de prin ceperea sa în orice domeniu și de bricheta sa, în formă de pistol, căpătată de la un turist recunoscător, de scrie *Made în Germany* pe el (pe pistol).

Spre deosebire de părinţii și de toţi strămoșii săi, stabiliţi în jurul gurilor Dunării de veacuri încoace, Vania fumează. Ca să-și afișeze încrederea în liberalism, anti conformism, modernism sau în bricheta-pistol? Rămâne de stabilit ulterior, chiar

foarte-ulterior. Este însă, în discutabil, extrem de mândru și satisfăcut de persoana sa.

Îl cunoaştem mai de mult și se alătură grupului nostru.

Acceptă păhărelul ce i-l oferim, fără falsă modestie sau scrupule exagerate. La fel de îngăduitor rămâne el și faţă de păhărelele următoare… Zâmbește vag, eteric, ascultând, cu condescendenţă, darea de seamă, a faptelor noastre de peste zi, a duelurilor, încăierărilor noastre cu esocidele înverșunate. Scena cu naraţiunile noastre oferite lui Vania amintea de micuţul Ionelaș (cinci ani) povestind lui tata mare, de meserie pescar-oceanic, cum a prins el o sardea, prima sa sardea!

Uluitoare asemănare!

„Și, în total, câte aţi prins și cât de mari?" întrebă Vania.

„Rezultate generale? Apoi, aia mare de 4 1/2 kile, două de 3, atâtea între 11/2 și 2, atâtea de 1 kil, deci, cu mârliţe cu tot, fă socoteala!"

Vania zâmbește politicos, superior-politicos. Aruncă ochii înspre cer, fruntea încreţindu-i-se ușor. Arborează un zâmbet trist, compătimitor. Mai rânjește odată, apoi subit se încruntă. Privirea ce-o aruncă asupra noastră devine fioroasă, hipnotică, dispreţuitoare. Face „Ha!", sau „Hââ!", sau „Hmmda!" n-am prins bine ortografia interjecţiei.

Tăcere și consternare în micul nostru grup.

„Cine vine cu mine… „îngână Vania și urmează un lung susp*ense, „cu* mine, mâine, da, mâine, cu mine… prinde știuci de 8 – 10 kg, dar numai eu știu locul și drumul. Dar e departe… Plecarea la 4 dimineaţa. Am fost de curând cu un tovarăș din Timișoara. Întrebaţi-l!"

(Timișoara e cam departe, dar Vania este aproape și atât de convingător, de sigur de el, siguranţa lui atât de contagioasă…)

Noi: „Da, da, da!" Vania ne oprește cu mâna: „Nu vă înghesuiţi! în orice caz, nu pot lua decât două persoane?

Noi: „Da, da! Eu, eu, eu…"

Vania: „Bine! Daţi-mi 20 lei, ca să fiu sigur că mergeţi și ca să-mi iau câte ceva de la Alimentara".

Noi: „Poftim, poftim, poftim!"

Vania: „La patru fix, ne-am înţeles?" (Cam didactic tonul?) Ne mai cercetează rotativ, cântărindu-ne, din priviri, seriozitatea…

A doua zi: Ora 4, ora 5, ora 6, etc. Nu tu Vania, nu tu lotcă, nu tu balauri de 80 kg, pardon, am visat greu, insomnii, viziuni, gigantomanie, deformări, ora 7, știuca somnambulă trăgea lotca după ea, printre nuferi, papură, plaur, valuri… am adormit cu ceașca de cafea goală în mână, cramponându-mă de o tufă de izmă de baltă, se rupe, nu se rupe, nu, nu c-am pus ca forfah o coardă de pian, voi sări călare pe știucă, bătăi de inimă, bătăi în uşă…

„Da? Intră!" E ora 8 1/2.

Este un copilandru, un băieţel, blond-albinos: „Vania a zis că nu poate veni, că nu-l lasă mămica (tăticu-bunica-străbunicul-unchiul Fiodor-tanţi Marussia – sau mai știu eu cine) „și el, Vania, băiat supus, ascultător, nu poate, cu alte ctvinte, nu poate

veni, nu vine!

A! Polul acela de aseară!

Exit Vania, din povestea noastră.

*

Dar chiar cu un barcagiu cunoscut, cu care ai fost peste zi, cu care intenţionezi să mai mergi mâine, poimâine… Dacă nu-ţi cere nimic, nu deschide vorba despre onesta retribuţie a muncii. Fă-te că plouă. Dacă, în schimb, îţi cere bănuţi, îi dai cu plăcere, cu voluptate, dar n-ai decât un pol-doi la tine. Restul, cu plăcere, mâine.

Și-l vei vedea, a doua zi, cum apare, la ora aproximativ fixă. Necinstiţi? Ferească Dumnezeu! Dar există o mentalitate de seară, veselă, optimistă, entuziastă, întreţinută și prin administrarea anumitor adjuvanţi; și apoi alta de dimineaţă, când ţi-e somn, este călduţ în cameră, în special sub plapumă, când, ciudat lucru, te mai doare și puţin capul; e cam mare, azi, capul nostru, mai sunt și atâtea treburi de făcut prin casă, prin curte, acoperișul trebuie îndreptat, c-a luat vântul deunăzi toată coama de stuf, de-i stă acum strâmbă ca pălăria pe capul unui beţiv, eu nu-s beţiv, firește, am vrut să câştig un ban cinstit vâslind cu domnii de la București; i-am câştigat, e drept, dar au rămas toţi la cârciumă, că de-aia mă tot bodogăne Gherghina, nu nu, astăzi stau acasă și-mi văd de treburile gospodărești. Aoleu, capul meu!… și mai e și calul care trebuie găsit și adus acasă că stă de o săptămână prin plaur, merg eu cu lotca până dincolo ș-apoi pe jos prin mlaștină, lasă că-mi face bine la cap. Are dreptate Gherghina, toată muncușoara mea, la vâsle o zi întreagă, a rămas la bufet, dac-am adus 10 – 15 lei acasă, lucru mare și câteva știuci; știuci? știuci ne trebuie pe-aci, dar era să le dea lui Zaharia, dacă nu le luam eu…

Dom Pătru? S-o descurca el cu altă barcă, n-am eu nicio grijă. Și știe să meargă și singur până în Caţavaia sau Lideanca.

În rezumat: fără acont aceluia cu care n-ai fost până acuma și fără achitarea integrală a celui care te-a servit până în prezent. Bineînţeles că aveţi tot dreptul să procedaţi și altfel, dacă așa vă vine inspiraţia. Dar să n-aud că-mi reproșaţi mie că nu v-am prevenit!

*

*   *

Porunca 10

Când urmăriţi știucile, nu le veţi găsi, adeseori, din prima zi. Vă vor trebui câte 2 sau 3 zile până săle de pistaţi, în raiul lor din Delta Dunării. Să nu vă cuprindă disperarea: aveţi puţintică răbdare!

Se afirmă, în mod curent, că pescuitul este un sport al răbdării. Unii contestă însăși numele de „sport”, care presupune, zic dumnealor, o mare solicitare fizică. Ce ne facem cu șahul, ce poate fi găsit la rubrica „sportivă” a gazetelor? Mulţi oameni am auzit eu afirmând că ei nu s-ar putea dedica pescuitului, oricât ar fi de amuzantă capturarea peștelui, deoarece ei nu au *suficientă răbdare.*

Acest aforism sau axiomă este și nu este absolut corect.

Pentru mulţi, pescuitul înseamnă o vargă lungă cât o prăjină, din care curge o aţă abia vizibilă, ce se termină într-o plută alb-roșie (hai Dinamo!) și sub care se presupune că s-ar afla ceva, nu știm exact ce, care momește peștii. Din observaţiile onor, publicului trecător, rezultă că acea plută stă permanent imobilă, deși pescarul, proprietarul vergei, aţei, plutei și misterioaselor ingrediente subacvatice, n-o slăbește din priviri, măcar o clipită, ore îndelungate, fără, însă, a-i perturba imobilitatea. Frecă torul conchide, cu perfectă dreptate, că pescuitul este o îndeletnicire ce presupune multă „răbdare" (eufemism pentru „imbecilitate"). În ciuda aparenţelor, nu este to tuși absolut adevărat: în primul rând, se întâmplă, rar, rar de tot, dar totuși s-au menţionat în istorie, de-a lungul veacurilor, cazuri când acea bicoloră de plută a mişcat *efectiv* și încă datorită intervenţiei vreunui pește.

Apoi, fapt mult mai convingător, mai există și pescuit fără plută: mă refer, firește, la pescuitul „lansat" sau *au lancer.*

Cei cu pluto-mania se numesc „fixiști" (având o privire fixă).

Noi,ăștialalţi, suntem „lansetiști" și nu cădem ore în tregi în transă hipnotică. Suntem vioi, ageri, supli, mușchiuloși, avem o privire aproape umană (uneori) și nu resimţim absoluta nevoie de răbdare.

Eu, personal, n-am răbdare și sunt – sau am fost – un pasionat pescar. Știu că am colegi și prieteni care-mi acordă calitatea de „pasionat", dar nu și cea de „pescar".

Bârfitori, evident! Invidioși!

Ca să stau ore întregi, holbându-mă după o plută cataleptică, nu pot! Prefer oricând un roman poliţist, chiar de divizia B. Sunt lansetist!

Dar sfatul pe care mi-aș permite să vi-l ofer aci este să nu vă cuprindă disperarea, atunci când aţi pornit să extrageţi, fără durere, știucile din urna lor favorită, care este Delta Dunării, și nu v-a ieșit Lozul Mare, câştigător, sau lozuri mai mici, în prima, sau chiar primele zile.

Nu vă aruncaţi peste bord în Canalul Lopatna, cum eram s-o fac eu, acum, vreo 20 ani, după două zile jumătate total înfructuoase. N-am făcut-o, deși apa acestui ca nal era îmbietoare, adâncă și glacială, ca și deznădejdea ce mă cuprinsese. Și, în fond, n-am regretat-o. Căci, în seara acelei zile și în următoarele două, nu numai c-am dat de știuci, dar le-am și exterminat cu voioșie și o totală lipsă de scrupule.

Prezentul volumaș, vă rog insistent să-mi daţi cre zare, nu este o operă de erudiţie și compilaţie a experienţelor altora. Nu știu dacă am citit, în cursul vieţii mele, mai mult de 2 – 3 cărţi despre pescuit și vreo duzină de reviste afișând preocupări similare. Ca atare, cele povestite aci și îndemnurile ce se desprind din ele, sunt rodul nenumăratelor ore, zile, săptămâni, luni și ani poate, petrecuţi cotrobăind, cu undiţa în mână, printre nuferii, ciu linii și papura din Deltă.

Și, firește, m-am întâlnit cu de toate: cu frig, cu dogoreală, cu furtuni, ploaie, grindină, ceaţă și chiar lapoviţă; cu succese răsunătoare (pe gustul meu) și sordide decepţii (tot pe des-gustul meu). Îmi propun aşadar, la încheierea volumului și carierii mele de pescar, să vă fac confidenţii câtorva păţănii imprevizibile, în scopul

mărturisit de-a vă opri alunecarea pe panta deznădejdii.

Păţania a): Evident că n-a fost prima, din cariera mea pescărească, dar uite, așa-mi vine mie prima în memorie (se-nghesuie să fie prima, ca la coadă). Fusesem, prin septembrie, cu câţiva prieteni dragi (nu, nu, n-au murit!

Sunt bine mersi și abia așteaptă să citească acest para graf) în câteva ghioluri din jurul Milei 23, Corciovata, Trei Iezere etc.

Într-o zi relativ calmă, Betty prinsese destule știuci, iar Ionel, care-i mai puţin ahtiat după capturi senzaţionale decât suntem noi, îşi făcuse și el plinul. După care îi plăcea să lenevească, tolănit în lotcă, cu luleaua fumegând de zor. Felicia mea preţioasă era replica lui Ionel, cu luleaua în minus. Confecţiona pălării și alte obiecte de uz casnic din frunze de nufăr, după ce prinsese și ea ($m+x^2$) sin α știuci și bibanoizi.

În după-amiaza acelei zile plăcute, fără a fi senzaţională, s-a dezlănţuit însă măcelul: toată partea sudică a ghiolului Trei Iezere și până bine în Căzănel, forfotea literalmente cu știuci apoplectice și flămânde, de parc-ar fi venit de pe „zonă”. Veneau una după alta, mari, mici și chiar mijlocii și toate se năpusteau asupra lingurilor noastre. Delta de pe vremuri, Delta visurilor noastre! La un moment dat, Costică, marele Costică, cunoscător desăvârșit al întregii Delte, dar și șugubăţ nevoie mare, a zis că el va prinde știuci chiar și cu boabe de porumb. Așa a și făcut, înfigând câte un bob pe fiecare ac al cârligelor sale: și vezi minune! în hohotele noastre de râs, a agă tat, chiar și în aceste condiţii, o bunătate de știucă. Puteai, în ziua aceia, să lansezi cartofi-pai sau spanac cu friganele și tot se repezea o știucă la pomană. Un loc, în special, cu apă adâncă, pe fundul căreia creșteau măreţe tufe de rizafcă era un rezervor inepuizabil… Dar ce să mai vorbim?

Trei săptămâni mai târziu, căzând pradă unui nou acces de mâncărime știucicidă acută, am cedat crizei, antrenând în ea (fără prea mari eforturi) și pe doi alţi pacienţi și prieteni de-ai mei, pe Roni și pe Taru. Tot drumul le-am povestit despre fantasticele hecatombe petrecute cu mai puţin de o lună înainte. Cum am sosit, i-am dus către locurile vestite. Ei bine, nu știu dacă am prins, toţi trei laolaltă, în cursul unei zile întregi, pește cât pentru un borșuleţ de pitic.

O zi s-a dus, a doua la fel, nimic și iar nimic. Îi imploram să mă creadă: „Uite-aci, la rizafca aceasta, uite-aci a prins Costică cu boabe de porumb, uite… ce mai!

Mă credeau băieţii, că-s oameni de treabă și n-aveau încotro. Dar a treia zi, și-au confecţionat, cred că din tres tii, undiţe „de fix”, prevăzute cu rime sau mămăligă, ca să prindă roșioară sau obleţi. Auziţi, oameni buni, să pescuiești roșioară, toamna, în Deltă! îmi crapă obrazul de rușine, la aceste reminiscenţe.

Ni s-a explicat atunci – și nu pentru prima oară – că peștii „nu pun gura”, că sunt afectaţi, sau infectaţi sau mâhniţi de variaţiile de nivel ale apei din Dunăre. În special „în creștere” îi umple de scârbă.

Nu știu cât adevăr conţine această afirmaţie, în ce măsură se poate ea generaliza și dacă are vreo explicaţie. Foarte periculoase, am constatat eu, sunt fenomenele lipsite de explicaţie știinţifică, cvasi-oculte, care, printr-o oarecare revenire sau frecvenţă, ne excită imaginaţia și ne predispun la omologarea, la

consfinţirea lor.

Așa și cu cota apelor Dunării. Când prindem pește după pește, nu avem nici timpul, nici pofta să cercetăm fluctuaţiile de nivel ale apelor. Când, însă, nu prea merge treaba, începem să ne punem întrebări, să cerșim explicaţii: unii spun că-i știuca prea sătulă, alţii că sau pitit obleţii în stuf, alţii că apa-i prea caldă, prea tulbure, prea nu știu cum și în sfârșit că-i *în creștere.* Eu, personal, sunt puţin cam sceptic, și cred în explicaţiile verosimile, logice. Și mă întreb: dacă Tulcea se află la mila 39, pornind de la mare pe braţul Sulina, și apa a crescut sau a scăzut cu 5 – 6 cm la Tulcea, care-i poate fi variaţia la Crișan sau la Milă, situate la cea 13 mile de mare?

Vreo doi cm! Și credeţi, într-adevăr, că această mică variaţie îi poate conturba pe pești, până a le tăia pofta de mâncare? Și numai la creștere și nu la descreștere? Știu că peștii posedă organe foarte sensibile la variaţiile de presiune. Cred că păstrăvii din râurile și pâraiele noastre de munte sunt profund afectaţi și dezorientaţi de câte o furtună cu rupere de nori… Dar în Deltă?

În sfârșit, neavând o explicaţie mai satisfăcătoare, am luat-o de bună pe aceasta și m-am informat dacă există vreun ghiol care să n-aibe legătură directă cu Dunărea.

Da, mi s-a spus, există, se cheamă Mazilă (cu accent pe ultimul a), este la jumătate de drum de Baba Rada, trebuie umblat până acolo (3 – 4 km) și împrumutat barca singurului pescar care-și are sculele pe acel ghiol. Am fost de acord, am obţinut autorizaţia pentru barcă, am umblat cei 7 km, dus și întors și… am dat de rai. Am povestit într-altă parte despre această expediţie, despre frumuseţea și bogăţia în pește ale acestui lac (actual mente desfiinţat!). Am revenit două zile acolo, apoi a început să muște știuca și altundeva și când ne era viaţa mai dragă, a dat îngheţul. Punct!

De reţinut ar fi doar faptul că, adeseori, nu din prima zi dai de ele.

De știucile noastre iubite.

*

Păţania b): Am fost recent în Deltă, cu amicul Matty.

Trebuie să vă spun că Matty nu pleacă într-acolo, cu una cu două, când îl apucă mâncăriciul; de altfel, suferă de acest morb, sau beteșug, cam de la 1 ianuarie și până la 31 decembrie. El pleacă numai după ce a primit informaţii favorabile: posedă o armată de informatori, diseminaţi prin stuf și papură, de la Tulcea până la Sulina. Când responsabilul cu știuci de la Mila 23, Crișan sau – știu eu – lacul Titicaca, dă semnalul verde, atunci și numai atunci demarează redutabilul nostru pescar. Cu privirea pe semafor! în toamna trecută, știucopontiful din Milă menţinuse becul roșu până pe la sfârșitul lui octombrie; apoi, brusc, portocaliul și mult așteptatul verde! Bagajele noastre, de mult făcute, dârdâiau de nerăbdare: pe nopţile fără vânt se putea net discerne un zăngănit de linguri, wobblere, mulinete, biscuiţi și chiloţi de schimb. Când veni în sfârșit verdele, nu mai era de împachetat decât untul, un pui fript, cafeluţa din termos și… gata! Am demarat cu mașina lui M., am depozitat-o la Tulcea, în braţele altui expert-ichtiolog, ne-am căţărat pe un

vas, achitând transportul cu schiţe semnate de M., schiţe solicitate de şi reprezentând membrii echipajului şi iată-ne la Milă.

Aci, toate zvonurile optimiste au fost confirmate: cei mai temuţi experţi în d-ale ştiucografiei ne-au demonstrat, prin alfa şi omega, că valuri de peşti, prevăzuţi cu apetite insaţiabile, năpădesc orice petic de apă, adeseori ascensionând şi plaurul până sus pe ultima frunzuliţă. Ivan.

Fiodor, Ignat şi Toma şi-au găsit vintirele ciopârţite, semidigerate de flagelul esocid. Totul era deci spre bine. Greu era doar să ajungi până la apă deschisă, croindu-ţi un drum printre ştiu ei.

A doua zi, în consecinţă, sub bagheta maestrului Mitea, vâslaş emerit, am cotrobăit în lung şi în lat ghiolul

Lideanca, canalele Catavaia, Sahaua şi Văcaru. Bătea o briză, nu prea puternică, suficientă însă ca să ne ascundă ierburile din apă; aceasta era ridicol de mică, frunzele brădişului ajungând până la o palmă de suprafaţă. Condiţii vitrege, prin excelenţă!

Dac-am prins ceva? O da! Am prins, împreună, după opt ore, 4 – 5 mârliţe, între 200 şi 300 grame, doi bibani optimişti când afirmau că depăşesc 15 cm lungime şi un avat sinucigaş, de solitar ce trăia. Un bilanţ, după cum vedeţi, onorabil.

Ziua următoare însă, a fost o zi de vis, ideală pentru pescuit. Niciun fel de vânt, un soare palid străbătând o uşoară pâclă; am şi ales, în consecinţă, cele mai rentabile ghioluri: Trei Iezere, Căzănelul, Băclăneşti, etc. În fie care clipă te aşteptai la fiorosul şoc, urmat de fuga disperată a peştelui, căutând să-şi recapete libertatea compromisă. Aflaţi că n-a fost nicio libertate compromisă, nicio fugă disperată, din lipsa oricărui fel de şoc, fioros sau ne N-a fost, de dimineaţă până seară, nici cea mai modestă ţăcăneală, pe niciuna din cele 5 undiţe ale noastre (eu cu 2, Matty cu 3). Dar absolut nimic! M. Şi cu mine, spre seară, abandonaserăm deznădăjduiţi undiţele, ne odihneam capul, deznădăjduit şi el, şi pozam, s-ar fi părut, pentru „Gânditorul* lui Rodin. Păcat că lipsea sculptorul! Ar fi realizat o sculptură mai patetică, modificându-i doar echipamentul (lansetă, mulinetă, minciog, cizme etc.) şi titlul, în acel de „Gânditorul Patetic”, sau cam pe-acolo.

Seara, înapoiaţi în sat, ne-am lăsat cuprinşi de disperare: M. Care nu-ɨ băutor, a înghiţit, pe nerăsuflate.

50 grame Rom cubanez, iar eu, care stimez spirtoasele, am ingurgitat o ceaşcă de ceai de muşeţel. Hotărât lucru, nu eram în „apele” noastre! Şi am pornit-o spre centru, spre bufet, la vreo 200 metri de locuinţa noastră. Am vorbit, am discutat, am comentat cu toţi cunoscuţii noştri din partea locului.

Părerile erau împărţite şi contradictorii, spre pildă:

„Cum se poate? Nu se poate! Ba se poate. Chiar nimic?

Ei, cum se poate? Şi *da capo.* Eu nu sunt prea răbdător la pescuit şi poate că nu numai la pescuit. Am declarat:

„Plec mâine!” „Unde?” „La Bucureşti!” „De ce?” „Ca să fac o baie!”

Şi tot deambulând astfel prin centrul civic al Milei 23 (50 metri în dreapta şi 50 m în stânga bufetului) ne întâlnim cu un prieten intim al lui Matty, pe nume Agop,

de profesiune pescar cu scule. Am plâns și pe pieptul lui, povestindu-i totul. El ne-a bătut pe umeri, zicând „lasă, lasă, lasă” sau „Ttt, Ttt, Ttt”, sau îmbărbătări similare, adăugând chiar: „De ce nu veniţi mâine pe ghiolul meu, de-i zice Războiniciki (sau Războiniţa) sau așa ceva?” Noi:

„Dar de unde știm că vom prinde ceva pe-acolo?” „Pentru că mi-am scuturat sculele acolo, zilnic, chiar și azi și forfoteau de știuci, mai mult mici e adevărat, dar multe, multe și câteva mai mari”.

Speranţele renasc, plecarea la București se amână, Mitea este convocat, i se explică totul; cunoaşte ghiolul, dar este departe. „Bun! Plecăm devreme”. Și într-adevăr plecăm, pe întuneric și mergem și mergem, timp de 2 – 3 ore.

Mitea nu vâslește repede, dar metodic și regulat. Mă mai uitam la ceas, pesimist. Afirmam că a trecut ora bună, că mare lucru dacă n-o zbârcim și azi. În sfârșit, sosim. Ghio lui e ciudat, n-are fason de ghiol, ci, mai degrabă de ca nal: îngust, poate de 80 – 100 metri, mai puţin chiar, dar lung, aș zice de peste un kilometru. Și împănat de vintire, taliene, setei; numai bombe cu neutroni n-avea.

„Prindem noi ceva în această agoră, oare?”

Matty nu-i amator de pronosticuri descurajante. Drept răspuns întrebării mele pesimiste, lansează o măiastră de lingură, printre nuferi și la buza stufului. Cercetează din priviri dacă *s-a* observat virtuozitatea lanseului. Da, s-a!

Dar până să comentăm eleganţa și precizia serviciului, hait! „Am prins una!” zice el.

Dumneavoastră, care mă cunoaşteţi mai bine, ştiţi din operele mele complete (voi. 1 și singurul) că nu prea aprob aceste afirmaţii premature: „am o mușcătură (deocamdată)!” Este tot ce pot îngădui. Deci „am prins una!” când abia a ţăcănit, mi se pare condamnabil. Când și dacă va fi în barcă, liniștită și relaxată la picioarele tale, vei putea afirma, cu mândrie: „Am o știucă”!

Dar în ziua aceea, a fost prea de tot! „Cădeau” știucile ca niște meteoriţi, la lingură oscilantă sau rotativă, albă, galbenă, roșie, ușoară sau mai grea (căci era destul de adânc, ghiolul), cădeau cu nemiluita. Câte să fi fost?

Nu le-am numărat, dar, de la un timp încolo, le desfă ce-am guriţa gingașă, le extrăgeam cârligele și le aruncam înapoi în lac. Într-un târziu, când aveam un număr mai mult decât respectabil în paporniţă, apare și Agop.

„Și cum merge pescuitul?” ne zice el, întinzându-ne o labă imensă.

„Uite-așa!” îi arătăm noi, întinzându-i o sticluţă de votcă.

S-a încins o conversaţie jovială, cu râsete, glume, zgomote de bărci lovindu-se, vâsle ciocnindu-se de bărci etc.

Noi, M. Și cu mine, râdeam, zicând, în derâdere: „Cu toată gălăgia aceasta, imposibil să mai pună gura vreo știucă”.

Și ele puneau, imperturbabile, mânca-le-ar mama!

*

Și așa a mers până după-amiază, ţinând seama că mai aveam tot drumul de întoarcere și… Și… O surprizică.

Căci, trecând la vreme de seară prin Văcaru, uite c-a început să muște și știuca

mare: 2 – 3 în jur de $1^1/_2$ kg și două peste 2 kg (2,400, mai exact).

Să încheiem, să recapitulăm, să conchidem:

Din trei zile consecutive de pescuit, prima a fost sub mediocră, a doua, inexistentă și a treia, un ospăţ sardanapalic. Trebuie să adaug că eu am plecat în ziua următoare, după masacru, că eram și sătul și voiam să aduc piesele mai mari acasă *proaspete* și nu aveam de unde să știu ce va urma, zile faste sau nefaste.

Notă: Matty a mai rămas cea 5 zile după plecarea mea și a avut rezultate excelente. Am participat și eu la de vorarea unui specimen ce cântărea peste 4 kg, adus la București.

Și acuma, în sfârșit, mă veţi crede când afirm, cum am făcut-o mai sus, că nu trebuie să ne descurajăm după o zi, sau chiar 2 – 3 de insucces; când ne așteptăm mai puţin și în funcţia căror factori (?) necunoscuţi nouă, se poate brusc schimba roata și locurile bătute de noi cu atâta sârguinţă și fără rezultat cu vreo 2 – 3 zile înainte, să devină fertile, uneori copleșitor de rentabile. Căror cauze să atribuim aceste radicale schimbări, rămâne un mister, mi-aș permite a zice: ca tot ce ţine de biologie.

Este mai ușor să explici drumurile și toate atributele ce lor mai uriașe și îndepărtate constelaţii, decât să prevezi, explicându-le implicit, apucăturile unui protozoar sau ale unui gândac. Astronomul Le Verrier a descris existenţa, greutatea, traiectoria și alte particularităţi ale planetei Neptun, pe timpul când telescopurile nu erau încă în măsură să ne-o arate. Le-a anticipat prin calcule, bazate pe anumite perturbări exercitate de Neptun asupra lui Uranus, care era cunoscută și vizibilă. Iată un exemplu de știinţă exactă! Dar când ajungem la plancton, la larve și la știuci, realizăm că pentru zece lucruri cunoscute, mai sunt 990 total incerte, misterioase…

Descurajant, deprimant, demoralizant este oare să te zbaţi printre atâtea incertitudini, atâtea necunoscute?

Dimpotrivă! După ce te-ai pătruns bine de faptul că nu știi, că nu știi nimic precis, este o pomană să te trezeşti subit în plin succes, în triumfale izbânzi, explicabile și justificate doar pentru minţile reduse, dar necum pentru cei ce sunt onești și clarvăzători.

Să notăm, fără îndoială, circumstanţele anexe care *ar părea* că justifică succesele sau insuccesele noastre. Dar să nu ne facem iluzii; să nu trâmbiţăm, faţă de alţii, că deţinem, noi și numai noi, cheia misterelor ce ne înconjoară, ce ne împresoară. Să ne complăcem, în schimb, plutind în atmosfera de mistere ce ne-o oferă, cu atâta dărnicie, mama noastră, natura.

*

* *

Telegramă de ultimă oră, primită alaltăieri de la prietenul meu Laurenţiu B. Acesta, pentru motive care-l privesc, a stat, în această toamnă, aproape o lună la Crișan.

Lipsă de confort, frig, dar așa-i place lui. N-a pescuit mai nimic, timp de vreo 3 săptămâni, dar a perseverat. A mai vorbit și cu alţii, care veneau și plecau,

ajungeau până în locuri îndepărtate, având bărci cu motor. Rezultate:

nu mediocre, ci de-a dreptul umilitoare, ridicole.

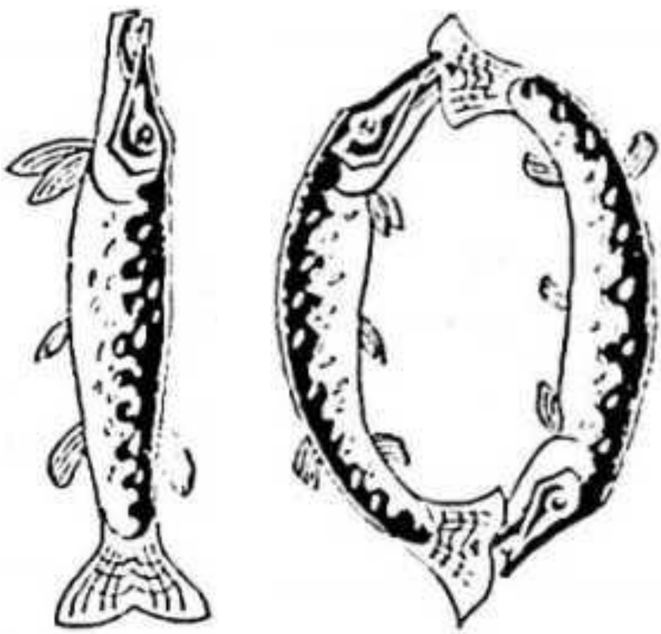
A cercetat, a greblat, în special, un loc și anume un canal, limitrof cu Dunărea, care n-avea legătură cu fiu viul și deci cu fantezistele-i variaţii de nivel. Canalul acela era plin de știuci, provenite de la un ghiol (că doar nu vă așteptaţi să vă spun care). Lucrul era verificat de către pescarii localnici și profesioniști, care, cu sculele lor, prostovoale, năvoade, vintire sau altele, prindeau știuci, da, știuci, o mulţime de știuci și una după alta.

Deci, în rezumat: o întindere de apă, un canal, cu o suprafaţă limitată, un volum de apă limitat și el, conţinând o sumedenie de știuci.

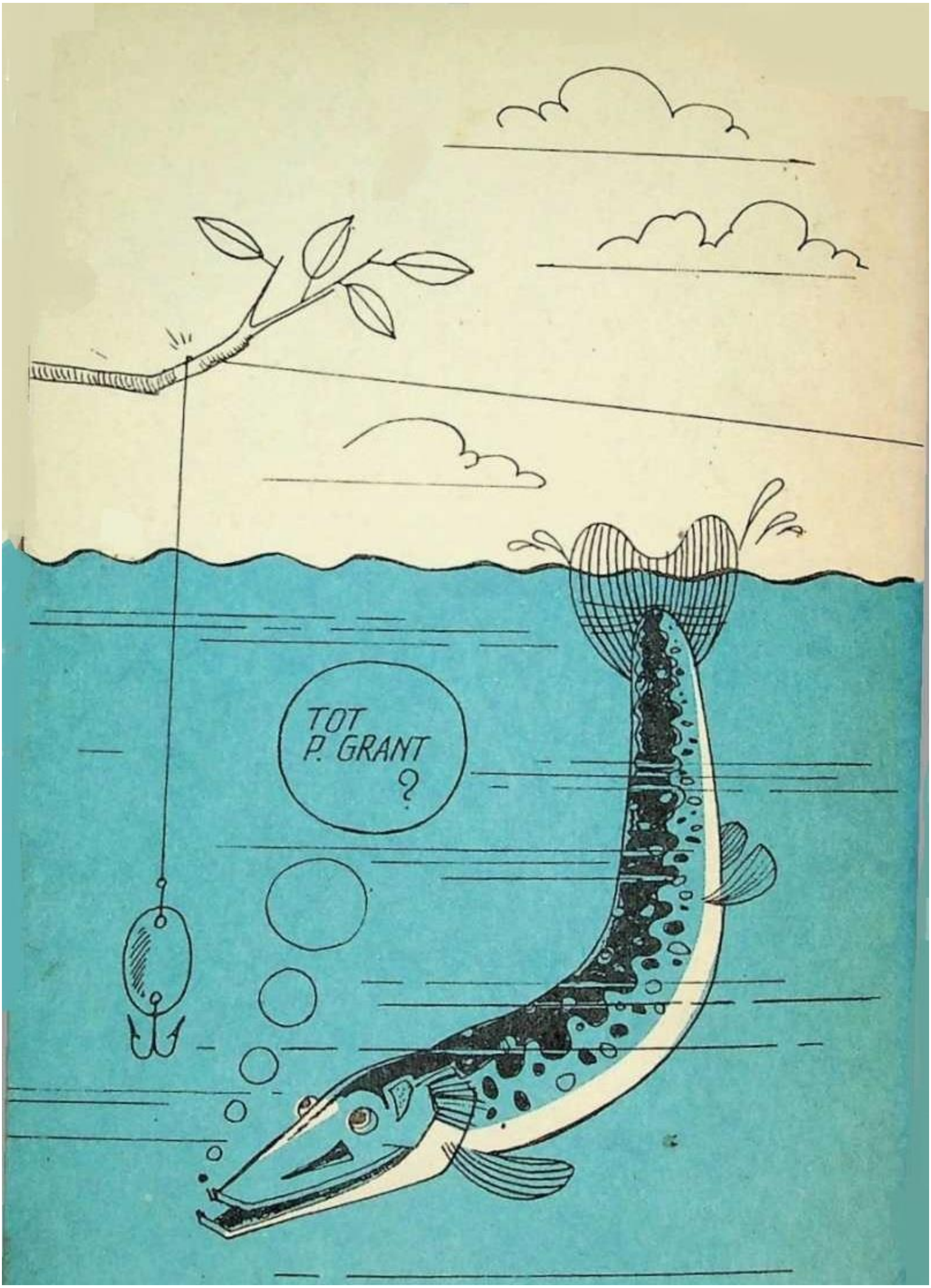
Ei bine, la lingură – și Laurenţiu B. Nu-i un ageamiu, are și o bogată colecţie de linguri, de la linguriţa de ceai și până la polonic – nu a prins, zile întregi, nimic sau mai nimic. Ca, dintr-odată, cu trei zile înainte de ziua ce şi-o fixase pentru plecare, să se repeadă dumnealor, știucile, ca bezmeticele, la aceleași linguri, la orice fel de linguri și să-i umple traista, cu vârf și îndesat, cu trupșoarele lor diafane. Același om, aceleași scule, același loc, același sezon; doar cu o diferenţă de câteva zile. Explicaţie, explicaţii posedaţi? Eu nu!

Și de-aceia îmi este atât de drag pescuitul.

Sau mi-a fost (din păcate!).

CUPRINS

TOT
P. GRANT
?